

Redna mesečna
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
loletne 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2850 — nočna 2994, 2996 in 2970

Izbaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENE

Kje je sovražnik?

Gre za bodočnost! Sedanjost je taka, kakršna pač je, nihče ni zadovoljen z njo. In če ima kdo pravico biti nezadovoljen, jo imamo mi katoličani, ki imamo v Evropi veličansko številčno večino in bi morali biti po demokratičnem načelu vse urejeno po naše, v resnici je pa vse urejeno po pogansko: revež nima tistih pravic, ki mu po katoliškem svetovnem nazoru kot človeku gre, samo zato ne, ker je reven človek, bogatincu ni treba izpolnjevati tistih dolžnosti, ki bi jih po katoliškem svetovnem nazoru kot človek moral izpolnjevati, samo zato ne, ker je bogat človek. Toda tisti, ki so kovali sedanjost, niso nič vprašali, kaj pravi katoliška vera. Postavili so se na pogansko, za človeka živalsko načelo: prerij se, kolikor daleč se moreš, če se po žuljih celih množic moreš povzpeti višje, se vzpenjaj po žuljih, če moreš po krvi priplavati kam delj, plavaj po krvi, če te dragoceno vino delj prinese, plavaj po vinu; počni, kar hočeš, samo glej, da prideš kam naprej; zadaj ostati je grdo, napredek pa je znamenje spretnosti in zmoglosti. Ob takih načelih pa so seveda tisti, ki so hoteli ostati ljudje, ki so se hoteli držati razode in v človeška srca položene vere, ostali zadaj, veličanska številčna večina katoličanov je iz samih revnih in preprostitih množic in preproste množice so verne in čim večja je stiska, tem bolj se oklepajo vere.

Če ima kdo pravico biti nezadovoljen, jo imamo mi Slovenci, ki nas je mednarodna politika ločila od več ko pol milijona naših bratov. Tudi za države in narode je zmagalo načelo: prerij se, kolikor daleč se moreš, če si s tanki moreš podvreči več sveta, pojdi nadenj s tanki, če si plini, pa s plini, če z lažjo moreš zaslužiti druge narode, se poslužuj laži vseprek, če s hinavščino, bodi hinavski in nikdar ne pokaži svojega pravega obraza. Ako taka načela še dalje ostanejo v veljavi, potem malih narodov pač ne čaka drugega, kakor mučninska smrt.

Borba bo vedno ostala vsa vsebina življenja, ker vsak posameznik in tudi vsak narod kot celota hrepeni po sreči. Vsak se skuša dokopati do nje, ob tem pa posameznik trči na posameznika, narod na narod. Verska in moralna načela pa so tako globoko vkoreninjena v človeški naravi, da se nikdar vsi ljudje ne bodo mogli postaviti na živalsko načelo: prerij se, kolikor daleč se moreš; ako bi se to moglo zgoditi, bi človeštvo ne bilo več stvar božja. Človeštvo, ki bi ne čutilo v sebi večnih, neizpremenljivih in od časovnega toka neodvisnih smernic in pravic, ki hrepenenja po sreči držijo v gotovih mejah, bi bilo popoln dokaz, da Boga ni. Takega človeštva pa ni in ga ne bo. Posameznik pa more zavreči ta pravila in se pririvati za svojo srečo tako, kakor je v svoji brihtnosti spoznal, da bo najbolj uspel; če mu pri tem notranjnost le kdaj očita, da to ni prav, se že zna hitro potolažiti, da je to pač borba za obstanek. Ta njegova brezobzirna borba za obstanek pa peha celo množico obzirnejših in poštenjših v propadanje. Tak brezobziren pa se kmalu prikoplje tudi do javnega vpliva in na lepem so državni zakoni tako skovani, da je kazniva tatvina in pretep; zatiranje vdov in sirot, utrgovanje zasluzka, zapostavljanje človeka z družino pa ostane samo — greh, ki se sicer z neizprosno gotovostjo kaznuje na onem svetu z nedoumljivimi kaznimi, ne pa na tem svetu z zaporom, ki bi bil takemu poganskemu brezobzirnežu veliko bolj umiljiv in bi veliko bolj krotil njegovo borbo za obstanek.

Po celem svetu je že prodrlo prepričanje, da tako ne gre več naprej. Ali se bomo v tej neizprosni dirki vsi do smrti upeli in drug drugega pobodili, ali pa moramo uveljaviti nova pravila, ki bodo tudi pred svetno oblastjo za vsa enako vodila in krotila hrepenenje po sreči, tistim, ki kaj imajo in tistim, ki nimajo nič. Gre za bodočnost tega sveta, za velik in silno pomemben preobrat na tej zemlji, ne za posmrtnost, za onstranski svet, kjer se itak že od vekomaj vse izravna, kjer se pravilnost borbe za obstanek presoja po neizpremenljivih božjih zakonih, ne po uspehu. Katoličani po celem svetu so se na svarilen in proseč glas papežev že lotili dela, da dajo zemlji novo obličje. Tudi v Sloveniji to gibanje ni neznano, samo do kosti nam še ni prodira zavest, da je najbolj nujno in da je v sedanjosti dobi to najbolj katoliško javno delo — Rim, ki po sedanjem svetu daleč vidi in ki ima najjasnejši pogled v bodočnost, je tako spoznal. Kakor ob vsakem prelomu časov, tako se tudi danes javlja vse polno prerokov, ki oznanjujejo novo bodočnost. Prej ali slej se katolicizem mora z njimi srečati in se spustiti z njimi v borbo — za bodočnost.

Cigava bo bodočnost, to je danes vprašanje. Sedanjost se majo in je samo vprašanje časa, kdaj bo omahnila, večna ni, kakor nič človeškega ni večno. Cigava bo bodočnost, kako bo v bodočnosti urejena človeška družba, kakšni bodo bodoči zakoni držav, ali taki, da bodo revne in preproste množice imele več pravic, ali pa taki, da bodo morali vsi zatirani umolkovati in do smrti s pritajeno kletvijo na ustih služiti kakemu zemeljskemu bogu. Kdo je enakovreden tekmeč katolicizma, kdo se pravi, da bi mogel in znal zgraditi bodočnost po svojem, poganskem kopitu? Pred katoličani raste vprašanje: Kje je sovražnik, ki grozi, da bo zgradil bodočnost na bi bolj poganskih temeljih, na kakršnih pa stoji sedanjost?

Jasno je, da takih sovražnikov ni veliko. Če jih je veliko, se pač med seboj razlikujejo, so sami med seboj v sporu in niso nevarni. Če pa je eden, morajo katoličani vedeti, kje je, da ne bodo mahali po zraku. Tudi to je za slovenke razmere gotovo, da to ni nobena izmed obstoječih političnih strank, ker nobena ne namerava graditi bogve kako nove bodočnosti. Te skrbijo — ta bolj posrečeno, ona manj — za mostove, vodovode, za ceste in druge svetne dobrine, ki jih v sedanjosti potrebujemo.

Edini, ki se poleg katolicizma bije za bodočnost, je komunizem. In njegova borba je zelo strupena in zelo neprizanesljiva. To je edini sovražnik katolicizma, ki hodi po svetu kakor rjoveč lev in je na teh svojih pohodih začel tudi med slovenski narod. Samo dvojje je danes: ali bo naša bodočnost katoliška ali pa bo komunistična, JNS-arska gotovo ne bo. Komunizem

Borba za Madrid

Dvodnevna bitka med vlado in uporniki Še vedno nejasna poročila o položaju

Ze ves teden divja po vsej Španiji državljanska vojna, ki je ponekod tako divja, da je baje dozdaj našlo smrt v bratomorni vojni okrog 80.000 ljudi, da so cela mesta, kot San Sebastian na francoski meji, Malaga in La Lenia na jugu pri Gibraltarju, popolnoma razdejana. Drugod so porušene cerkve, samostani, državna poslopja, mostovi so razstreljeni, železnice uničene. In še vedno ni konca.

Položaj je sedaj približno naslednji:
Revolucija je izbruhnila najprej v špankem Maroku, kjer je vojaštvo zasedlo vse ozemlje in ustanovilo uporno vlado. Namen tega udara je bil, da bi vse vladne čete zvalil na jug in bi uporniki, ki so bili tudi v notranosti države pripravljani, potem udarili s severa, vzhoda in juga hkrati na Madrid in se tako polastili osrednje oblasti. Načrt se je deloma posrečil. Ko so vladne čete drvele proti jugu in res zavzele Malago na južni obali ter začele obetreljevati tudi uporniška mesta v Maroku, so uporniki nenadoma udarili iz Cadixa in Seville proti severu v smeri proti Madridu. Ta pokrajina se imenuje Andaluzija in je bila kmalu vsa brez izjeme v rokah upornikov. Istočasno pa se je razgibala uporniška vojska tudi v severnih pokrajinah ob francoski meji, to je v Navari in Stari Kastiliji, odkoder so nameravali udar na Madrid v treh ločenih kolonah. V par dneh so bile severne pokrajine Navara, Stara Kastilija, Aragon, Leon v rokah upornikov. Zasedli so mesta kot Burgos, Pampeluna (ki je glavno mesto pokrajine Navare), Valladolid in Segovijo. Iz Navarre vodi udar general de Llanu, ki je deloma posegel tudi že v Katalonijo in ki se je nevarno približal Madridu. Iz Burgosa na severozapadu pa prihaja kolona generala Molle, ki je prodrli že do 30 km daleč od Madrida. Uporniki so imeli še en namen, da bi bili namreč udarili tudi z vzhodne obale, torej iz mest Barcelona in Valencija naravnost na vzhod proti Madridu, toda načrt se je za Barcelono ponesrečil, za Valencijo pa se ve le toliko, da so te uporniške čete odrezale Madrid od morja.

Vladne čete, ki so najprej šle braniti španaki Maroko in južno obalo, da ne bi uporniki izkrcali maroške čete na špansko ozemlje, so imele

uspehe pri Malagi, kjer so upornike vrgle nazaj. Okrog Gibraltarja, kjer budno stražijo angleške križarke, niso imele uspehov in so morale nazaj. Proti Seville so bile popolnoma brez moči in so se umaknile. Na severu so popolnoma odbile upornike v Barceloni, ostale so gospodar položaja v rudniškem okraju v pokrajini Asturija na severni obali, se borijo z menjajočim se uspehom vzdolž severne obale pri Santardu in Sansebastianu, ki pa je menda zopet v uporniških rokah, toda pred kolonami generalov Llanu, ki prodira iz Navarre in Saragosse, ter Molle, ki prihaja od Burgosa dol, so se hitro umaknile nazaj proti Madridu, kjer se sedaj pripravljajo na glavni odpor. Bitka najbrž že teče, ko to poročamo in bo usoda kmalu padla.

Uporniki so torej okrog in okrog Madrida napravili klešče ter bodo glavno mesto izgladovali, če vladne čete obroča ne presekajo. Vojno brodovje je deloma v rokah vlade, deloma v rokah upornikov. Letalstvo ravno tako. Obe strani sta dobro oboroženi.

Uporniki, ki pravijo, da se borijo za svobodo Španije in proti komunistični diktaturi, ki se je prpravljal pod vodstvom moskovske komunistične internacionale, uživajo simpatije vseh narodno čutečih Špancev, kakor tudi tistih, ki so se naveličali kulturnega boja. Od zunanjih držav držijo z uporniki Anglija, Nemčija in Italija.

Vlada, ki je v rokah levičarskih struj, to je marksistov in komunistov ter preganjaških svobodmiselcev, pa uživa podporo delavskih sindikalnih revolucionarnih združenj, ki so bila vsa oborožena in se bojujejo na frontah, na zunaj pa podpora Francije, kjer vlada sedaj levičarska ljudska fronta, ter podpora Rusije, ki je seveda na državljanski vojni najbolj zainteresirana.

Spodaj sledijo zadnje vesti s front državljanske vojne. Brati jih je treba previdno, ker tako vlada kakor uporniki raznašajo po svetu radio vesti, ki so njim v prilog. Vesti, ki prihajajo iz Francije, pa so pobarvane tako, da držijo v vlado, vesti, ki prihajajo iz angleškega vira (Gibraltar, London itd.), pa izražajo simpatije za upornike. (Glejte zemljevid na 2. strani!)

Poročila z bojišč:

London, 25. julija. AA. Reuter objavlja: Vesti so še zmeraj zelo kontradiktorne. Po dosedanjih vesteh se zdi, da še nobena stranka ni dosegla absolutne nadmočnosti. Vlada je utrdila svoj položaj v Madridu in Barceloni. Očividno se je utrdila tudi v San Sebastianu. Odločilne važnosti pa bodo borbe severno od Madrida. Resnost položaja se vidi najbolj iz tega, da so vse tuje države poslale svoje ladje v španske luke, da bi rešili tuje državljane. V diplomatskih in konzularnih krogih prevladuje prepričanje, da je treba tujce čimprej rešiti iz Španije.

Uporniki trdijo:

Lisabona, 25. julija. AA. DNB poroča: Od snoči se vodijo na Sieri Guadarami hude bitke med prehodnicami vladnih čet in upornikov. V teku noči so prenesli v Madrid mnogo ranjenecv. Trd se, da uporniki stalno napredujejo.

Henday, 25. jul. AA. Poseben dopisnik nemškega dopisnega urada DNB na francosko-španski meji poroča: Po vesteh, ki prihajajo na mejo je vlada v samem Madridu še gospodar položaja. Vlada spravlja vse ljudi, ki so samo malo sposobni za orožje na najbolj odločene točke okolice Madrida. Po najnovejših vesteh se predhodnice posameznih uporniških kolon nahajajo najbližje 20 km od periferije mesta, najbolj oddaljene pa 70 km od prestolice. Trdi se, da so v vladnem taboru zelo pesimistično razpoloženi. Uporniki se še zmerom držijo taktike, da se ne prenaagljejo z oboroženimi napadi. Odpor prestolice hočejo zlomiti na ta način, da bi preprečili dovoz živeža v mesto. Poleg tega se dva najvažnejša vodovoda Madrida nahajata v rokah upornikov, ki so pokvarili vodovodne cevi. V štabu generala Mole izjavljajo, da vlada med uporniki odličen duh in da prebivalstvo severno od Madrida navdušeno pozdravlja upornike.

Dopisnik DNB poroča dalje, da se je general Mole posebno uvrstil na črti Pampeluna in Logrona, Burgos, Siera Gvadajalara. Uporniki so tudi prepričani, da bodo zmagali že zaradi tega,

ker je na vladni strani zelo malo sposobnih častnikov, ki bi lahko vodili operacije večjega obsega.

Lisabona, 25. julija. AA. (DNB) Po poročilu radijskih postaj v Saramanci in Seville kaže, da prodirajo oddelki upornikov na vse črti proti Madridu. Radijska postaja v Madridu javlja, da je vlada pozvala vse vojaške obvezance madriške garnizije, naj takoj prekinajo dopust in se vrnejo k svojim enotam.

Madrid, 25. julija. AA. Havas poroča: Turisti ki so se vrnili z Balearskih otokov poročajo, da so uporniki gospodarji Malorke.

Sevilla, 25. julija. AA. General Quipeo de Llanu je po tukajšnjem radiu objavil vest, da so nekatere vladne dobrovoljske čete pri Cordobi

Nevarna vmešavanja...

Francoski tisk obsoja vlado, ki je poslala orožje v Španijo

Pariz, 25. julija.

Francoska vlada izjavlja, da se ne more prodati ali izročiti nobeno orožje kakšni tuji državi, ako tega ne dovoli ministristvo za zunanje zadeve. To ministristvo pa doslej ni prejelo še nobene take prošnje ali zahteve. Javnost pa trdi, da je španska vlada v resnici prosila za orožje, ki ga misli drago plačati, in da je vlada g. Bluma tej prošnji ugodila. Fakt je samo ta, da to orožje španski vladi oziroma njenim odposlancem še ni bilo izročeno. Dne 24. t. m. zjutraj je priplula pred Marseillo španska ladja »Ciudad de Tarragona«, spremljana od rusilca »Ciudad«, da pa še ni mogla vpluti v pristanišče, ker mornariška oblast še ni dala dovoljenja. Pravijo, da tovarna ladja čaka na to, da bo smela pristati in vzeti na krov orožje in municijo, katero ji bo dobavil mornariški arzenal v Toulonu.

Vse časopise, ki ne trobi v rog ljudske fronte, zaradi tega silno napada vlado in pravi, da bodo posledice takšnega koraka nedogledne. Če zmagajo desničarji, bo imela Francija v Španiji odslej hu-

prele k upornikom. Kakor običajno zaključuje general svoje poročilo s pozivom, da ni treba verjeti vestem, ki jih vlada objavlja preko madridskega in barcelonskega radia. Uporniki so zasedli mesti Alcala in Arana.

Gibraltar, 25. julija. c. General Franco je danes lahko izkrcal dva močna oddelka svoje vojske na španski obali.

Sevilla, 25. julija. AA. DNB poroča: Tukaj so ujeli radiogram križarke »Liberta«, ki poroča vladi v Madrid, da je njen položaj obupen, ker je križarki zmanjkalo kuriva in vode.

V govoru po radiu je general Franco pozval križarko »Jaime«, da se naj takoj preda, ker jo bo v nasprotnem slučaju dal potopiti. Vojna ladja je odgovorila, da se upornikom preda brezpogojno.

Vlada pravi:

Madrid, 25. julija. AA. (DNB.) Bivši minister Prieto je pozval po radiu upornike, naj se vda, ker je njihova nadaljnja borba odvč. Prieto pravi, da so hoteli uporniki prodirati proti Madridu s pehli raznih točkah, da pa so bili povsod poraženi. Opozoril je tudi na težak položaj, v katerega je zašla Španija s svojem zunanje-političnim slovesom zaradi sedanje meščanske vojne. Španija je kršila svoje obveznosti v mednarodni zoni v severni Afriki. Tuje vojne ladje se nahajajo v španskih pristaniščih, ne da bi napravile vladnostne obiske, marveč, da varujejo življenje in lastnino svojih državljanov, ker tega Španija sedaj ne more storiti. Poročilo pravi, da so v Asturiji samo še nekatera vstaška gnezda. V Owiedu so uporniške čete pod poveljstvom polkovnika Arande obkoljena od vladnih čet in se bodo morale v kratkem vdati. Danes so vladne čete zavzele Alicante. Uporniške čete v Burgosu in Saragossi zahtevajo nujne okrepitve, ker je njihovo stanje zelo kritično.

Havas poroča: V nekem jutranjem uradnem poročilu se trdi, da je vlada gospodar položaja v 22 pokrajinah. V poročilu se pravi, da mora odločitev pasti v okolici Madrida v gorovju Sierra Guadarama, kjer traja borba že tri dni. Uporniki, tako se pravi v tem poročilu, napadajo z ene strani v smeri iz Valladolida in Segovije, z druge strani pa v smeri iz Burgosa čez Somosiero. Kot glavna točka vladnega odpora se označuje v tem poročilu mesto Guadarama, ki so ga vladne čete po besedah tega poročila izrgale upornikom.

Tekom noči so vladne čete na Sieri Guadarama dobila znalna ojačenja iz Madrida. Tekom današnjega dne bodo iz prvih vojni vrst izmknili nove vladne enice, ki se brez odmora bore že štiri dni. Vlada upa, da bo tekot današnjega dne dobila znalna letalska ojačenja. V teku snočnjih borb so vladne čete prodrle na južno pobočje Siera Guadarama in se jim je posrečilo, da so svoje topništvo spravile na nove položaje. Od večer naprej se nahajajo na položaju Siera Guadarama general Ricaneloti, ki je premagal upornike pri Toledu.

Zelo značilno je, da je prvi svetnik španskega poslanstva v Parizu, ki zastopa odsotnega poslanika, v listih izjavil, da je demisioniral, ker absolutno ne soglašja s tem, da bi francoska vlada madridski vladi dobavila orožje, ker on noče prevzeti nase odgovornosti, da bi se solidariziral s korakom, kateri pomeni sodelovanje v bratomorni borbi v njegovem narodu. S tem je prvi španski poslanški tajnik g. Cristallo desavuiral tako svojo lastno vlado, kakor vlado g. Bluma, ki trdi, da zunanje ministristvo ni bilo naprošeno za dovoljenje za nabavo orožja, je pa sedaj demantirano od samega zastopnika španskega poslanika.

Tudi angleško, italijansko in nemško časopise odločno obsoja stališče vlade ljudske fronte.

Francoski komunistični »udarni oddelki« na pomoč španski vladi

Pariz, 25. julija. c. Francoska komunistična stranka je sklenila poslati v Španijo »svojo simbohično legijo«, ki naj pomaga španskim levičarjem. Ta legija je bila že oborožena iz strankinega skladišča orožja v Bordeauxu.

Ta korak francoske komunistične stranke je precej nenaden, dasi je jasno, da je bila dolgo pripravljena v drugi obliki. Preseneča namreč dejstvo, da so to legijo v Bordeauxu tako hitro oborožili. Najbrž je to samo ena izmed številnih oblik, kako misli francoska ljudska fronta pomagati španski vladi. Francoska vlada je namreč morala odkloniti uradno pomoč, ne more pa prepovedati francoskim dobrovolcem, da oddajo na pomoč, kamor hočejo. Seveda je to samo zunanja oblika, v ozadju pa bodo skozi in konal najbrž skušali pomagati španski vladi vsi, ki imajo v Franciji na tem kaj interesa.

Anglija protestira v Parizu

Pariz, 25. julija. b. Londonski dopisnik »Echo de Paris« poroča, da je angleška vlada obvestila Leona Bluma pred njegovim odhodom iz Londona, da ne odobrava, da francoska vlada podpira revolucionarno junto v Španiji, ki izvršuje moskovsko povelje. Opozoril je tudi Bluma, da so izmed komunistov pred italijanskim in nemškim konzulatoma v Barceloni imeli za posledico, da je tako Italija, kakor tudi Nemčija poslala svoje vojske v španske vode. Če bo francoska vlada še naprej obskrbovala revolucionarno junto v Španiji in tako neposredno sodelovala v krvavih dogodkih, lahko pade precej inozemskih žrtvi, kar zna povzročiti nevaren mednarodni spor. »Foreign Office« se zaveda te nevarnosti in je izrekel francoskemu zunanjemu ministru vse priznanje, ker se je uprl, da bi Francija dobavljala Španiji vojni material, zaveda pa se tudi, da zunanji minister ne more nastopiti proti Blumu in Cota, ker bi bila s tem ogrožena solidarnost vlade v Franciji.

Španska vlada je zopet včeraj storila korake v Londonu za pomoč, toda Anglija je v drugič odločno odklonila svoje vmešavanje v španske notranje zadeve.

Nemški protest

Berlin, 25. julija. c. DNB objavlja zelo oster komentar o tem, da francoska vlada pošilja v Španijo pomoč, da si najbrž v zaviti obliki. Nemška vlada izjavlja pri tem, da s studom odvrča tako vmešavanje v notranje zadeve velikega naroda, ki si naj pač sam ustvari tako obliko vladanja, ki mu bo pač najbolje pomagala, da lahko

v skupini drugih narodov dela za mir in blaginjo med narodi.

Ob koncu zaključuje DNB svojo izjavo na ta način, da se iz vsega tega vidi, kako daleč je že narasel vpliv Moskve v Parizu.

„Mi pa v Nemčijo...“

London, 25. julija. b. Uradni krogi sploh nič ne smatrajo, da obstoja v Španiji redna vlada. Zastopnik španskih nacionalistov je v Londonu izjavil, da se bodo španski vstajci pod poveljstvom generala Franca v slučaju, če bo francoska vlada ljudske fronte še nadalje podpirala špansko vlado in njeno revolucionarno junto, obrnila za pomoč na Nemčijo in Italijo, da jim dobavita orožje.

Težave našega parnika

Šibenik, 25. julija. b. ŠIPAD poroča, da je 7. t. m. odplula ladja družbe »Oceanica« s tovorom 800 kub. metrov lesa proti Barceloni, kamor je prispela 18. t. m., ravno ko je prišlo do vojaškega spora. Ladjo so neprestano ustavljale španske vojske in izvršile nešteto preiskav. Šele potem so jo pustile naprej. Ko je ladja priplula v Barcelono, je že slišala grmenje topov. Poveljnik ladje je skušal izkrcati tovor, vendar pa mu to ni bilo mogoče, ker so španske revolucionarne čete izdale povelje, da naj ladja takoj zapusti španske vode. Ladja je nato odplula proti Sevilji, da bi tam izkrcala les, vendar pa so se borbe razširile tudi tja in ni preostalo drugega, kakor da se vrne s celotnim tovorom nazaj.

Angleški ukrepi

London, 25. julija. AA. Angleška vojna ladja »Repula« je prispela davi iz Egipta v Gibraltar. Izkrcala je drugi bataljon planinskega polka.

Izgredi ljudske fronte v Franciji

Pariz, 25. julija. AA. V Lyonu so bili včeraj izgredi gradbenega delavstva, ki stavka. Medtem ko so se podjetniki pogajali o možnosti ureditve stavke, se je zbralo 2000 stavkajočih delavcev pred sindikatom stavbenih podjetij. Delavci so zaveli vse vhode. Izjavili so, da se ne bodo odstranili, dokler podjetniki ne sprejmejo njihovih zahtev. Podjetniki so bili več ur obkrojeni v poslopiju sindikata. Izjavili so, da so pripravljeni pogajati se s

prefektom vred o nadaljnjem razvoju zadeve, da pa morajo delavci takoj zapustiti poslopje. Delavci so ta predlog sprejeli in se odstranili. Nato so se začela na prefekturi nova pogajanja. Popoldne je bil sporazum v glavnem dosežen. Kot razsodnik še neurejenih točk je postavljen predsednik sodišča. Ker pa ni bilo končnega sporazuma niti do 11. ure zvečer, so pogajanja razbili.

Nemčija priznala Abesinijo Italiji

Rim, 25. julija. AA. (Reuter) Nemčija je priznala italijansko cesarstvo v Abesiniji. To sklepajo iz komunikacije, ki pravi, da je sklenila Nemčija ukiniti svoje poslanstvo v Addis Abebi in postaviti na njegovo mesto generalnega konzula.

V Rimu je ta vest napravila veliko veselje. Zunanji minister grof Ciano je danes popoldne sprejel nemškega poslanika v. Hassela, ki mu je naznanil sklep nemške vlade, da razpusti svoje poslanstvo v Addis Abebi in postavi v glavno mesto Abesinije generalnega konzula.

Diktatura v Romuniji

Bukarešta, 25. julija. m. V politični javnosti se ponovno širi vesti, da bo v kratkem prišlo do sporazuma ter da bo verjetno novo vlado sestavil nacionalist Mihailake. Z druge strani pa pravijo, da bo vlado sestavil Avarescu s pomočjo desničarskih nacionalnih elementov, kar bi z drugo besedo pomenilo diktaturo. Avarescu je znan kot velik oboževalec Mussolinija.

Borba proti Cankovu

Sofija, 25. julija. m. Fašistične zahteve Aleksandra Cankova so imele za posledico sporazum med kmetijci, ki so se združili in izdali na narod proglas, v katerem so objavljene temeljne točke, v katerih je prišlo do sporazuma. V svojem proglasu navajajo, da je bila borba bolgarskega kmeta vedno prežeta s čisto demokratičnim duhom. Za doseg svojega omenjenega

cilja bolgarski kmet odbija vsako drugo kombinacijo. Bolgarski kmetje bodo šli organizirani v borbo, katero so prisegli pokojnemu Aleksandru Stambolijskemu, ki je ovekovečen z neveljivimi zaslugami, ki si jih je pridobil za časa svojega vladanja. V tej borbi bolgarski kmetje računajo na svojo lastno moč. Oni so pristali samostojnega političnega udeleževanja. Prepričani so, da je njihov boj borba za pravičnost, ker da bodo tako najbolje služili dobrobiti domovine. Ponovno pozivajo vse bolgarski kmetjski narod, da na temelju Stambolijskih idej ustanove čim močnejšo kmetjsko fronto.

Iz gornjega se vidi, da so demokratski krogi v Bolgariji vzeli zelo resno zahtevo Cankova in da so te zahteve naletele na skupen odpor vse demokratične politične javnosti.

Kdo sme prodajati pšenico

Belgrad, 25. julija. m. Privilegirana izvozna družba (Prizad) je izdala pojasnilo glede kvalifikacije trgovcev, ki prihajajo v poštev pri prodaji pšenice PRIZADU. Poslovni odbor te družbe pojasnjuje, da so komisijarske trgovine z življenjskimi potrebščinami tiste, ki so kot take protokolirane, ali pa one, ki so protokolirane kot komisijarske agenture, ki prodajajo pšenico PRIZADU, če je bila ta protokolirana izvršena do 30. julija 1933. in je iz samega teksta protokolacije ali iz trgovinskega registra razvidno, da se bavijo s kupoprodajo pšenice. Agenturne trgovine z žitaricami pridejo v poštev kot dobavitelji pšenice PRIZADU, ker one v smislu trgovinskega zakona lahko samo opravljajo posredovalni posel. Kot dobavitelji pšenice na ozemlju bivše kraljevine Srbije prihajajo v poštev tudi spekulativni trgovci in trgovine z magacinami, ako so se vsa tri leta bavile neprestano s trgovinami življenjskih potrebščin, če so svojo firmo protokolirali do 30. julija 1933.

Zemunska vremenska napoved: Pooblaščenec na severozapadu.

Dunajska vremenska napoved: Verjetno že čez noč val dežja, nato pa kmalu zopet zboljšanje vremena in toplo.

Domači odmevi

Predsednik vlade v borskem rudniku

Zaječar, 25. avgusta. AA. Danes ob 10. dopoldne je prišel v Čuprijo predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. Prišel je se je z Bleda s simplonskim ekspresom mimo Belgrada. Koj pri prihodu je zasedel avtomobil in se odpeljal v Borski rudnik, kjer bo jutri prisostvoval svečani položajni temeljnega kamna za novo rafinerijo bakra. Predsednik vlade potuje z ministri dr. Vrbaničem, Djuro Jankovićem, Dragišo Cvetkovićem, Dušanom Leticom in Dobrovojem Stoševićem. Med prisrčnim pozdravljanjem je predsednik vlade Stojadinović prispel v Zaječar. Od tam se je peljal dalje do borskih rudnikov.

Tečaj za rokodelske pomočnike

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani priredi v dneh 28.—31. julija t. l. tečaj za rokodelske pomočnike, ki se namerava podvržeti mojstrskim izpitom. Predavanja se bodo vršila v priljubljeni dvorani Zbornice TOI v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 10 vsak dan od 18 do 20. Predaval bo zborniški tajnik dr. Josip Prelnar o predmetih, ki pridejo v poštev za teoretični del mojstrskega izpita ter se zahtevajo splošno od vsakega kandidata brez ozira na stroko. Udeleženci naj se zglase v ponedeljek 27. t. m. ob pol 18 v predavalnici. Prinesejo naj s seboj zvezek in svinčnik, da si morejo delati zaznamke. Tečaj je brezplačen.

Otvoritev novega rudnika

Belgrad, 25. julija. m. Danes jutraj je odpravljal na otvoritev novih instalacij v borski rudnik, ki se bo vršila jutri, predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović. V njegovem spremstvu so ministri Dragiša Cvetković, doktor Vrbanič, dr. Janković in dr. Letica, ter oba šefa kabinetov zunanjega ministrstva in ministrskega predsedništva dr. Gašić in dr. Profič. Svečanosti bosta med drugimi prisostvovala tudi francoski poslanik na našem dvoru Dampierre in ravnatelj belgrajske centrale rudnikov Rene Peks.

Olimpijska baklja

Gornja Djumaja, 23. julija. AA. Tekač z olimpijsko bakljo je prispel v mesto davi kmalu po osmi uri. Vse ulice, skozi katere je tekla tekač, so bile okrašene z zastavami in zelenjem. Špalir so delali vojaki, šolska mladina in združenja. Ko je tekač dosegel mesto, so začeli zvoniti. Po parminutnem postanku je tekač izročil bakljo svojemu nasledniku.

Predsednik bolgarskega olimpijskega odbora general Lazarov je poslal Hitlerju, kakor hitro je olimpijska baklja prispela na bolgarsko ozemlje, tole pozdravno brzojavko:

Davi ob 2. je neki bolgarski oficir kot prvi bolgarski tekač prevzel od grškega tekača olimpijsko bakljo, ki bo sedaj med navdušenjem prebivalstva in zvonjenjem zvonov šla skozi našo državo, da bi kmalu svelila miroljubnemu tekmovalstvu narodov v Berlinu. Bolgarska športna mladina pozdravlja v tem svečanem trenutku voditelja prijateljske Nemčije, ki je viteški olimpijski ideji dal doslej še nedoživljeno pobudo.

Potnikom na olimpijado

Belgrad, 25. julija. AA. Jugoslovanski Touring-klub je prejel od nemškega avtomobilskega kluba dopis, da je državni odbor za tujski promet v Berlinu izdal navodila o izvajanju deviznih olajšav med olimpijado. Po tem dopisu sme prinesiti vsak potnik v Nemčijo neomejeni znesek tujih plačilnih sredstev, nemških mark pa 90, in sicer 30 v bankovcih in 60 v srebru. Tuja plačilna sredstva lahko dotični z obmejnimi potrdilom odnese iz Nemčije. Ta potrdila je treba na meji zahtevati. Podrobna pojasnila in tiskana navodila se daje v pisarni Jugoslovanskega touringkluba v Belgradu, Rajičeva 22/1 ob delavnikih od 11. do 13. ure. Tamkaj se daje tudi pregledne skice Berlina z označbo vseh mest, kjer morejo avtomobilisti in motociklisti kampirati.

Disciplino v šport!

Belgrad, 25. julija. m. Danes popoldne ob 5 se je pričela v ministertvu za telesno vzgojo naroda konferenca pod predsedstvom ministra za telesno vzgojo naroda dr. Rogića. Konferenca se je udeležili delegati nogometne zveze, podzvez in pa delegati liginih klubov. Dr. Rogić se je ob otvoritvi konference zahvalil za obilno udeležbo in dejal med drugim naslednje: »Mislim, da ni treba, da poudarjam, da se vprašanje Jugoslovanske nogometne zveze obravnava polom časopisja, pa tudi po ulicah in zlasti v kavarnah se vodijo o tem vprašanju velike debate. Zdeli bi, da se to vprašanje že enkrat očisti, da pridemo stvarno enkrat na čisto športno linijo, zlasti v nogometnem športu. Ne bom se spuščal v podrobnosti, temveč želim samo slišati vaše mnenje, da si lahko napravim objektivno sliko.«

Ker je današnja konferenca v glavnem sklicana zaradi razдора med zagrebško nogometno zvezo, je minister dr. Rogić naprosil delegata zagrebške zveze Bergerja, naj poda stališče zagrebške zveze. V daljšem govoru je g. Berger orisal spore med obema nogometnima ustanovama, pri čemer je zlasti poudaril, da hoče Jugoslovanska nogometna zveza pri svojih odločitvah vedno valiti svojo ideologijo ne glede na stvarno potrebo klubov in da vodi nogometno zvezo en sam klub, ki se hoče obdržati na oblasti ter dela razne napake v obliki koncesij nekaterim klubom, ki pa grede predvsem v škodo zagrebških klubov. Te koncesije prihajajo

predvsem od izraza pri državnem prvenstvu in so glavni kamen spotike med obema zvezama.

Devizni predpisi za Italijo

Belgrad, 25. julija. AA. Z okrožnico italijanske vlade, ki je stopila v veljavo 10. junija t. l., veljajo v Italiji novi devizni predpisi:

1. prepovedan je izvoz in uvoz italijanskih novčanic, bodisi državnih ali bančnih, v Italijo, njena posestva in kolonije;

2. osebe, ki odhajajo iz Italije, njenih posestev ali kolonij v tujino, ali ki prihajajo iz tujine v Italijo, njena posestva ali kolonije, smejo vzeti s seboj največ tristo lir v bankovcih in samo 50 lir v kovancih denarju. Ostanek zneska za potrebe v tujini lahko vzame s seboj samo v tuji valuti in sicer v obsegu, kakor določajo tujsko-prometne pogodbe s posameznimi deželami. Ne morejo pa vzeti s seboj v tujino italijanske bankovce turisti ali Italijani, ki žive stalno v tujini, glede katerih izhaja, da so prišli v Italijo njena posestva ali kolonije s turističnimi akreditivnimi pismi ali s turističnimi čeki. Z drugimi besedami, te osebe ne smejo vzeti s seboj v tujino neizkoriščene zneske v bankovcih, marveč samo turistične čeke ali akreditivna pisma, s tem, da dobe v tujini ostanek tuje valute.

3. osebe, ki potujejo med Italijo, njenimi posestvi in kolonijami, lahko vzamejo s seboj največ 500 lir v bankovcih po 5, 50 in 100 lir, in do 50 lir v kovancih denarju. Za tiste, ki potujejo v Vzhodno Afriko, je ta omejitev povišana za tisoč lir.

4. prejšnje določbe ne veljajo za otroke pod 4 leti;

5. glede transfera lir med Italijo, njenimi posestvi in kolonijami v obliki bančnih čekov in poštinih nakazil ni nobene omejitve.

6. italijanski državni ali bančni bankovci kakršnegakoli zneska, ki se nahajajo v tujini, bodo lahko kreditirane v korist lastnikov v obliki brezobrestnega računa, če so jih poslali po pošti kakršnikoli podružnici emisijskega zavoda italijanske banke 20 dni po objavi te okrožnice (za Evropo in države okrog Sredozemskega morja in 30 dni za dežele drugih celin). Če pošiljatev po pošti ni mogoča, lahko izroče lastniki te bankovce italijanskim konzulatoma.

7. finančno ministertvo bo v soglasju z državnim podtajnikom za trgovino in valute lahko dovolilo izjeme od gornjih določb, in sicer za potrebe pomorskega letalstva in železniskega prometa;

8. dovoljeno je prenesti iz tujine v Italijo, njena posestva in kolonije, državne vrednostne papirje, obveznice in delnice kakršnekoli vrste, glaseče se na lire, z odgovarjajočimi kuponi samo tedaj, če se dostavijo po pošti emisijemskemu zavodu italijanske banke ali tistim bankam, ki so pooblaščenice agentje emisijske banke. Prenos na drugi način ni dovoljen. Take pošiljave pomenijo pogoje oseb, ki žive v tujini. S temi pogoji je mogoče razpolagati samo z dovoljenjem nacionalnega zavoda za devize in valute s tujino.

9. v veljavi so še dalje vse določbe glede deviz in valut, ki ne nasprotujejo tem določbam.

Poročila uradne komisije o letalski nesreči pri Ljubljani smo sprejeli ob zaključku lista in ga bomo zaradi velike obsežnosti priobčili v torek.

OBISČITE od 1. do 9. avgusta 1936

JUBILEJNI
**5. MARIBORSKI
TEDEN**

POD POKROVITELJSTVOM N. J. KR. VIS. KRALJ. ANDREJA
(50 % popusta na železnih od 30. julija do 11. avg. 1936)

Velika gospodarska in kulturna revija!

Industrija - Tekstil - Obrt - Trgovina - Kmetijska razstava - Fokushnja via - Velika gasilska razstava in gasilski kongres - Jadransko in motorno letalstvo - Fotoplinška obramba - Filatelistična razstava in borza znakov Zgodovina - Umetnost - Socijalno skrbstvo - Tuiski promet - Šena v obrti - Modna revija - Akvaristična - Kuncerejska - Golobarska razstava - Kongresi - Koncerti - Sport - Veselični park na razstavišču.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji...

Zeleno, romantično Pohorje...

Gostoljubni, lepi Maribor... **Vas vabijo!**

Lahkoatletsko prvenstvo

Maribor, 25. julija.

Tek na 100 m: 1. Stropnik (Zeleznikar) 11,5, 2. Venuti (Zel.) 11,8, 3. Monderer (Rapid) 11,7, 4. Mühleisen (Rapid).

Suvanje krogle: 1. Hlade (Zel.) 11,43, 2. Kleut (Zel.) 10,89, 3. Musnik (Rapid) 10,51, 4. Čelhar (Zel.) 10,45, 5. Smerdelj (Maraton) 10,20.

Skok v višino: 1. Smerdelj (Maraton) 1,60, 2. Verzel (Rapid) 1,55, 3. Davidovič (Zel.) 1,55, 4. Smerdu (Zel.) 1,55. Slabi rezultati zaradi slabega odskočišča.

Met kladiva: 1. Gujznik (Zel.) 33,32, 2. Smerdelj (Maraton) 29,98, 3. Hlade (Zel.) 25,26, 4. Gutovnik (Zel.).

Troskok: 1. Černeč (Zel.) 11,92, 2. Kleut (Zel.) 11,85, 3. Gutovnik (Zel.) 11,63, 6. Rusja (Zel.) 11,42. Tek na 400 m: 1. Mühleisen (Rapid) 57,2, 2. Monderer (Rapid) 56,2, 3. Ledinek (Zel.) 57,2, 4. Strucelj (Maraton) 57,4.

Jutri se bo tekmovaljeval nadaljevalo in bo ta dan obenem zadnji mariborskih prvenstvenih tekem. Na sporedu so vse ostale panoge.

† Potriti najgloblje žalosti naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena, blaga mama, stara mama, sestra, teta evakinja, tašča in sestrična, gospa

MARIJA URBANČIČ ROJ. ZEMLJAK

poštna upraviteljica v pokou

bila danes ob 17.15. uri, po mučni bolezni odpoklicana v boljše življenje. Pogreb blage pokojnice bo v ponedeljek, dne 27. julija 1936., ob pol 4. uri popoldne, iz hiše žalosti Frankopanska ul. 12 (Sp. Šiška) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 25. julija 1936.

MARICA GORENC, SLAVICA KLANJSČEK, IDA — hčerke,
KARL ZEMLJAK — brat, FRANJO GORENC, starešina sodišča — zet
in vse ostalo sorodstvo.

Moderno za poletje prikladno blago za obleke za gospode

BURET — PLATNO — VOLNENI FRESKO

kupite v veliki izbiri, najceneje pri

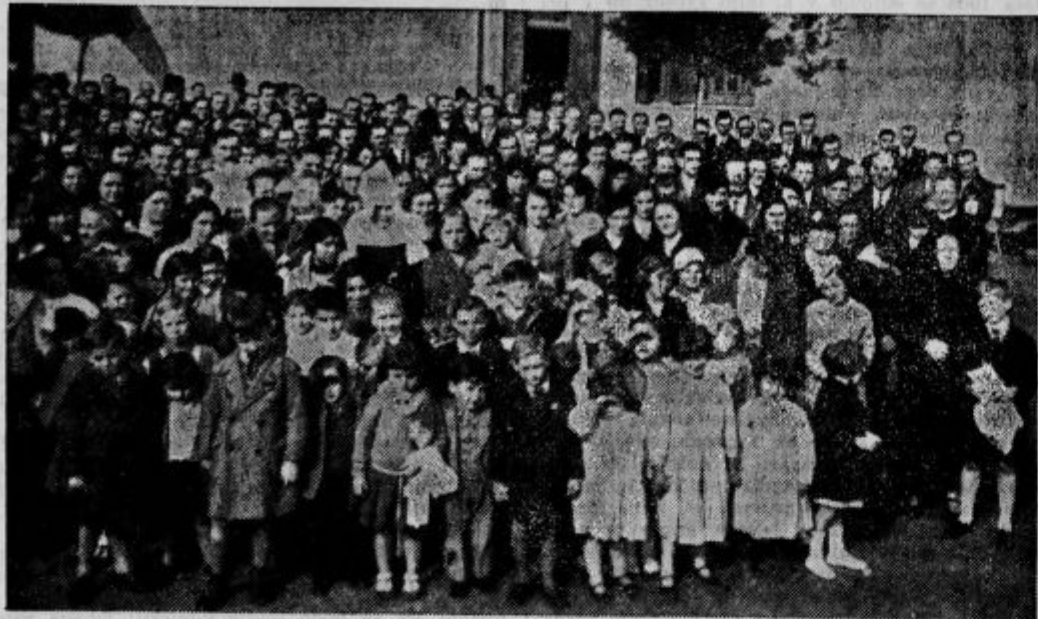
Drago Schwab

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta

Neprimoljivi veterni jopiči. — Krojni atelje na razpolago!

Pismo z južne zemlje:

Slomškov praznik v Buenos Airesu

Slovenci pri sv. maši na Avellanedi.

Zanimivo je postalo med nami. Morali bi dobiti v roke naše tujakinske liste, da bi videli, kako se pehamo. Tako, da bi skoraj res rekli, da je z mano tako, kakor mi je nekdo rekel za primero: ko so raka »za kazen« v vodo vrgli. Marsikaj zanimivega zvemo iz malo lepših napadov na cerkveni vestnik, ki ga v obeh naših tujakinskih tednikih pridno oznamajo. V Novem listu ni nobene spodbude. Naročniki Slov. tednika pa niso vsi zadovoljni s tem. Nekaterim dela moje »hladno pisanje zelo vroče kri«. Urednik se pa drži tega, da imajo v listu enako pravico vsi. In tako se krešemo.

Paternal, nekoč cvetoča slovenska naselbina, je podoben duhovni razvalini. »Jokajo sionska pošta in ni ga, ki bi v svetilščih hotel.« Mussolinijeva in cerkvena politika v trpečih slovenski zemlji tam ob morju poganjata naše ljudi z nezmagljivo silo v komunističen tabor. Komunisti celega sveta zajemajo prav iz nesrečne usode naših rojakov najbolj izdano snov za borbo proti katoliški cerkvi. Vedno nova bridka poročila, ki prihajajo od doma, so kakor stana, ki vsak dan sproti uniči, če je v kakem srcu začela poganjati nežna lepa misel. In kako naj bi človek dokazal ob vsem tem, da je vera kaj več in važnejša kot navadno »trgovsko podčije«, kakor jo označujejo komunisti. In potem pridejo na vrsto vse trde in ne-ljubozvni besede, vsaka najmanjša napaka, ki so jih kdaj odkrili na duhovnikih doma, stvari, o katerih ne bi nihče mislil, da utegnejo ostati tako globoko in neizbrisno zapisane. Pač me sprejmejo s prijaznimi obrazi in lepo se pomenimo, pa je tako, kot da bi skušali orati v skalo... Tudi sem jo že nekatero na uho dobil — ne sicer na lastna ušesa: delat naj gre, žuljeve roke naj nosi, kot jih mi... in si pri sebi mislijo: dobro mu je, ki na mehkih spi in se pri obilni mizi gosti... ker pač ne vedo, kako to v resnici izgleda...

Pa sem prav te zadnje dni — v mesecu Jezusovega Srca — doživel čudno lepe in vesele stvari.

V Avellanedi, kjer živi več kot 500 Slovencev, sem zastavil brazdo. G. Zlebič — pošena prekmurska slovenska duša — rojaki mu kar Klek reko — mi je bil svetovalec in pomočnik. Pridno je igral podplate. S skrbjo sem pričakoval, kaj bo. 14. junija ob 9 jo primahla tja, kjer naj bi bila naša prva sv. maša. Že je čakalo nekaj oseb. Pa sem sedel v spovednico. Ko sem končal, je bila ura 10. Toda, kam naj stopim! V večni hišni hišnici, ustanove Don Oriona, kjer naj bi maša bila, je bilo že vse nabito. Kam z ljudmi. Pel je telefon in smo klicali Don Oriona, kaj naj storimo. In je bil takoj odgovor tu — naj se odpre dvorana (izgrajena za kapelo a še nedokončana). Lepo so nam usmiljenke okrasile oltar Jezusovega srca, pa smo ga kar razdri in so močje prišli in preselili božjo mizo v dvorano. In smo jo napolnili do konca. Gotovo tristo ljudi. Prvi pot se je slovenska pesem oglasila pri slovenski maši na Avellanedi in prvi slovenska božja beseda in mnogo oko se je zasolilo. Zares je bil to dan veselja zame — prvo pričakovano veselo presenečenje, zakaj pričakoval sem le trej del tega, kot se jih je zbralo. Največ seveda Slovencev iz Prekmurja, a mnogo tudi od drugih slovenskih strani. In smo začutili tedaj, da so tudi oni našli in so začutili oni sami, da so z nami eno, da smo slovenske matere družina, ki smo z veselim srcem praznovali prvo »slovensko žegnaje« na Avellanedi in upamo, da bo to tudi spomin za prihodnje ostal. Žegnanje pravim, zakaj tudi na potico in purana so nas povabili tja, kjer nosi hiša ponosno besedo »slovenski bar«. Za »bob« pa ne vem, če so poskrbeli, ker mene je moje delo klicalo naprej in nisem mogel pokusiti vseh dobrot, ki so jih hvalježi rojaki pripravili za to slovesnost. Torto pa so še za mano poslali.

Večernice bodo pa čez 14 dni, tako smo sklenili. Tedaj bomo pa tudi Slomška praznik. Toda, kdo bo zapel! Pa so se zavzeli naši ljudje, da paternalne pevce razbremenijo. In prišel je 28. junij Praznik treh slovesnosti: blagoslov nove kapele, Slomškov dan in še Vidovo. Kako bomo to preskušeno prestali!

Razvili smo slovenske zastave. Še naslikali smo se z njimi za spomin in potem spet napolnili kapelo do kraja.

Sam Don Orione — svet mož in je ta splošna sodbda tudi upravičena — je prišel, da nas vidi, kako in kaj. Zares prijetno presenečenje za nas, a zanj prav tako, ko je videl toliko ljudstva zbrane. Spet nas je bila polna kapela. Slomšku je bila namenjena vodilna beseda in potem smo li-

tanje zapeli. Mnogo je bilo zelo kričasnih ušes, kako se bo obnesel prvi avellanedski slovenski zbor. Bili smo presenečeni. G. Ciril se je potrudil in obrusil glasove, da so bili kar prijeten zbor.

Ko je bilo cerkvenega dela konec, so pevci še nekaj Slomškovega sprožili: Oglejte, že solnce zahaja... malo je bilo, komaj spomin slovesnosti, ki ste jo doma tako slovesno praznovali, a ta mali konček, ta sladka pesmica nas je tako prijetno ogrela, da je srce kar slišalo, kot je pesem govorila — doni le doni noči...

Rad bi pač stori li v to prazno, kaj več, toda, kako bi bilo mogoče. Čez pol leta pač, a danes smo šele »shodili«, zato še ne znamo skakati.

Slomška sta se spomnila tudi oba naša tednika in tako mislim, da smo stori li toliko, da je vredno, da se pripomni tudi ta naša skromna volja in delo k skupnemu poročilu o slovesnosti Slomškovih dni.

Nazadnje smo pa sklenili tako, da bo odslej vsak mesec na drugo nedeljo slovenska sveta maša na Avellanedi, večernice pa vsako četrto nedeljo v mesecu.

Počasi bomo skušali na podoben način organizirati slovensko službo tudi po drugih delih, koder je mnogo Slovencev.

Sedaj smo sredi zime, a ta ni bilj ostra, kakor doma o sv. Mihaelu. Tako, da zmzrniti ne bomo. Snega najbrže ne bomo videli.

Janez Hladnik.

Neredno izplačevanje pokojnin

Vsi upokojeni pa tudi državni uradniki so vznemirjeni, ker se pokojnine zopet ne izplačujejo redno. To vznemirjenje je upravičeno, zakaj če je denar za druge potrebe, mora v prvi vrsti biti za plače in pokojnine. Tudi lista iz Knaflejeve ulice sta se dne 24. t. m. pritoževala zaradi nerednega izplačevanja pokojnin. Res je, ta nemarnost se mora odpraviti in fiksirati enkrat za vselej postopek, kako bo vsak upokojenec in uradnik dobival, kar mu gre. Naj dotira Poštna hranilnica iz svojih brezplodnih rezerv proti naknadnemu obračunu v teku meseca finančno upravo, da more ta pravočasno zadostiti svojim zakonskim izplačilnim obveznostim napram upokojencem, pa bo stvar v redu. Vendar pa moramo opozoriti na to, da so ostali v naši finančni upravi funkcionarji, ki jih je bil postavil bivši Jevtičev režim. Zato se nam ne zdi preveč čudno, da se pokojnine tako neredno in pozno izplačujejo, ker vidimo v tem spretno zakrito tendenco, da se na ta način ustvarja od strani JNS, ki ima še povsod svoje simpatizerje, nerazpoloženje proti sedanjim vladim, kakor da bi bila ona te nemarnosti kriva. V resnici pa gre to na račun dejstva, da se strogo držijo obstoječih predpisov, dočim bi, če bi hoteli ustreči upokojencem in olajšati ves postopek, lahko že davno našli način, da se obide birokratski šimel in da pridejo državni uslužbenci, oziroma upokojeni do svojih trdo prisluženih grošev, pa da ne bi padel za tako zavlačevanje odlij na vladu. Ampak oni tega seveda ne narede. Vlado prosimo, naj na to obrne svojo pažnjo in naj pristojnim mestom pove, da imajo preskrbeti, da se to ne bo več dogajalo, pa da je njihova dolžnost podpirati vladu v njeni težnji, da se ljudstvo zadovolji, posebno pa, da bivši državni uslužbenci ne bodo tako hudo oškodovani v svojih pravicah — ne pa s pomočjo birokratskega šimelna dopuščati, da se vračajo nenormalne razmere. JNS-u to seveda koristi, toda duh JNS mora izginiti tudi iz naših uradov!

Dr. Ožbalt Ilaunig - 60 letnik

Pred 60 leti, dne 26. julija 1876, se je v priprosti kmetijski hiši na Reberci pri Železni Kaplji rodil odličen slovenski sodnik in zaslužni narodni delavec dr. Ožbalt Ilaunig. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju, gimnazijo pa v Celovcu. Pravo je študiral na graškem vseučilišču, kjer je leta 1905. bil promoviran za doktorja. V sodno službo je kot pripravnik stopil l. 1904. pri deželnem sodišču v Celovcu. L. 1907. je postal sodnik. Meseca maja l. 1908. je bil kot sodnik nastavljen pri okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, kjer od l. 1920. deluje kot predsednik sodišča. Jubilant se je udeleževal tudi pisateljsko in napisal znano povest »Črni križ pri Hrastovcu«. Zaslužnemu možu k jubileju iskreno čestitke!

Občinske volitve na Vrhniki

Volilni boj se je začel na vsej črti. Čisto drugačen je, kakor pri prejšnjih volitvah. Volilni sestanki se vršijo v redu, brez žandarjev. Sestankom naših nasprotnikov pa ne manjka samo žandarjev, ampak tudi volivcev. JNS sama seveda ne bi spravila skupaj svoje liste, čeprav so še pred komaj dobrim letom zahtevali gospodje nacionalisti, da je Vrhnika definitivno pridobljena za njihovo »napredno fronto«. Seveda takrat je bilo lahko, saj se še dobro spominjamo kako, so se vršile prejšnje »volitve«.

Kakor kaže, bosta pri občinskih volitvah samo dve listi. Prva naša je gotova in na njej kandidirajo samo včlenjeni pristaši JRZ. Ta lista je brezkompromisna, njeni volivci bodo izrekli svoje priznanje politiki dr. Korošca, obenem pa izrazili zahtevo, da pridemo od dosedanjih lepih besed in obljub enkrat k resnemu delu za napredek občine. Nacionalistično listo bo nosil, kakor pripovedujejo, spet poslanec Hočevar. Ko je v parlamentu prodrlo načelo zakona, da narodni poslanec ne more biti obenem župan, se je g. Hočevar brez oklevanja odločil, da bo rajši poslanec kot pa župan. Takrat je padla marsikatera opazka. Danes, ko g. poslanec ve, da ne bo dobil večine, je spet postal nosilec liste, saj mu ne bo

treba nobnega mandata odlagati. Toda na to »nacionalno« listo je bilo treba dati ljudi, ki jih doslej nismo smeli smatrati za nacionaliste. Isti pojava kot doslej povsod, kjer so se občinske volitve že vršile: proti JRZ nastopijo združeno vsi razidralni elementi od skrajnih fašistov do skrajnih levicarijev.

Do petka, 24. t. m. je bil čas za reklamacije. Naša pisarna je bila pridno na delu in tako je volilni imenik sedaj res skoraj popoln. Pričeli smo tudi že s pobiranjem podpisov predlagateljev liste; doslej še nihče svojega podpisa ni odrekel. Saj pa so na listi tudi sami taki ljudje, katerim je lahko občinsko gospodarstvo zaupa. Poleg nosilca g. Ignacija Hrena je na listi petnajst posestnikov in bodočih kmečkih gospodarjev, nadalje 9 delavcev, 4 obrtniki in en trgovec. Glede naše liste pač ne bo moglo veljati to, kar je sedanjim občinski odbor sporočil oblasti, ko se je izjavil, da Zažarja ne mara nazaj k Vrhniki, češ, da sedajo v vrhuškem občinskem odboru sami intelektualci in drugi taki škrici, ki za potrebe kmečkih vasi nimajo smisla. Na naši listi so zastopani vsi delovni sloji, njihova povezanost s programom JRZ nam je pa porok, da bodo delali složno v skupno korist vseh občanov.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. sos. pol. in nar. zdr. B. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Banovina kupi posestvo Racerdvor

Najlepše parcele Maribora pridejo v promet - Velikopotezna odločitev banske uprave

Maribor, 25. julija.

Pod županom dr. Leskovarjem je mestna občina kupila polovico tako zvanega »Joštovega posestva« ob Vrbanovi ulici. ki je bilo last Vinarke in sadjarske šole v Mariboru. Kupila je to zemljišče v dalekovidnem računanju, da bo tukaj kmalu zrastle najlepše mariborske vilke četr. Kako pravilna je bila ta kalkulacija, se vidi danes. Pod prvim županovanjem dr. Juvanovim se je začela parcelacija kupljenega zemljišča, danes pa so odprodane zadnje parcele in tudi že zazidane s krasnimi vilami. Neprijetno vrzel pa je delal med novo vilsko četrto in mestom drugi del Joštovega posestva, ki je ostal še naprej v lasti Vinarke šole. Čuden slučaj je, da pride sedaj zopet pod županovanjem dr. Juvana do končne zazidave tega zemljišča, ki meri okrog 9 ha. Preko zemljišča je projektirano nadaljevanje Samostanske ulice po sredini čez nezazidane parcele.

Ker je uprava Vinarke šole ter banska uprava uvidela potrebo zazidave tega od vseh strani obzidanega zemljišča, je stopila v zvezo z mestno občino zaradi prodaje. Ker pa Vinarska šola ne more pogrešati njiv in travnikov, ki jih bo s prodajo izgubila, mora banovina misliti na to, da dobi kje drugje v bližini mesta primerno zemljišče. Ko je banska uprava ponudila pristavo v nakup mestni občini, se je istočasno začela pogajati z zastopnikom benediktinekega samostana v Admontu

zaradi nakupa posestva Racerdvor, ki leži pod Kalvarijo v smeri proti Kamnici. Te dni so se sestali v Mariboru na Vinarski in sadjarski šoli zastopnik samostana odvetnik dr. Leskovar ter komisijske banske uprave, v kateri so bili ing. Božič, ing. Čurk in ing. Lambert Muri. Pogajanja so trajala ves dan deloma v šoli, deloma na terenu ter so uspela v toliko, da je pričakovati nakupa posestva Racerdvor, da bo Vinarska in sadjarska šola postala lastnica tega zemljišča z velikimi objekti vred že v jeseni. Banska uprava je s tem pridobila v narodne roke lepo posest, obenem pa je dala mestu na razpolago v zazidavo okrog 60-70 najlepših parcel, kar bo za razvoj mesta v Koroškem predmestju ogromne važnosti. To zemljišče, ki ga bo skoraj gotovo kupila občina ter potem po primerni ceni razparcelirala, se bo zazidalo ob Vrbanovi ulici deloma v sklenjenem, prešlo pa bo čim prej v odprt sistem zazidave.

— Kurja očesa, trdo kožo in zarasle nohte Vam brez bolečin odstranimo ter noge strokovno masiramo v naši pedikuri. Obiščite nas prepričate se! Nega nog 10 Din! Ljubljana, Selenburgova 7.

Prijetno sveže —
lepo dišeče
po vsakem pranju

Vedno z
GAZELA

GT.2.5-33

TERPENTINOVIM MILOM

Pere res belo!

Dr. Lavoslav Mastnak,
podpredsednik apelacijskega
sodišča

S kraljevim ukazom je postavljen, kakor smo že poročali, za podpredsednika apelacijskega sodišča v Ljubljani g. dr. Lavo Mastnak, dosedanjí sodnik istega sodišča.

Vsa naša poštna slovenska javnost je z velikim veseljem in zadoščenjem pozdravila vest, da je prišel na drugo najvišje mesto pravosodne uprave v Sloveniji mož, ki je znan zaradi svojih velikih strokovnih sposobnosti in absolutne nepristranosti in objektivnosti, ki jo je znal varovati tudi v težkih letih polpreteklega časa, ko so prosluli režimi tudi sodstvo poskušali napraviti za svoje poslušno orodje.

Novi podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani g. dr. Lavoslav Mastnak je bil rojen 14. novembra 1882 v Slivnici pri Celju kot sin kmetijskih staršev. Gimnazijo je študiral v Celju in v Novem mestu, kjer jo je dovršil z odliko. Po končani gimnaziji se je posvetil pravu in dovršil pravno fakulteto na Dunaju. Vstopil je nato v odvetniško prakso v Gorici. Leta 1912. pa je vstopil v državno vojno-sodno službo ter je med vojno služboval kot vojaški avditor zlasti na severnem bojišču in končno v Pšemisl. Kot vojaški sodnik je rešil mnogo življenj, ki so zaradi grobih denunciacij že visela na niti. Ko so Rusi po daljšem obleganju zasedli Pšemisl, je prišel v vojno ujetništvo. Takoj je vstopil v dobrovoljsko legijo. Kot častnik dobrovoljce je služil pri srbski vojni misiji v Moskvi, v Odebi in v Solunu do konca vojne. Po končani vojni je vstopil v civilno sodno službo ter je služboval kot sodnik v Celju, v Laškem in v Ljubljani ter nato kot državni pravdnik v Ljubljani. Leta 1928. je bil poklican v pravosodno ministrstvo, kjer je prevzel mesto šefa IV. oddelka (za Slovenijo). V Ljubljano se je vrnil l. 1931. kot sodnik apelacijskega sodišča, pri katerem je sedaj zavzel podpredsedniško mesto. G. podpredsedniku, odličnemu juristu, poštememu sodniku, značajnemu Slovenceu, k imenovanju iskreno čestitamo in mu želimo pri njegovem delu mnogo božjega blagoslova.

Svétnik Kosi 60 letnik

Sredi venca stanovskih tovarišev je obhajal te dni grižki g. župnik svojo šestdesetletnico.

Dala ga je svetokriška župnija, ki je glede duhovnikov v lavantinski škofiji najbogatejša.

Komaj devet mesecev se je slavljeno mudil v svoji ožji domovini, ko je pred 35 leti nastopil službo v Sv. Petru pri Radgoni. Od tam je prišel v Celje, kjer je ostal nad deset let pri nepozabnem opatu Ogradiju. Pri njem se je navzel tiste miline, ki je bila tako-značilna za tega Slomškovega učenca.

Dobrih dvasjet let je nato pasel 1000 duš v hribovitih Sentenartu nad Laškem. Že blizu let, ki niso človeku prijetna, si je zaželel ravnine. In tako je prišel pred poltretjim letom v najlepšo župnijo Savinjske doline, vsaj kar se razgleda tiče, v Griže. Tu je veliko več duš, drugačne dušpastirske razmere, a apostolskega duha g. Jakoba vse to le še podžiga. Kakor, da se je za deset let pomladil, ga sodijo vsi, ki ga poznajo.

Naj za božjo čast in lepoto božje hiše tako vnetega, za zveličanje duš tako neutrudno delavnega, svojih prieliki govorijo tako zvestega, do vseh tako prijaznega in gostoljubnega gospoda svétnika Bog še dolgo, dolgo ohrani tako mladeniško svežega!

SMRT PLEŠI MORANA

Preizkušena specialna kozmetična tekočina z najamčnim uspehom in prijetnim in nežnim vonjem, za katere dobivamo dnevno zaščitno. Takoj ustavi iskanje las in laži korenine. Lasje zrastejo tudi na pleši. Temeljito odstrani prhlj in vse neugodnosti. Pobiljamo po povzetju steklenice Din 40 — omot in posušina Din 7 —

MODERNA KOZMETIKA - SPLIT

Ako ne boste zadovoljni z rezultatom, povrtno denar.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, dne 26. julija: 8. pobinkošna nedelja. Ana, mati Marije device; Valent. Prvi krajec ob 13.36. — Herschel napoveduje dež.

Ponedeljek, 27. julija: Rudolf in tovariši, mučenci; Pantaleon.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala gđ. Ana Eberle, zasebnica. Pogreb bo danes ob 6 popoldne. — V splošni bolnišnici je umrla ga. Rozina Race, roj. Jager. Pogreb bo danes ob 3 popoldne.

† V Ljubljani je umrla ga. Ivana Lampič, soproga žel. zvanika. Pogreb bo danes ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Cerkvena ulica 21.

† V Radečah je 23. t. m. umrla gospa Julijana Benigar, vdova po Ivanu, bivšem profesorju v Zagrebu, notranju, ki je tukaj pokopan. Pokojna je mati misijonarja Franca Benigarja, ki že sedem let deluje na Kitajskem.

† V Sodincih pri Veliki nedelji je dne 24. t. m. v starosti 94 let umrla gospa Terezija Gašparič, stara mati mariborskega stolnega kapelnika g. Janeza Ev. Gašpariča. Naj v miru počiva!

Naj počivajo v miru! Žalostnim našo iskreno sožalje.

Osebnosti

— Jubilej vzornega duhovnika. Danes obhaja 40 letnico mašništva msgr. dr. Franc Krulj, dekan v Laškem. Živi svetniško življenje in je vzor duhovnika. Današnjemu jubilarju izrekajo vsi spoštovani svoje čestitke. Bog ga živi še na mnoga leta!

— V mašništvu bo posvečen danes v Innsbrucku g. Janez Jauh D. J. — Iskreno čestitamo!

— Jubilej najstarejšega slovenskega lekarnarja. Danes slavi 50 letnico lekarnarstva znani lastnik lekarnice v Ormožu g. mag. ph. Gustav Trautvetter. Jubilar je končal leta 1864 v Ptuj gimnazijo, leta 1881 v Ljubljani farmaceutsko prakso, dne 26. julija 1886 pa je v Gradcu zaključil univerzitetni študij ter bil promoviran za magistra farmacije. Gospod Trautvetter je najstarejši slovenski aktivni lekarnar, ki vrši svoj odgovoren posel še vedno s svojo priznano vlogo, kakor v mladih letih. Obenem je zelo aktiven član stanovske organizacije, ki ne zamudi nikoli nobene seje v Mariboru. K izrednemu jubileju mu iskreno čestitamo ter želimo še lepih uspehov ob večerju življenja.

— Poročil se je včeraj na Bledu g. Ernest Ehrlich, industrijalec, z gđ. Hilda Bonačev. Naše čestitke!

— Lepi so napravili za rez. kuž. podporočnike kaplari dijaki: Milan Jenčič, Pavle Nač, Hugo Lesni, Cvetko Lapajne, Janez Dolenc, Milan Jerotič, Rudolf Mačus, Branko Šijački in Leo Goldner; za rez. san. podporočnike kaplari dijaki: dr. Milan Hirs, dr. Marjan Pogačnik in dr. Karlo Strohal; za rez. lekarniške podporočnike kaplari dijaki: Slavko Boršo, Leon Bakartič in Marjan Vidmar; za rez. vet. podporočnike kaplari dijaki: Miroko Ludič, Josip Kavič, dr. Viktor Petri in Ivan Mejaški; za rez. sodne podporočnike kaplari dijaki: Marjan Ertman, Leopold Petiš, Andrej Lustig, Milko Stambuk, Vladimir Glišič, dr. Miroko Baglama, Boris Sartori, Tibor Fišl, Viktor Slezinger, Fedor Arancnik, Branko Tisa, Alfred Perkovič in Melhior Erak; za rez. nižjega voj. tehn. uradnika IV. razr. inž. tehnične stroke kaplari dijaki: Edward Prasel, Hilmi Soko, Pavel Bon in Emil Kolar; za rez. nižjega voj. tehn. uradnika IV. razr. geodetske stroke kaplari dijaki: Slavko Miklič, Jaroslav Plazak in Anton Glanc; za skt. peh. podporočnika narednik Jure Radonja.

HUBERTUS-milo

res domače,
slovensko milo!

— Občinske volitve za občino Križevci v ljubljanskem okraju bodo v nedeljo 30. avgusta t. l. — Prosvetna društva pripravile se za Štieno. Vsako društvo naj določi delegacijo za evharistični kongres, ki bo 15. in 16. avgusta v Štieniu ob priliki 800 letnega jubileja ondotnega samostana. Delegacija naj tvori narodne noše, moške in ženske in vsi društveni praporci. Kjerkoli imajo fantovski odseki svoje zastave, naj jo fantje prinesejo s seboj v Štieno. Nobena narodna noša naj ne ostane doma. Vsa društva prejmejo prihodnji teden podrobna navodila. Zbirajte povsod prigašene in naročite za vsakega udeleženca kongresni znak, ki stane 3 Din in se dobi pri Prosvetni zvezi, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. Znak je za vsakega udeleženca obvezen.

— Prosvetno-socialni tečaj pri Sv. Joštu, ki bo 3. in 4. avgusta, je namenjen zlasti onim gg. novomašnikom, ki nastopijo letos svoja službena mesta. Program tečaja je v toliko spremenjen, da je začetek v ponedeljek dne 3. avgusta ob 3 popoldan in se konča 4. avgusta ob 12. Tako, da bodo gospodje lahko pričeli 4. avgusta rekoletnico na Brezjah svoj drugi tečaj. Za tečajnike je hrana in stanovanje brezplačno. Prijavitelj se je treba do četrta 30. julija pri Prosvetni zvezi, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, I. nadst. Zadostuje dopisnica.

Dr. A. Homan, Škofja Loka

zopet redno ordinira

— XXII. Romarski vlak na Sv. Višarje, ki odhaja iz Ljubljane v soboto dne 1. avgusta ob 7.30. Obstaja na vseh postajah do Jesenice in sicer 15 minut za rednim jutranjim vlakom. Tako v St. Vidu ob 7.43, Medvode 7.55, Škofja Loka 8.9, Kranjska gora 8.45, Otoče 8.51, Radovljica 9.3, Lesce 9.10, Zirovnica 9.21, Javornik 9.29, Jesenice 9.35, Kranjska gora 10.38, Rateče-Planica 10.53. Prihod v Campo Rosso-Zabnica ob 12. Odhod iz Višarj 2. avgusta ob 11. Odhod iz Campo Rosso ob 2. Prihod v Ljubljano okrog 6. Vsa udeležena dobijo vozno karto na vlak, izkaznico pa mora prejeti že prej, kodisi po pošti bodisi, da jo dvigne v pisarno Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 7 I. nadst. Za ve-

LIGNOLIT

NAJPOPOLNEJŠA OBLOGA ZA
TLA IZ UMETNE LESNE MASE
LIGNOLIT ING. MILAN HMELJ,
RADEČE-ZIDANI MOST

černo procesijo prejme vsak udeleženec v vlakcu malo bakljo, ki bo stala Din 1. Pele se bodo pesmi, ki so se pele ob priliki evh. kongresa.

— Dobra kupčija na šentvitski razstavi. Iz St. Vida nam poročajo, da so na tamkajšnji obrtniški razstavi dosegli mnogo prav dobrih kupčij. Mizari, ki razstavljajo res krasne izdelke, s katerimi smo se popolnoma osamosvojili od tujine, so zaradi krize sankcij in cenejšega lesa nastavili cene letos izredno nizko ter ne bodo kaj prida zaslužili, zadovoljni pa so, da jim gre razstavljeno krasno pohištvo vsaj za majhen denar v promet. Mnogi letoviščarji, ki se mude v Sloveniji, pa tudi številni Slovenci sami so kaj kmalu spoznali, da se tu nudi ugodna prilika za nakup ter se živahno zanimajo za razstavljene izdelke. Nekateri moštri so morali že razstavljeno pohištvo oddati, pa so ga takoj nadomestili z nič manj krasnim iz svojih zalog. V zadnjih dnevih se je tudi znatno dvignil obisk občinstva, zlasti Ljubljancem, pa tudi od drugih. Vse kaže, da se bo letošnja šentvitska razstava zaključila s še večjim moralnim uspehom, kakor prejšnja dve, čeprav prireditelji razstave ne računajo na kakšen gneten uspeh.

CLIO šumeča limonada

v tabletah po 50 p.
izvrstna brezalkoholna
osvežujoča
pijača

Dobi se v slaščičarnah
in trg. z meš. blagom

— Slovenski pogreb v Gradcu. V deželni bolnišnici v Gradcu je v torek zjutraj umrl na posledicah težke operacije 23 letni veleposelstniški sin Vincencij Elšnik iz znane zavedne slovenske družine v Slatini pri Svecini v Slov. goricah. Včeraj popoldne je bil na tukajšnjem sentsfeldskem pokopališču pogreb, katerega so se udeležili pokojnikov sorodniki in znanci iz Svecine, St. Ilje, Jarenine in Maribora. Med pogrebi je bilo tudi nekaj graških Slovencev. Ob odprtem grobu je zapel pokojniku v zadnje slovo svečinski pevski zbor turboho žalskega »Glovek glej dognanje svoje«. Pokojni Vincencij Elšnik je bil aktiven član svečinskega Prosvetnega in pevskega društva. Naj mu bo tuja zemlja lahka!

Triumph najpopolnejši štedilnik

Okusen
štedljiv
a poceni

Izdelek: Osjaške livarne železa in
tovarne strojev d.d. - Osijek

Samoprodaja za Ljubljano: Franc Golob
za Maribor: Pinter & Lenard

— Kongres mednarodne zveze odvetočnikov na Dunaju od 3. do 6. sept. t. l. Na dnevnem redu so med drugim vprašanja o osnovnih načelih modernega civilnega postopka in o razmerju med novinarstvom in odvetočnistvom. Udeleženci naj se prijavijo do 1. avgusta t. l. pri odvetočniški zbornici v Ljubljani in naj navedejo tudi število svojcev, ki bodo šli z njimi.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz Josef« grenčice.

— Anina proslava v Rogaški Slatini. V znamenju silnega vrenja tujcev, ki so se zgnili v zdravilišče z vseh strani naše države in inozemstva, se je Rogaška Slatina približala dnevu, ki je zanj največji in najsvetnejši: proslavi sv. Anje. Velika delavnost s strani uprave zdravilišča, ki se trudi, da izvede proslavo tega praznika na čim sijajnejši način, nervozno pričakovanje občinstva, ki ve, da mu bodo ti dnevi ostali — kot vselej — v prijetnem spominu, vse to pač predstavlja svojstven uvod v proslavo. Pravi uvod v praznik pa bo tvorila velika razsvetljava na predvečer Sv. Anje. V nedeljo bo svečana maša in popoldne teniški turnir za prvenstvo Rogaške Slatine. V krasno dekorirani dvorani Zdraviliškega doma pa se bo zvečer vršila velika tradicionalna Anina prireditev z odličnim programom. Pri izvedbi programa sodelujejo: Gospa Tinka Wesel Pola, koloraturna pevka, bivša članica Zagrebške opere; umetniški plesni par Jacky in Hedy Pečnik; ga. Bravničarjeva in Golovin, naša znanca iz baleta v Ljubljani; zdraviliški orkester pod taktirko g. A. Neffata in akademski »Ronny«, ki bo nastopil z muzikalno točko na motiv slov. narodne pesni.

Pri neredni stolici,

napetosti črev vsled zapeke, odvaja naravna
FRANZ-JOSEFOVA

grenka voda zaustane prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja Franz-Josefova voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi pri otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. 14485, III. V. št.

— Avtoizlet: 3.—7. avgusta na Dunaj; 3.—11. avgusta v Berlin; 7.—9. avgusta na Grosseck; 22.—26. avgusta na vsa jezera Salzkammerguta. Prijave: Izletniška pisarna Okorn, Ljubljana, hotel »Slova«, telef. 26-45.

— V telefn. Dalmaciji — najlepši, najprijetnejši izlet: 28. avgusta in 21.—26. septembra. — Romanje: Marija Bietriška-Zagreb-septembra. — Romanje: Marija Bietriška-Zagreb-septembra. — Pojanila posle uprava »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Sentspeterska vojašnica.

— Vpisovanje na Ant. Rud. Legatovem enoletnem trgovskem tečaju je vsak dan, tudi ob ne-

deljah od 10 do 12 popoldne v šolski pisarni. Vrazova ulica 4. Lastni dijaški internat. Šolski program se dobi brezplačno.

— Dr. Anton Hrovat, ordinarij bolnišnice križniškega reda v Ormožu — ne ordinira od 4. do 25. avgusta.

— Maturantke zas. žen. učiteljice v Mariboru iz leta 1906 se snidejo v nedeljo zvečer ob 7 pri »Zamorcem« v Mariboru. — Marica Fürst-Roe.

— Podjetja, ki potrebujejo pisarniške moči, naj se blagovodijo obrniti na ravnanstvo Ant. Rud. Legatovega Enoletnega trgovskega tečaja v Mariboru, Maribor, Vrazova ulica 4, ki lahko priporoča pridne in marljive absolvente in absolventke.

— Izlet v Postojnsko jame 9. avgusta, romanje na Sveto goro pri Gorici 14.—16. avgusta. Prijave do 4. avgusta. Pojasnila pošlje uprava »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Sentspeterska vojašnica.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 25. t. m. je objavljena »Uredba o postavitvi naprav za kovanje kovanega denarja in drugih kovin, podobnih kovnemu denarju«, dalje »Uredba o državnem posredovanju v nakupi pšenice v gospodarskem letu 1936/37.«, »Odločba o specializiranju zdravnikov za nalezljive bolezni«, »Dopolnitev čl. 2 navodil za izvrševanje zakona o opojnih drogah«, »Odločba o uveljavitvi odprtih popisnih državnih izdaj s slikami za notranji in mednarodni promet«, »Izprememba poštne tarife za inozemstvo«, »Telefonski promet — nove proge z Avstrijo in izprememba takse snote in nove proge z Avstrijo in Italijo«, »Razglas o imenovanju himeljske komisije za dravsko banovino« in »Objava banke uprave o pobiranju občinskih davčnin za občine Hoče, Jakobski dol v mariborskem okraju levi breg, Marija Gradec v laškem okraju in Sv. Lovrenc na Pohorju«.

— Avtobusno podjetje O. Žužek javlja, da se avtobus na progi Ljubljana-Tacen-Skaručna-Vodice-Komenda-Cerklje-Kranj in obratno ustavlja izključno samo na obstoječih postajah, ki so bile določene od kr. banke uprave.

— Od davnega časa pridejo zopet na tržišče, posebno v južnih krajih, rabljene Schampion svetilke, katere s čiščenjem kovinskih delov izgledajo kot nove svetilke. Opozorjamo zaradi tega avtomobiliste na to, da se tako morajo zavarovati, ako kupijo svetilke samo v znanih originalnih skatlah z napisom »Schampion«. Rabljene svetilke Schampion niso v originalnih zavrtkih.

— Opozorjamo na današnji oglas tvrdke Fridolin Bischof v Mariboru, Melje, Kacijanarjeva ul. št. 6, ki zbira polže za izvoz v inozemstvo. Na željo pošlje tvrdka resnim interesentom brošuro z obširnimi navodili za zbiranje polžev in za napravo zbirališč. Z nabiranjem polžev, ki se naj vrši konec oktobra, si mora vsakdo zaslužiti brez posebnega truda lep denar.

— Pelikan terpentinsko milo za pranje v trdi vodi je naravnejši pomočnik slovenskih gospodinj. — Izvrstna osvežujoča pijača za vroče poletne dne je povsod znana šumeča limonada Clio v tabletah (maline in citrona). Otroci, pa tudi odrasli so kar navdušeni za to izvrstno šumečo pijačo kiselkaste okusa, ki je na svetovnih razstavah v Parizu, Berlinu, Rimu, na Dunaju itd., dosegla najvišja odlikovanja in o kateri so tudi številni zdravniki dali zelo povoljne izjave.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Ljubljana

— Zlata poroka v mestni ubožnici. V soboto popoldne je bila v mestni ubožnici svojevrsna slovesnost. G. Škerlj Matvez, rojen l. 1860. v Begunjah pri Raketu, in njegova žena Ana, rojena l. 1850. v Stranah pri Konjicah, sta praznovala zlato poroko. Cerkvene obrede je opravil g. šentpeterski župnik Petrič, domačo slovesnost pa so praznovali v mestnem zavetišču. Zlatoporočenec je služboval dolgo vrsto let kot lesni manipulant pri Windischgratzu, na Poljanah, pri Hrenu itd. Imela sta 14 otrok, od katerih sta živi še dve hčerki, ena je poročena v Ljubljani (Jankovič), druga pa v Trbovljah (Goršek), sin pa živi kot vojni invalid v Nemčiji. Mestnega župana je pri slovesnosti zastopal magistratni svetnik Svetel Herbert, za priči pa sta bila mestni fizik dr. Mavricij Rus in g. Langus Jože, nadzornik trošarskega urada in upravitelj zavetišča.

— Skupina bojnikov Ljubljana-Sv. Peter vabi svoje člane, da se udeležijo pogreba njenega člana in odbornika Venceslava Kubelka. Pogreb bo v nedeljo, 26. t. m., ob 5 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice v Ljubljani.

— Sveta maša zadušnica za pokojnim dr. Simonom Zaletelem bo v torek, 28. julija, ob pol 7 v cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Prosimo, da se ga spominjate s molitvijo.

— Maša zadušnica za pokojno gđ. Asto Mattanovič se bo darovala v torek, dne 28. julija v cerkvi sv. Petra ob 7 zjutraj.

KINO SLOGA TELEFON 27-30

Senzacional Senzacional

Olimpijski zvon vabi...

Najnovejši film o zgodovini dosedanjih olimpijad in o ogromnih pripravah na letošnjo olimpijado v Berlinu!

Poleg tega velenapeti film Popolnoma novol

Ken Maynarda

Čast zapada Predstave danes ob 18., 17., 19. in 21. uri

V slučaju lepega poletnega vremena, odpade predstava ob 15.

— Gledališki večer združen s petjem glasbene družbe »Ljubljana« in Kat. družba rokodelskih pomočnikov, bo drevi ob 8. na vrtu Rokodelskega doma. Prireditelj se vrši v proslavo zasluženega pevca g. Franca Globelnika, odklikuje se pa po tako izbranem programu, da mora vsakega zanimati. Poleg izbranega petja je na sporedu tudi nova igra »Sijajna zamenjava« v režiji g. J. Novaka. Zberimo se drevi na vrtu Rokodelskega doma!

— Mesto venca na grob g. Jerneja Ložarja je darovala za akademsko Vincencijevo konferenco v Ljubljani rodbina Može 200 Din.

Dr. JUSTIN

Št. Vid nad Ljubljano

do 16. avgusta ne ordinira

— Smrtna nesreča Borisa Tomažiča. V noči na soboto je nekdo osebnim avtomobilom v Lecišče mladega ponosarstva, ki se je nevarno poškodoval pri avtom. nesreči blizu Trzina. Bil je to 17-letni Boris Tomažič, dijak 7. razreda l. realne gimnazije, sin g. Antona Tomažiča, družabnika trgovskega podjetja »Olim« na Gosposvetski cesti. Boris Tomažič je dobil hude notranje poškodbe, med drugim tudi pretres možgan. Bil je

TEL. 22-21 **KINO UNION** TEL. 22-21

Velefilm, izredno napete vsebine, izdelan v stilu filma »Bengali«, s lepo

Kathe Nagu

Po krivici osumljen

Triumf pod imenom »Kaur« na Dunaju, pod »La route imperiale« v Parizu. Predstava ob 15., 17., 19. in 21. uri (v slučaju lepega, poletnega vremena odpade predstava ob 15. uri).

takoj operiran, toda njegovo stanje je bilo brezupno, tako, da je včeraj ob pol 7 zjutraj za poškodbami umrl. Pokojni Boris Tomažič je bil zelo živahen norave in podjetnega značaja. V šoli je prav dobro uspeval. V petek zvečer se je izposodil iz očetove garaže osebni avto ter se z neko družbo odpeljal na kratek izlet, to je na turo Ljubljana—Kranj—Vodice—Kamnik, ter je nameraval še isto noč vrniti se v Ljubljano. Blizu Trzina pa se mu je avto prekurčil, on sam je bil smrtno nevarno ranjen. Pogreb pokojnika bo v ponedeljek ob 6 popoldne iz mrtvašnice Lecišča. Za njim žalujejo starši, ki so zgubili edinega sina ter več sorodstva. Pokojniku naj sveči večna luč! Žalostnim našo iskreno sožalje.

— Šentjakobsko žegnanje pri Marenčetu. Danes, v nedeljo, bo veliko šentjakobsko žegnanje pri Marenčetu na Dolenjski cesti. Staroslavna gostilna, ki je bila priča mnogim justifikacijam na Suhem bajerju in ki imajo datume zabeležene na žlebovih mitnice na Dolenjski cesti, bo danes popoldne priredila vojaški koncert, ki naj privabi mnogo občinstva. Vrt je popolnoma prenovljen in upamo, da se bodo ljudje udeležili lepega vrtnega koncerta.

Najboljše pivo na svetu je in ostane
plzensko pivo »DRAZDROJ«
Toči ga gostilna »ČINKOLE«
stalno vsak dan sveže nastavljenol

— Olimpijski film v kinu »Sloga«. Vse športnike in tiste, ki nameravajo v prihodnjih dneh potovati v Berlin, da si ogledajo letošnjo olimpijado, opozorjamo na prekrasni film »Olimpijski zvon vabi« v kinu »Sloga«. Ta film daje gledalcu lep nazor na pregled dosedanjih olimpijad ter mu predstavlja vse ogromne priprave Berlina in celotne Nemčije za letošnjo veliko mednarodno športno prireditev v Berlinu. Film bo le kratko dobo na sporedu, zaradi česar priporočamo, da si ga občinstvo danes in jutri ogleda v kinu »Sloga«.

— Kolonija dečkov K. J. S. iz Kraljevice se bo vrnila v Ljubljano v petek, dne 31. t. m. ob 13.31. Starši so vabljivi, da pridejo prevočasno po svoje otroke. Kolonija deklic odpotuje iz Ljubljane v torek, dne 4. avgusta ob 18.

— Kino Kodeljevo. Danes ob 5 in pol 9, jutri ob pol 9 »Sultan Abdul Hamid«.

— Salezijanska Prosveta na Kodeljevem. V torek ob 8 ima ženski odsek redni sestanek, predava g. St. Temlin o »sv. Moniki in Avguštinu«.

Advokat
Dr. Drago Marušič
Je otvoril svojo odvetočniško pisarno
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 13-14
Telefon 37-29

— Avto ga je podr. Včeraj popoldne se je na Celovški cesti pripetila prometna nesreča, ki k sreči ni povzročila hujskih posledic. Pred Gasilskim domom je neki avtomobil podr na tla sprovnika državnih železnice g. Jerzava Janeza, stanujočega v Verovškovi ulici 26. G. Jerzav je imel srečo, da ni odnesel hujskih poškodb. Reševalni avto ga je prejeljal v bolnišnico, tam pa so ga obvezali in nato odpustili. — Poleg te nezgode pa je bilo v Ljubljani tudi včeraj več manjših prometnih nesreč, ki so v zadnjem času sploh zelo vznemirljiv pojav na ljubljanskih cestah. Kje tiči vzrok temu, je pač težko najti. V cestno-policijskih predpisih, ki so v Ljubljani prav za prav zelo ostri, gotovo ne; vzrok bo treba iskati najbrž v čedalje bolj naraščajoči brezbrzičnosti kolezarjev in drugih voznikov, ki se ne zavedajo v polni meri svojih dolžnosti glede vožnje. Na drugi strani pa je treba ugotoviti, da smo tudi navadni pešci postali nekoliko preveč samozavestni in ponosni na svoje noge, tako da se nam zde hodniki včasih preozki za naše potrebe. Zadnjo besedo o vsem tem pa ima kajpada oblast.

Dr. Stacul
od 28. julija do 13. avgusta ne ordinira.

— »Gluhonemec« razkrinkan. Včeraj smo poročali o arelaciji skrivnostnega in gluhonemega puščavnika, ki se je klatil po Poljanski dolini in čigar imena policija ni mogla ugotoviti. Vso »skrivnost« okoli tega človeka pa je včeraj policija kaj hitro razkrila. Že poprej je ugotovila, da mož sploh ni gluh, kakor se je delal, torej da tudi nem ne more biti. Možu pa so na policiji odvzeli tudi prstne odtise in jih primerjali z odtisi v kriminalni razvidnici. Kaj kmalu so ugotovili, da ta možek ni nihče drugi, kakor znani potepuh Anton Tomček, doma iz Horjule, s katerim je imela ljubljanska policija že večkrat opravka. Potepuh je kmalu priznal, da ni ne gluh in ne nem, ter je pričel kar na lepem govoriti. Proteshtiral je samo, da mu ni ime Anton, temveč Martin. Kaj je potepuh nameraval s tem, da se je izdal za gluhonemega ter da še sedaj noče priznati vsega svojega pravega imena, o tem policija še preiskuje.

Zobozdravnik-spedijalist Dr. Egon Bassin
Gledališka ulica 4 (nasproti opere)
ne ordinira do 16. avgusta

— Počitniška kolonija Podmladka Rdečega križa na Vranskem prosi starše, da pridejo po svoje sinove v ponedeljek, dne 27. julija t. l., ob 19 uri pred pisarno Rdečega križa (Palaca Delavske zbornice).

— Važno za turiste in izletnike! — Ko se odpravljate na pot, ne pozabite na izborne Slamičeve konzerve in pastete!

— Kemično čisti obleke Simono, Kolodvorka ul. 8 — in eprejemališče Knaflijeva 2.

— Nočno službo imajo lekarnarje: Danes: mr. Sušnik, Marjini trg 5, mr. Kural, Gosposvetska cesta 10, mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31; jutri: mr. Leustek, Resljeva c. 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

Pošljite naročnino!

Za stiške slavnosti

Od več strani nam poročajo o živahnih pripravih na slavnosti, ki bodo 15. in 16. avgusta v Stični na Dolenjskem. Vendar pa se zdi, da emisel za to pomembno prireditev ponekod še ni dovolj globok. Da bi bila tako duhovna kot zunanja priprava pomena slavnosti primerna, prosimo:

Preč. duhovščino, da vernike ponovno opozarja na stiške dni ter jim prireditev priporoča v molitvah. Verniki naj stiške dni razumejo le kot verak o manifestaciji, ki jo zunanje priprave pač lahko oplešajo, ki pa ji vsebine ne morejo dati. V Stično bomo šli na izlet ali za zabavo, v Stično bomo romali, romali s pripravljenimi arci, da proslavimo evharističnega Kralja in Njegovu Mater in se od tam vrnemo kroleži v veri in ljubezni.

Vsa društva, odseke in krožke, da agitirajo za udeležbo, skupno z domačo duhovščino pa se takoj posvetujejo, kako bi udeležbo iz njih župnije organizirali. Ne čakajte, da dobite še podrobna navodila, temveč sami poskrbite, da bo udeležba v vsakem pogledu častna. Povabljeni je v Stično predvsem vsa ljubljanska škofija. Zato ne sme biti župnije, ki ne bi bila pri stiških dneh zastopana.

Udeleženci, prijavite se! Da bo moč pravočasno poskrbeti za posebne vlake ter v Stični pripraviti vse, kar je za večjo udeležbo potrebno, mora vsaka župnija najkasneje tekom 14 dni prijaviti število udeležencev. Udeleženci naj se prijavljajo pri svojih župnih uradih. Župni uradi z Dolenjskega naj udeležbo sporočijo neposredno na župni urad v Stični, oni z Notranjskega in Gorenjskega ter Štajerskega pa na Prosneto sveto v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7. Zopet in

zopet prosimo, da smatrate potrebo prijave udeležencev za zelo važno in nujno.

Jubilejni znak, ki stane 3 Din, mora imeti sleherni udeleženec. Le z znakom na prsih bo mogel prisostvovati posameznim stiškim slavnostim. Ta znak si mora vsakdo nabaviti že v predprodaji. Znaki bodo ta teden izdelani. Zadrževajte jih takoj pri Prosneti zvezi v Ljubljani in pri Župnem uradu v Stični. Znak bo lep opomin na stiške slavnosti, z nakupom znaka boste pa tudi prispevali k stroškom slavnosti.

Prošnja dobrim ljudem! Stiške slavnosti so nujno združene tudi s precejšnjimi stroški. Dobro vemo, da je današnji čas kaj malo primeren za nabiranje prispevkov. Vendar upamo, da bo gorečnost in požrtvovalnost vernikov naša moč, da prikoči na pomoč. Kdor more utrpeti vsaj malenkost, naj jo pošlje na Župni urad v Stični za stroške stiških dni. Zlasti oni, ki se iz kateregakoli razloga stiških slavnosti ne boste mogli udeležiti, prispevajte vsaj malenkost v denarju. Bolnim osebam še posebej priporočamo, da se v teh dneh priporočajo Založni Materi božji, ki je varuhinja Stične, ter žrtvujejo nekaj za čim lepšo proslavo ob stiških dneh.

Možje in fantje! Mislite že zdaj, kdaj in kako boste poročali v Stično. V Stični moramo biti vsi že na Veliki šmaren popoldne, da bomo lahko prisostvovali sprejemu cerkvenih knezov, otvoritvi jubilejnih svečanosti, pri kateri bo govoril za nas krški škof prevz. g. dr. Srebrnič, fantovski slavnostni igri »Jurij Kozjak«, zlasti pa naši nočni pobožnosti. Nočna procesija na hrib Vinograd mora biti močnejša manifestacija naše eklenjenosti in naše moške vere.

Slovenke perejo z najboljšim trdo vodo v državi. Zato rabijo naše gospodinje posebno milo

Pelikan terpentinsko milo posebno za pranje v trdi vodi

Celjski mestni svet

Vprašanje mestnega muzeja - Gradnja justične palače in delavskega azila - Prodaja vojaških objektov - Otroški vrtec - Vodovod na hrib sv. Jožefa - Ugodno poročilo mestne klavnice

Celje, 25. julija. Včeraj je bila redna seja celjskega mestnega sveta. Po uvodnih formalnostih je župan g. Mihelič poročal, da se je že enkrat nabelo pri seji mestnega sveta vprašanje, kaj storiti z dosedanjim mestno ubožnico, ker se bodo reveži preselili v novo Mestno zavetišče v Medlogu. Ker se je sprožilo vprašanje prostorov za mestni muzej, se je župan obrnil na konservatorja g. dr. Steleta s prošnjo, da bi si ogledal stavbo in nato podal o stvari svoje strokovno mnenje. Konservator g. dr. Stele si je stavbo res ogledal in je prav danes dobil župan obširno strokovno poročilo, ki je za rešitev muzejskega vprašanja zelo ugodna. Konservator g. dr. Stele pozdravlja v svojem poročilu idejo, da se tu namesti mestni muzej, sam je pa pripravljen pri prenavljanju poslopja pomagati s svojim strokovnim znanjem. Ohranitev in obnova dosedanjega poslopja mestne ubožnice bi tudi mnogo pripomogla k povzdigi in poživitvi tujkega prometa v Celju, ker je ravno na takih znamenitostih Celje že zelo izpopano. Župan je poročilo konservatorja g. dr. Steleta izročil odboru za prosveto in tujski promet.

Nato je poročal župan, da se je v četrtek, dne 23. julija, vršil komisijiski ogled za določitev prostora za sodno palačo v Celju. O tem za Celje aktualnem vprašanju je poročal takoj nato predsednik gradbenega odbora g. dr. Voršič. V novi sodni palači bi bil prostor za vsa sodišča s potrebnimi zavodi (jetnišnico, zavod za mladoletne itd.), davčni urad in katastrska uprava. Komisija si je ogledala poslopje starega okrožnega sodišča, katero je po mnenju predsednika okrožnega sodišča g. dr. Vidoviča — temu mnenju se je pridružil tudi predstojnik okrajnega sodišča gosp. Neudl — neprimerno, ker je sredi mesta in premajhno. Nadalje si je komisija ogledala Glazijo, Majdičev travnik, Pertinačovo posestvo in Sp. Lanož. Tudi Glazija je po izjavi dr. Vidoviča ne-

primerna zaradi poplav, kakor tudi iz istega vzroka prostor za Glazijo. V počev prihajajo ostala stavbišča. Predsednik apelacijskega sodišča g. dr. Golja je izjavil, naj mestna občina preskrbi za sodno palačo primerno stavbišče in pod kakimi pogoji bi bila pripravljena prevzeti poslopje Stare kresije. V smislu teh sklepov komisije je bil na današnji seji sprejet sklep, da se pooblasti ožji odbor, v katerega so bili izvoljeni gg. župan Mihelič, dr. Voršič, Prelog, Golgranc, dr. Hodžar in prof. Bitenc, da pripravi vse potrebno za sodno palačo: izbere najprikladnejši prostor, določi, pod katerimi pogoji bi bila občina pripravljena prevzeti Storo kresijo in v vsem tem poroča na eni prihodnjih sej. Za sodno palačo v Celju se bo poskušalo že v prvi proračun vnesti primeren znesek.

Finančni referent g. Prelog je poročal najprej o znižanju cen v mestnih kopališčih. Mestni svet je znižanje naknadno odobril. Vzame se na znanje odkup vojaških objektov po vojnem ministru za 567.277,92 din. Za iskanje toplih vrelcev na desnem obrežju Savinje se določijo 2000 din. Uredi se vprašanje otroških vrtcev. Bivši okoliški otroški vrtec se premesti v poslopje mestnega otroškega vrtca, policija v Gaberju se pa preseli iz dosedanjih prostorov (mestni otroški vrtec) v prostore bivšega okoliškega otroškega vrtca. Pokojninski zavod je dovolil mestni občini 650.000 dinarjev posojila. Zahteva pa plačilo obresti od dneva dovolitve do dneva izplačila. Sklenjeno je bilo, naj mestno poglavarstvo ukrene vse potrebno, da občini ne bo treba plačati teh obresti, ker je imel Pokojninski zavod vse časa, za katerega zahteva od mestne občine obresti, denar itak naložen. Že pri zadnji seji je bilo sklenjeno, da se najame za zidavo delavskega azila še 500.000 din brezobrestnega posojila. Osrednja uprava do sedaj povzročena posojila ni dovolila. Sklenjeno je bilo, da se ponovno zaprosi še za 500.000 din brez-

želstvu v Celju. Ker je ime dr. Schwaba tesno združeno z našim glasbenim življenjem v zadnjih štiridesetih letih, je prav, da se vsaj v kratkih potezah ozremo na potek njegovega glasbenega delovanja in življenja.

Izhaja iz prastare umjarske Schwabove rodbine v St. Pavlu pri Preboldu, kjer mu je dne 7. januarja 1863 tudi tekla zibelka in kjer je preživel svoja otroška leta. V domačem rojstnem kraju je obiskoval ljudsko šolo, nato pa gimnazijo v Celju, kjer je maturiral leta 1886, torej prav pred 50 leti. Po dovršeni gimnaziji se je vpisal na medicinsko fakulteto graške univerze in bil promoviran leta 1894. Že pred doktoratom je služil kot sekundarij v ljubljanski bolnišnici, po dovršenih študijah se je pa vrnil domov, kjer je počasi začel z izvrševanjem prakse, dokler ni bil leta 1897 imenovan za okrožnega zdravnika na Vranskem, odkoder je prišel nato za okrožnega zdravnika v Celje, kjer je bil tudi uradni zdravnik celjske okoliške občine. Po prihodu v Celje je začel tudi z izvrševanjem zobozdravniške prakse. Po vojni je bil postavljen za mestnega fizika in je organiziral svojo sanitetno službo v Celju. To službo je poleg drugih izvrševal približno tri leta. Leta 1922 je začel kot namestnik izvrševati službo sanitetnega referenta pri okrajnem zdravstvu, katero mesto je 1925 tudi definitivno dobil in stopa sedaj po 42 letni zdravniški službi v pokoj. Izvrševal bo le še privatno prakso. To bi bil nekako zunanji obris dr. Schwabovega zdravniškega delovanja, ki je zvezan s točnim izvrševanjem poverjene mu zdravstvene službe. Vse globlje in za povernega zgodovinsko velike važnejše je pa njegovo nad 40 letno delo za procvit slovenske glasbe.

Že v gimnaziji, še več pa za časa svojega študija na univerzi je harmoniziral Schwab za citre in petje zelo veliko število narodnih in lastnih umetnih pesmi. Na univerzi je učil tudi tamburico in prav tako priredil za tamburico veliko število kompozicij, med njimi sta najbolj ugajali G. Ipav-

obrestnega posojila in naj župan osebno intervenira v Belgradu. O svoji dosedajni intervenciji v Belgradu v zvezi z graditvijo Delavskega azila, za katerega je pripravljena dati občina brezplačno na razpolago prostor in ki naj bi se začel graditi že letos, je obširno poročal župan.

Za gospodarski odsek je poročal g. inž. Dolinar. Popravi se gospodarsko poslopje pri Mestnem zavetišču v Medlogu in se da na razpolago 40.000 din. Mestne vožnje se bodo oddajale potom licitacije, upoštevajo naj se ponudniki iz domače občine.

Za elektrarno in vodovod je poročal g. Golgranc. Od 1. maja 1936 dalje se bo računalna uporaba električnega toka za cerkve po 1.10 din za kilovat. Oddana je bila gradnja vodovoda na Hrib sv. Jožefa g. Gradit bo najcenejšemu ponudniku za 151.770,24 din. Težakša dela, ki bodo stala ca. 21.000 din, se bodo izvršila v lastni režiji mestne občine z brezposelnimi.

Poročevalec personalnega odseka g. prof. Bitenc je poročal, da je personalni odsek pregledal pravilnik potnih stroškov za uslužbence celjske mestne občine in ga primerjal z enakimi pravilniki ostalih avtonomnih mest v dravski banovini in z nekaterimi javnimi institucijami in prišel do zaključka, da je celjski pravilnik potnih stroškov najnižji in naj zaradi tega ostane do izdelave novega pravilnika v veljavi neizpremenjen.

V imenu odseka za tujski promet je poročal g. Roš. Storiu naj se potrebni koraki glede dostave pošte v Gaberje, na Breg in Lavo, ki naj bi se vršila dnevno dvakrat. Pri tej priliki je župan poročal, da je interveniral pri ministru pošt glede celjskega telefona in dobil zagotovilo, da se bo stanje izboljšalo. Mestna občina in pristojni odbori naj izdelajo predlog za moderno mestno tržnico. Mestni fizik naj pregleda mesarske ute na Okopih in stavi primerne predloge.

Za mestno klavnico je podal izbržno poročilo za prvo polletje g. Martinčič. V prvem polletju je bilo skupno zaklanih 4457 glav živine, uvoženih pa skupaj 53.352 kg raznih vrst mesa in slanina. Za led je mestna klavnica prejela v prvem polletju 20.551 din in bo že koncem tega meseca dosežen v proračunu predvideni znesek. Za hladilnico je prejela klavnica do sedaj 46.700 din. Referent je posebno pohvalil osebe mestne klavnice in poudaril, da je mestna klavnica z mesarsko zadrugo v dobrih odnosih. Z ozirom na posamezne vrste zaklane živine je iz podrobnosti statistike razvidno, da koljejo celjski mesarji v glavnem boljše živino, ker je bilo v tem času zaklanih nad dve tretjini volov.

Sledila je tajna seja, pri kateri so bili nekaterim mestnim uslužbencem regulirani prejemki.

Zvečer pred žejto pa namakajte s

Radost peric

Pred razjasnitvijo zagonetnih zločinov:

Razbojnika Štern in Koler sta najbrže morila v Slov. goricah

Maribor, 25. julija. V teku zadnjih tednov sta bila izvršena v Slovenskih goricah dva zverinska roparska umora, ki še do danes nista pojasnjena. Je to umor posestnika Karla Verbošta v Ploderšnici, ki so ga našli dne 16. junija umorjenega v njegovi hiši. Po obsežni preiskavi so orožniki aretirali posinoveljenca pokojnika, vendar pa ta še do danes ni ničesar priznal in neprestano zatrjuje svojo nedolžnost. Kljub najvestnejši preiskavi niso mogli orožniki najti tehnekega obtežilnega materiala, ki bi dokazoval krivdo aretiranece. Drug skrivnosten zločin je bil izvršen pred nekaj dnevi v okolici Sv. Barbare. Staro posestnico Ottilijo Kocbekovo so našli zadavljeno v njeni hišici. Tudi tukaj ni bilo nobenih sledov za storilca. Sum se je obrnil proti nekemu moškemu, ki je svojočasno pri Kocbekovi služil, toda tudi ta je vse tajil. Sedaj, po strahovitem roparskem umoru v Mejni ulici v Mariboru, pa je zavzela preiskava tudi pri omenjenih dveh zločinih drugo smer. Ni namreč izključeno, da sta sodelovala pri obeh Strajnskovora morilca Koler in Štern, ki so ju predvčeršnjim aretirali v Avstriji na Gor. Štajerskem. Zanimivo je namreč, da je pri sosedu pokojnega Verbošta v noči, v kateri je bil Verbošt umorjen, prenočeval neznan postopač, ki je po opisu ljudi akoraj popolnoma aličen razbojniku Šternu. Nezanec je že pred dnem izginil s prenočišča ter ga potem niso več videli v dotičnem kraju. — Prav tako pa je ugotovila preiskava, da sta se dan pred umorom Kocbekove v bližini kretala dva neznanca, ki bi bila po opisu alična Kolerju in Šternu. Zvečer sta prosila pri

V Berlin in Hamburg

Kolektivni potni list je odobren od uprave policije v Ljubljani pod št. IV. No. 415-5 z dne 24. VII. 1936.

Poleg rednih udeležencev potuje z nami še ca. trideset takih prijavljenecv, ki ostanejo po našem povratku še nadalje v Nemčiji, ozir. v Avstriji, ali pa so tuji državljani, in morajo imeti s seboj svoj osebni potni list. Ekspedicija bo štela torej ca. 800 ljudi — dober poseben vlak.

Z jutrišnjim dnem pošljemo vsem udeležencem izven Ljubljane legitimacijo s sliko v priporočnem pismu. Kdor legitimacijo do ere, dne 29. julija ne bi prejel, naj isto ekspresno urgira zaradi takojšnje naše reklamacije. Ljubljancem pa vljudo prosimo, da knjižice proti legitimaciji in potrdilo osebno dvignejo pri g. J. Hvaletu, Miklošičeva cesta 10-III, in sicer čimprej.

Knjižica služi kot legitimacija za vstop v vlak, prenočišča, prehrano in sploh vse v Nemčiji. Zaradi tega je nanjo strogo paziti, da se ne izgubi. Iz ovojne strani je razvidno, v katerem vagonu, kupeju in razredu vlaka se kdo vozi. Druga stran nosi ime, rojstne podatke, naše stalno bivališče v Berlinu ter razdelitev po stanovanjih. Slednje sporočimo v Monakovem, nakar bo tozadevno število objekta, soobe in postelje vsak sam vpisal. Tretja stran je opremljena s sliko lastnika legitimacije in z žigom SK Planine v Ljubljani. Dalje obsega knjižica spored potovanja in našega bivanja v Nemčiji sploh, s potrebnimi navodili itd. Zlasti važna je izjava, katero je moralo podpisati vodstvo glede valutnih, ozir. deviznih predpisov ter osebnih potnih listov, na kar še posebej opozarjamo. Izjava je v knjižici natisnjena zaradi važnosti dobesedno v nemščini, nato pa v slovenskem prevodu. Knjižica vsebuje tudi seznam vseh udeležencev ter inserate nekaterih ljubljanskih denarnih zavodov.

Vodstvo SK Planine v Ljubljani, ki prireja ta izlet, zastopajo: Kermavner, Hvale in Andoljšek.

Vodstvo vsega izleta in zastopstvo izletnikov na zunaj (napram oblastem, podjetjem, olimpijskemu odboru itd.) je poverjeno g. župniku Jerneju Hafnerju, kot pomočnik pa mu je dodeljen aba. iur. Jože Pešjak iz Kranja. Blagajno vodi Jože Hvale, valutne posle pa opravlja Janez Andoljšek. Kot zdravnik sta določena dr. Tine Zajc iz Mengša in dr. Jožica Zitzkova, zdravnica iz Ljubljane. Rediteljski zbor vodi France Jemc iz St. Vida, zadeve posebnega vlaka pa Pavle Mašič, viš. žel. uradnik v Ljubljani. Domačo kuhinjo vodi E. Pirč, poslovodja trdnice Slamič v Ljubljani, kateremu je dodeljenih 6 kuharjev.

Valute: Samo še do ere, dne 29. t. m. sprejemamo izjemno denar za valute; in sicer od onih, ki so doslej že prijavljeni za naše potovanje. Po tem roku tudi ta račun končno veljavno zaključimo.

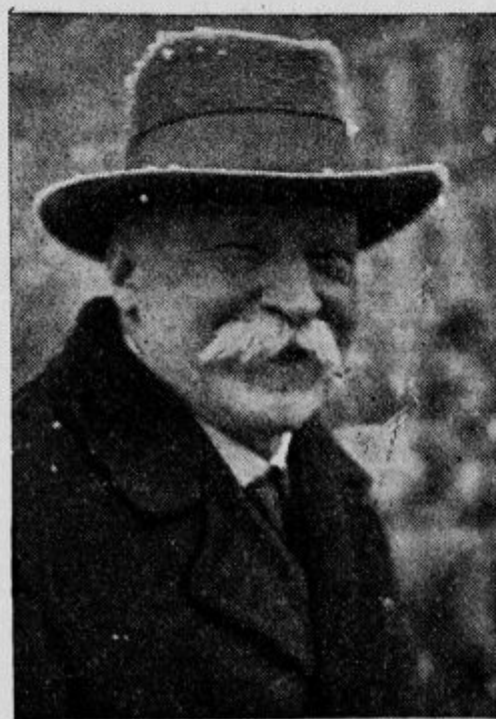
Prijave za našo ekskurzijo so definitivno zaključene in so vse tozadevne informacije brezpredmetne.

Eventuelne informacije daje: Jože Hvale v Ljubljani, Miklošičeva 10-III. le vsak delavnik od 10.—11. ure dopoldne. Vodstvo.

Prodajalec »Slovenec« na tromostju v Ljubljani nasproti frančiškanske cerkve je odslej agilni

Šlajpah st. Pri njem se dobi tudi »Slovenski dom« in Domoljub in drugi naši listi. Kupujte pri njem!

Pevcu »Ave Maria« ob njegovem odhodu v pokoj

Kakor smo že poročali, je pred dnevi nastopil svoj zaslužni pokoj višji zdravstveni svetnik dr. Anton Schwab, sanitetni referent pri okrajnem na-

šorja. Kar je priobčil Schwab v tem času svojih del, so temeljita v vsakem oziru, zato tudi ni številčno bogve kako mnogo napisal. Zanimivo je, da »Novi Akordic« niso priobčili njegove »Dobro jutro«, ki je danes med najbolj znanimi slovenskimi, in je izšla potem pri Glasbeni Matici. »Novi Akordic« so priobčili že v peti številki tudi »Ave Maria«, katero je pozneje še enkrat predelal za celjske di-jake. V »Novih Akordih« so izšle tudi »Slanica«, »Kanglica« in »Vinska«. »Ave Maria« je dosegla višek v Parizu, ko je gostovala ljubljanska Glas-bena Matica. Sodeloval je tudi pri »Pevcu«, v katerem je objavil več glankov. Ko je po letu 1913, ko je doživel bridko preizkušnjo, utihnil, je le tu pa tam objavil še kako pesem, med katerimi naj nav-edem Zupančičevo »Zvonovic«.

Mislím, da sem podal vsaj v glavnih potezih obris Schwabovega glasbenega delovanja, ker gradi-va bi bilo ze celo knjigo. Strokovno oceno njegovega dela so in bodo še izrekli poklicni glasbeniki. Ze iznavedenih podatkov je pa razvidno, da spada med naše najbolj delavne glasbenike polpretekle dobe, le žal, da se je toliko njegovih del izgubilo.

Ne bila bi pa slika dr. Schwaba popolna, če bi ne omenili njegovega dela na drugih poljih. Naj v kratkih besedah poudarim samo, da je napisal več-je številno poljudno znanstvenih razprav, tako n. pr. o šmarnici s higijenskega in folklornega vidika, o bakterijah, priporočal materam, naj doje svoje otroke, predaval o alkoholnem vprašanju in na tem polju sodeloval z velikim Evangelistom Krekom. Prav posebno je pa znan dr. Schwab v šahov-skih krogih in je o raznih šahovskih problemih tudi pisal v strokovne šahovske liste. Za svoje vsestransko delovanje na različnih poljih je tekom dolgih let svojega delovanja prejel tudi nešteto odlikovanj in priznanj. Ob odhodu v zaslužni pokoj mu želimo tudi mi kot obče spoštovanemu javne-mu delavcu in svojemu sodniku še mnogo let zdravja in veselja in da bi v miru in zadovoljstvu užival sadove svojega dela. GK.

Mariborske vesti

Slovenski tabor v Mariboru

V nedeljo 9. avgusta 1936 pridite vsi na veliki tabor jugoslovanske radikalne zajednice v Mariboru ki se vrši v Ljudskem vrtu (dohod mimo samostana & šolskih sester po Vrtni ulici) ob 10 dopoldne.

Tabor prideri slovenski Slovenci predvsem v proslavo 30 letnice javnega delovanja našega voditelja dr. Antona Korosca za naš narod.

Na taboru govorijo: Ministra dr. Krek in Jančič, glavni tajnik JRZ Smolek iz Beograda, izmed domačih govornikov pa: dr. Leskovar, Spindler, Kristovič, dr. Veble in dr. Miller.

Za zunanje udeležence so sv. maše pri franciškanih ob 8 in pol 9.

Zbiranje udeležencev od pol 9 naprej v Kolo-dvorski ulici, Zrinjskega trgu, Razlagovi, Maistrovi in sosednjih ulicah po navodilih vodstva rediteljev. Odhod na taborišče točno ob 9.15.

Vabimo vse zavedne Slovence in Slovenke, da se udeležijo tabora v velikem številu.

Vabijo okrajne in mestna organizacija JRZ v Mariboru.

Žične vložke, železne postelje, madrace in otomane
dobite najceneje pri

Koroška s Franju Novaku Vetrinjska 7

□ Pomenljiva slovesnost. V soboto, dne 1. avgusta, na 8. obletnico svojega škofskega posvečenja, obhaja naš prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič 60letnico rojstva. V stolnici bo zato dne 1. avgusta ob 8 slovesna pontifikalna sv. maša. Obe pomenljivi obletnici se v stolni in mestni župni cerkvi slovesno praznuje v nedeljo, dne 2. avgusta, ko bo ob pol 10 cerkveni govor, ob 10 pa slovesna pontifikalna sv. maša, h kateri že danes vabimo vernike in katoliška društva z zastavami.

□ Katoliška Omladina na novo oživljena. Katoliška Omladina, ki je za preporod vzhodnega dela mesta in predmestij toliko napravila, je bila žrtev krutega Marušičevega režima. Sedaj pa je društvo zopet na novo oživljeno pod svojim starim nazivom. Zaenkrat posluje samo dramatski in pevski odsek in knjižnica. Vsi člani naj obnovijo članarino ter s tem izrazijo svoj zopetni vstop. Tudi novi člani se sprejemajo. Vpisovanje in plačevanje članarine se vrši pri samostanskem vratarju. Prihodnji mesec prične Kat. omladina z igrami in predavanji v Mladinskem domu v Cvetlični ulici 28. V novem odboru so kot predsednik Franc Jerebič, kot blagajnik J. Muršak, kot gospodar Valter Gobenc, kot tajnik p. Konstantin, duhovni vodja pa je dobro znani ljudski misijonar in organizator p. Gabriel Planinšek. Društvo »Danica« je zaradi oživljene Katoliške omladine likvidiralo.

Specijalist za notranje bolezni

DR. MILKO BEDJANIČ

je otvoril privatno prakso ter ordinira redno dnevno od 13 do 15, ob nedeljah in praznikih od 9 do 11 v Trubarjevi ul. 11
Telefon števil. 29-11

★

Röntgen Zdravljenje s kratkimi valovi

□ Gasilsko slavlje v Mariboru. Gasilske prireditve dne 1. in 2. avgusta v Mariboru bodo vsestransko zanimive. Velika gasilska razstava v uniojski dvorani bo postra slika preteklosti in sedanjosti obmejne gasilstva. Razen tega bodo veliki gasilski nastopi, vaje in blagoslovitev najmodernejšega gasilskega avtomobila v državi.

□ Slovenske obrtne društve v Mariboru obveščajo vse obrtnike razstavljalce, da morajo biti vsa dela na razstavnih prostorih končana do petka, dne 31. julija, ker se vrši v soboto ob pol 11 te otvoritve.

□ Dr. Varl Valentin, specialist za pljučne bolezni, Gregorčičeva 6, ordinira od 27. VII. do 15. VIII. samo ob sobotah od 10. do 12. ure.

□ Poselska zveza priredi danes popoldne izlet v Pušcavo. Zbor ob 1 popoldne na kolodvoru, povratek z večernim vlakom. — Pri Sv. Mariji v Pušcavi je danes velik romarski šod ter se praznuje Anina nedelja. Sv. maša bo na prostem na gričku pri kapeli sv. Ane.

□ Nabori v Mariboru. Od 4. do 8. avgusta se vršijo v Gamberinovi dvorani vojaški nabori za obveznike rojstnega l. 1909 do vključno 1916, ki so

pristojni v Maribor. Nabori se pričnejo vsak dan ob 7. uri.

□ Gradbena dovoljenja so dobili: Florijan Bera, Angela Strgar, Stuhce Josip, Rupert Schmidt, Jakob in Marija Stuhce, Terezija Furlan, Kristina Vollgruber, Simon Forstnerič, Emanuel Ilich, Amalija Faschmann, Josipina Friedel, Josip Pirich, Ivan Benko, Franc Slavinec, dr. Brence Ljudevit in Fachleiner Arminka, Mariborska tiskarna, tvrdka Avgust Ehrlich, Marija Jahrbacher in Maks Dolinar. Uporabna dovoljenja pa so dobili: Rudolf Kiffmann, Josip in Marija Anderlik, Alojzij Sirak, Gizela Slomšek, dr. Marinič in Valentin Potutchnigg.

□ Kolektivna pogodba tekstilnega delavstva je sedaj predmet živahnih razprav tudi med tekstilnimi podjetniki. Popolnoma upravičeno zahtevajo tudi ti kolektivno pogodbo, da se na ta način prepreči najhujša konkurenca na račun delavskih mezd. Nekateri delodajalci sami predlagajo, da se vrne v kolektivno pogodbo obvezen plačan dopust tekstilnega delavstva.

□ Društvo jugoslov. državnih in samoupravnih upokojencev v Mariboru naznanja svojim članom v zadnji 24 kratne polovične vožnje po železnicih v letu 1936: 1. Za leto 1936 se veljajo stare železniške legitimacije. 2. Kdor že letos misli izkoristiti nove vozne ugodnosti, a ima v legitimaciji premalo »praznih« listov, ta naj do 1. avgusta tajništvo, Vrbanova 59, predloži železniško legitimacijo in plača 2 Din za kupone (vložke); kuponi se bodo v Ljubljani pritrili v legitimacijo in z njimi se bodo potem kontrolirala potovanja. 3. Po novem pravilniku imajo sinovi pravico do vožnih olajšav do polnoletnosti, hčerke pa do omočitve. Če bi kateri od teh že letos se rad vozil s polovično vozovnico, a nima želez. legitimacije, tedaj naj — istotako do 1. avgusta — predloži svojo sliko ter 10 Din; nadalje pri sinovih še rojstni list, pri hčerkah pa potrdilo, da so neporočene in da jih starši vzdržujejo; slednjič odrezek ček. nakaznice upokojenca (očeta, ev. matere).

□ Pecenico. Jutri, v ponedeljek, se bo prodajalo pri mestni klavnicni na stojnici za oporečeno meso 200 kg govedine, kilogram po 4 Din ter pa osebo do 2 kg.

□ Vinotož MAKOVEC — otvorjen! Vinski dol pri Mariboru.

Celje

□ Nove začasne občinske uprave na Vranskem in v Petrovcah. V Petrovcah je bila imenovana nova začasna občinska uprava s posestnikom g. Stankom Jelovškom, na Vranskem pa s posestnikom in kovaškim mojstrom g. Konradom Goričem na čelu.

□ Poslovilni večer polkovnika g. Goluboviča, ki odhaja iz Celja na novo službeno mesto, bodo priredili oficirji celjske garnizije jutri, v ponedeljek zvečer.

□ Umrja je v petek v bolnišnici v starosti 61 let občinska reva Dobovičnik Genovefa iz Celja. N. v. m. p.

□ Nedovoljen pritisk na kupovalce. Iz vst občinstva smo prejeli pritožbo, kako postopajo ljudmi, ki pridejo kupit znamke, neki trafikant. Trafikant svoje goste naravnost odkloni z vprašano pripombo, da, ker je kupil papir, ne kupi pa še znamko. Mislimo, da je tako postopanje nedovoljeno in bomo prisiljeni, če se bo ta praksa še nadaljevala, navesti ljubzenega trafikanta s polnim imenom. Gospod prodaja v prvi vrsti tobak, znamke in kolke in šele potem papir in mogoče še kak drug stvar.

□ Voz povozil otroka. Lupšo Rožo, 22 mesecev staro hčerko strojnika v tovarni pletenin na Polzeli, je doma na Polzeli povozil neki voznik in jo hudo poškodoval po glavi, čelu in vsem telesu.

Dravsko polje

V Hočah priredi Pevska zveza oz. okoliški pevski zbori v nedeljo, 26. julija, na dvorcu g. dekana Sagaja koncert narodnih in umetnih pesmi. Sodelujejo pevski zbori iz Hoč, Sv. Janža in Cirkuve. Kasneje priredi enak koncert Pevska zveza tudi v Ptuj.

Rače. Preteklo nedeljo si je gasilska četa dala blagosloviti prenovljen gasilski dom in novo gasilsko zastavo. Svečanosti so se udeležila vsa župna gasilska društva s svojimi godbami, predvsem pa delegati okraj, banovine, gasilske zveze itd.

V St. Janžu je bila tombola, na kateri so Mačkovi začeli izzivati. Ker mirna, lepa beseda ni zalegla, jih je oblast s silo razgnala. Pri tem je prišlo do neljubega incidenta na orožništvo, radi česar bodo še vsi povabljeni na sodišče.

Kje bo stala meščanska šola v Litiji

Tega naslova se je poslužil v volitvah l. 1933 izvoljen predsednik litijske občine Franc Lajovic, ki je pri zadnjih svobodnih volitvah leta 1928 tudi kandidiral v litijski obč. odbor na takozvani napredni listi in sicer na drugem mestu, kjer pa je gladko propadel, ker je bil v poročilu izvoljen komaj en cel pristaš takratne JDSarje v Litiji. Kvečjemu toliko in prav nič več nimajo pristaši takozvane JNSarje v Litiji pri jesenskih volitvah pričakovati, ker jih je litijsko prebivalstvo v teh letih nasilja prav do dna spoznalo. Ljudje se pač zavedajo, da ni nad njimi več biča in bajoneta oblasti... To smo zapisali le zato, da javnost vidi, kakšna ljudska vlada nam je tekom zadnjih let diktature na občini in drugje rezala javen kruh in pa koliko se pomenijo ti ostanki raznih nasilnih volitev.

Zato je umljivo, da se je gospod občinski predsednik v »Jutru« 21. 7. na široko razpisal ter obgrizel vse od kraja. Najprej se je zagnal v dopisnike naših dnevnikov, ne izvemši dopisnika »Jutru« in »Naroda«. Kritizira in se takorekoč norčuje iz izjav komisijevih članov ter še naprej uporno ponuja kot stavebni prostor Mahkovecovo parcelo pred litijsko sodnijo. Ker bi tozadevna polemika vedla le predaleč, smo samo tega mnenja; komisija kr. banske uprave naj z odločitvijo počaka toliko časa, da prevzame v jeseni novo izvoljeni občinski odbor svoje posle, ki bo najpravišeji toliko ljudske želje in zahteve.

Odgovorni činiteljem, po prevratu svobodno izvoljenih občinskih odborov v Litiji, boče nekako osvežiti spomin, da so »zafekalci« fond od 200.000 Din, ki je bil namenjen za zidavo meščanske šole. — Da bo javnost na jasnem, pribežimo, da se je takratnemu županu posrečilo, da je iz okrajne blagajne, ko je bilo denarja povsod na kupe, izbil 200.000 Din in se je takrat ustanovil fond za zidavo hiralnice v znesku 100.000 Din in fond za zidavo mešč. šole v Litiji 100.000 Din, kar najjasneje dokazuje, od katere strani je prišla prva pobuda za meščansko šolo. — Ta denar je ostal last celega sodnega okraja litijskega, občina Litija pa je imela te vlozne knjižice le v shrambi. V tistih časih pa je oblast dala pregledati električno omrežje po litijskem trgu, katerega je na hitro roko ter »po domače« svojčas dovršil ad hoc sestavljeni odbor tržanov brez oblastnega dovoljenja tako slabo, da se je žica, le jeklena, na vseh koncih in krajih trgala. Oblast je zahtevala, da se mora omrežje takoj prenoviti z bakreno žico, sicer bo prepovedala nadaljnje obratovanje in dobavo elektrike po tem življenjsko nevarnem propadajočem omrežju. Takratni občinski odbor, v katerem je menda sedel tudi, če sedanjí predsednik občine kot odbornik, pa je soglasno sklenil, torej tudi z glasovi opozicije, ker je obstojala nevarnost, da preide dojava elektrike v zasebne roke ali pa da Litija ostane brez elektrike, da prevzame preskrbo z elektriko občina Litija, ki bo skrbela za prenovitev omrežja. Poračun za vsa ta dela in potrebni material je poskrbelo ravnanstvo krajskih deželnih elektrarn, ki je potem tudi strokovno izvedlo izvršitev novega bakrenega omrežja, kar vse skupaj je stalo precej več kot 200.000 Din. Ker se občinski odbor ni mogel odločiti za posojilo pri kakem zavodu, je zato tudi soglasno sklenil, da si izposodi oba fonda, to je meščansko-šolski in hiralnični, kar je potem odobril okrajni načelnik Podboj ter dovolil uporabo obeh fondov za delo in material novega omrežja. Sedanjí predsednik občine, ki ne bi nikdar vedril na litijski občini, če ga ne bi tja poslal Živkovičev režim, je imel v letu že 5 let dovolj časa, da bi iz fonda električnih dohodkov in proračuna obeh fondov vrnil selj dom izposojeni denar. Mesto tega pa je njegov občinski odbor odobril dobavitelj elektrike struje povišec cene za 50 par pri kw, mesto da bi dobavitelj za 50 par znižal ceno elektrike, ko so vse cene v splošnem padle. Mesto tega pa je vedno zavlačeval popajnanja z KDE za dobavo toka iz Velenja ter se mu ni niti zdelo vredno, da bi se pred mesecem udeležil trasne komisije KDE, ki jo je razpisala banska uprava, ker se je postavil pač na komodno stališče, dokler smo mi na občini »na vladic«, bomo jemali elektriko »pri naših ljudeh«, čeprav slabo in dražjo... Nasprotno pa je nakopal litijski občini proces, ker ni občina vredno nekemu zavodu odplačevala za dobavitelja elektrike prevzeto jamstvo. Mislim, da smo s tem pojasnilom gospodu predsedniku dovolj »osvežili« njegov spomin.

Na koncu se hvali, da so »z uspehom« gospodarili z občinskimi denarjem. V teh 5 letih gospodarjenja, ko so imeli res absolutno povsod in vso oblast v rokah, ko je občinski upravi vsako oblastvo moralo iti in tudi šlo na roko ne samo s svetom, ampak tudi z denarjem, niso za Litijo prav ničesar stvarnega storiili in dosegli, niso speljali niti meter električnega voda naprej. Isto je z zidavo enega nadstropja na ljudski šoli. Prejšnji občinski odbor je že zbral fond približno 100.000 Din, ki pa leži neke zamrznjen, mesto da bi se, za ljudski blagor tako vneti diktatorski občinski odbor takoj lotil tega perečega vprašanja in ga takrat lahko tudi izpeljal. Ravnotako je ostalo le pri

obljubi glede litijskega vodovoda. Tujsko-prometno društvo spi ravnotako spanje potrebnega letnega kopalnišča ob Savi. In tako je še nešteto drugih več ali manj važnih in perečih gospodarskih vprašanj, katerih se pa ti oblastniki seveda niso utegnili lotiti, ker so imeli preveč posla v tem času a preganjanjem »državi nevarnih elementov«, konfiniranjem, hlinami preiskavami itd.

Če pa želi gospoda na nasprotni strani še kakšne podatke o komunalni politiki pred in po letu 1931, smo jim prav radi na razpolago.

Od nekdanj večinska stranka v litijski občini, prej bivša SLS, sedaj pa JRZ, mirno čaka dan sodbe ljudstva pri jesenskih volitvah, na katerih bo, oprta na svojo moč, zavest in polno odgovornost napram širokim slojem kmetov, delavcev in obrtnikov, topot na prav lahek način dosegla popolno svojo zmago in pomenila za vedno s takimi zastopniki, ki so prišli na položaje proti ljudski volji.

Zadnja pot žrtve planin

Ljubljana 23. julija.

Danes popoldne je bila zadnja pot obeh žrtve planin, ki so ju našli mrtvi v četrtki v Malem Hudem grabnu nad Kokrkškim sedlom, to je 23-letnega jurista Mladena Marcela Mikšiča in 23-letnega jurista Vida Janša.

Zadnja žalna pot Mladena Mikšiča je bila ob pol 4. popoldne iz mrtvašnice na Viškovdanci c. 9. Cerkvena opravila so opravili oo. franciskani, pevci Akademskih pevskih zborov pa so zapeli žalostinko »Človek glej«. Za žalujočimi sorodniki je v žalnem sprevodu šlo mnogo občinstva, zlasti močna deputacija akademikov in planincev. Vence so med drugim podarili kamniška podružnica SPD, osrednje SPD, Akademsko društvo in drugi. Pri viaduktu so akademski pevci zapeli »Vigred«.

Ob 5. je bil pogreb pokojnega Vida Janša izpred hiše žalosti na Jegličevi cesti 3. Cerkvene obrede je opravil ob asistenci g. župnik Petrič, akademski pevci pa so zapeli žalostinko »Človek glej«. Razvil se je nato veličasten žalni sprevod. Pred krsto so nesli več vencev, med temi vence akademskih društev, juristov, planinskih društev, podružnice SPD iz Kamnika — pokojnik je bil rojen v Kamniku — ter drugih organizacij. Pred krsto so šli ožji tovariši pokojnika in pevci. Za krsto pa so za sorodniki šli mnogi ugledni ljubljanski odličniki iz vrst juristov, tako predsednik apelacijskega sodišča dr. Golja s podpredsednikom dr. Mastnakom ter drugimi sodniki, železniški direktor dr. Fatur, več vseučiliških profesorjev, prvi državni tožilec Lavrentac z drugimi državnimi tožili, zastopniki SPD in drugi. V cerkvi na pokopališču se akademski pevci zapeli »Beati mortui«, nad grobom pa »Vigred se povrne«. (Pokojni Vid Janša se je rodil v Kamniku, kjer je tudi obiskoval ljudsko šolo. Zadnjič smo pomotoma poročali, da je bil rojen v Ljubljani.)

Greenko je bilo pri arcu slehernemu, ki je bil navzoč ob pokopu teh dveh mladih in upalnih življenj. Pretresljive solze so privrele marsikomu iz oči. Naj vrlima mladeničema sveti večna luč!

Praznik ljub. avtoizvoščkov pri Sv. Krištofu

Ljubljana, 26. julija.

Ljubljanski avto-izvoščki so letos drugič priredili proslavo svojega patrona sv. Krištofa. Prvič so jo priredili lanske leto, ko so si končno veljavno izbrali za svojega zaščitnika patrona vseh motornih vozil sv. Krištofa ter tako preločili s starodavno tradicijo ljubljanskih fjakarjev, ki so skozi 200 let slavili svojega patrona sv. Stefana v Štepanju vasi. Letos pa so ljubljanski avto-izvoščki združili s to slovesnostjo še proslavo pomembnega jubileja 25 let, odkar se je na ljubljanskih ulicah prikazal prvi avtomobil g. Pavla Stetela.

Pred cerkvijo sv. Krištofa na Dunajski cesti se je danes dopoldne ob 9 zbral cel gozd avto-taksijev, tako da so bila postajališča avtomobilov po mestu skoraj domala prazna. Avto-izvoščki in njihovi šoferji so se podali v stransko ladjo cerkve sv. Cirila in Metoda, kjer stoji v oltarju še zmerom podoba sv. Krištofa. Tam je opravil sv. mašo župnik p. Kazimir Zakrajšek. Med zbranimi so bili: zastopnika občinske sveta in mestne občine občinska svetnika Martinčič in dr. Frelih, prvi ljubljanski avto-izvošček g. Pavel Stetela, predsednik Združenja avto-taksijev gosp. Jeršin z odborniki, zastopnik Združenja prevoznikov g. Semenčič in drugi. Po maši je imel p. Zakrajšek na zbrane lep nagovor, v katerem jih je bodril na stanovsko skupnost in zavednost ter slavil njihovega patrona sv. Krištofa. Po maši je bil pred cerkvijo blagoslov motornih vozil. Po opravljenih molitvah so vozili mimo duhovščine v defileju vsi zbrani avtomobili, p. Zakrajšek pa je vsakega poškropil z blagoslovljeno vodo. Slovesnosti se je udeležilo okrog 70 motornih vozil ljubljanskih avtoizvoščkov.

Ljubljanski avtoizvoščki so na skromen, toda lep in priršen način proslavili god svojega patrona sv. Krištofa in 25letnico svojega obstoja. Slovesnost bi bila gotovo sijajnejša, če ne bi tudi ljubljanskih avto-izvoščkov in šoferjev trla splošna gmotna stiska. Priliko za sijajnejšo proslavo bodo imeli ljubljanski avtomobilisti, ki so združeni v ljubljanskem Avtoklubu in ki bodo proslavljali praznik sv. Krištofa jutri v Logarski dolini.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Novosti:

Buerschaper Kurt, Das Kind in Familie und Kirche. Handbuch für Kinderseelsorge, str. 555, vez. 79 din. — Clérissac Humbert, Das Haus des lebendigen Gottes. Vom Mysterium der Kirche, str. 156, vez. 56 din. — Hilker Otto, Jüngerschaft und Heerbannstreue. Ein Hilfsbuch für die Erziehung der Jungen Kirche zur Nachfolge Christi. Str. 195, vez. 45 din. — Kirche im Kampf. In Aufträge der katholischen Aktion. Herausgegeben von Prof. Clemens Holzmeister. Str. 227, vez. 55 din. — Kastner Ferdinand Dr. theol., Marianeche Christusgestaltung der Welt. Str. 320, vez. 82 din. — Keller Dr. Michael, Des Rufes gewärtig. Laienapostolat. Str. 62, vez. 7 din. — Ruckmich Margarete, Die Helferin in der Seelsorge. Str. 184, vez. 32 din. — Rudolf P. Leo, Kleine Laiendogmatik. Str. 258, vez. 48 din. — Schneider Friedrich, Katholische Familienziehung. Str. 343, vezana 68 din. — Simon Paul, Das Menschliche in der Kirche Christi. Str. 200, vez. 40 din.

Poizvedovanja

Najden je bil en križ na Vočni poti do Kosca. Poizve so pri Herzmansky, Star trg 3. Križ na obrobju je bil najden pri Ljudskem domu in se dobi v upravi Slovence.

Duh. sv. And. Ažmanu v spomin!

Dragi Andrej, dovoli, da Ti pišem tole pismo. Najprvo naj Te prijateljsko pograjam. Toliko si gledal na lepe družabne oblike občevarjanja, sedaj si pa ob smrti na to popolnoma pozabil. Naglo, brez slovesa si nas zapustil. Zato smo se pa mi — Tvoji prijatelji, zbrali v tolikem številu ob Tvojem grobu, da smo Ti mogli zaklicati zadnji z Bogom! Vem, da Ti je bilo všeč, ko si gledal iz nebes doli na tolike množice Tvojih prijateljev. Všeč so Ti bili poslovilni govori na grobu, dasi ne popolnoma. Zato naj še jaz dostavim eno potezo iz Tvojega življenja, ki se je premalo podarila, to je bila Tvoja posebna ljubezen do matere, ki Ti je šele pred 3 leti umrla. V tej veliki in požrtvovalni ljubezni Te ne more nihče prekositi. Skrbel si za njo tako, da Te je vsak občudoval, posebno tisti, ki so to natančneje vedeli. Nekaj časa je bila pri Tebi v Postojni, pa se je kmalu naveličala, ker ji je postalo po Kropi dolgočas. Potem je živela v Kropi še čez 20 let. Ker ni imela nobenih svojih dohodkov, si ji pošiljal Ti kar v hranilnico, kolikor je potrebovala. Stroški so bili vsak mesec veliki, pa Ti nisi nikdar kaj potožil. Pač pa si večkrat rekel: Nikdar mi ne sme vest očitati, da nisem dal materi, kar sem mogel. Med vojno si ji donasal živeža kar sam iz Postojne. Po nerodnosti je pogorela hiša. Ti si dal, kar si imel, da se je hiša popopravila. A nikdar nisi najmanj očital, zakaj je pogorela. In ko je mati povzročila v svoji materi ljubezni do drugih otrok Tebi nepotrebne druge stroške, si tudi te brez godrnjanja sprejel in vse poplačal, ker je mati tako želela. Materina želja Ti je bil ukaz. V dolgi in težki materi bolnosti si zopet za njo poskrbel, kar si mogel. Ko si videl, da ne moreš dovolj v Kropi za mater poskrbeti, si jo dal z avtom pripeljati v Ljubljano, da so ji tu stregle usmiljenke, sam

si jo pa redno obiskoval, tolažil in za njo plačeval, dokler ni po 3 ali 4 letih umrla. Lepše ne more noben otrok pokazati ljubezni do staršev, kakor si jo pokazal Ti, g. Andrej, do svoje matere. Zato počivaš tudi telesno prav blizu matere. Za trdno pa upamo, da Ti je ta ljubezen pridobila posebno plačilo pri Bogu v nebesih.

Ne zameri, dragi prijatelj, da se tako poslavljamo od Tebe

Tvoj vdani prijatelj

Due lepi hrvatski knjigi

»Osveta prirode«. Roman, napisal Dimitrije Pantelič, Zagreb. Roman Dimitrije Panteliča spada med socialno literaturo in je to zanimiv poskus opisati vse socialne posledice prenatelga skoka našega človeka iz podčeljskega v mestno življenje. Sicer so se že drugi lotili tega problema, a so ostali izključno le na zgodovinsko-političnem polju, mesto da bi ga zajeli z njegove kulturno-gospodarske, torej socialne strani. Pisatelj je skušal to vrzel izpolniti. Že zavoljo tega njegovo delo zasluži vsestranskega zanimanja. Pisatelj sam je to življenjsko dramo preizkusil. Kmetič sin s Korduna je prišel v Zagreb, šel nato dalje po svetu in se ustavil v Parizu, kjer je bil pri Uzelcu in Milunoviću. V samem sebi je preživel ta spor, ki nastane, če nenadoma trčita druga na drugo, široka, plemenita, neoskrnjena in dobra narava ter profinjena beda veleumnega življenja. Pisatelj bi svojemu romanu, ki slika njegovo lastno življenje, lahko dal kakršenkoli drugi naslov, toda z naslovom »masevarjenje narave« je hotel takoj poudariti stališče, ki ga je zavel. Po mirnem patriarhalnem življenju v domači vasi, sredi zdrave prirode, se junak romana poslovi od svoje kmetijske vasi ter gre izvet dolgih osemnajst let v okolje, ki je sintetično, kapitalistično, meščansko oholo in lažljivo ter začenja z žarko lučjo obsevani tega »pri-

lece«. Polagoma pije strup mesta. Včasih se mu še upira, svet, v katerem je bil rojen, ga še vabi nazaj, toda kmalu je tako slab, da se mestu preda brez vsakega odpora. Potem pride kriza, ko se zaljubi v mlado meščanko ter se začnejo v njem boriti slepi goni in klasi. vesti. Rešili mora problem srca in problem morale. Pobegne iz mesta in gre nazaj v svoj rojstni okoliš, da tam najde odgovor na to vprašanje. Našel ga je. Njegova kmetijska vas mu je dejala: ostani to, kar si bil in ne vrivaj se v sredino, ki je ne poznaš, za katero nisi bil rojen niti vzgojen. Toda ko se hoče vrniti nazaj v okolje, iz katerega je izšel, je spoznal, da se je tudi temu otujil, da ga ne mara, da ga odklanja. Tako obleži na sredi med mestom in priprosto vasio, med pristno domačo kulturo in med mestno civilizacijo, obema tuj, od obeh zanikan. Konec je tragičen.

Roman je razdeljen v dva dela, v prvem opisuje pisatelj življenje svojega junaka Dušana na vasi, v drugem njegovo življenje v mestu. Kontrasta med obema načinoma življenja sta močno poudarjena, slike so resnične in lepo podane, jezik bister in jase. Te odlike knjigo tudi našim bralcem priporočajo.

Rapsodija Jadrana je ime drugemu romanu, ki ga je napisal Dimitrij Pantelič in ki je posvečen povsem našemu Jadranu. V svojem prvem romanu je sijajno opisal življenje na kmetih, naše podčeljske gozdove in naša polja. V sedanjem je poskušal zajeti življenje našega naroda na vplivskih obalah, kjer se vedno bolj in bolj kaže vpliv tuji kulturi, ki jih s svojim denarjem pripušajo inozemski gosti. Opis je živahen in bujen, kot je življenje ob morju. Pisatelj začenja s Sušakom ter opisuje v obliki romana-potopisa vso obalo in vse naše otoke. Njegova knjiga se čita gladko in z napetostjo. Tudi ta knjiga, ki nam odpira nezna-ne poglede na naše življenje ob Jadranskem morju, kjer se križajo v ostrih sporih razne kulture, bo za našega bralca zanimiva ter poučna.

Barcelona, središče neznanega naroda

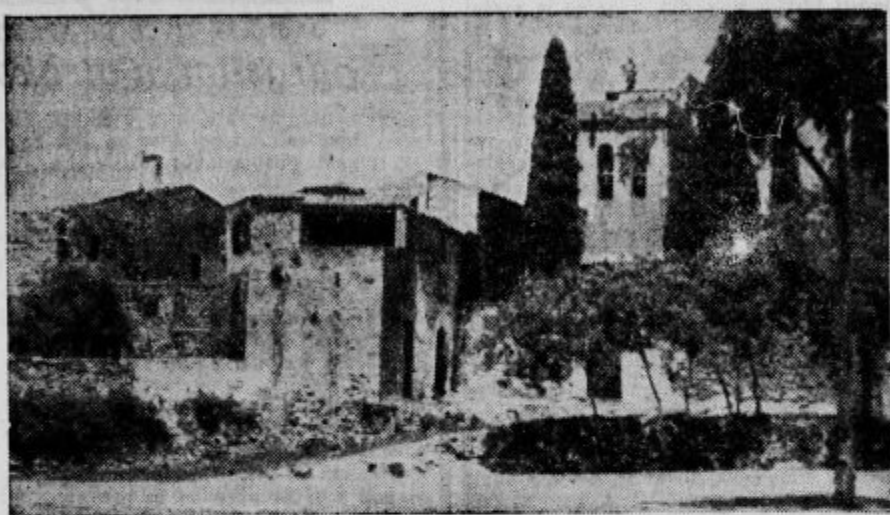

Španija, zemlja sonca in lepih žena. Vsaj tako si jo ponavadi predstavljamo.

Človek, ki ga je kdaj prišlo, da bi se iz našega nekaj kilometrskega zakotja namenil pogledat onstran Pirenejev, je moral vso pot od francoske meje pri Port-Bouju do Barcelone ugotovljati, da je z oljkami, evkalipti, žiti, močvirji in starimi mesti prekrita ravan na obeh straneh Ebra zanj velika španska vas.

Na meji, v vznožju konca pirenejske verige ste se čudili, kako je vse neuniformirano. Čudili ste se odkritosrčnosti, s katero so vas policijski uradniki poklicali k sebi in vas postavili pred ogromno kartoteko sumljivih imen, ki zavzema pet metrov stene. Čudili ste se, da niso nič zakrivali, da iščejo pod to in to črko tudi vašega imena, da vas kot monarhista, sovražnika iberške republike ali sploh sumljivca pošljejo nazaj, vas aretirajo ali naredo z vami karkoli takega, česar se človek boji na vseh mejah. Saj veste, da imajo črno kartoteko po vseh obmejnih komisariatih, samo da drugje delajo ta nečedni preiskovalni posel za spuščenimi zavesami in pod tisoč prijaznimi pretvezami, toda zmeraj bdi nad nami oko obmejnega stražnika.

Na poti od meje dalje ste se čudili, da se asfaltirana cesta, katero ste imeli samo za podoljšan spomin iz civilizirane Francije, ne neha.

Katalonska kmetija.

Cesta se je širila, pridružilo in steklo se je vanjo še več drugih modernih črnih asfaltnih seštr. Po njih ste videli več avtomobilov kakor mežgov. Ljudje na rosnih poljih, po oljčnikih, na visokokolesnih vozih in na vlakih niso imeli poetičnih širokih klobukov, ne kratkih sukničev, ne orjaških spodnjih čeljusti kakor se spodobi za Španjolce. Govore čuden jezik, katerega ne razumete, čeprav ste iz Langenscheidta in iz modernih šlagerjev pobrali toliko španščine, da mislite, da bo že šlo.

Čudite se, da se začne Barcelona že dvajset kilometrov pred Barcelono, pri Badaloni. Tam se začne ljudje na vlak ugasčevati. Prihajajo delavci v katalonskih srajčah in ženske s pletenimi torbami. Dekleta so polepšana in ne po lasih, ne po očeh ne spominjajo na andaluzijske ali kastiljske ognjenke s plepolajočim krilom in z rožami v lasih. Vsi ti ljudje so srednje, skoraj nizke postave, nič izrazito temni, ne temperamentni, podobni po postavi nam ali kateremu koli narodu v bližnjem Sredozemlju.

V Badaloni so prišli na vlak prvi prodajalci jutranjih listov. Radovedno ste pogledali naslovo, pa niste našli ne »Ahore«, ne »ABC«, ne »El Debate«, ki jih poznate morda po naslovih iz domačega branjca. Bila so druga imena: »La publicitat, El Maf, La Veu de Catalunya, Nou«. Spet ste se začudili, saj ste vendar že nekje globoko v Španiji, pa tok čuden španski pravopis! Sklonili ste se sosedu čez ramo in ste oblikovali besede v oglaših:

«Agència teatral

Desitgem, amb urgència, un home de força hercúlia per a número extraordinari de music-hall i circ.»

To je vse, kaj kakor španščina. Obupani ste začeli gledati skozi okna: umazane hiše, brez oken, za gozdovi dimnikov bledkasta svetloba plitvega morja, dolgi zidovi, tu pa tam nerodni revolucionarni napisi »Visca Catalunya«. Če bi se bili prej poučili o tem, kam greste, bi vedeli, da izvirajo ti napisi, razbiti zidovi in kar je še takih spominov iz revolucije oktobra 1934, ko je tedanji in sedanj predsednik katalonske avtonome vlade obklical svobodno katalonsko republiko. Zdelo se je, da se bo s tem uresničil stoletni krvavi sen tlačenege naroda onstran Pirenejev, naroda dobrih treh milijonov, katerega so z enako silo tri Burbonci in republikanci vseh barv. Vedeči li, da se ž ves čas vozite po eni najbolj vroče ljubljene in najbolj okrvavljenih domovin v zmčani Evropi, ki ima dve sreci: čudno, pravljico goro skoraj bajnih oblik Monserrat; kjer stoji v zlatem oltarju črna Madona čudežne moči, katero hodijo na noge, na rob plašča in na ustnice poljubljat Katalonci od anarhistov do menihov; za vse je simbol. Drugo srce Katalonije pa je Barcelona, največje mesto ob Sredozemlju, katerega si ne morete misliti drugače kakor v zvezi s strašilom anarhizma, temne zločinske temperamentnosti in krvi.

Če bi človek vse to vedel, bi ne odkrival španskih vasi, marveč bi bil ravnodušen. Tako pa ne more drugega, kakor da zbere najprej pogum in potem špansko znanje, združi vse to v eno samo besedo in hkratu pokaže na list v roki svojega sosedu:

«Espanhola?»

Sosed človeka resno, ogorčeno pogleda in zmignje zaničljivo z ustnicami in ramami, ves njegov obraz se spremeni v en sam prezir:

«No, català!»

Treba se je narediti, kakor da veste, kaj je to in začeti govoriti v kakem drugem jeziku. Sosed vam bo v zlomljeni francoščini povedal vse svoje sovraštvo do Špancev in Španije. Človek se spomni samo njegovega obraza od prej, pa vidi, da se bliža Barceloni, središču velike domovinske ljubezni in velikega sovraštva med

dvema narodoma, ki ju je usoda stisnila na en ograjeni kos zemlje, na katerem se ne bosta nikdar razumela in še manj ljubila. Spomnili se boste primerov iz svoje domače bližine in se domislili, da ni sovraštvo med narodi mikdar sad kapric, marveč sad izkoriščanja, sad zatiranja, ki ga nesposobnejši s silo izvaja nad kulturnejšim in naprednejšim. Hitro se boste spoprijateljili s temi ljudmi, katerim se bo razjasnil obraz, ko bodo videli, da jih razumete. Veselo bodo pokimali z glavo in dejali na kratko:

«Molt bé! Prav dobro!»

Mesto, ki bi bilo lahko narod

Če je človeka zvrstila dva ali triurna avtobusna vožnja prvega dne v Barceloni, da ne ve kam je priel; če je prvo noč prebil na nogah v katerem od sto zabavnih lokalov tega mesta, ki živi noč in dan; če ga je omamilo morje večernih senc in karneval ponočnih svetlob — potem stori najboljšo, če gre naslednje jutro na katalonski trg, Plaça de Catalunya.

Tam bo takoj začutil, kaj se pravi biti v srcu zavednega naroda: Plaça Catalunya je središče barceloske lepote, pestrosti, središče vlemestnega jeklenega živčevja in električne krvi. Tja se steka dvajset, trideset tramvajskih in avtobusnih prog, neke blizu drvi pod zemljo železnica s severa na jug, tam je razkošna postaja Metroja. Na štirih oglih estrade se pno v sonce marmornati konji, na katerih jezdi nimfe in držijo v rekah jadrnice, simbol mesta, njegovega naslanka veličine in bogastva. Barcelona, mesto, ki bi bilo lahko narod — rodilo ga je morje in njegove neskončne možnosti. Na Plaça Catalunya

koncu pobesne anarhisti od svojih teorij, na univerzi se pobijejo nacionalistični študentje, v pristanišču se pokoljejo sindikalistični in nacionalistični mornarji, na Montjuichu do nezavesi pretepo moštvo madridskega kluba. Potem je teh malih nadlog dovolj, ogromno moderna žival iz železobetona, jekla, luči, žic in človeških življenj zasluti, da se bliža od daleč sovražnik in plane pokocu. V Barceloni zadivja revolucija.

In Plaça Catalunya vse to zvesto registrira in leži venomer enako bleščeča, enako sijajna, enakobonosna.

V revoluciji zrasto na njej barikade, kar se sliši in vidi na njej docela neverjetno. Toda v zadnjih petih letih je bilo to nemogoče velikokrat.

Rože, barikade, kultura

1931 je aprila polkovnik Macia prvič oklical katalonsko republiko, še preden je bila odklicana v Madridu španska. Na Rambl, ki se izteka v Plaça Catalunya, so zrasle krvave barikade proti burbonskim strojniam. Januaria 1932 so prav tam katalonski nacionalisti branili svoje mesto in svojo narodnost proti njim in proti madridski republiki, ki je dala streljati na mesto. Čez leto dni je sledila spet krvava avtonomistična vstaja za svobodo Katalonije. Grede na Katalonskem trgu je gnolila kri. Nad mestom je mesec dni visela generalna stavka kot protest proti levičarski nacionalistični španski republiki. Oktobra 1934. so spet vzrasle barikade — Luis Companys je iz prelepe baročne palače Generalidada proglasil drugo katalonsko republiko. Španjolske čete so obstreljevale Plaço in radijsko postajo na začelku Ramble. Napovedovalca je zadel šrapnel in ga med mikrofonom raztrgal, ko je oznanjal Kataloniji svobodo — ljudje so ob zvočnikih slišali kot zaključek njegovega krika štopot krvi, ki je bušnila v mikrofon. Luis Companys je 1935 junija dobil za svoje dejanje namesto smrti trideset let ječe skupaj s pesnikom Ventura Gassolom; Plaça Catalunya je spet zagorela v krvavih protestih. 1936 je levičarska vlada Companysa osvobodila, Plaça Catalunya mu je priredila triumph. Zdaj so na njej spet barikade, na njem zbira republika pristovalce — kako dolgo do katerega cilja?

S tem trgom je zvezano vse življenje orjaškega mesta. Barcelona šteje milijon dvestotisoč duš, ki so narod zase. Barcelona je vsa Katalonija. Vse, kar je katalonski narod v svojih bojih in preobražanjih ustvaril, je zapisano na njenih orjaških cestah, na neskončnih pravokotnih predelih hiš, na sto metrov širokem Paseu de Gracia, kjerkoli.

Katalonski narod si je v prestolnici ustvaril vse, kar mu je narekoval čas in zavest. Od strokovnih organizacij do gotških in modernih cerkva, od orjaškega parka na Montjuichu z delovnimi šolami na proslom do devetih ali desetih Atenejev z ogromnimi knjižnicami, študijskimi prostori, igralnicami in vsem, kar potrebuje duševni delavec za udobno delo. Knjižarne nepristano izdajajo poceni dela iz stare in nove književnosti po smešnih cenah. Vsaka knjiga, da je le napisana v katalonščini, tudi izide. Mesto nima nikdar, niti zdaj v juniju, manj kakor deset ali dvajset umetniških razstav. Na Montjuichu je muzej katalonske umetnosti, kamor so čudovito prenesli vse romanske in gotške freske iz razpadajočih cerkva. V Palači katalonske glasbe gostujejo drago plačani tuji orkestri in nastopajo domači ansambli s po petsto sodelujočimi. Gledališča so najbolj razprodana, kadar dajejo programe otožnih katalonskih pesmi. Vseposvoda so zavodi za ohranjanje starin, vseposvoda so akademije, so delavske in proletarske kulturne zveze vseh smeri in barv. Vseposvoda so zborovanja za svobodo, za kruh, za pravice. Vsa zborovanja,

La Sagrada Família.

vse to silno kulturno, socialno in strokovno delo plačuje katalonski narod sam; niti za eno ustanovo, razen dveh univerz, ne daje madridska vlada ničesar. In vse to delo, vse te živde se vrše pod enim geslom: za svobodo Katalonije, za neodvisno katalonsko državo.

Denar velikega mesta

Rambl de las Flors pozna vsakdo, kdor je slišal o Barceloni. Glasovita je, lepa pod stoletnimi platanami. Na njej se prodajojo podnevi rože, morja nageljnov in vrtnic, cele kolonije ptičev, cele knjižarne literature; ponoči se tam prav tako nagosto prodajajo ženske. Ob zdolnji Rambl se začneja barcelonska kitajska četrt, kjer ni nobenega Kitajca, marveč beda človeškega mesa v milijon oblikah, ožarjenih z zlaganim sojem elektrike. Tam je sedež anarhistov bar »Tranquilidat«, tam bo lokali za najbolj nemogočimi spolnimi absurdi. Ponočni turist pozna samo to Barcelono, ki je mednarodna, ne vidi ipa vsega orjaškega narodnega, pozitivnega smisla, ki leži v tem kamenitem morju katalonskega dela.

Katalonci niso beraški narod. Njihovo mesto je največje pristanišče v zahodnem Sredozemlju, Barcelona je bogatilo morje in pa vojna. Katalonci so milijonarji v Argentini in Čilu in Paragvaju in Avstraliji. To ni nič posebnega, to imajo tudi drugi narodi. Toda vsi ti razkropljeni ljudje naravnost lijejo denar nazaj v domovino, kadar ga potrebuje in za kar ga potrebuje. Majhen in beraški narod se težko bori za svobodo. Majhen in bogat narod pa ... Poglejmo Katalonco.

Francece Macia ni samo najzlasnejši katalonski voditelj in borec; zraven tega je še eden

TUDI KJER SO KOMARJI LAHKO MIRNO SPITE FLIT JIH UNIČI

FLIT izdelan po znamenitih receptih — uničuje zanesljivo.

ZAHTEVAJTE IZREČNO FLIT V PLOMBIRANIH, ORIGINALNIH ROČKAH

najbogatejših ljudi v Španiji. Kupil je jahto po upokojenem Wilhelmu II., vozi se po Sredozemlju z njo. Njegova palača na Layetanski cesti vstric najstarejše Barcelone je skoraj zmeraj zaprta.

Toda ob revoluciji 1934 je bilo tam skladišče orožja, ki ga je nakupil. Bila je bolnišnica za ranjene nacionaliste. Španska artiljerija je s topovi razstrelila sedeže mladinskih organizacij na Rambl in v bližini njegove palače. To so pustili v miru — Macia je lastnik madridskih tramvajev, vodovoda, lastnik podzemne železnice v Atenah in avtobusnih linij v Buenos Airesu. To ga nič ne moti, da ne bi bil kulturn. Na svoje stroške je poslal v Palestino trideset znanstvenikov na dveleten študij, da zdaj prevajajo monumentalno izdajo katalonskega sv. Pisma, katero izdaja sam.

Primer katalonske gotike: La Lonja, borza za svilo v Valenciji.

Zraven kupuje avtomatične angleške puške za bodočo katalonsko avtonomistično vstajo.

Macia ni samo eden Ko so pred letom dni katalonski umetniki nabirali fonda za siromašne tovariše, so Barcelonci Macii tega in drugega imena prvi dan dali stotisoč pezel, 600.000 dinarjev. To ni bila prva in največja potreba katalonskega ljudstva.

Nekaj, kar je ostalo sen

Nad Barcelono mole štirje tenki, razcveteli pozlačeni stropi ali okameneli špaglji podobni, stodvajset metrov visoki kameniti stolpi. Esteli pravijo, da so barbarski, neokusni, nemogoči, karkoli. Toda podreli jih iznad Barcelone ne more nihče; leto in dan so pretresljivi, kameniti simboli naroda, ki že sto let hoče nemogoče: svobodo.

Tisti štirje tenki stolpi ničemur podobnih oblik so s kosom ene stene cerkev Sagrada Família. Zgradil jo je, pravijo, polblazen arhitekt Vicente Gaudi. Polblazen je bil v foliko, v kolikor ga je dušila strastna želja, da bi postavil svojemu mestu in narodu stavbo, kakršne nima svet, narodni verski tempelj v sinetzi gotike in impresionizma. Cerkev, s stodvajset od sto do stosemdeset metrov visokimi stolpi iz samega kamna, brez trhe cementa, kjer naj bi kamen v oblakovitih in koničastih tvorbah izgubil vso težo in okorelost ter v stotinah stolpov, kerubov, rož, ptičev in duhov postal en sam Hosana katalonskega krika proti nebu.

Gaudi je pol življenja računal konstrukcije in jih izražal. Ta orjaški tempelj bi se lahko zgradil brez železobetona. Moister je tik pred blaznostjo naredil še popoln model iz mavca ter dogradil kar zdaj stoji.

Njegova zamisel bi veljala dvesto milijonov pezel. Pri slehernem drugem narodu bi ta blazno genialna veličastvenost žela zasmeh.

V Barceloni je Gaudi na prvi poziv zbral trideset milijonov pezel. Z njimi je postavil štiri stolpe in kulisno zidu, kjer je svojo sintezo gotike in fantastike oživoval. Dovršil je tudi en stranski portal in nad njim dvajset metrov visoko kamenito glorio kerubov, devic, prerokov, s strahovito togimi izrazi — zanje je jemal maske z mrtvih otrok v mrtvašnici. Videl je, kako so vrh slokih stolpov zablesle emajlirane in pozlačene rože. Ni pa videl nečesa: iz tisoč odprtin v stolpih, ki so vse obrnjene navzdol, naj bi se ob slovesnih prilikah valil dišeč dim in sveti tempelj z molitvami vred odmikal proti nebu. Tega ni videl, umrl je z zagrizanim prepričanjem, da bo izvršil nemogoče ... Njegov tempelj je ostal sen, a živo znamenje tega sna se zlati nad Barcelono.

Nemogoče se zdi, da hoče tudi katalonski narod, čigar sin je Gaudi bil. Nemogoče: svobodo v zemlji, kjer ga je usoda združila s sovražnim narodom, o katerega ga loči pet stoletij zatiranja in sovraštva.

Nemogoče?

Gaudi je umrl, preden je uresničil nemogoče. Zakaj bi umrl katalonski narod prej, preden bi dosegel svoj sen, tako ali tako? Zdi se, da so ga današnji krvavi dnevi nad Španijo spet enkrat približali k izpolnitvi njegovega hrepenja.

Mirko Javornik.

Kraljevski trg v Barceloni.

Po dolgih letih so ga ujeli

Tat, ki je sodeloval pri velikih vlomih, v rokah pravice

Maribor, 25. julija.

Na čisti med Dravogradom in Marenbergom je ustavila orožniška patrulja neznanega popotnika, ki se ni mogel legitimirati. Orožnika so ga odpeljali s seboj ter ugotovili, da se piše Albin Jevjak iz Rudnika pri Ljubljani. Na podlagi tirahice so ugotovili, da jim je padel v roke tat, ki ga zasledujejo mnoga oblastva na Kranjskem. Tako je okradel posestnika Alojzija Nebeca na Rudniku za 4000 Din, ter izvršil več vlomov. Pri temeljitim izpraševanju vesti se je arhivirano razvezal jezik ter je pripovedoval orožnikom celo vrsto dosedaj še nepoizvedenih pregreh, ki bodo zaimale tudi javnost. Število vlomov in tatvin, ki jih je izvršil, je izredno veliko. Ne more se spominjati niti vseh imen, pri katerih je tatvine izvršil, le za kraje ve. Tako je vlomil pri nekem posestniku v Razdrem pri Smarjah, pri trgovcu Kastelcu na Velikem vrhu, pri nekem posestniku v Senovem pri Rajhenburgu. Nekoč je izvedel, da je služkinja

nekega posestnika nad postajo v Ljubli podedovala 80.000 Din. Povedal mu je to neki brezposelnik, pa ji je napravil obisk. Našel pa je samo hranilno knjižico, glasečo se na omenjeno vsoto, ker je delka nekaj dni poprej vložila denar v hranilnico. Knjižico ni vzel, pač pa 50 Din in zlato uro. Leta 1933 je sodeloval pri dosedaj nepoizvedenem vladu v Črešnjarijevo trgovino v Ljubljani na Dolenski cesti, ko je padel vlomilcem v roke pelen 60.000 Din. Jevjak trdi, da so omenjeni vlom izvršili neki žužek ali žikež Franc, neki Zupančič Franc, ki je sedaj zaprt zaradi posilstva, glavni organizator pa je bil neki Laker Franc, ki je bil nekaj časa tudi družabnik zloglasnega Omerca. Orožnikom je Jevjak podrobno opisal, kako so omenjeni vlom na Dolenski cesti izvršili ter so pri delu uporabljali tudi rokavice. Jevjaka so orožniki odpravili v zapore mariborskega okrožnega sodišča, njegove izpovedbe pa bodo oblašči proučile.

Kranj

SLOVENEČEVA podružnica v Kranju prične poslovati s 1. avgustom v knjižarni »Ilirijac« na Glavnem trgu. Cenjeni naročniki in inšerenti iz Kranja in okolice bodo tu lahko opravili svoja naročila in dobili vsa zahtevna pojasnila.

Ana Luiza Brucklacher, žrtev letalske nesreče 15. julija

Ena izmed sedmih ponesrečenec, ki so onega strašnega jutra, dne 15. julija, nekaj kilometrov od ljubljanskega letališča našli nenadno smrt pod razvalinami letala, je bila tudi 37-letna Ana Luiza Brucklacher. Takoj po nesreči smo o njej vedeli le to, kar se je moglo razbrati iz njenega poletnega lista zato je njena osebnost do zadnjega ostala nekam zagoteta. Truplo so položili v raket in je tako čakalo, kaj bodo odredili njeni domači.

Njen oče, Karel Brucklacher, ugleden stavbenik, ki je nekdanj mnogo delal za nemške železnice in si tako pridobil precejšnje premoženje, ki pa je ob inflaciji izgubilo svojo vrednost, da živi danes s skromno rento v svoji hiši v Monakovem, je za smrt svoje hčere zvedel šele dne 18. julija in sicer od nemške Luftfahse iz Berlina. Ana Luiza je že kot otrok kazala veliko nadarjenost za slikarstvo, zato so jo starši že kot 15-letno deklico poslali v šolo k akademskemu umetniškemu slikarju dr. Karlu Leipoldu v Berlin. Tu je delovala najprej kot učenka, nato pa kot pomočnica že celih 22 let. Atelje dr. Leipolda je v nemških umetniških krogih zelo znan. Kanceler Hitler je Gohringu podelil ob nedavnih poroki veliko sliko, ki jo je tudi izdelal Leipold. Preden se je začel štafetni tek z olimpijsko plamenico z Olimpije v Grčiji skozi ves Balkan in srednjo Evropo v Berlin, je ta atelje dobil naročilo, naj napravi slike najznačilnejših krajev, po katerih bo v štafeti potovala plamenica. Dr. Leipold pa je že postal naderjen Anu Luizo Brucklacher, da 73 let star mož in se ni upel spustiti na pot. Zato napravi posnetke krajev Delhi, Thebe, Korint in drugih pokrajev s tega zgodovinskega štafetnega teka. Obenem pa je prosil svojega prijatelja dr. Horna, ki je že silno veliko potoval in je bil večje orientalistični jezikov: grščine, turščine, celo hindustanski jezik je znal, da bi jo spremljal na tem potu.

S tem namenom sta Ana Brucklacher in dr. Horn odšla iz Berlina. Vse vozovnice za železniški in parobrodni promet sta si nabavila že v Berlinu, vozovnice za zračni promet do Pireja v Grčiji pa pri nemški Luftfahsi, tudi v Berlinu. Do ljubljanskega letališča sta srečno potovala, tu pa je oba doletela nenadna smrt. Oče je takoj, ko je izvedel za nesrečo svoje hčere, naročil, naj se truplo prepelje v Monakovo. Ljubljanski Mesni pogrebni zavod je žalostni prevoz izročil g. inšpektorju Tavčarju, ki je truplo spremljal v domovino. Do nemške obmejne postaje Freilassing je truplo potovalo z bolgarskim brzdovornim vlakom, ki je vozil bolgarsko sadje in zelenjavo v Köln in severna nemška mesta. V Freilassingu pa so voz po najnatančnejši preiskavi prekopili na osebni brz vlak, s katerim se je truplo vozilo prav do Monakovega.

Na kolodvoru sta žalostnega svidenja s svojo hčerjo, ki bi se nekako v istem času morala vrniti z naročenimi prospekti, pričakovala polna oče in mati Brucklacher in njen brat Karl, ki je prišel iz Hamburga, kjer živi kot lastnik velike kavarne. Na kolodvoru pa je bil tudi svokolaj mojster dr. Leipold, ki je ob pogledu na raket bridko plakal. Truplo je bilo vpečeno včeraj, v soboto 25. julija v monakovskem krematoriju ob 10 dopoldne. Slovesnosti se je udeležila tudi tajnica nemškega kanclerja gđ. Wolf, ki je bila osebna prijateljica pokojne slikarice. Oče Brucklacher se je po g. inšpektorju Tavčarju toplo zahvaljeval vsem, ki so darovali vence, zlasti pa se je zahvaljeval gosp. ljubljanskemu županu, da je oskrbel tako red in hiter prevoz.

Ko je Luftfahsa v Berlinu zvedela za nesrečo pri ljubljanskem letališču, je takoj z letalom poslala svojega zastopnika v Monakovo, da je očetu ponesrečenke sporočil žalostno novico in ga obenem podučil, kaj more ob tej bridki nesreči zahtevati od organizacije zračnega prometa. Po varšavskem mednarodnem dogovoru je vsak potnik zavarovan za 125.000 frankov, ali okrog 20.000 mark, to je približno 360.000 Din (ne 100.000 Din, kakor so listi prvotno pisali). Brucklacher je poblašil inšpektorja g. Tavčarja, da pred jugoslovanskimi oblastmi zastopa njegovo pravico; odškodnino mora izplačati tista organizacija, na katere progi se je nesreča zgodila. Poleg te osebnih zavarovalnine pa mora izplačati tudi za vsak kilogram prtljage 250 frankov, oziroma največ 5000 frankov. Inšpektor g. Tavčar je izterjal vse te odškodnine poveril g. advokatu in ljubljanskemu županu dr. Adlešiču, sam pa so sodelovali v tem postopku kot zaupnik in pooblaščenec hiše, oziroma družine. Prav tako odškodnino po istem mednarodnem dogovoru bodo zahtevali tudi dr. Hornovi.

G. inšpektor Tavčar pripoveduje, da je nesreča v Nemčiji vrgla na naš zračni promet slabo luč. Nemški listi so v prvih poročilih poročali, da je letalo z vsemi potniki in prtljago popolnoma pogorelo. Iz tega sklepamo, da vesti niso posnemali po slovenskih listih, ki so takoj poročali, da so od letala pogoreli samo nekateri deli. Nemška javnost in tudi časopisje vali krivdo v prvi vrsti na slabe motorje, dočim o megli pravi, da to danes pač ni pomembna ovira zračnega prometa. Če je že megla nad pokrajino, je pač treba toliko časa počakati, da se vzdigne, posebno v tem letnem času, ko nikdar dolgo ne leži.

Obrtna razstava v Kamniku

Kamnik, 25. julija.

Obrtno društvo za okraj Kamnik v Kamniku je ojuhačeno po uspehih lanske razstave organiziralo tudi letos obrtno razstavo kamniških in okoliških obrtnikov. Obrtniki so pokazali za njo izredno veliko zanimanje, saj se je prijavilo razstavljalec že za tretjino več, kakor pa jih je bilo lani. Zastopane bodo najrazličnejše obrti: mehaniki, kleparji, orodni kovači, kolarji, pečarji, oblačilna stroka itd. Razstava ima brez dvoma velik pomen, saj propagira nakup domačih obrtnih izdelkov in sploh domačega blaga. Naši skromni obrtniki nimajo nobene druge prilike, da bi lahko pokazali svoje solidne in cenene izdelke širšemu krogu odjemalcev. Čeprav so že lani nekateri skeptično gledali na obrtno razstavo, je vendar treba priznati, da je dosegla uspeh, kakršnega niti zlepa ni nikdo pričakoval. Pvrtnovalnost prirediteljev bo brez dvoma tudi letos našla polno razumevanje, saj so dandanes take razstave nadvse potrebne, ker so vsprito vpadanja konzuma najboljša propaganda za nakup domačega blaga. Naši obrtniki nam bodo z razstavo pokazali svoje zmoglosti in sposobnosti, številni obiskovalci pa se bodo imeli priliko prepričati, da se morejo izdelki naših obrtnikov kosati z izdelki iz tujine in da jih lahko celo prekašajo.

Kamnik

Roke proč od delavcev. V Podhruški je zaposlenih 35 delavcev pri regulaciji Nevljice na kraju, kjer se je ob potresu 5. februarja vdrl hrib in zasul Nevljico. Polovico delavcev dela na akord, polovico pa po dogovorjeni dnevni. Banska uprava je postavila poseben posvetovalni odbor treh občanov, ki ima nalogo sodelovati pri dobavah in posredovati pri eventualnih pritožbah delavcev glede plač, dela itd. Dodaj je šlo vse v najlepšem redu v zadovoljstvo delavcev in delodajalca. Pa je prišel iz Kamnika bivši okrajni tajnik JNS in se je javil, da bo »organiziral delavce«. Kako in zakaj naj bi jih organiziral, ne vemo, pač pa je eden izmed delavcev izjavil, da bodo potem »lahko stopili v štrajke«. Pri teh javnih delih v Tuhinjski dolini so bile že itak sporazumno določene minimalne mezde in če imajo delavci kakšne prošnje ali pritožbe, jih bodo lahko rešili v sporazumu s tričlanskim odborom, ne potrebujejo pa nobenega mešetarja, najmanj pa takega, ki se je tako proslavil v doli JNS. Takrat so bili v kamniškem okraju takoj naslednji dan po občinskih volitvah odpušteni od dela pri cestnem odboru vsi delavci, ki so volili opozicijo. V ponedeljek ob 10 so se prejele knjižice in ljubeznivi pozdravi, da bodo sprejeti v delo, kadar se izkažejo z legitimacijo JNS. Nič ni pomagalo, če je imel delavec kup nepreskrbljenih otrok, gospodje od JNS so znali neumisljeno vihteti svoj bič in ga prisiliti na kolena. Cestni odbor je zdaj pod novim režimom sprejel delavce brez ozira na njihove politične legitimacije. Naj h koncu se omenimo, da je gospod bivši tajnik odšel iz Podhruške z dolgim nosom in da delavstvo ni bilo prav nič navdušeno nad njegovo »organizacijo«.

Škofia Loka

Obisk I. obrtno-industrijske razstave je tudi med tednom popolnoma zadovoljiv. Od blizu in daleč prihajajo ljudje v skupinah in si z zanimanjem ogledujejo okusno razstavljene predmete. Večja skupina ljudi, 26 po številu, je prišla ta teden pod vodstvom g. župnika Zrnuta iz sončne Stajerske in odnesla s seboj prve razstave širšega obsega najlepše vtise. Vseh obiskovalcev je bilo do sedaj že preko 2800 in upamo da bo kmalu prekoračena številka 3000. Vsem, ki dosedaj razstave še niso obiskali, toplo priporočamo, da jo čim prej obiščejo in naj ne zamude izredne prilike, ki se jim nudi za mal denar.

Pasijon, ki ga Ločani z okoličani vred danes zvečer ob 9 zadnjič igrajo, obiščite v obilnem številu, da se boste prepričali, da tudi Loka nekaj premore in da očitek, ki ga radi podtaknejo Loka, da je namreč v zadnjem stoletju zaostala, ne more držati. Rezervirajte si pravočasno vstopnice v predprodaji pri g. Cadežu Jožetu in pridno se gajte po fotografiranih pasijonske procesije, ki jih je dobili v trgovini g. Planine.

Senovo

Občinske volitve, ki so nam prinesle tako častno zmago so za nami. Prevzem poslov se je izvršil dne 9. t. m. in je s tem dnem nova občinska uprava prevzela vso odgovornost za bodoče občinsko gospodarstvo, dokler traja njen mandat. Čeprav ima nova občinska uprava dovolj sposobnosti in volje za izvrševanje vseh težavnih nalog, ki spadajo v njen delokrog, je vendar natečela na velike težave. Zlasti zaradi tega, ker ne samo, da je prevzela popolnoma prazno blagajno, pač pa še mnogo dolgov in raznih obveznosti iz prejšnjega poslovanja. Denarja ni za nabavo najpotrebnejših pisarniških potrebščin, na dolgo so plače uslužbenecem, najemna pisarne, ubožne podpore in drugo. Občinskega proračuna za tekoče leto še ni, ter se je do razdržitve občin gospodarilo z dvanaštinami. Zdej je najprej treba zadostiti določbam za sestavo novega občinskega proračuna, pri čemur je še marsikaj, kar sestavo preprečuje. Zlasti je predhodno potreben nov šolski proračun, ki v času razdržitvenega postopka ni mogel biti sestavljen. Zato bo redni občinski proračun mogel stopiti v veljavo šele v nekakšnih dveh mesecih. Šele takrat, ko bo uprava imela redni proračun in razpolagala z dohodki, bo lahko pristopila k reševanju svojih nalog. Da se to čim prej doseže, je uprava že pokrenila vse potrebno na določenih mestih, kjer bo gotovo našla pravilno umevanje njenega težkega položaja. Ker razdržitve obeh občin še ni dokončno izvršena, je to v oviro rednemu poslovanju, ko vodi še vsaka občina nekaj poslov ločeno zase, nekaj pa skupno za obe novi občini.

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

V prvem polletju je bila naša trgovska bilanca pasivna za 369 milijonov dinarjev

Naš izvoz v mesecu juniju je znašal 246.656 ton v vrednosti 293.76 milj. din napram 251.314 ton in 242.15 milj. v juniju preteklega leta.

Glavni izvozni predmeti v mesecu juniju so bili (vrednosti v milij. din): pšenica v vrednosti 18.88, konopje za 17.26, prešči za 34.13, svinjska maest za 10.21, jajca za 11.11, stavbni les 47.15, surov baker 21.77, rude ostale 20.2.

Uvoz v mesecu juniju pa je znašal 67.552 ton v vrednosti 294.21 milj. din, dočim je lanske leto v istem mesecu znašal 69.139 ton v vrednosti 281.95 milj. din.

Po vrednosti smo uvozili največ (v milij. din): bombaža za 18.02, bombaževga predvsa za 25.63, bombažnih tkanin za 10.78, ovčje volne za 10.19, volnenega predvsa za 10.45, avilenege predvsa za 10.22, železa in raznih železnih izdelkov za 26.72, strojev in aparatov za 22.29, prevoznih sredstev za 11.77, elektrotehničnih predmetov za 10.95.

Izvoz v letošnjem juniju je bil v primeri z lanskim za 51.61 milj. din večji. Narasel pa je, sicer v manjšem obsegu, tudi uvoz, ki je bil za 12.26 milj. večji kot lanske leto. Uvoz v juniju je bil za 0.45 milj. večji kot izvoz in je bila naša trgovska bilanca ta mesec za toliko pasivna, dočim je bila lanskega junija pasivna za celih 39.80 milj. dinarjev.

Dasi je torej rezultat naše trgovinske bilance v juniju boljši, kot je bil lanske leto, je celotni rezultat za prvo polletje slabši.

V prvem polletju je naš izvoz znašal 1.112.178 ton v vrednosti 1.631.5 milj. din, uvoz pa je znašal 479.442 ton v vrednosti 2.000.7 milj., pasivnost trgovinske bilance znaša torej 369.2 milj. dočim je vrednost izvoza v prvem polletju lanskega leta znašala 1.775.0, vrednost uvoza pa 1.746.3, in smo imeli bilanco za 28.7 milj. aktivno. Vzrok letošnje pasivnosti leži predvsem v povečanem uvozu, razlika napram lanskemu letu znaša 254.4 milj., do-

Novi ukrepi za naše hmeljarstvo

Ban dravske banovine je na osnovi čl. 14 pravilnika o kontroli hmelja, namenjenega za izvoz, z dne 10. junija 1932 imenoval na predlog hmeljarskih organizacij in trgovske zbornice za dobo 4 let šestnajstčlansko hmeljsko komisijo za draveko banovino, in sicer naslednje: iz vrst strokovnjakov inž. Janko Dolinar, hmeljarski nadzornik v Celju, iz vrst trgovcev gg. Vovk Josip iz Zalca, Cukala Maks iz Sv. Jurija ob Taboru, Tiršek Josip iz Polzele, Aubrecht Josip iz Zalca, Oset Stanko iz Sv. Petra in Ulaga Anton iz Celja ter iz vrst producentov Kuder Ljudevit iz Griž, Marinc Jeronim iz Brastova, Jelovešek Stanko iz Petrovč, inž. Ježovnik Ivan iz Arjevsi, Steblovnik Martin iz Šmartna ob Paki, Kralj Blaž iz St. Ilja pri Velenju, Langeršek Josip iz Marenberga, Schober Fric iz Mute in Goršek Andrej iz Drešinjvasi.

Naloga hmeljske komisije je, predlagati banu v imenovanje člane komisije za znanikovanje hmelja ter poročenke in občinah in sploh vse ukrepe, potrebne za izvrševanje in izvajanje omenjenega pravilnika. Zelo važna naloga komisije je, da daje mnenja sploh o vseh vprašanih pridelovanju in trgovini s hmeljem. Kakor je iz tega razvidno, predstavlja banovinska hmeljska komisija vrhovni hmeljarski svet, ki obravnava vse težnje hmeljarjev, hmeljarskih organizacij in hmeljske trgovine ter daje pobudo, nasvete in mnenja vsem oblastem v vseh zadevah našega hmeljarstva.

Z imenovanjem hmeljske komisije bo končno vpovstavljil red v znanikovanju hmelja ter omogočeno tudi znanikovanje izvenevinskega hmelja po lastno znanstvo. Tako je končno ustrezno dolgoletni želji izvensavinskih hmeljarjev in raznim hmeljskim trgovcem, ki so se bridko pritoževali nad nerazumljivim privilegijem hmeljarne v Zalcu, ki je bilo doslej pridržano izključno znanikovanje hmelja. Zaščiteni pa so v polni meri zlasti interesi Savinjske doline, ker se bo izvensavinski hmelj moral znanikovati pod svojo lastno, docela drugačno znaniko. Pri vsem tem pa imamo sedaj tudi nekako vrhovno hmeljarsko institucijo za reševanje vseh perečih hmeljarskih vprašanj.

Novoimenovana hmeljska komisija ima v ponedeljek 27. t. m. svojo prvo sejo, na kateri se bo konstituirala in sestavila pravilnik za znanikovanje hmelja. Imena članov komisije nudijo najboljše jamstvo, da bo njeno poslovanje res nepristransko in samo v prosep našega hmeljarstva. Znanikovanje hmelja bo ostalo zaenkrat še neobvezno.

Stanje vinogradnikov v ormoško-ljutomerskem okraju

Sv. Boltenk na Kogu, 23. julija.

Mislili smo, da se bo gorica po lepih, solnčnih dnevih, ki so nastopili po obilnem deževju, popravila, a varali smo se. Škoda, povzročena po peronosperu, postaja od dne do dne bolj občutna. Človeka erce boli, ko gre na trto, na kateri se je zasnova spomladi tako velika množina grozdnih nastavkov, in vidi sedaj, da je večina teh grozdekov počrnela, se posušila in deloma že tudi odpadla. Ko bi vinogradnik vedel vnaprej, da bo letošnje leto tako ugodno za razvoj peronosperu, gotovo bi nežno trjeje že zelo rano, torej pred okuženjem, primerno zavaroval. Četudi ga tlačil kriza, ne bi se bal nobenih stroškov in truda, saj je vendar sedaj, ko je žalibog zvečine že prepozno, izdal za modro galico tolikšne vsote, da bi si s tem denarjem lahko za tri normalne vinske letine vinograd pred omenjeno zajedalko zavaroval. Kdo pa je znal, da ob času, ko je treba vinski trti za razvoj njenega sadu ugodnega vremena, kdo je vedel, da bo v nevarnem času nastopilo deževno vreme in se bodo nalile preko vinskih goric goste megle in dale tako ugodne pogoje za razvoj bolezni, ki jo povzroča peronospora? — Naši vinarji poklicni strokovnjaki so nas v prejšnjih letih često po dnevnih opozorilih na pravočasni začetek neobhodno potrebnih vinogradnih del, a letos so ta opozorila — kakor se mi dozdeva — izostala. Tudi je vinogradnikom ostalo vse preveč v spominu lanske leto, ko je v tem pogledu šlo po starem pravilu, češ, ako je bilo lanske leto 2-3 kratno škropljenje trsa in grozdov z začetkom v juniju sigurno varstvo vinskih trte, bo to tudi letos, a bridko so se varali. Kakor se je sedaj izkazalo, so si izbrali letos troši peronosperu predvsem cvetje, oz. grozdne nastavke, in ker mine po ugotovitvi strokovnjakov med oku-

ženjem pa do dobe, ko se bolezen opazi 6-14 dni, pogoji za razvoj bolezni pa so bili letos kaj ugodni, zato je bila za časa prvega, oz. drugega škropljenja bolezen že zasidrana, pojavila pa se je šele čez nekoliko dni. Umevno je torej, da smo se vinogradniki čudili, ker s škropljenjem, ki smo ga po našem mnenju pravočasno izvršili, nismo uspeli. Najsiho temu kakor že boče: za eno izkušnjo so vinogradniki letos bogatejši in ta izkušnja bo vzrok, da bodo prihodnje leto in močje v prihodnje sploh trto zelo rano, torej pred okuženjem z glivico primerno negovali, zlasti pa skrbeli tudi za pravilno in pravočasno škropljenje grozdnih nastavkov. Ako prihodnje leto ne bo »suho leto«, bo povzročila glivica peronospora, ki prežimuje na odpadlem listju, še večjo škodo, kakor letos. Še nekaj: letošnje vinogradno katastrofo pripisujejo nekateri tukajšnji vinogradniki modri galici, ki je po njihovem mnenju manj vredna, kakor ona, ki smo jo dobivali prejšnja leta iz Italije. A to ne drži, sicer bi tudi oni vinogradniki, ki so z našo »Zorko« pravočasno škropili, imeli popajane trte, kar pa ni, dasi so škropili vedno le z 1% mešanico, dočim zamudneži z 2 ali celo z 2½% niso imeli uspehov, ker je bila bolezen, kakor rečeno, že globoko zasidrana.

Sploh smo opazili letos pri delu za varstvo trte proti peronosperi čudne slučaje: trta stoji poleg trte — silvanec — obe sta dobili enako množino bakrenospadne brozge, prva trta kaže klaverno sliko, nastavki rjavi, počrneli, druga, sosedna, tik poleg nje, pa se odlikuje po čistem in zdravem grozdju. Kdo reši to uganko?

A. K-L.

Energin
JACI KRI, ZIVCE IN APETIT

odraslim in otrokom

»Energin« se dobiva v lekarnah v steklenicah od pol litra za Din 35.— po pošti pošilja laboratorij »Alga«, Sušak

ženjem pa do dobe, ko se bolezen opazi 6-14 dni, pogoji za razvoj bolezni pa so bili letos kaj ugodni, zato je bila za časa prvega, oz. drugega škropljenja bolezen že zasidrana, pojavila pa se je šele čez nekoliko dni. Umevno je torej, da smo se vinogradniki čudili, ker s škropljenjem, ki smo ga po našem mnenju pravočasno izvršili, nismo uspeli. Najsiho temu kakor že boče: za eno izkušnjo so vinogradniki letos bogatejši in ta izkušnja bo vzrok, da bodo prihodnje leto in močje v prihodnje sploh trto zelo rano, torej pred okuženjem z glivico primerno negovali, zlasti pa skrbeli tudi za pravilno in pravočasno škropljenje grozdnih nastavkov. Ako prihodnje leto ne bo »suho leto«, bo povzročila glivica peronospora, ki prežimuje na odpadlem listju, še večjo škodo, kakor letos. Še nekaj: letošnje vinogradno katastrofo pripisujejo nekateri tukajšnji vinogradniki modri galici, ki je po njihovem mnenju manj vredna, kakor ona, ki smo jo dobivali prejšnja leta iz Italije. A to ne drži, sicer bi tudi oni vinogradniki, ki so z našo »Zorko« pravočasno škropili, imeli popajane trte, kar pa ni, dasi so škropili vedno le z 1% mešanico, dočim zamudneži z 2 ali celo z 2½% niso imeli uspehov, ker je bila bolezen, kakor rečeno, že globoko zasidrana.

Sploh smo opazili letos pri delu za varstvo trte proti peronosperi čudne slučaje: trta stoji poleg trte — silvanec — obe sta dobili enako množino bakrenospadne brozge, prva trta kaže klaverno sliko, nastavki rjavi, počrneli, druga, sosedna, tik poleg nje, pa se odlikuje po čistem in zdravem grozdju. Kdo reši to uganko?

A. K-L.

Ljubljanska kreditna banka

Ljubljanska kreditna banka naznanja, da izplačuje v smislu čl. 20 uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov, počenši s 1. avgustom 1936 stara dobroimetja pri njej kot sledi:

1. Vsem starim vlagateljem na tekoče račune dospele obresti za čas od 1. januarja do 30. junija 1936;

2. vsem starim vlagateljem na vložne knjižice akontacije na obresti, ki odgovarja polletnim obrestim za isto razdobje;

3. vse stare vloge na tekoče račune in vložne knjižice od 2001 Din do 4000 Din, po stanju 26. maja 1932, dočim so bile vse stare vloge do 2000 dinarjev že prej izplačane.

Po 30. septembru t. l. nedvignjene obresti in vloge do 4000 Din se prenesejo na nove vsak čas razpoložljive račune.

Letina tobaka v Hercegovini. Po najnovejših podatkih bo letos Hercegovina dala okrog 450 vagonov tobaka, ker bo letos vsak strok tobaka dal povprečno 30 gramov suhega tobaka. To bo po količini nekako srednja letina, ker tekem zadnjih let se je v Hercegovini pridelalo največ 635 vagonov tobaka, kar je bilo l. 1930, najmanj pa l. 1933, ko je produkcija znašala 145 vagonov. Če ostane klasifikacija ista kot je bila lanske leto, a cene povečane za 20%, potem bo letošnja letina odkupljena po povprečni ceni 17 dinarjev za kg.

Carinski dohodki so v času od 10.—12. t. m. znašali 16.64 milij. Din napram 17.55 milij. lanske leto v istem razdobju. Od 1. aprila pa do 20. julija t. l. so carinske blagajne prejele 224.3 milij., kar je 9.56 milij. več kakor pa je bilo predvideno v proračunu.

Borza

Denar

25. julija 1936.

Celokupni devizni promet od 20. julija do 24. julija je znašal Din 2.424.457.14.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.275, London 15.2525, Newyork 305.875, Bruselj 51.575, Milan 24.125, Madrid ne notira, Amsterdam 207.85, Berlin 123.10, Dunaj 57.30, Stockholm 79.15, Oslo 77.15, Kopenhagen 68.55, Praga 12.675, Varšava 57.70, Budimpešta 60.50, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.765, Buenos-Aires 0.84875.

Mariborski svinski sej. Maribor, 24. julija. Na današnjem vsinskem seju so prodajali mlaje prašice 5 do 6 tednov stare po 65 do 100 Din, 7 do 9 tednov po 115 do 125, 3 do 4 mesece 155 do 215, 5 do 7 mesecev 235 do 320, 8 do 10 mesecev 330 do 510, 1 leto 525 do 830, 1 kg žive teže 5 do 6.50, mrtve teže 7.50 do 9.25. Prganah je bilo na semenj 166 komadov, prodanih 90.

Lepote naše zemlje

Iz planinskega raja

V poletnem času sem krenil nekega sobotnega jutra z vlakom v Kamnik. Jutranje sonce, ki je vzhajalo v vsem svojim sijaju, se predno sem vstopil v vlak, je zanelilo v mojem srcu radostno razpoloženje in ker sem imel z nedeljo vred dva dni časa, sem se odločil na pot

na Kamniško in od tam na Kokrško sedlo kjer naj bi prenočil v Cojzovi koči, drugi dan pa šel na Grintovec in nato po grebenu na Krvavec, od tam pa v Kamnik. Za dva dni ravno dovolj za razvedrilo in pomirjenje živcev, česar človek, ki preživi ves teden v zaduhlih sobah, neobhodno potrebuje.

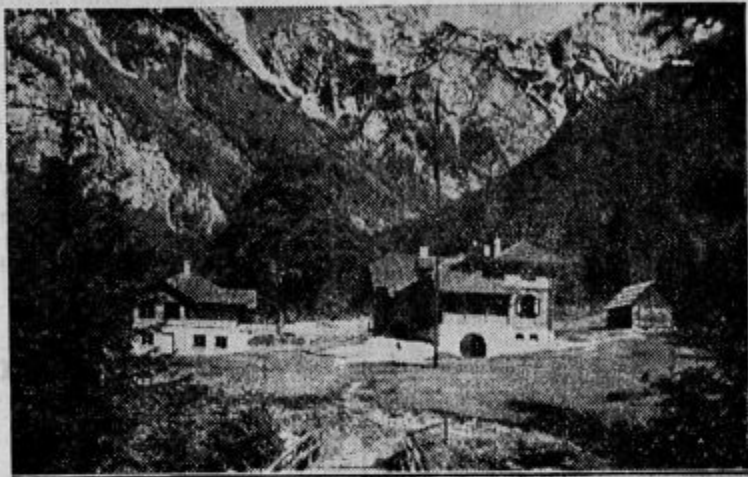
Ko prisopihla vlak na postajo Kamnik-mesto in prideš po ozki ulici na glavno cesto, te prijazno sprejmejo vozniki avtobusov. Popelješ se za 6 din

Z mostu opaziš okoli 20 m globoko in okoli 80 m dolgo izdolino, ki jo je izdolbila Kamniška Bela. Zelo zanimiv pogled.

Onkraj mostu kreneš na levo in prideš kmalu na križišče nad Predasljem.

Naraven most »Predaselj« je skala, kar niti ne moreš verjeti, ker vidiš leseno ograjo na obeh straneh te skale. Preko 25 m globoko pod to skalo, med strmimi in gladko izpranimi, nekako 100 m dolgimi stenami teče modra Kamniška Bistrica, ki se vsled močnega padca sliši daleč naokrog. Od tu imaš samo nekako 10 minut hoje do Kamniške Bistrice.

V 10. minutah si na mostu pred kočjo v Kamniški Bistrici. Tu se ti odpre pogled na to prekrasno kotolino, ki je resnično planinski raj zase.

Kamniška Bistrica

do Stahovice ali za 10 din do Kopsiča, odkoder imaš še 20 minut do Kamniške Bistrice. Jaz dam vedno prednost gojzercem pred avtobusom in grem kar pes.

V Kamniku si človek lahko napolni svoj nahrbtnik. Ko zapustiš Kamnik, prideš po glavni cesti do tako imenovanega »Kitajskega zidu«, s katerim je obdana smodnišnica.

Koj v začetku opaziš lesen most čez Bistrico. Pojdi čez most in naravnost po poti v Mekinje. Od tam v Godiš in Stahovico. Če pa hočeš še lepšo pot, ti svetujem ono ob Bistrici. Zato pa zavij onkraj mostu na levo. Ob zidovju stare smodnišnice pelje markirana pešpot, ki preide onkraj zidovja v stezo čez polja in travnike, vedno mimo Bistrice. Ta pot je najlepša od vseh, ki peljejo iz Kamnika v okolico. Stalno ob žuboreči Bistrici, mimo delavcev na polju. Pred seboj imaš krasen razgled na Sv. Primoža, obronke Velike planine 1666 m, Planjavo 2399 m, Brano 2253 m. V pičli uri si v Godišu.

Še predno prideš v Godiš, opaziš na desnem bregu Bistrice, na prijaznem gričku, prav mično cerkvico. To je vas Stranje. Tu je kamenit most čez Bistrico kot zveza ceste proti Gornjemugradu. Ravno pri mostu prideš na glavno cesto in v nekaj minutah v Stahovico.

V tej prijazni vasi se snidejo tri doline. Od zapada pride dolina Bistrice, ki izvira pod Kamniškim vrhom, od vzhoda dolina Crna, po kateri pelje cesta v Gornji Grad, od severa pa prihaja dolina Kamniške Bistrice.

Iz Stahovice je prav lep pogled na Kamniški vrh s strmimi senožeti, Krvavec, Veliki Zvok in na strme rebri Velike planine.

Proti Kamniški Bistrici

sta od tvojih dva pota. Pri »Korlinu« se odcepi od glavne ceste vozna pot, ki vodi ob levem bregu Bistrice. Onkraj mostu čez Bistrico, pri gostilni »Pri pošti«, pa je izhodna pešpot ob desnem bregu, ki vodi do Predasljia. Ako greš kakih sto korakov po cesti proti Gornjemugradu, opaziš kapelico svetega Primoža, od katere pelje strma pot na Veliko planino.

Po položni, vijugasti, stari cesti prideš do Dukičevega kamnoloma. Od tam dalje je nova cesta

Kotlino Kamniške Bistrice zapirajo v polkrogu visoki vrhovi Kamniških planin, na katere pogled mora zamakniti vsakega človeka, pa četudi ni prijatelj narave.

V Kamniški Bistrici imaš dobro oskrbovano kočjo SPD. Vstopnine, kot v vseh drugih kočah, ti ni treba plačati. Tu dobiš za mal denar sobo. Poskrbljeno je s cenanim skupnim ležiščem in prav tečno hrano. Na severni strani kočje je prav čedna kapelica Matere božje, kjer je skoraj vsako nedeljo sv. maša, da lahko zadosti verskim dolžnostim, če tega nisi storil poprej.

Do Cojzove kočje

Po komaj četrturi hoji prideš v bukov gozd. Med veličastnimi bukvami, ki ti zapirajo pogled na vse strani, se vzpenjaš po razdrtem kolovozu v zapadni smeri vedno strmeje navzgor. Nekako v eni uri prispeš do Zagane peči. To je gladka skalnata stena, ki so jo planinci spremenili v spominsko ploščo Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Zedinitelju. V bližini te pečine je ob poti lesena kočja, kjer stanujejo drvarji, ki so tu zaposleni. Ob nedeljah pa je kočja običajno prazna, ker gredo drvarji v dolino. Tu dobiš v vodnjaku dobro pitno vodo, katere prihaja po žlebu visoko izpod Kalške gore. Od tu se ti nudi krasen pogled na Skuto, Turško goro in Brano. Ali kratek čas, ker kmalu prideš v bukov gozd, ki ti zapre razgled. Pot, ki pelje proti jugozapadu, je od tu dalje vedno bolj strma. Kmalu te zapusti gozd, razgled se ti odpre proti Kamniški Bistrici. S čarobno, zdravimi lepimi koraki, melodijno sigurnim stopanjem divje kože po skalah, stopa turist po razdrpani poti med nizkim grmičevjem navzgor. Sonce neusmiljeno pripeka, da postaja vedno bolj vroče.

Počasi priplezaš na gruščnato pot. Se dobre tri četrti ure je treba sopsi strmo v breg, da zagledaš najprej strelovod kočje in nato šele po malem od zgoraj navzdol kočjo, dokler je nimaš pred očmi. Koča leži namreč nekaj nižje na južni strani Kokrškega sedla, zato je ne vidiš od severne strani, dokler nisi na vrhu sedla.

Cojzova kočja leži med Grintovcem in romantično steno Kalške gore. Ta kočja je odprta samo poleti. Ima jedilnico, sobo za skupno ležišče z 12 posteljami in dve sobi z dvema, oziroma 4. ležišči

Grintovec, Češka kočja

Na Grintovec

Iz Cojzove kočje držijo na vrh Grintovca tri pota. Po nekako 10 minutah hoje v severno smer prideš do razpotja. Na desno pelje od tu markirana pot proti Skuti in Mlinarskemu sedlu, odkoder prideš na Grintovec. Najprijetnejša pa je pot naravnost proti zapadu, po s travo zaraščenem pobočju. Polagoma se vzpenja, navzgor in kmalu si v skalovju, kjer steza izgine in se moraš ravnati po markaciji. Cimboj se bliža vrhu, tem strmejša je pot, da se palica, če jo imaš s seboj, kar prilozje.

Neizbrisen mi je ostal pogled na vse vrhove in doline in ko sem se poslavljaj z vrha, sem že delal načrt za prihodnjo turo na Grintovec. Hitreje kakor na vrh, sem dospel nazaj v Cojzovo kočjo. Moja želja je bila po načrtu na Krvavec, ker te poti še nisem prehodil. Pridružil sem se vsled tega skupini več gospodov in dam, ki so imeli isti načrt. Vsi skupaj smo se napotili proti Kalški gori.

Pot od Cojzove kočje do Kalške gore in nazaj je položena z lepim razgledom na Kokrško dolino, Kočno in Grintovec. Niti ne slutiš, kako naporna pot te še čaka, preden dospješ na svoj cilj. Če nisi še plezal po klinih, te oblije znoj, ko dospješ pod vrh Kalške gore in vidiš, kako drugi že visoko nad teboj plezajo proti vrhu. Toda ne ustraši se! Če si vrtoglav, ne glej navzdol, če pa nisi je vseeno, kam gledaš. V 10 minutah si na Kalškem vrhu in greš kar po grebenu proti Krvavcu ali pa na vzhodni strani Kaške gore navzdol ter ob steni Grebena proti Dolgim njivam.

Na vzhodnem pobočju Kalške gore najdeš prav lepe planike, a ne planinke. (Slednje opozarjam, naj pazijo, da jih kdo ne utrga. Mnogi namreč zamenjujejo in imenujejo cvetice planike »planinke«. Planinke pa so v resnici samo ženske, ki po hribih plezajo, moški pa so planinci, enkrat so imenovali vse alpiniste. Niso pa vsi, ki po gorah hodijo planinci. Planinci so samo tisti, ki lazijo po gorah brez oprave, samo zato, ker jim to ugaja. Planinci so samo tisti, ki iščejo v gorah zdravja, zabave, zakonsko polovico. Na drugi strani pa niso planinci: Pastirji, planšarji, lovci, gonjači, granicarji, financarji, orožniki, čeprav delajo ture, s katerimi bi se kak plezalec lahko postavil, ker lazijo po gorah po svojih opravkih.)

Ko smo prispeli po klinih, smo mahnilo navzdol pod steno gore, ker smo se bali z nežnim

„Stoji, stoji tam Beligrad...“

Od živahnega nabrežja kraj sotočja Donave in Save do višm zelenih holmov se razteza morje hiš sedanjega Belgrada in se širi daleč proti vzhodu, kjer pripovedujejo prepereli obrambni stolpi starodavne turške trdnjave kot poslednji preostanek že zdavnaj minulih časov, o bojih in vojni pustolovčinah. Na desni čepijo v mrtvem rokavu Save neštevilni vlačilci in ladje, ki čakajo poprave. Zivoreče in belo se blestijo strehe in dimniki preko vode, ki jo obrobijo pašniki. Skoraj v središču našega pogleda z vlaka se raztezajo drzni ločki novega, visečega mostu, ki veličastno in prav po kraljevsko obvlada ves obseg pogleda na mesto. Ta mogočna mojstrovina moderne tehnike tako priklene nase občudojoči pogled popotnika, da splošna kar preze visoke stavbe in krasne palače, ki se dvigajo na obzorju. Sele, ko se bližaš

Pred Belgradom

po številnih, razsežnih tračnicah in vidiš razne prometne pripomočke, se zaveš, kako se je v poslednjih letih spremenilo zunanje lice tega mesta.

Belgrad ima kolodvor, ki je na izhodišču velike srednjeevropske proge in dozdeva se ti, ko da je tu sploh konec železnice. Ta videz je zlasti še izrazitejši zato, ker je toliko ladij in vlačilcev, ki režejo valove. Obrežja Save in Donave, nad katerimi se tako slikovito dviga stari in novi Belgrad, popolnoma pripadajo vodnemu prometu in navedkarski (industrijski) živahnosti. Za vsem tem je velikomestna podoba Belgrada jako v ozadju. Dosežeš ga šele, ko se povzpneš po strmih, širokih cestah izpred kolodvora. Na kolodvoru ti mesto ni prav nič všeč. Tu so v precejšnjem neredu številne vrste avtov, hotelskih voz, tramvajev v živo rdečih barvah. Tu je prag starega mesta, kjer se ni dosti spremenilo. Spremenili se tudi niso veliki hotel »Petrograd«, ki je vprav nasproti, in pa ubožno oblečene, razcapane postavbe, ki se ti ponujajo za razne usluge in ki spominjajo na slične osebe italijanskih pristanišč. »Molim za hljeb!« ti doni od vsepovsod. To so čistilci čevljev in skoraj orijentalne postavbe zarjavelih lic in črnih las, ki ne moreš mimo njih. Tolkejo s krticami po svojih zabojčkih in povzročajo ko za stavo pravi pravcati peklenski truš.

Tu je vse neverjetno poceni — izvemših hotelskih sob in stanovanj v »hišah tretje vrste«. V Belgradu so le najfinejši in najslabši hoteli. Dobiš prvovrstno evropsko razkošje za zmerne cene ali ubožno bivališče, kjer se moraš odreči marsikaki navadi in udobnosti.

Ceste višje ležečega mesta te prav malo spominjajo, da si v glavnem mestu. Vidiš bazarje in prodajalnice, kjer so razobešene preproge, cenenno, kričeče blago in pisane podobice brez okvirjev. Tudi tlak v stranskih ulicah je še ona zloglasna »kaldrma«, ki je prava muka za sleherne, kolikšaj razvajene noge. V sredini mesta in po bulvarjih so kajpada že široke, asfaltne in celo z lesenimi kockami tlakovane ceste. Tu kipi življenje mesta, ki se razvija v velemestu. Prvi hip te zbodejo v oči številni avtomobili, tramvajski vozovi z dvema, tremi pripragami, živahen promet pešcev in izrazite obleke žensk. Mogočna stavba hotela »Moskve« vlada nad stavbarsko zanimivo vrsto hiš na Terazijah, ki je najlepše središče mesta. Zelena majolika tega hotela je že iz dalje razločno vidna. Tu je glavna prometna žila. Kar je za Dunaj »Opernring« ali za Prago Vencijev trg ali za Berlin »Pod lipami« — to so za Belgra Terazije. Zelene trtate obrobajo asfalt, vodometi žuborijo sredi ljubkih cvetličnih krozkov. Visoke in blesteče se reklame luči pa zlasti na večere polepšajo to sliko.

In vendar je vse nekam drugačno ko po drugih mestih po srednji Evropi. Nekakšen dih iz orijenta veje po zbirki teh cesta, ki ga tujec pri vsakem koraku občuti. Raznašalci časopisov bržkone nič bolj ne kričijo ko po drugih mestih, vendar je vsa podoba mesta zavita v skrivnostno ozračje orijenta: tu se ponosno dviga visoka, lepa palača, koj

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče.

vendar

more vsak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti meslo druge vode našo znamenito

RADENSKO z rdečimi srci!

spolom, ki je bil za nami, preko grebena. S tem je bil marsikomu odvzet največji užitek razgleda z 2223 m visokega Grebena. Pot pod pečinami Kalške gore in grebena je zelo slaba. Pelje te po razpokanih skalah, kjer si stalno v nevarnosti, da zdrkneš v eno tako razpoko, iz katere bi se težko izkobil.

Po več kot dveurni hoji po slabi poti, moraš strmo navzgor, dokler ne prispeš na zeleno planino Dolge njive. Tu zavije pot proti zapadu, po položnem grebenu Dolge njive. Nekoliko pred Velikim zvokom je globoka preseka. Vzhodna stran te preseke je strma skala, ki jo moraš pri prehodu preplezati. Zavarovana je sicer s klini in železno vrvjo, vendar potrebuješ nekaj spretnosti za preplezanje te skale, posebno še v zapadni smeri, ker moraš po skalah navzdol, kar je težavnejše kot navzgor.

V koči na Krvavcu se osvežiš s hladno vodo, katero pogršaš vsu pot od Cojzove kočje. Napolni si želedec z ostanki, ki so še v nahrbtniku. Vračaš se ali čez Osredok na Stahovico ali mimo Sv. Ambroža v Kamnik.

(Konte Ivan)

zraven pa čepi pri tleh ponižna hišica; poleg razkošnega pročelja raznih kinematografov, se vali dim iznad pečic čevapčičev ali turškega kaledžija... Mogoče je vprav to nasprotje tisto, kar tujca tako privablja in mu zlasti omili mesto?

Novi Belgrad, ki si ga v enem dnevu niti približno ne moreš ogledati, se pa ne razširja samo kraj bulvarjev, marveč tudi vzdolj, na kilometre dolgih modernih cestah, ki jih obrobijo lične vile. Kalimegdan, ki je prav za prav »zgodovinska trdnjava Belgrad« — in ki strmo pada proti Donavi, se je v poslednjih letih spremenil v bajni cvetlični vrt. Čudovito je, kar je tu nastalo v letih po svetovni vojni; koliko je tu lepih stavb, spomenikov, okraskov! Krasne promenadne stezice se vijajo zgoraj na vrhu Kalimegdana med blestečimi se vrtovi in železnimi kandelabri, ki se njih luči po-

noči ko neskončna veriga žarkov mogočno košatijo po starem obzidju in še dalje po donavskih vodah. Na tistih mestih, kjer je še jasno videti luknje od udarcev krogel in granat v rdečkastem kamenju, so zdaj lagodne klopi, počivališča za gledalce. Le za streljaj daleč so prasketali izstrelki na trdnjavo — saj ni še dolgo odtlej! — in je kri vojakov curljala v razpoke obzidja...

Če stojiš zvečer pri oknu kakega hotela ob Terazijah, leži Belgrad v čarobnem blešku tisočero luči pred teboj in nepopisni odsevi, ki se lesketajo na šumečih valovih Save in Donave, se povečajo krasoto tega pogleda. Z najvišjega dela mesta se leskečejo ponosni orli na vrhovih kraljevskega dvorca in čuječe razprostirajo svoja pozlačena krila nad morjem hiš. Ondi je novi dvorec, ki se je po smrti blagopokojnega kralja Aleksandra I. spre-

„Sanoped“ *potenje nog*
ne zatire temveč le omeji
nepopolnoma na odstrani
slab duh po potu

menil v muzej. V muzeju se jasno zrcali izbran umetniški okus kneza namestnika. Vrh rešetkastih vrat se blestijo zlate črke: »Muzej princa Pavla«. Drugi del, stari dvorec, ki je nastal iz nekdanjega zgodovinskega konaka — se pa dviga na nasprotni strani, ki ga od novega dvorca loči cvetoči vrt. Pred vzhodom stojijo junaške postavbe kraljevih gardistov v rdečih hlačah in modrih, z zlatom prepreženih bluzah in v visokih kučmah in svetlih škornjih. Se zmeraj so tu slavni sprejemi in dvorne avdicije. S strehe starega dvorca pa vihra kraljevska zastava.

Ko se zjutraj zbudiš, začuješ brnenje skozi okno. Ali so brenci komarji ali nadležne muhe?

Tedaj pristopiš k oknu in se razgleduješ in zapaziš krivca: to so roji letalcev, ki prihajajo na jutranji sprehod iz Bezanije pri Zemlinu in pozdravljajo ponosno prestolnico mlade Jugoslavije.

(Tako je nedavno opisal neki tujec utise v našem glavnem mestu.)

Janko Češnik

modna in manufakturna trgovina
Ljubljana - Lingarjeva ulica

Nudi letne modne novosti v volnenem kot svilenem in perlinem blagu za ženske obleke, kostume, plašče. Priznana najboljši nakup kamgarna, ševnari, lodna za moške obleke in površnike.

Oglejte si zalogo!

MLADI SLOVENEČ

Majda noče spati

»Zdaj pa spati!« je teta Meta Majdič dejala.
»Zgodnje spanje — zdravo spanje,« je zamoderovala.

Majdica pa te modrosti razumeti noče.
V kot se spravi, pretek v usta dá in joče, joče.

»Tudi dobro,« teta Meta si na tihem misli
in nič več se ne ozira v njen obrazek kisli.

Majdica pol ure sama v kotu je jokala,
potlej je oči zaprla in kot snop zasopala.

Jojne, to bo punčka naša
zjutraj se čudila,
ko namesto v postelji —
se bo na tleh zbudila!

Čokolada

Skavti so taborili pod Zalostno goro. Martine je bil najmlajši in je moral vsak dan po živčev in najbližjo vas, ki je bila od taborišča oddaljena dobro uro hoda. Tudi danes ga je doletela ta čast. Martine je lahkih nog stekel iz taborišča, toda kmalu se je upeljal in je počasi sopihal dalje. Na vaškem trgu se je poleg vodnjaka ustavil in pogledal iz žepa popisani list, ki mu ga je dal vodja taborišča France. O Bog, cela gora naročila! Prinesli mora moko, jajca, maslo, čaj, sladkor in bogve kaj še vse. Sicer pa, kaj bi si belil

glavo. Na listku je vse zapisano in bo že trgovka odmerila, da bo prav. Moral je na drugi konec vasi in vstopil je v skromno hišo, na kateri se je z velikanskimi črkami bleščal napis:

TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM.

Z dvorišča je prikašljala stara žena. Povedal je, kaj bi rad. In žena je nosila na kup, ki je postal vse večji in večji. Plačal je in hotel oditi. »Počakaj!« ga je starka poklicala nazaj. »Imam še nekaj zate, ker si toliko nakupil.« Dala mu je kos čokolade boljše vrste. Lepo se je zahvalil in odšel. Moral je še k mesarju in peku. Ko je nazadnje vse opravil, je krenil nazaj v taborišče. Hodil je zlagoma, ker je moral mnogo nešt. Za vasjo je obstal in sedel v travo kraj ceste. Oh, saj res, čokolado ima še, se je spomnil. Dolgo je moral brskati po nahrbtniku, preden jo je spravil na dan. Zadovoljno si jo je ogledoval in jo ljubkovo joče božal z roko. Kako velika je! In vrh vsega še mlečna čokolada, ki mu je bila najljubša. V resnici so še dobri ljudje na svetu, naj reče kdo, kar hoče. Kaj, ko bi jo takoj razlomil in snedel. Lačen je bil.

Skoro bi že storil, toda nekaj se je oglasilo v njem. Ne, tega ne smem, saj je čokolada vendar skupna last vseh v taborišču. Mar ne kuhajo za vse enako in vsi enako jedo? Zato tudi čokolada ni njegova last in ne sme snesti. Nikakor ne!

Neumnost, se je oglesil v njem zapeljiv glas. Kdo ti more braniti, da bi je sam ne snedel? Čokolada je tvoja, zato jo snedi! Takoj jo bom načel — je sklenil. Kdo bo tudi opazil, saj je nihče ni naročil. Saj mu je bila kar tako navržena. In zastoji tudi ni treba, da bi hodil za druge po živčev. Njegov trud mora biti tudi poplačan. Saj res, zaslužil si jo je! Kar snedel jo bo! Glasno se je razluzil samemu sebi in svojim pomišljem. Neumnost! Toda ovilka čokolada vendarle ni pretrgal.

Položil je čokolado poleg sebe v travo in začel z bilko drezati debelega črnuhara, zaspnega murna. Sploh pa — je razpredal naprej svoje misli — kdo je dobil čokolado, jaz ali tabor? Vsekakor jaz! Hm! — Stoj, kako pa bi bilo, če bi tabora sploh ne bilo? Potem mi nihče ne bi mogel naročiti, kaj naj prinesem. Torej tudi nakupovati ne bi mogel in tudi čokolade ne bi dobil. Hm, hm... Sicer pa je vseeno. Neumno je vse skupaj. Mar mi ni trgovka sama rekla: »Na, fantič, podarim ti!«

Zamišljeno je gledal predse in opazil riavega hrošča, kako jo je preudarno in počasi mahal čez cesto. Ha, kako pa je bilo pred nekaj dnevi? — se je domislil. France je dobil z doma pošiljko, zavoj. Klobasa, keksi, sir in še vse polno drugih dobrot je bilo v njem. »Halo!« je zavriskal. »Halo, otroci! Pridite pogledat, kaj so nam poslali z doma. To bo pojedina! In je vse razdelil med tovariše.

Se dolgo je sedel Martine zamišljen in bojeval hud boj sam s seboj. Nazadnje je odločno skočil pokonci, pograbil čokolado in jo porinil med druge jestvine globoko v nahrbtnik. Nato je nadaljeval pot v taborišče.

Ko prispe v tabor — je tuhtal sam zase —, bo rekel: Najprej imamo tu kos čokolade, ki nam jo je trgovka podarila. Pridite sem in vsak naj si vzame svoj del.

Martine se je smehljaj, ko jo je s krepkim korakom in lahkim srcem mahal proti domu, zadovoljen sam s seboj in z vsem svetom.

Metka in krava

Metka je prišla prvič na deželo. Radovedno je ogledovala dekle, kako molze kravo. Ko je dekla namolžila polno posodo, jo je Metka naprosila: »Oh, prosim, nalij mleko še enkrat v kravo in začni od začetka!«

Polovica bo zibal. Žena: »Miha, Miha, vstani, da boš zibal otroka.« — Mož: »Daj mi mir, zibaj ga sama.« — Žena: »Za božjo voljo, saj ga že dve leti zibljem. Otrok pa je vendar na pol moj, na pol tvoje.« — Mož: »Zibaj tedaj svojo polovico, moja pa naj počiva.«

Materina srčna kri

Mesec je svetil skozi okno in zvezde so se smehljale z neba v prelepi majniški noči. Vse je bilo tiho, noben listič se ni zganil v vrhovih starih kostanjev. Anica pa ni mogla zaspati. S široko odprtimi očmi je strmela skozi okno, a ni videla ne srebrnih luninih žarkov ne svetilkazočih se božjih očes, ki so gledale nanjo z nebu. Ležala je v beli postelji in morala venomer misliti, kako žalostna je bila danes mati. Anica je bila namreč zelo trmoglava in je vedno hotela uveljaviti svojo voljo. Mati kajpak tega ni mogla dovoliti in potem so Anici od jeze tekale debele solze po licih. Zakrnila se je sama vase in od same kljubovalnosti ni hotela jesti. Materine oči so zaradi njene trme postale temne in žalostne. Tih, toda resno je rekla:

»Če otrok mater žali, odteče zmeraj kapljica krvi iz njenega srca. In če bi vsak dan odtekal samo ena kapljica krvi, bi jih čez leto dni bilo vendarle mnogo. Materine srčne krvi bi bilo zmeraj manj in manj in ko bi bilo srce prazno, bi morala mati umreti. Tedaj bi ostal hudobni otrok čisto sam na svetu in bi moral neprestano misliti: Jaz sem kriv, da je moja mati mrtva, kajti ukradel sem ji srčno kri.«

Materine besede so se Anici globoko vtisnile v srce. In zdaj se je že dolgo premetavala po postelji in ni mogla zaspati, ker njena mala glavica ni mogla razumeti, kam neki izgine materina srčna kri. Se nikoli ni videla niti ene same kapljice — bogve, če je res, kar je mati pripovedovala. Trepalnice so ji že lezele skupaj in da ne bi zaspala, se je vzpela pokonci. Pomela si je zaspene oči in tedaj je zagledala ob nogah angela z baržunasto mehkim, belimi krili. Njegov obraz ji bil nežen in tiha milina je odsevala iz njegovih oči. Glavo mu je obkrožala krona iz krvavordečih draguljev, ki so bili podobni majhnim srcem.

»Kdo si ti? In kaj hočeš od mene?« je začudenoma vprašala nekoliko prestrašena Anica.

»Materin angel varuh!« je kakor zvon globoko zadonel angelov glas. »Poslan sem, da spoznaš ljubezen svoje matere.«

Prijel je Anico za obe roki in splaval z njo skozi lahno odprto okno. Lunini žarki so zgradili srebrn most in po njem je stopala Anica ob roki angela naravnost v nebesa. Mali zvezdnati angeli so ju radovedno zrlji, ko sta plavala mimo njih skozi nebesno sinjino, toda rekli niso nič, saj so že tolikrat videli Aničinega angela varuha, kako se joka nad trmastim otrokom.

Pred velikim srebrnim oblakom se je angel ustavil. S svojo belo roko je napravil znamenje križa in oblak se je razklal v dvoje. Angel je vstopil z Anico v ogromen okrogel prostor. Tla, strop in stene so bile iz kristalne stekla. Ob stenah so se druga vrh druge vrstile steklene police in na prozornih ploščah so stali kristalni vrči iz brušenega stekla, v katerih je bleščala krvavordeča tekočina. Vse prostor je bil ožarjen z rahlo rdečkasto svetlobo. Opazila je, da prihaja svetloba od rdečih tekočin na steklenih policah. Anica je pomislila na topli, mehki odsev večne luči v cerkvi in je bila čisto tiho. Sredi prostora je rastel visok gor pod obok velik kelih iz najčistejšega, v mavričnih barvah prelivajočega se brušenega stekla. Podoben je bil cvetu lilije, ki razgrinja svoje liste. Skoro do roba je bil napolnjen s krvavordečo tekočino.

»Kje sem?« je Anica tiho vprašala svojega spremljevalca.

Za mlade risarje

Ce bi v resnici storili, kar govorimo...

»Vzel je noge pod pazduho...«

Danes objavljamo nadaljnji dve risbi. Prvo, ki predstavlja fanta, ko je »vzel noge pod pazduho in bežal«, je spretno napravil Stanko Gmonik, učenec III. razr. mešč. šole v Ormožu; drugo risbo, ki predstavlja človeka, kateremu je nekdo »podkuril«, kakor pravimo, če hočemo reči, da smo komu poštono zagodili, pa je napravil Alojz Krumberger, dijak v Crnomlju.

Tri sestre

Ves dan so se dobro imele in niti malo niso slutile, kakšna nesreča jih čaka. Ko se je najstarejša drugega jutra prebudila in vzele v roko skrinjico, ker je potrebovala denar za novo obleko, se ni malo prestrašila, ko je videla, da je prazna. Hitela je k oknu in — lilija je zvenela. Brž je prinesla vode in jo zalivala, toda lilija ni hotela več zvneteti. Njenega bogastva je bilo konec. Čez nekaj dni je skesan priznala možu, odkod je bilo njeno bogastvo, ki ga zdaj ni več. Mož se je razsrdil in jo naglal kot čarovnico.

Tako se je zgodilo tudi najmlajši. Zjutraj je odprla omaro in njenih lepih oblek ni bilo več. Čez nekaj dni je moral prositi svojega moža za nove obleke. Mož se je čudno zdelo, odkod ta njena prošnja, saj je doslej vedno sama skrbela za svoje obleke. Tako mu je morala priznati, na kakšen način je prišla do njih. Mož se je razsrdil in jo brezsrčno zapodil iz gradu.

Najslabše se je odrezala druga sestra. Zjutraj se je pogledala v ogledalo in v njem zagledala tako grd in spačen obraz, da se je sama sebe ustrašila. Jokala je ves dan in se trudila, da bi obudila zvenelo lilijo k življenju, toda vse je bilo zaman. Zaprla se je v svojo sobo in več dni ni bilo na spregled. Nazadnje pa se je le morala udati prošnji svojega moža, mu pokazati svoj obraz in mu vse po pravici povedati. Grof je dejal, da noče več

»V eni izmed zakladnic Vsegamogočnega,« je resno odvrnil angel. »V tej božji zakladnici se zbira srčna kri mater, ki jo žrtvujejo za svoje otroke, da se jim njihova hudobnost ne bi šela v zlo. Vaška kapljica materine srčne krvi je božji dragulj. Nič se je ne sme izgubiti. Kadar kakšna mati daruje kapljico svoje srčne krvi za svojega otroka, jo zajamem v zlat vrč in nato izlijem v kristalni kelih, ki pripada tisti materi.«

»In moja mati?« je boječe vprašala Anica. »Ali ima tudi svoj kelih,«

»Tukaj je!« je pokazal angel na neki kelih, ki je bil skoro do polovice napolnjen.

»Moj Bog!« je prestrašena kriknila Anica. »In toliko krvi je že v njem?«

»Svoji materi si s svojo trmoglavostjo ukradla že mnogo kapljic njene srčne krvi,« je bridko dejal angel. »Glej, da se kelih ne bo več polnil, kajti če kri doseže rob kelih, vzame Bog tvojo mater v nebo in ti ostane sama na svetu.«

Anica je zardela od sramu, kajti spoznala je svojo krivdo. Solze kesanja so jo obile in trdno je sklenila, da bo odslej hlabro kljubovala svoji trmi. Angel je opazil njen dobri namen in se je razveselil. Pokazal je z roko na veliki kelih v podobni lilije:

»Poglej ta kristalni cvetni kelih! To je vrč naše ljube Gospe. Skoro do roba je napolnjen, ker Mati božja ob vsem svojem trpljenju pomaga še zemskim materam nositi njihovo bol. Polovico srčne krvi, ki jo mati daruje za svojega otroka, natočim v kelih Matere božje. Neskončno dobrotljivi Bog je videl trpljenje ubogih mater in se jih usmilil. Če bi se vsa srčna kri zemskih mater stekala v njihove kelih, bi bili kmalu polni do vrha in matere bi morale prezgodaj umreti.«

»Kaj pa, če bi se kelih Matere božje prenapolnil?« je zaskrbelo Anico.

»Se nikoli ne bo! Trikrat vsako leto lahko iz njenega kelih, črpal toliko krvi, kolikor je potrebuje mašnik za daritev svete maše. To se zgodi na praznik svete matere Ane, na dan godu svete Monike, ki je mnogo pretrpela zaradi svojega sina, in na praznik Marijinega oznanjenja. V zlato posodo zajamem dragoceno tekočino in jo nesem Materi božji. Z njo Mati božja na božično noč pogasi za nekoliko časa žgoči ogenj v vajah, da lahko uboge verne duše pomagajo angelским zborom prepevati: Slava Bogu na višavah!«

»Kako dobro, da deli Mati božja srčno kri z drugimi materami!« je vzdihnila Anica. »Joj, če bi morala moja dobra mati umreti zaradi mene. Ljubi angel, ne bodi hud. Odslej bom dobra in ne bom svoje matere nikoli več žalila.«

Angel je zaznamoval s križem njeno celo in izginil. Krvavordeča svetloba se je potapljala v temo in Anica je zdrčala po luninih žarkih nazaj na zemljo.

Znašla se je v svoji postelji in si začudeno mela oči. V sobi je že sijalo svetlo jutranje sonce. Mar je vse to sanjala? Toda pri postelji je stala mati in Anica je čisto dobro videla droben odtsek žalosti zaradi prejšnjega dne v njenih dobrih očeh. Anica je spoznala, da materino srce v resnici krvavi. Vrgla se je materi okoli vratu in jo bridko jokajoč prosila oduševanja. Mati jo je nežno pobozala po laseh in Anica ji je med smehom in solzami pripovedovala, kaj vse je videla v prelepi majniški noči.

Mati ni ničesar rekla, ampak je samo gorko poljubila Anico na rožnata lica.

MLADANJIVA

Otrokove prošnje

Jaz revež sem tako ubog,
raztrgan ves in bozonog,
nikoder nisem več poznan
vse moje prošnje so zaman

Zato pa prosim zdaj Boga,
naj prošnja mi bo uslišana,
da pridem spet tja k mami
ki dolgo mi že v grobu spi

Takrat jaz zopet srečen bom.
ko videl bom nebeški tron
in avojo ljubo mamico,
ki zibala me je ljubó.

Ivan Berlec, dijak I. razr. gimn. v Ljubljani.

Otrok, poglej

Poglej to luč, ki tja v temo hiti!
Ta kaže pot ti skozi vse noči,
ta kaže ti po zemlji svetlo pot,
da ne zabredeš v brezno temnih zmot

Kot božja zvezda jasno, čisto se blišči,
da svetli nam v sedanje temne dni,
da za bodočnost črta svetlo pot,
da dobro veš hoditi kam in kod.

Svarun, dijak v Ljubljani.

Ni jih na svetu ljudi, ki bi rajši peli, kakor Slovenci, in lepšega daru ne vem, kakor him čedno pesmico dati. Rečem, da je vreden sto centov zlate, ki nam da lepo novo pesem, naj bo to zdravica, ali pa sveta, da je le vneta, brez vsega greha. Kdor kakšno lepo pesem zna in jo zapoje, se več obrajta pri poštenih ljudeh, kakor on, ki piši kupuje. Lepa pesem je zlata, draga reč

A. M. Štomšek

Julijske rože

Julijske rože zopet cveto:
bele, rumene, rdeče;
kakor kraljice vrta lepo
kažejo krone dišeče

Julijske rože zopet na vrh
vabijo nas, govorijo:
če si otožen ali potr, ⁱⁿ
one te razveselijo

Julijske rože enkrat samo
v šopek lahko s: poviješ;
dobo mladosti pa tudi enkrat le
v svojem življenju prežiješ.

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi Kotičkov striček! — Saj mi ne boš zameril, da se tudi jaz oglasim. Bojim se pa, da bo moje pismo pohrustal tvoj požrešni kos.

O naši lepi »Gorenšči« in o Lescah Ti bom drugič kaj več povedala. Zaenkrat Ti svetujem, da se vsaj za en dan ustaviš v Lescah, kadar boš šel na »zomfriš«. Če hočeš iti na Bled, moraš, j!ak, na naši postaji izstopiti. Oglej si dobro našo »zomfriš« in poišči najdaljšo hišo sredi nje. Pol te hiše je naše. Stopi čez prag in me obišči, drugače Ti bom posteno zamerila.

Lepo Te pozdravlja Ivanka Zagorčič, učenka V. razr. v Lescah.

Draga Ivanka! — Na »zomfriš« ali po naše: na počitnice, sem jo mahnil pred štirinajstimi dnevi. Izstopil sem na vaši postaji, kakor si mi svetovala, in si ogledal vašo vas tako natančno, kakor da jo hočem kupiti. Dve ali tri hiše so se mi zdele enako velike, zategadelj sem vzel v roko meter in začel meriti vse hiše po vrsti, kot so hiše v Trsti, da bi dognal, katera je največja. Pa je bil ves moj trud zastonj. Ko sem namreč izmeril že vse hiše, sem na svojo žalost izvedel, da sem izstopil na napačni postaji: namesto v Lescah — na Zirovnici. Racka na vodi, ali sem bil jezen! Takšne smole še svoj živ dan nisem imel. Najbolj me je jezilo to, da so me Zirovčani tako debelo gledali, ko sem z metrom v roki kolovratil od hiše do hiše, kakor da me hočejo požreti z očmi. »Če pa tale škric ni malo prismuknen, potem pa tudi nič nečem!« sem zaslusal za seboj posmehljiv glas. Nekdo drugi pa je zafrknil: »Kaj boste merili hiše, očka; raje si izmerite pamet!« Osramočen od vrha svoje pleše sem jo nazadnje kar peš odkril nazaj v Ljubljano.

Vidiš, takšne reči se lahko zgodijo človeku, ki hodi na »zomfriš«. Pa to še vse skupaj ni nič. Najbolj zanimivo pri vsem tem je, da sem šele v tem hipu opazil, da je Tvoje pismo staro že — štiri leta. Pisala si mi ga 27. novembra leta 1932. Medtem si postala že cela gospodična in je zategadelj kar prav, da sem meril hiše v Zirovnici, namesto v Lescah. Ali bi zijal, ko bi stopila pred mene namesto drobne deklice — imenitna dama! Saj pravim, včasih je nesreča za človeka vendarle — sreča.

Pa mi bodi kljub vsemu lepo pozdravljena! — Kotičkov striček.

Francek je mlo prosil sestrico, naj mu vendar ponudi vsaj en sladkorček iz svojega škrinčja. Sestrica pa je mirno zobala sladkorčke dalje in ostala za vse bratčeve prošnje gluha. Ko se je sladkorčkov nabozala do mile volje, je rekla:

»Francek, če uganesh, koliko sladkorčkov imam še v škrinčju, pa dobiš oba!«

videti bedaste pastirice, in služabniki so jo vrgli čez prag.

Dolgo časa so tavale tri sestre zapuščene okoli, toda nikjer niso imele obstanka, ker so se v svojih dobrih letih že odvadile delati. Zato so se vrnile nazaj v Ljubljano. Misliše so, da bodo našle zatočišče pri očetu, toda zvedele so, da je medtem že umrl in kljub svojemu velikemu bogastvu zapustil še dolgove za seboj. Ker v Ljubljani niso imele več kaj iskati, so odšle nazaj v svoje planine pod Triglavom. Ker niso bile več vajene težkega dela, so se pretegnile in kmalu umrle. Pastirji so jih pokopali in na njihove grobove postavili tri lesene križe, ki pa jih je vihar že jeseni razklal na dvoje in jih je voda odnesla v dolino. Že čez leto in dan nihče več ni vedel, kje so bili njihovi grobovi.

Stari očenci pa so mi pripovedovali, je končal ded svoje pripovedovanje, »da se je bela gospa Lilija tistega dne, ko so tri lilije zvenele, hudo razžalostila.« Ker so njeni darovi prinesli nesrečo, je zapustila palačo in se preselila med skalnate stene Zadnjega vrta, ki ti ga bom še pokazal. Samo še vsakih petdeset let prihaja med ljudi, da ob prvem pomladnem sončnem žarku zasadi tri lilije, ki prinašajo srečo. Toda od tistih dveh jih ni našel še nihče. Njena palača je razpadla in danes niti marmornatih skladov ne najdeš več.

Ded je umolknil, jaz pa sem še dolgo zamisljeno ogledoval golo kamenje, ki je raztreseno ležalo

po tleh, kjer se je nekoč razprostiral vrt dobre vile Lilije. Iz zamišljenosti me je zdramil šele dedov glas, ki je priganjal na pot.

Napotila sva se dalje. Skozi ozko stisnjene stene sva prišla v tretji Zgornji vrtec, ki ga je zapirala visoka stena, čez katero še dandanes ni prehoda. Ded mi je pokazal visoko steno, in rekel:

»Vidiš, fantič, za ono steno prebiva sedaj dobra vila Lilija.«

Cevprav najina pot ni šla tod mimo, sem vendarle preprosil deda, da me je po dolgih ovinkih in strmih poteh popeljal v Zadnji vrtec, kjer je bivala bela gospa. Mislim, da bom zagledal veliko palačo iz marmornja, toda na mojo veliko žalost je bilo vse pušeno in žalostno in tla so bila posejana s kamni, ki so se odtrgali od visokih skalnatih sten in zgrmili v dolino. Le tu in tam je med kamenjem silila skromno na dan kakšna klavarna malina ali zanikrna robidnica.

Ded mi je razložil, da bela gospa Lilija noče več prebivati v marmorni palači, ampak se je pred zlobo sveta skrila v skalnate dupline, katerih vrata so se za njo zaprla. Samo vodo si je napeljala tod skozi, da ji ne bi bilo treba predaleč hoditi po njo. Zato se še dandanes iz Zadnjega vrta vije daleč tja gor pod Mrzli studenec globoko zarita, ozka grapa s potokom Ribščico, ki pončuje navzdol skozi Poključsko sotesko in se nazadnje izliva v Radovino.

(Konec)

Družina

Vselej je boljša kratka sprava
kakor pa dolga prava
(A. M. Slomšek)

Rože: barve, cvetje in njih rast

Kdorkoli se je mogel po bližje seznaniti s svojo domovino, je tudi ves osupel dognal, kako je polno bujnih rož po travnikih, v gozdovih, po puščah in močvirjih, ob morju in porovju. — Vsa doba življenja enega človeka ni zadosti dolga, da bi se le po malem seznanil s tem, kar proizvaja materinska zemlja cvetja. Ze samo strokovnjak, ki se n. pr. bavi le s kaktaji, se mora več let truditi z njimi, če hoče, da velja za poznalca kaktajev. Tisti, ki goji vrtnice, doživlja s svojimi ljubljankami zmeraj nova odkritja glede na vonj, obliko in barve. Razne vrste orhidej pa so ko uresničene pravljice.

Ze iz pradednine imamo sporočila, kako so si ljudje zmeraj prizadevali, da bi imeli cvetice pri sebi. — In pričuli so se že davni narodi gojiti cvetje in krasiiti svoje domove z njim. V srednjem veku so zlasti pazili na stroge, geometrične oblike javnih nasadov. Dandanašnji so ti nasadi bolj človeški, rože se morejo razcvitati po mili volji.

Izredno pristrčni pa so kmečki vrtniki, ki marsikakega preprelega meščana vendarle toliko ganejo, da se spomni svojih otroških let in se zavé, da je razen papirja tudi še kaj drugega na svetu.

Opravek z rožami človeka poglubi. Zatorej najdemo v življenju velikih mislecev, modrija-

nov, velikanov duha — tudi globoko ljubezen do cvetja. Tako imamo v rožah razne pomene za čednost (lilija — nedolžnost, vijolica — ponižnost, pasijonka — trpljenje, roža mogota — skrivnost duše).

Razni vladarji so si rože vzeli za znak svojih grbov. Francoski kralji so si okrasili svojo zastavo z lilijo, ki je žarela v zlatu Na Angleškem sta se borili dve hudi stranki v znamenju bele in rdeče vrtnice. — Nevesta se okraši s cvetjem s kilo rož, z venčkom. V srednjem veku je plemkinja podarila venec rož, ki ga je sama splela, svojemu vitezu. In ko se poslavljamo od svojcev, prijateljev, znancev, jim za spomin damo cvetja na grob.

Prav v sedanjih dobi, v dobi naglice in bržece divjosti, ko hrup in trušč grozita, da uničita vso lišino duše, smo do dna potrebni prijateljstva z rožami. Velika življenjska skrivnost je, da iz čiščenja vsega, kar je nežno, liho in preprosto, izvira prava moč, ki more kljubovati viharjem življenja. In če se celo rastlini posreči, da iz takoj neznatne, umazane zemlje s potrpeljivo rasijo proizvajajo čudeže cvetja, tedaj nam s tem daje nauk, da more vztrajno potrpljenje in moč naša volja spremeniti vse, kar je zopno in navidezno vsakdanje, v paradiz samih lepot.

Za vroče dni

V moderni dobi so postale ženske obleke jako preproste. Da le ni nikjer nič zverženega! Vendar so tudi te preproste obleke take, da so videti jako zveržene in le nekaj neznahtnih drobcev je treba, pa je že obleka spremenjena in ni več preprosta, čeprav je jako preprosta. Tako so temne obleke okrašene s svetlimi okraski ali priklilikami. Te »priklilike« so nekakšna ljubka muhavost, igračarja in vse take prikupne silarce za na obleke si ženske same napravijo. Če hočemo kako žalostno obleko razvedriti, vzamemo kak šapotel ali cvetko iz organdija. Tudi pentlja iz organdija spreminja obleko na živahno plat. In krog vratu, zlasti če je izrez obleke pokvarjen, si denemo bel ovratnik, ki je pod njim šapotel. Ali imamo telovnik iz belega pikeja ali le naprsnik (plastron). — Temne obleke, bodi črne, modre ali zelene, se poživijo z belim telovnikom, ki sega še čez pas. To je jako novo in lepo. Tak telovnik, ki je z gumbi zapet, popolnoma spremeni obleko in jo bolj polepša ko kake dragocene čipke ali pentlje. — Majhen ovratnik iz čipk na temni obleki iz krepa ali ovratnik iz svetle, močne vezene poudari obleko, da je človek nekam bolj obličen, dostojanstven. Vse take molenkosti in drobnarije moremo na eni in isti obleki večkrat predrugačiti in obnoviti in vselej bo obleka drugačna, ko da bi imeli drugo na sebi.

(Na sliki je troje lepih kostimov, ki so nekakšen prehod iz vročih v hladne dni. Pomembno je, da je zdaj povsod polno jopic, pod katere večinoma ne oblečemo bluze.)

Platno - blago za poletje

Platno je sploh najbolj hladno blago in je bilo početi zmeraj v modi. Vendar ni bilo že dolgo ne tako na površju ko letos. Letos imamo platno v vseh barvah in tako moderno, da so ženske obleke narejene iz pisane platna. Letos dobi povsod svetlomoder in motnozelen kratke plahtene kočevalke, vidiš tudi rumene in rjavkaste ali v naravni barvi platna, ki jih nosimo za k belemu krilu. Tudi celotni kostimi so letos platnjeni.

Mimo tega pa je posebnost sedanje mode še ta, da imamo na platnenih oblekah mnogo vezenin in uveznenih okraskov. Zlasti bluze so okrašene s pisanimi vezeninami po narodnih vzorcih, kar prav lepo pristaja k enobarvnemu krilu. Posebno za na hribe ali za pešhojo so platnene obleke zelo pripravne. Ženske, ki rade izvršujejo ročna dela, imajo letos dosti prilike, da si lepo okrasijo svoje platnene bluze in celotne platnene obleke. Lepo je, če je pas okrašen s pisanimi vzorci in je že to dovolj za vso obleko, da je lepo poživljena.

Ali „slovenska moda“?

Po vseh deželah in tudi pri nas se je v poslednjih letih pojavila želja, da bi se glede na ženske obleke osamosvojili, nekam »ponarodili«. Zakaj, saj je res: čim bolj je kak narod željan, da se na vseh mestih življenja izraža v občutkih in znanju popolnoma po svoje, tem bolj se mu bo upiralo, da bi bil vprav v vprašanju oblek in oblačenju odvden od tujine. Obleka je tako zelo zrcalo človeka in njegove dobe, da si mora vsako zavedno ljudstvo zastaviti za svojo posebno nalogo, da vsaj v tej zadevi odloča z lastnimi nagibi in besedami.

Kaj je moda?

Moda je prav za prav to, kar je izraz te in samo te dobe. Moda je pa tudi tista »posoda«, kamor mečemo vse, kar koli nam ne prija glede na svojo obleko ali na trgovino ali obrt. Pujemo in grajamo jo, vsega je kriva moda, a se vendarle preživljamo z njo.

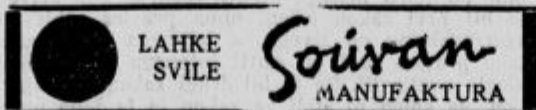
Moda prav za prav ne bi bila zoprna, če bi ne imela te lastnosti, da se zmeraj spreminja. Uživalec, še bolj pa — uživalka mode, si zaeli sprememb, ker se jim vsakdanost že priskuti. Torej mode ne narejajo tvorničarji in trgovci, pač pa — njeni uživalci. Ljudje si želijo tudi sprememb v leposlovju, glasbi, stavbarstvu, športu. Zmeraj je to ali ono v modi, moderno. In tako tudi obleke. Zadeva velepodjetnikov je, da si izmišljajo vedno kaj novega za svoje odjemalce, da zadostijo njih željam. S tem pa že ustvarjajo modo za tiste, ki si želijo mode.

Zakaj Pariz?

Če nam je dandanes Pariz merilo za modo, je to tudi nekam utemeljeno. V Parizu so že kar zgodovinske tvrdke, ki se že od nekaj bavijo z modo; ondaj je izurjeno delavstvo, so strokovnjaki za modo. Pariz je že samo po sebi tako mesto, kjer se poraja moda. Tu je zbirališče »smetanec svetla. Mimo vsega tega so še namišljeni pogoji, ki ves svet vleče v Pariz po zgledu za modo.

Kako bi se osamosvojili?

1. Morali bi imeti svoj posebni zavod za barve, kjer bi določali, katere so za to in to sezono moderne. Tak zavod je v Angliji: British Colour Council.
2. Imeti bi morali posebno vzorčno tržišče (v Belgradu, Ljubljani, Zagrebu? Povsod — ali le v enem izmed teh mest?) Ondaj bi morali biti posebni risarji, risarke, ki bi morali seveda imeti tudi zveze s Parizom in izvrševati risbe v zvezi z našo narodno nošo (slovensko, hrvaško, srbsko).
3. Imeti bi morali zvezo z umetno-obrtno tkalnico, ki bi jo morali šele dobiti. Tu bi tkali posebne, naše vzorce za blagove, ki bi jih uporabljali za svojo modo.
4. Imeti bi morali šolo za naraščajo. Vrsta najbolj delavnih in najbolj uspešnih, praktičnih tvorničarjev bi morala vstopiti v svet najboljših šol za modo (obrtno šole) in te šole bi morale biti bolj ko doslej v zvezi z resničnim življenjem. Tudi te šole bi se morale kaj naučiti od Pariza.

— Po vsem tem, ali je v Sloveniji, ali v Jugoslaviji že zdaj kaj takega mogoče? — Z »dečvami« ne pridemo nikamor, zakaj »dečva« je le nemška »Dirndl« in ni nikakšna slovenska moda! Narodna noša pa za to dobo ni več umestna. Torej?

Da si žejo pogasiš, da se ohladiš... Za to niso mrzle pijače najpripravnejše, marveč bolj gorke ali lačne. Pol n. pr. gorak čaj, toplo črno kavo — kar te bolj ohladi ko mrzla pijača. V vročih dneh ne kuhaj ko pozimi... Ne takih kosil z juho in dvema prikuhami! Ne goveje mesa, sploh čim manj mesnih jedi! Zelenjavo pripravljajmo v teh dneh, sadje, mleko! Ne spravljajmo ostankov! Več škode si napravimo z ostanki, kakor če vržemo dotično jed proč! Stanovanje v vročini. Zjutraj odprimo okna, kamor ne sije sonce. Popoldne zaprimo okna in pustimo le okno režo, da je zmeraj malo prepriha. Ves dan uravnavamo okna, »regulirajmo« vročino, da ponoči ne bo soparno v sobah.

NAŠ DELAVEC

Pravi temelji

Tajnik Krščanske strokovne internacionale P. J. Serarrens je imel nedavno javen govor, v katerem je izjavil:

»Strokovne zveze so gibanje ki se bori za boljši družabni red, ki se bojuje za pravice; to da proti komu? Ne proti kakemu drugemu razredu, temveč proti vsakomur, ki hoče delavstvu odvzeti njegove pravice. Strokovne zveze predstavljajo gibanje samopomoči. To nas je učil sam papež Leon XIII, ki nam je dal celo navodila, naj se združimo, da se dvignemo iz svoje revščine. Strokovne zveze predstavljajo tudi gibanje, ki mora biti samostojno in neodvisno od drugih gibanj, zlasti pa neodvisno od političnih strank. Govorim tako, ker imam skušnje iz mnogih dežel in vem, da strokovne zveze propadajo, če so mešane s politikom. Imam pravico to reči, ker sem sam senator že sedem let, toda sem v prvi vrsti strokovničar. Mi namreč hočemo novo družbo, nov družabni red v krščanskem duhu... Mi, ki že dobivamo sive lase, pogosto vzdihujemo: »Slabi časi so.« Toda stari učenjak sv. Avguštin je rekel: »Slabi časi? Pustite nas živeti dobro in dobri bodo časi!« Kakršni smo mi, takšni so časi! Prav zato je mladinsko gibanje delo pri mladih ljudeh, da postanejo dobri, zdravi, čvrsti in moralni, krščanski, v celoti dobri fantje. Ne recimo s Koinom: »Kaj me briga moj bratle! Vsak naj ve, da ga njegov brat mora zanimali, ker ve, da imata skupnega očeta.«

»Strokovne zveze morajo biti samostojne, ne vztrajajo pa trmasto na svoji samostojnosti, če se naslanjajo na našo mater Cerkev, ker je ta tako modra, da smatra strokovno gibanje za odraslega sina, ki mu daje nasvete, če je v nevarnosti, da bi kaj napačnega storil, prepušča pa mu polno odgovornost in svobodo dejanja, to pa že zaradi tega, ker Cerkev ne more prevzemati odgovornosti za gospodarske zadeve. Ta naslonitev na Cerkev je dobra in dobro je, če se je mladina nauči od strokovnih organizacij...«

... Rekel sem, da je nam vsem skupen Oče in Mati, Kraljica mladine, zato moramo svojega brata privesiti k Očetu, če je zapustil Očetovo hišo. Katoliška mladina naj oblubi nebeški Materi, da bo poslušala vse svoje moči, da bo vse svoje brate in sestre združila v gibanju mladih katoliških delavcev. Kakor so časi težki, se bomo mi, ki tvorimo vsebino časa, borili za-

nje kot Kristusovi borci, borili se bomo za Boga in po njegovi volji zgradili dom na soncu za ljudstvo od jutri!

Krščanski strokovničarji, ki se zbirajo v družah Zveze združenih delavcev in nameščencev ter zvezi poljedelskih delavcev, smo vzeli s hvaležnostjo in veseljem na znanje je prelepe besede, kakršne so na Slovenskem tako redke v delavskih vrstah. Podčrtati je treba celo nekatere točke tega govora. Najznačilnejša je lista o naslonitvi na Cerkev. Te nam je res tako zelo treba, če se hočemo obvarovati v delavskih vrstah marksističnih zmot. Pa vemo, da ravno te naslonitve nekateri nočejo, zametujejo nasvete Cerkev v socialnih vprašanjih, in govore, da jih socialne okrožnice papežev ne vežejo, ampak da so vezani na Cerkev le v verskih zadevah. Govor internacionalnega tajnika je prepojen z globokim katoliškim čutom, ki ga moramo še bolj občudovati, če se zavedamo, da prihaja Serarrens v stike z najrazličnejšimi ljudmi iz mednarodnega življenja, ki imajo popolnoma nasprotno z brezposelnostjo navdane nazore. Sedaj se res več ne čudimo moči nizozemskih katoliških strokovničarjev, katerih vodja je Serarrens. V naslonitvi na Cerkev črpajo sile za delo in iz te poze odreajo tudi stališče do ostalih gibanj. V strokovni organizaciji so strokovničarji, v stranki so politični ljudje; eno je oddeljeno od drugega, čeprav so osebe iste, kar nam nazorno kaže osebnost Serarrensa, ki je obenem voditeljski strokovničar in katoliški politik. Prava katoliška miselnost je mogla ustvariti na Nizozemskem to blagodejno in ustvarjajočo harmonijo. Kar se tiče strogo gospodarskih zadev (mezd, delovni pogoji) imajo strokovničarji popolno svobodo, kar je naravno. Proti komu se borimo, se vprašuje tajnik in sam odgovarja, da proti vsakomur, ki jemlje delavstvu pravice. Boj krščanskega delavstva torej ne more biti neprijeten proti kakemu drugemu razredu, ne more biti razredni boj, ki mu je cilj vlada »proletarijata«, temveč enostavno boj za delavske pravice, ki ne potrebuje spremstva izumetničenih teorij kot so v modi pri onih, ki radi prevzemajo tuja gesla, misleč, da bodo s tem rešili delavstvo ter socialno vprašanje.

Ko bi imela naša država mnogo krščanskih strokovničarjev Serarrensovega kova in njegove miselnosti, bi bil vpliv krščanskega delavstva vse drugačen kot pa žalibog zaenkrat je.

Moč kapitalizma je v njegovi organizaciji

Kapitalizem ima svoje življenje v krepki svoji organizaciji. Zile njegovega organizma ne segajo samo na gospodarsko polje, temveč segajo povsod, kjer se giblje človek. Povsod ima uveljavljajočo se besedo in zato vemo, denar ima moč. Moč kapitalizma je v denarju in ta s pomočjo kapitalizma zmaga. Gospodarska organizacija kapitalizma se kaže v njenih ustanovah: banke, borze, karteli, trusti. Kapitalizem usunjuje skupnost in posameznike gospodarsko, obenem seveda kulturno, diktira cene izdelkom in izdelkom, organizira produkcijo, to je: rajši izdelati manj, pa dražje, kakor več, pa ceneje, ne glede na to, da ostane zaradi tega ogromno število delavcev brez dela in zaslužka. Pri tej organizaciji ne igra narodnost nikake vloge, saj so v evropskem gospodarstvu židje vodilni faktorji, saj se Evropa organizira ne glede na medvojna sovraštva, saj se boji ameriškanskega kapitala, saj je kapitalizem zlo vsega sveta. Kapitalizem pa sega še globlje. S svojo denarno močjo zapoveduje knjižnemu trgu, filmu, gledališčem, časopisju, z vsem tem poskuša prekrvati človeka s svojo dušo, s svojo zlo dušo, da bi trčal v njegov rog, da, celo v šole sega njegova roka. Vsa vzgoja je torej v njegovih rokah, zato se ne moremo čuditi, če vidimo nezavednost delavca, ki ga flači kapitalizem, zato spoznamo, koliko moči je treba in sil, da damo človeku pravo spoznanje, da ga pripeljemo na pravo pot, da ga vzgojimo tako, kakor nam je Kristus zapovedal. Enakost, bratstvo in svoboda so parola kapitalizma, ki tolnači: dve sta enakosti, dve sta bratstvu in ena svoboda. Enakost za bogate, enakost za revne, bratstvo za bogate, bratstvo za revne — svoboda pa ena: onim, ki imajo denar in produkcijska sredstva. Moč kapitalizma je v njegovi organizaciji. Delavstvo more torej zmagati le z enako silo: z organizacijo in to z gospodarsko in kulturno. Strokovne organizacije na eni, kulturne organizacije na drugi strani. In pa zadruge: Gospodarska osamosvojitev na vseh poljih: knjižnem, časopisnem, konzumnem, kreditnem itd.

Socialno delovanje belgijske katol. mlad. organizacije

Krščanstvo podrejuje telo duši, toda nikakor ne dopušča, da kristjan zanemarija svoje telo in svoje časovne potrebe. Prvenstvo nad materialnim (telesnim) življenjem ima pri kristjanu duhovno življenje, pri materialistih in komunistih pa je to načelo obrnjeno. Materialisti se pehačo edino za užitek in blagostanem na zemlji, oni prepustajo — kakor se vedno porogljivo izražajo — nebo vrbacem.

Izredno lepo je pravi pojem krščanskega življenja praktično izvedla belgijska katoliška mladinska zosistična organizacija. Ona predvsem, ozir. vsaj v veliki meri skrbi za dobro materialno stanje svojega člana. V okviru svoje organizacije je JCO ustanovila posebne posojilne blagane, katere dajejo svojemu članstvu posojila z nizkimi obrestmi, povsod se priporoča varčevanje, ustanavljanje »Cebelic«, da se mlad delavec že v zgodnji mladosti nauči varčevati od svoje težko zaslužene plače. Ustanovljenih je bilo tudi več ljudskih kuhinj, ki ceneno morejo dnevno prehraniti več tisoč delavcev. Lastni dom v Bruxellesu ima poleg velike kuhinje tudi 250 sob za prenočišče, ki so na razpolago članom organizacije. — Zosizem se je odločno zavzel za moralno in materialno zboljšanje položaja delavstva v tovarnah in obratih. Iz rezultatov številnih anket o stanju delavstva je zosizem razvil več uspešnih borb v dobro delavstva. Najvažnejše borbe so bile: za boljše moralno življenje mladih delavcev in delavk, za večjo sigurnost pri delu, za zboljšanje delavskih higien-

skih prilik, za pametno izrabo prostega časa, za boljše delavce, za delavce vojske, za brezposelnost delavce itd. Vse te ankete so vzbudile v široki javnosti silno pozornost, tako da je soc. delo zosizma doseglo velike uspehe. Da je zosizem veliko storil za zboljšanje materialnega položaja delavstva, priznavajo to celo nasprotniki, socialisti in komunisti.

Izredno odmev je našla skrb zosizma za brezposelne delavce. Zosistične organizacije so ustanovile vsaka na svojem področju posebne pisarne za brezposelnost. Te pisarne so imele nalog, da vodijo evidenco o brezposelnih delavcih, da skrbijo, v kolikor je to možno, za čim prejšnjo zaposlitev, da prireajo posebne zbirke za najpotrebnejše brezposelne člane, kakor tudi to, da stalno obveščajo javno mnenje o žalosnem in bednem življenju brezposelnih delavcev. Toda zosisti niso ostali samo pri tem delu. V Brabantu (Belgija) so za brezposelne zosiste zgradili zavetišče, da se morejo brezposelni delavci v tem zavetišču telesno in duševno opomoči. To zosistično delavsko zavetišče je tako vzorno zgrajeno in urejvano, da ga je poleg kat. ministra Bus de Warnaffe pohvalil tudi socialist minister Ahil Delafre. Za brezposelne delavce izdajajo zosisti poseben časopis. Na pobudo francoskih zosistov je šla v Zenevo posebna deputacija delavstva, sestavljena od zosistov, katerim so se pridružili tudi delegati komunističnih in socialističnih delavcev. Pri Mednarodnem uradu dela so s posebno spomencio zahtevali, da se s strani državnih oblasti podvzamejo skupni mednarodni ukrepi za zmanjšanje brezposelnosti.

Drobne

Znanjsanje dela s stroji. Dunavska banovina je deloma prepovedala uporabo poljedelskih strojev. To je storila za to, da deloma omili brezposelnost, ki je nastala tudi med poljedelskim delavstvom, ker so se pričeli bolj in bolj uporabljati stroji mesto delavcev. Ta način boja proti brezposelnosti zgleda primitiven, vendar pa se zdi, da je edino izvedljiv, ker ljudje res nimajo nobenega smisla za korenito odpravo brezposelnosti množice. Navsezadnje bo le bolje, da žive ljudje kot pa stroji. Ker človeštvo ne zna uporabiti strojev za službo, temveč služijo le diktaturi kapitala, pomeni racionalizacija (uporaba strojev) smrt ljudi in vzrok bele kuge.

Podržavljenje vojne industrije. Kot bajke se glasijo ogromni dobički, ki jih prinašajo vojne industrije svojim delničarjem. Velikanske vsote žrtvujejo države za oboroževanje, od katerega pa imajo spet največ koristi vojni industrijalci, ki hočejo imeti vedno upliv na veliko politiko, v kateri skušajo intrigrirati z državo proti državi, vsem pa prodajajo raznovrstno orožje. Zato je razumljivo stremenje, naj bi se preprečila kapitalistična igra na račun človeških življenj s tem, da bi se vojna industrija poddržavila in bi država izdelovala le toliko orožja, kolikor ga sama potrebuje. To hočejo storiti Francozi, pa tudi Čehoslovaki. Brez dvoma bo prelite mnogo manj krvi, če bo vojna industrija izvzeta in interesne sfere zasebnikov in njil...e dobičkaželjnosti.

Duhovnik in delavec

»V «Slovenec» štev. 163, stran 11, se nahaja pod nadpisom »Duhovnik in delavec« sledeča trditve: »Krek je bil tisti, ki je potegnil mladega predilniškega delavca Gostinčarja Jožeta iz marksističnih vrst.« Ta trditev je neresnična, ker jaz nisem bil nikdar član katerekoli marksistične organizacije. Dr. Krek tega tudi ni mogel storiti, ker so bile moje prve besede nasproti Kreku v navzočnosti tovariša Zillerja, da je mogoče ustanoviti kršč. delavsko organizacijo. Tega bi tudi jaz na Krekovo vprašanje ki ga je postavil v nedeljo 17. junija 1894 meni in Zillerju ne mogel odgovoriti, če bi bil v marksističnih vrstah. Da sem pa bil na kakih treh shodih marksistov, pa vendar ni mogoče trditi, da sem zaradi tega bil marksist.

Z odličnim spoznavanjem Joze Gostinčar. Vižmarje, 22. julija 1936.

Naš domači zdravnik

M. V. — M. Močno kašljanje in težko dihanje, nastalo že pred enim letom po prehladu, naj vam kaj zdravnika daleč? Kako neki, ker iz vašega opisa ni razvidno, kakšne vrste je bolezen in katero drobnje je najbolj prizadelo. Čudim se vaši malomarnosti, da se hočete zdraviti šele po enoletnem bolehanju in po nesposobni poti! V vašem kraju je poleg mnogih izvrstnih zdravnikov tudi bolnišnica in protijetična poslovalnica, kjer se nepremožni bolniki brezplačno pregledujejo in zdravijo. Bojim se, da je že mnogo zamujenega, zato hitite po pravi poti, da rešite, kar se še da rešiti!

N. P. — P. »Volk« je domači izraz za opahke, ki se napravijo na koži, kjer pot ne more izpuhlevati. Navadno se ta sitnost pojavlja pri zamašnih ljudeh, ki se jim koža tišči kože, pri gibanju pa še drgne druga ob drugi največkrat v zadnjični razpoki in med stegnomi. Na stegnih se da ta nerodnost lahko preprečiti z nošenjem pametno skrojjenih svitc (gač ali spodnjih hlač) in z bolj razkrojenimi hlačami. Opački sami se odpravijo z razredčenim cvetom (navadnim ali francoskim ali silicijolom ali formolom) in posipanjem s (salicilijom) smukcem.

N. P. — Lj. Oči se vam vnamajo po kopanju v znanem kopališču, drugod ne? Ali so v tisti vodi kužne kapi ali kaj drugega? Težko je kaj določiti reči v tem pogledu. Menim, da bi bila hvala nalogi higijskega zavoda stalna nadziranje vode v javnih jarnikih (basenskih) kopališčih in sicer, bakteriološko in kemično preiskovanje. V vašem primeru se mi zdi, da očesno vnetje ni kužnega izvora, sicer bi se moralo pojavljati tudi pri drugih kopalcih, kar pa menda ni. Bržkone imate bolj občutne oči. Če se že hočete nadalje kopati v tistem kopališču, natrite si trepalnice z borovo mažjo pred kopanjem, pod vodo pa mežite. Če to ne izda, naj vam vaš zdravnik zapiše bolj učinkovito mazilo za oči.

Ista, Kumare (bot cucumis sativus) vam škodijo v obliki solate, v obliki omake pa ne; kaj napravite, da vam ta vsečina jed ne bo več nagajala? Opustite jo za leto! Prihodnje leto poskusite kumarično solato, izprva prav na tenko zrezano in dobro otisnjeno in v majhni množini. Tudi jaz ne prenašam več doro nekaterih kumar, dasi so mi zelo ugajale v prejšnjih časih. Kaj hočemo, vsaka stvar ni za vsakega in tudi ne za vselej!

J. B. — Lj. Vodnega zdravilišča nam zares treba, ker ga ni več v vsej državi, dasi je že nekoč bilo pri nas in slovelo daleč naokrog. Čudim se zasplosti vaših krajevnikov rojakov. Zdržite jih, preden jih preseneti prebrisan tuje!

I. G. — V. Vnetje kolenskega sklepa je pogosto in zelo različnega izvora. V vrsti drugih sklepnih vnetij je koleno prizadeto pri naglem in počasnem revmatizmu, protinu in še katerih drugih splošnih boleznih, bolj posamično pa se v nemo koleno po poškodbah, pri jetih in kapavici, pri zadnji navadno ne iz početka, ampak kot kasna posledica zanemarjene bolezni. Kakšne vrste je vaša kolenska bolezen in v kakšni vročini zvezi je nastala, ni vselej mogoče točno dognati, tudi morebitni izcedek ne nudi vsakokrat dokazilnega izvida, zato so zdrav-

niške razprave največkrat samo domneve. Če je bil potek vaših bolezni glede zapovednosti tak, kakor ga vi opisujete, potem zahtevajte od zdravnika, da popravi svoje prenapetosti mnenje, ki vam je povzročilo nepotrebne nevšečnosti. Če tega ne napravijo, pojdite na oddelek za notranje bolezni v kateri večji bolnišnici ali na kliniko, da se dožene dejanski vzrok kolenskega vnetja.

Isti, Zdravniška molčečnost je po stanovskem redu in splošnem zakonu strogo obvezna, kako je z uradno tajnostjo, je vam znano bolje ko meni. Kakor poročate, se vam je zgodila občutna krivica, razvedele so se stvari, ki škoduje vašemu ugledu in dobremu imenu, dasi bi morale ostati tajne, tudi če bi bile resnične, tembolj ker niso resnične. Posvetujte se s pravnikom, kako se urejajo take nevšečnosti.

F. K. — M. Zuljevka (boo, tencrion chamaedrogo) je ime rastline, kakor mi je ljubeznivo razpozna najboljši rastlinoslovec vaš vzorec. Osebnost ne poznam rastline in ne vem o nji nič. V neki homeopatski knjigi sem našel, da se uporablja sok njene bližnje sorodnice pri zastarelih vnetjih nosa in gola. Veliki Kneipp rastline ne omenja. V zastarelem zdravniškem slovarju je priobčeno o žuljevki na kratko, da se rabi zavoljo grenila kot krepilo za želodec in sicer v obliki čaja.

I. K. — Lj. Silna žeja in neznošno potenje vam je ostalo po letošnji hripi? Če ni druge bolezni v vas, zmerite točno, koliko tekočine vzivate na dan, potem pa si pritrpite po eno čašo (okoli 1 dl) vsak dan več, da bo znašala skupna množina vseh redčin na dan največ 2 do 2 in pol l! Upoštevati morate kot redčine juho, mleko, kavo in tudi sadje, ki vsebuje okoli 80% in več vode. Ko va mpostane pritrgovanje občutno, nadaljujte je bolj počasi, vsak drugi ali tretji dan znižujte uživanje redčin. Zunanja raba vode vam zelo olajša notranje osuševanje.

M. S. — Z. Katero žitno kavo priporočam za vašega dojenca, ki mu že treba dodatne hrane? Vsako in nobeno; Med mnogimi žitnimi kavami, ki se drže na našem trgu, ni bistvene razlike glede hranilnih vrednosti. Domače proizvajanje žitne kave se ne izplača, kjer treba žito kupovati in je potrošnja omejena. Treba namreč izbrano žitno zrnje spraviti do kaljenja in o pravem času praziti, ko je škrob večinoma spremenjen v slad. Držite se domačih izdelkov!

M. D. — Lj. Kapi se bojite, možganske in srčne? Ker vas prav nič ne poznam in ker ne sporočate nikakršnih podatkov o svojem stanju, se ne morem izjaviti glede upravičenosti vašega strahu. Razgovorite se o zadevi z zdravnikom, ki vas ali že pozna ali more temeljito preiskati. Na splošno lahko rečem, da kup najrajši koga iznenadi in se izogne onemu, ki jo čaka v strahu.

J. C. — M. in A. Z. — S. Brez izkazila ni opravičila se oba sklicujeta na naročništvo, ki ga uprava zanikuje. Cemu tako slepomiselnost! Kdor hoče odgovor, priloži vprašanju dokaz in izreke ali pa se opraviči! Dijaki, vajenci in slični dobivajo odgovor redno!

Kmetijski nasveti

Plesen grozdja, zlasti na portugalki. V. L. v D. V. Belokrajini imamo vinograd, nasajen z različnimi sortami trt, med njimi tudi portugalko. Vsako leto koncem junija, začetkom julija napade plesen grozdič portugalko, medtem ko so do letos druge sorte trt ostale zdrave. Sedaj pa je plesen prešla tudi na te, zato bo škoda tem večja. Plesen na grozdju sem poskušal zatreti na ta način, da sem takoj po obrezovanju pomazal z žveplom, pomešanim z ugašenim apnom in nato prekuhanim (žvepleno-apnena brozga). Nato sem trikrat škropil z modro galico. Toda vse to je bilo brezuspešno. Želel bi vedeti, kako je postopati proti plesni na grozdju. — Plesen na grozdju je nevarna in povzroča v nekaterih legah in krajih večkrat prav občutno škodo. Razvija se iz glivice oidium Tuckeri, zato jo imenujemo oidij. Napade liste, največ pa jagode, ki zakrčljajo, popokajo, gnijejo in se suše. Proti njej je najboljšo sredstvo dobro zmleto, fino rumeno žveplo. Vsi drugi preparati so manj zanesljivi. Žveplati moramo tako, da žveplo z žveplanim tanko razpršimo po grozdju, da leže nanj kot tanka, jedva vidna plast. Prvi žveplamo pred cvetenjem, takoj po prvem škropljenju, drugi po cvetenju, takoj po drugem škropljenju. Če je grozdič v celoti napaden, ga žveplamo še tretjič. Žveplati moramo ob lepem vremenu, ko so trte že suhe in rose in dežja. Če po žveplanju sije sonce vsaj dve uri na trte, je učinek zajamčen. Toplo, suho vreme povečuje učinek žvepla. Če pa takoj za tem pade dež, ki odpravi fini prah od grozdov, žveplo slabo deluje in treba to delo takoj ponoviti ob prvem ugodnem vremenu. — Ni so pa tudi vse trte enako občutljive za to bolezen. Portugalka je najbolj, zato jo kar kot prvo spomlad žveplati.

Milnica iz pralnice ne spada na gnojšče. — F. D. W. Pralnico nameravate postaviti blizu gnojšča in speljati vanj milnico. Vedeti hočete, če bi to škodovalo gnoju. — Seveda bi škodovalo, kajti milnica bi gnoj izprala in iz njega odpravila redilne snovi, sama pa nima nikake gnojilne vrednosti, ker vsebuje le nekoliko kalija. Vsekakor morate milnico kakor sploh vso pralno vodo odpeljati od gnojšča in gnojčine jame stran, kajti drugače boste dobili sicer veliko »gnojnice«, ki bo pa tako malo vredna, morda celo škodljiva, da se je ne bo izplačalo razvažati po travnikih.

Črvi v pohištvi. I. F. L. — V pohištvi so se vam zaredili črvi v veliki množini. Povsod se opazijo njih luknje, v omari in stoli, v mizi in drugod. Kako bi se znebili tega škodljivca. — Najprej vam moramo pojasniti, zakaj so prišli črvi v les pohištva. Ta les je bil sekan, ko je bil sočan. Za napravo pohištva namenjen les mora biti sekan samo v decembru, januarju, kvečjemu še februarju, ko življenje v njem počiva. V sočnatem stanju posekan les je mladene vedno podvržen razjedanju po črvih. Tudi pri smrekovem lesu, ki ga posekamo v polnem soku in iz njega napravimo pohištvo, doživimo v par letih, da pride vanj prvi lesni črv do 4 cm dolg. — Lesne črve uničimo na sledeči način. Pohištvo, po njem napadeno, postavimo v tak prostor, ki ga lahko neprodušno zapremo. Nato vlijemo na krožnik četrt litra amonijaka; ta izhlapeva in njegov hlap prodre v vse luknjice, ki jih je napravil črv, ter tega zastrupi.

Pohištvo se pusti v tem prostoru 24 ur. — Še na drug način skušamo uničiti tega črva. Napadeno pohištvo položimo tako, da leže lesene plošče, ki jih hočemo razkužiti, vodoravno. Nato namrečmo ali polijemo luknjice, v katerih so črvi, z jedkimi snovmi, ki razvijajo strupene pline: petrolej, bencin, terpentini, katran in slične. Tekočina se vsesa v luknjice in tam pomori črve. Ker je večina teh snovi vnetljivah, moramo paziti, da ne pridejo v dotiko z ognjem.

Rja na pšnici. R. J. S. — Pri žetvi pšenice ste letos opazili precej klasov, ki so bili poškodovani, kakor da so smetnjavi, vendar so bila v klaskih še docela zdrava zrna, le ne razvita, zakrknjena. Kakšna smet je to? — To ni smet, ampak je rja, ki se je letos zaradi deževnega vremena precej močno pojavila. Je to rumena rja na pšnici, ki se zlasti na plevah klasov tako razmnoži, da izgleda klas malodane smetjav. Zrnje v njem ostane pa drobno, nerazvito, zakrknjeno in prehitro dozori. Razširila se je ta bolezen najbolj v zadnjem času, ko so bili vroči dnevi in pogoste nevihte. Proti tej bolezni žal ni sredstva; letošnji pridelek pšenice bo zaradi nje ponekod hudo prizadet, zato bo letina v tem oziru mnogo slabša nego smo jo prvotno pričakovali.

Zaliranje močnega molja. Skladišče za moko sem lansko leto preuredil v stanovanje. V tem novem stanovanju pa se ne morem znebiti močnega molja, akoravno je stanovanje prezidano, pobeljeno in poslikano; podovi, okna in vrata so novi. Stanovanje je svežlo, suho, zračno in sončno. Poskusil sem uničiti molje s temeljitim čiščenjem in z uporabo različnih praškov proti mrčesu. Pa vse ni nič pomagalo. Svetujte mi, kako naj jih zatrem? M. M. v M.

Kakor ste dozdaj že sami skušali, je močnega (moknatega) molja silno težko odpraviti, kjer se je enkrat ugnedel. Največ uspeha boste še dosegli s pobiranjem in uničenjem malega, do polprsta centimeter velikega, sivčeno-sivega metuljčka. — Splošno je moljem zopet petrolejev duh. Poskusite večkrat premazati vse razpoke in špranje v stanovanju s čopičem, pomočnim v petrolej. Pod preproge in med blago pa vložite s petrolejem navlažen papir.

Pliči lov. Jeseni mislim loviti pliče in sicer liščice. Ne znam si pa napraviti tiste snovi (limanice), na katero se isti lovijo. Prosim za nasvet. Opišite tudi, kako se liščiki hranijo, oziroma kako se odvajajo? Zadržite ste objavili, kako se mravlje uničujejo v stanovanju, pa sem pozabil. Prosim, opišite še enkrat. A. S. — S. p. B.

Z vašo mislijo in namero glede liščice se nikakor ne moremo sprijazniti in strinjati, ker smo splošno, zlasti pa še s kmetijsko-gospodarskega stališča proti vsakemu zaliranju koristnih ptic. Vse te ptice z liščikom vred opazujte raje v prosti naravi in jim nikakor ne skušajte krati ljubše svobode in njih naravnega življenja. Spoznali boste kmalu, koliko in kako veliko nam morejo koristiti. Pomagajte jim z napravo gnezdišč. Pozimi, zlasti pa v hudi zimi, jim pravočasno priskočite na pomoč z zavetišči in hrano. Le tako postane ljubitelj naših koristnih ptic in njih dober zaščitnik. — Kako se zatirajo mravlje v stanovanju, je bilo opisano med kmetijskimi nasveti v 143. številki »Slovenca« dne 28. junija 1936. Ako te nedeljske številke »Slovenca« nimate več, pišite upravi »Slovenca«, da vam jo določijo.

Da prašiči ne rijejo po pašniku. Kako je mogoče preprečiti, da prašiči ne bodo rili po pašniku? F. H. — K.

Ako je pašnik tak, da prašiči ne smejo rili po njem, jim je treba dati v rilec žični obroček. Skozi nosni hriplji vtaknjena in v obroček usločena in zavahana žica brani, da prašič ne rije več po pašniku. S takim ravnanjem pa odvezamo prašiču popolnoma vsako možnost, da bi mogel

zadostiti svoji naravi. Zibročkom v rilu ne morejo prašiči riti tudi ne tamkaj, kjer bi sicer to lahko delali brez škode n. pr. v tekalšču. Kdor privoči prašičem to naravno veselje in navado, ki ni brez vsake koristi, ker si iščejo potrebnih rudninskih snovi itd. v zemlji jim ne da obročka v rilec. Da pa ne bodo delali prašiči škode na pašniku, jih bo puščal na pašnik vedno le lačne. Takšni lačni prašiči ne rijejo, pač pa se pridno pasejo. Sele ko se že napasejo in s pašo nasitijo, potem bi radi tudi rili po pašniški zemlji. Tedaj pa jih takoj odženite s pašnika na tekalšče ali pa v svinjak in pašnik ne bo prav nič občutil prašičjih rilec.

Zadušene čebele. Vaš čebelarji sosed je pripeljal nekaj kranjčev, ki jih je kupil, pa sta se mu dva najlepša panja zadušila, čeprav sta imela zadaj na končnici luknjico. Kaj je vzrok, da so se čebele zadušile? J. Z. — Vn. g.

Vaš sosed je bil nepreviden. Najbrž jih je prevažal v vročini, v hlevu v panjčih so bile pre-

majhne, žrelo spredaj pa najbrž neprodušno zaprti. Da so se mu zadušile ravno najlepše družine je razumljivo — ker so najbolj živahne in vročino vsled tega najhujše občutili. Da se vam ne bo kdaj kaj takšnega primerilo, v poletnem vročem času nikoli ne prevažajte čebel podnevi, marveč vedno pri hladu ponoči. Nikoli ni odprlina, skozi katero prihaja v panj svež zrak, pri prevozu prevelika, dosikrat pa občutno premajhna. To velja še prav posebno za prevoz v vročini, kakršna je sedaj. Ako je pa oddušnik zadostno velik, je mogoče prevažati čebele tudi podnevi. Le na to je paziti, da so panji tako zloženi na vozu, da ima zrak dostop do oddušnika. Pri hudi vročini je treba vznemirjene čebele večkrat izdatno poškopljati z vodo, da se ohladijo in odčelajo. Ako kljub temu razburjenje raste (pri tem se toplina v panju dviga in ko preseže 40 stopinj C, nastopi nevarnost zadušilve) ne kaže drugega, kakor prevoz prekiniti. Boljše je imeti nekaj več silnosti in stroškov, kakor pa priiti ob čebele.

Pravni nasveti

Izrečena srečka. K. A. Ne vodimo seznamov srečk, zato vam ne moremo povedati, če je v dopisu navedena tobačna srečka izrečena. Vprašajte pri kakšni banki.

Opomin radi plačila obresti. K. Brat vam mora obrestoviti dedni delež. Vprašate, če ga morate na plačilo pominjati, ker ne plača. — Če čas plačila ni določen, mora upnik pred vložitvijo tožbe dolžnika spomniti na plačilo. V vsakem primeru vam svetujemo, da brata prej opominjate, preden morda vložite tožbo.

K. A. K. Po desetih letih ne morete več tožiti zobotehnika radi slabo napravljenih umetnih zob. Knjižba priposestovanega zemljišča. A. M. Če ste zemljišče priposestovali, zahtevajte od vknjiženega lastnika, da vam izda prepisno dovoljenje. Če tega ne bo hotel storiti, boste morali tožiti in bo sodišče odločilo, če ste dotično zemljišče res priposestovali.

Zalostne razmere. K. V. K. Poročen mož je imel znanje z neke ženske, ki je rodila otroka. Na prigovarjanje te ženske, ki je objubila, da nikoli ne bo zahtevala vzdrževalnine, je priznal pred sodiščem očetovstvo do tega otroka. Sedaj pa, kljub objubi, zahteva nezakonska mati preživnino za otroka. Ker ima oče le 420 Din mesečne plače ter ženo in zakonskega otroka, vprašate, kdo ima prednost, ali zakonski otrok, ali žena ali pa nezakonski otrok in koliko sme nezakonski otrok v tem primeru zahtevati alimentacije. — Čeprav je nezakonska mati pred priznanjem očetovstva objubila, da ne bo zahtevala preživnine, taka odpoved ne velja, ker škoduje otrokovi pravici, ki jo ima po postavi, namreč, da zahteva oskrbo predvsem od očeta, in šele, če ta tega ne zmore, pred obveznost na nezakonsko mater in po njej na njene starše. Poročeni nezakonski oče je v enaki meri dolžan vzdrževati svojo ženo, svojega zakonskega otroka in nezakonskega otroka. Nezakonski otrok sme po svojem varstvu zahtevati pač tako preživnino, ki jo dejansko potrebuje, vendar mu bo sodišče prisodilo le toliko, kolikor nezakonski oče pri svojih dohodkih in že obstoječih obveznostih zmore. Bo pač morala tudi nezakonska mati prispevati za svojega otroka.

Dopolnitev nujnega dežela. M. R. B. Vaši starši so pred 15 leti izročili posestvo starejši sestrki, ki se je zato zavezala staršem dati dosmrtni prevzitek, bratom in sestram pa bi morala izplačati dedščino ob smrti staršev v določenih zneskih v denarju. Po smrti matere je hotela sestra vam izplačati polovico dedščine, vendar ste prejeli odklonili, ker se vam znesek zdil premalen, vendar v današnji valuti. Vprašate, če lahko zahtevate dopolnitev nujnega dežela sedaj po smrti matere ali pa šele po smrti očeta. — Če je bilo izročeno posestvo solastnina očeta, in matere, potem morate tekotem 3 let po smrti matere zahtevati dopolnitev nujnega dežela po materi. Če pa je bilo posestvo samo očetovo, potem smete šele po smrti očeta zahtevati dopolnitev nujnega dežela po očetu. Pri morebitnem preračunavanju nujnega dežela se bo računalo posestvo po vrednosti ob času izročitve, v kronah zapisana, dedščina pa po 4 krone za 1 dinar.

Ugotovitev nezakonskega očetovstva. »St. 32«. Neki mož je bil leta 1905 obdolžen nezakonskega očetovstva. Ker pa dotična ženska oseba tega pri sodni ni mogla dokazati, zato dotični mož ni bil spoznan za očeta, niti obsojen na plačilo alimentov. Vprašate, kakšno stališče bi zavzelo sodišče, če bi nezakonski otrok sam sedaj zahteval od dotičnega možkega kakšno podporo. — Večkrat se zgodi, da nezakonska mati, v sporazumu z nezakonskim očetom, ne pove, tudi na sodišču ne, imena nezakonskega očeta, ker dobi od očeta pristojevalni prispevek za otroka. V takih primerih sploh ne pride do ugotovitve očetovstva potom sodbje. Če v gornjem primeru varuh v imenu nezakonskega otroka sploh še ni tožil tozadavnega nezakonskega očeta na priznanje očetovstva, potem lahko sedaj že polnoletni otrok sam vložiti tako tožbo proti dozdnevemu očetu. Taka pravica, ki izvira iz osebnega prava otroka, sploh ne zastara in sodišče take tožbe ne bi moglo odbiti. Če bi se na ta način ugotovilo s sodbjo nezakonsko očetovstvo, potem ima tudi polnoletni otrok pravico zahtevati od očeta njegovi imovini primerno oskrbo in preskrbo, če se ne more še sam vzdržati z lastnim delom.

Trikrat oženjeni mož s penzijo. M. B. Neki mož je bil prvič oženjen po rim. kat. obredu, a je zakon ločen po krivdi žene. Nato se je drugič poročil, pa je bil ta zakon razveljavljen. Nato je prestopil v pravoslavno vero in se v tretje poročil. Ker živijo vse tri žene, ki še vedno imajo ime po možu, vprašate, katera ima pravico do pokojnine po smrti moža. — Prva žena, iz čije krivde je bil prvi zakon ločen, nima pravice zahtevati vzdrževalnino od živega, a ločenega moža, zato take pravice tudi po smrti ločenega moža ne bi mogla uveljaviti. Če je bil drugi zakon razveljavljen, ga sploh ni šteli za zakon in ta žena nima nobene pravice do vzdrževalnine, niti za življenje niti po smrti moža. Vsled tega bi po našem mnenju pripadala penzija le tretji ženi, katero mož tudi že sedaj vzdržuje. Če bodo po smrti moža vse tri žene zahtevale pokojnino, potem bo pač zavod, ki bi moral pokojnino izplačati, vse tri žene napotil na pot pravde, da dokažejo, katera ima prav in bo torej sodišče v zadnji inštanci končno uveljavilo to rešilo.

Stanovanjska pogodba. K. A. M. Imeli ste v najemu dvosobno stanovanje skozi dve leti in ste imeli tozadevno pisemno najemno pogodbo. Nato ste se preselili v isti hiši v manjše, enosobno stanovanje za nižjo najemnino, vendar niste napravili z gospodarjem nobene pisemne pogodbe. Vsled tega ste menja, da vas ne veže odpovedni rok, kakor je bil dogovorjen za dvosobno stanovanje in ste sedanje stanovanje odpovedali na krajši rok. Vprašate, če je ta odpoved veljavna. — Čeprav nimate pisemne pogodbe, pa vas veže ustni dogovor ob zamenjavi stanovanj. Če je n. pr. gospodar rekel, da ostane vse, kot doslej, samo najemnina je nižja in ste vi nato pristali, potem je s tem dogovorom bil prevzet dotedanji odpovedni rok,

ki vas oba veže. Če ni bilo takega dogovora, potem ste vezani na odpovedni rok, ki je v vašem kraju za taka stanovanja v veljavi.

Trta ob meji. J. D. S. Če je sosed pol metra od meje zasadil vinsko trto, mu tega ne morete zabraniti. Isto smete storiti tudi vi. Sele ko bodo korenine trte segale v vaš svet in bi se trta razrasla v vaš zračni prostor, boste smeli korenine izrjavati oziroma tero obrezati.

Preživitev na dražbi prodanega posestva. J. C. M. Na dražbi je bilo prodano posestvo z vžitkarjem za 45.000 Din. Za vžitkarja je bilo založeno 24.000 Din, od katerih je vžitkar moral delati mesečno 200 Din. Čez tri mesece je vžitkar umrl. Vprašate, kdo bo dobil ostanek založenega denarja, ali dedič vžitkarja ali pa izdražitelj. — Brez vpogleda v izvršilni spis na to vprašanje ni mogoče odgovoriti. V dražbenih pogojih je moral zahtevajoči upnik predlagati, kako se bo pri prodaji posestva uredilo vprašanje vknjiženega prevzika. Pri domiku posestva na dražbi najboljšemu ponudniku je izdražitelj s podpisom dražbenih pogojev na vse te pogoje pristal. Svetujemo vam, da vpogledate dražbeni spis, zlasti dražbene pogoje in razdelilni sklep, pa boste zvedeli, komu pripade neporabljeni ostanek. Če pripade ta denar vknjiženim upnikom, ki še niso prišli do kritja, bo itak sodišče izdalo dodatni razdelilni sklep.

Prisilni upravnik in njegove pravice. D. M. Radi dolgovi je bila od nekega upnika predlagana prisilna uprava vaše hiše. Od sodišča je bil postavljen prisilni upravnik. Vprašate, če sme prisilni upravnik znižati najemnikom najemnino, čeprav bi najemniki zmogli plačevati dosedanj. — Čim je hiša prišla pod prisilno upravo, ne more več gospodar z njo razpolagati, ampak le prisilni upravnik, kateremu je sodišče izročilo upravo hiše. Zato je pa tudi prisilni upravnik dolžan sodišču polagati točen obračun in je tudi sam odgovoren za škodo, ki bi jo povzročil s slabim upravljanjem. Če se vam zdi, da bi kak ukrep upravnika škodoval vašim interesom, ne da bi koristil zahtevajočim upnikom, potem se pač pritožite sodišču in stavite tozadevni predlog. Sodišče bo o tem zaslilo prisilnega upravnika in zahtevajočega upnika in potem pač tako odločilo, da bodo koristi vseh vpoštovane in zavarovane. Če imate zanesljiv upnika, ki je pripravljen več plačati, kot sedanj, sporočite to sodišču in upravniku, ki bo moral tako ponudbo upoštevati.

S. V. Z. Po uredbi o zaščiti denarnih zavodov sme vsak zavodski dolžnik pobolati svoj dolg tudi s pribavljeno terjatvijo kakšnega drugega upnika proti zavodu iz hranilne vloge do največ 50% pri vsakem izplačilu ali odplačilu svojega dolga; ostanek pa mora istočasno položiti v gotovino. O kakšnem odbitku uredba ne govori. Vprašajte pri zavodu samem, zakaj so vam dotične procenete odbili.

Taksiranje izvršilnih predlogov. F. Z. Takso, ki jo zahteva sodišče, morate plačati. Če mislite, da ste preveč plačali, vložite pri sodišču na finančno direkcijo naslovljeno prošnjo za povrnitev takse, naker bo finančna oblast odločila, ali je sodišče upravičeno zahtevalo tisto takso. Naše mnenje o upravičenosti ali neupravičenosti tiste takse vam ne more koristiti, zato ga ne izrekamo. Prepusite stvar edino pristojni finančni oblasti, da odloči.

Posredovalnica za službe. A. S. T. Za pisarno za posredovanje dela in služb je potrebna dovolitev upravnega oblastva. Dovolitev se sme dati osebi, ki izpolnjuje obče pogoje za osnivanje obrta in je zanesljiva glede njegove voditve. Ta dovolitev se ne sme dati osebi, ki je maloletna, ki je pod varstvom ali v stečaju, zoper katero se vodi sodna preiskava zaradi zločinov ali prestopka, storjenega iz koristoljublja ali zoper javno moralo ali po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi, ki je v preiskovalnem zaporu radi kateregakoli kaznivega dejanja, ki je obsojena s sodno razsodbo, dokler ne prebije kazni na prostosti, ki je v zavodu za očitvalne odredbe, splošne s kaznjivo na prostosti, zoper katero se vodi preiskava zaradi tihotapstva ali ki je obsojena zaradi tihotapstva, dokler ne prebije kazni na prostosti. Obrnite se torej na občeupravno oblastvo prve stopnje (okrajno načelstvo odnosno mestno načelstvo).

Bolniški stroški za hčerko. M. I. Uprava bolnišnice čisto pravilno zahteva povračilo stroškov od očeta hčerke, ki se je zdravila v bolnišnici. Ker je banska uprava zavrnila prošnjo za oprostitve stroškov, boste pač morali plačati. Pravico zahtevati povrnitev plačanih stroškov od tretje osebe imate le tedaj, ako je tretja oseba povzročila odnosno zakrivila poškodbo vaše hčerke. To bi pa morali v pravdi, ki bi jo vložili na povračilo stroškov, dokazati. V vašem primeru pa po našem mnenju kaj takega ne bo mogoče, ker se je hčerka pri delu sama s trsko zbodla. Zato tudi ni mogoče govoriti o krivdi vodstva šole, v kateri se je to zgodilo.

Konzorcij. F. I. L. Obrnite se na obrtno oblastvo.

Pokojnina za polnoletno hčerko drž. uslužbenca. M. S. Po uradniškem zakonu iz leta 1931 hčerke državnih uslužbenecv (vpokojencev), ki prejemajo rodbinsko pokojnino po očetu, ne izgube pravice do pokojnine, ampak jo prejemajo dalje do omočitve. Hčere, ki izgube z omočitvijo pravico do pokojnine, imajo, če obvdove, pravico do rodbinske pokojnine po očetu samo tedaj, če dokažejo, da nimajo pravice do rodbinske pokojnine po možu, niti kateregakoli drugega vzdrževalca. Po uradniškem zakonu iz leta 1923 pa so tudi hčere, ko so postale polnoletne, izgubile pravico do pokojnine. Izjemoma se jim po tem zakonu izplačuje, če so na rednem solanju in to do 23. leta starosti. Če so bile ali če so postale pozneje telesno ali duševno nesposobne za pridobivanje, se jim daje po tem zakonu pokojnina, dokler traja ta nesposobnost. Ob izjemi veljata samo, če se ugotovi s potrdilom pristojnega oblastva, da nima druge vzdrževalnine.

(Dalje prih.)

ODREZITE
„SLOVENE SVETOVALEC“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„SLOVENE“, 26. julija 1936

Basni z mojega vrta

Trpljenje v izgnanstvu

Luksemburške vrtnice, ki jih jako hvalijo, sem dobil. Ker je naša prst zelo težka, smo izkopali veliko jamo in jo nasuli s prijetno, lahko, zdravim masno prstjo.

Vrtnice iz Luksemburga so pa vseeno nezadovoljne. Cvetejo, ker morajo.

»Kaj pa hočete? Kaj pa zahtevate?« sem jih vprašal. »Ali bi rade več gnoj? Ali razkošnih kolčkov? Ali kaj? Srebrne vrtnice škarije?«

»Ne,« odgovori najstarejši grmiček s tujim obrazom. »Imamo vsega dovolj. A tisti grček tamle nam ni nič kaj všeč. To, gospod, je vse in prav to je bolečina.«

Nekaj za lenuhe

Veliki, močni, zeleni, cvetoči lovci, ki stojijo v škafku, ta veliki lovci, ki imajo dovolj listov, da bi ovenčali sto pesnikov, dvajset znanstvenikov, deset atletov, dva zmagovalca in celo — če hočete — tudi enega političnega govornika, ta veliki, zmagovalni lovci, ki so bili še majhen, dve leti prebil kot potaknjenec v neki steklenici.

Trmoglavni vrtnar je od časa do časa spreminjal vodo. Veja je bila sicer zelena, vendar se ni mogla pripraviti do tega, da bi poglajala vsaj eno koreninico. A iznenada je lovci šinili kvišku. Zdaj je lovci lepo drevo.

To basen bi rad posvetil tistim krivičnim zakonodajalcem, ki čutijo, da so poklicani razsojati o desletnem bebčku. Ne zahtevam, da ima zakonodajalec diplomu ali znanje ali celo modrost; pa, da ima vsaj otroke.

Ubijanje

Iz čebulic, ki jih ureja vrtnar, se dvigne metulj rdečkaste, zametaste barve. Z urno kretnjo ga zahtevam vrtnar ubije.

»Ali je bilo to potrebno?«

Vrtnar me pogleda in odgovori s poudarkom:

»Kdor vrtnar, mora ubijati.«

To ni trditve, to je temeljno načelo. Vendar ga moram poznati. Tudi jaz ubijam, ko ves svet, to se pravi, kakor ubija vsak ljubitelj vrtov. Ubijam nekatere trave in živali.

Nerad storim kaj takega. Predvsem pa delam to kar tja v en dan. So dnevi, ko me pogled na poškode in opustošenje silno razjezi. Res je, da so polji nesramni: razgrizejo kako mlado daljico, in namesto, da bi na tleh leželo do konca požrli, se lotijo druge daljice. Tedaj pograbi motiko in jih začnem v hudi, silni jezi pobijati.

So pa dnevi, da me obide sočutje, utrujenost, mogoče tudi stud. Zlasti majhni polji se mi zasmijo. Brezvestno požirajo rastline. Prav tako te navdajajo s slabo voljo, ko oni, najbolj požrešni polji brez hiše. A ti s hišico imajo krasne barve. Tako preprosti so, ekori elegantni. Prav nič se ne hujšajo nanje.

Dolgo sanjam — s poljem med prsti. Ni me volja, da bi ubijal. Resnično: danes bi rad, da bi bili srečni vsi ljudje. Prežet sem z nežnostjo do vsega sveta.

Da bi mi moj vrtnar česa ne očital, zaženem malega polja v drznem loku daleč proč čez mejo — v sosedov vrt za sočutje...

Zapovedi vrta

Nič več ne boš užival izbranih sadežev in tudi ne svojega najljubšega sočivja: jedel boš, kar ti daje vrt in ničesar drugega.

Niti sonca niti dežja ne boš mirno užival: zahteva vrta so hujše ko tvoji užiti.

Vrt ti bo dajal več upanja ko jabolko. Toda upanje na jabolko je prekrasen jabolčni most, ki te prav lahko upijani.

Tako naduto si boš želel krizantem, da se na perunike še ozri ne boš.

Vselej v aprilu si misliš: »No, letos bomo pa vendar imeli dosti marelic!« Usoda, ki čuva nad teboj, pa ti bo še dolgo jemala to skromno srečo.

Brez dvoma bo še zmeraj, ko nekoč, ves svet tvoj — če — ne bo tvoj vrt ljubosumen. A vsi vrtovi so ljubosumni.

Vladanje vrta

Kolikokrat sem se, hodeč po vrtu tja v en dan, začel brez strahu in skromno izražati o bodočnosti naših naprav, o bistvu močne oblasti in o sredstvih, ki jih imamo, da svojo oblast uveljavljamo in utrdimo.

Vrt ni niti velik niti majhen: skozi vse leto zahteva delo enega človeka. Je pa za zgled reda brez nasilja in brez načrta. Čeden je in podeželski. Tu rastejo sočivje, cvetice in sadno drevje.

Kaj bi se zgodilo z vrtom, če bi ga iznenada zapustila vladajoča pamet in skrbne roke?

Na to vprašanje radi odgovarjajo otroci in mladeniči z romantičnim slavošpevom na popolno svobodo. Mladina, ki je pravkar brala Hugoja in Zolaja; te preproste duše, ki sanjajo o paradizu,

bi se rade dvignile v take višave. Če bi mladino poslušali, tedaj bi se vrt, ki bi se iznebil človeka, razvil po postavah prirode in bi bil kmalu čudovita podoba sprememb, domišljije, zapeljivosti in drznosti.

Ta mladostna zaupljivost mi seže v dušo; toda — jaz poznam svoj vrt in moje sanjarije so manj prijetne.

Če bi bil vrti sredi poletja hipoma zaprt in sam sebi prepuščen, bi živel dva dneva, tudi tri dni v samostanski pokorščini. Le dva do tri dni — delj pa ne. Mlade gredice s semeni, na novo posajene rastline in druge, ki zahtevajo, da jih je treba vsak dan zalivati, bi kmalu poginile. To bi bila prva žrtev, in recimo, da bi ne bila tako zelo občutna. Čez teden dni bi začelo mnogo nežnih rastlin trpeti in zahtevati nege. Sadeži bi začeli gniti, sočivje bi šlo v cvet, po stezicah in poljih bi se razrasla trava, trato bi prerasel trpotec in plevel. Divja borba bi naščuvala te rastline zoper druge. Otroci je misliti, da rastejo vse cvetice v bratovski ljubezni ko v paradizu. Stiri ali pet metrov in trmasti razvrsti bi se polastilo oblasti. Nekaterim pravimo, da so divje. Imajo močne korenine, hrpavo, manj občutljivo zelenje in strahovito življensko moč. Prepričan sem, da bi slak in divja trta prevzela vodstvo upornega gibanja. A tudi med olikanami, bogatimi rastlinami je dosti splet-karjev, ki izrabljajo nered zato, da se širijo kvišku in se razširjajo. Rumence in astra bi si kmalu podvržle druge cvetoče rastline in tudi najbolj sočnate trave. Ko bi prišla slana, bi na mah uničila enoletnice in zamorila korenike trajnic. Ko bi minila zima, pa ne bi vsajajoča, svetla pomlad videla zmagovalca življenja (v otroškem pomenu 19. stoletja), niti lepote, predvsem pa ne svobode! Pač bi pa dobila zmagovalce nekaterih častihlepih in bresničnih osebnosti, ki se ničesar ne ustrašijo, le da se prerinejo naprej.

Čez dvoje, troje let bi bil vrt na milost in nemilost izročil strastem in vojskam pešice obsejnih rastlin, ki bi se neznansko ubijale — ne zato, da bi si preskrbele idilični delež zraka, prostora in prehrane, marveč, da bi se samoljubno polastile vseh dobrin, si povrgle vso svojo okolico in si vse zasužnjile, karkoli se ne da zatreti.

Ta način vladanja ne bi večno trajal. Seveda bi bilo zaman in precej otroško upati na kak upor

Očka, mamice in tete Nade ni doma. Odpeljali so se na krst k onemu staremu častniku, ki jaha na majhnem sivem konjčku. Griša, Anja, Aljoša, Sonja in kuharčin sin Andrej, čakajo njihovega povratka, sede v obednici za jedilno mizo in igrajo tombolo. Po pravici povedano, čas bi že bil, da bi šli spat; toda ali je mogoče zaspiti, ne da bi zvedeli od mamice, kakšen je bil pri krstu otroček in kaj so ponudili za večerjo? Miza, na katero sije vseča luč, mrgoli od števil, orehovit lupin, papirčkov in koščkov stekla. Pred vsakim izmed igrancev ležita dve karti in kup koščkov iz stekla za pokrivanje števil. Sredi mize se beli skledica z novci po pet kopejk. Poleg skledice leži kos jabolka, škarije in krožnik, na katerega je ukazano odlagati orehove lupine. Otroci igrajo za denar. Stava — kopejka. Pogoj: kdor goljufa, z njim takoj ven! V obednici ni razen igrancev nikogar. Pestunja Agafja Ivanova sedi spodaj v kuhinji in uči kuharico krojenja, starejši brat Vasja, učenec petega razreda, pa leži v salonu na naslonjaču in se dolgočasi.

Številke kličejo vsi po vrsti, razen Sonje in Aljoše. Radi enoličnosti števil je praksa izdelala mnogo terminov in zasmehovitih vzdevkov. Tako nazivajo igrači sedem — kljuka, enajst — palčke, sede in sedemdeset — Semjon Semjonovič, devetdeset dedek itd. Igra poteka živahno.

»Dva in trideset!« kriči Griša, ko izvleče iz očetovega klobuka rumen cilindriček. — Sedemnajst! Kljuka! Dvajset osem — seno kosimo!

Anja vidi, da je Andrej spregledal 28. Drugače bi ga opozorila, sedaj pa, ko v skledici leži obenem s kopejko njeno samoljubje, se zmagovalno veseli.

»Tri in dvajset!« nadaljuje Griša. — Semjon Semjonovič! Devet!

»Rus, rus!« kriči Sonja, kakoč na ščurka, ki je tekel preko mize. Aj!

»Ne ubij ga,« govori z basom Aljoša. »Mogoče ima otroke...«

Sonja spremlja z očmi ščurka in premišljuje o njegovih otrokih: kakšni so? Verjetno so majhni ščurki!

»Tri in štirideset! Enal!« nadaljuje Griša, trpeč ob misli, da ima Anja že dve kvaterni. »Sest!

»Tombolal Tombolal!« kriči Sonja, koketno dvigne oči in se smeje.

Obrazi partnerjev se podaljšajo.

»Prekontrolirali!« pravi Griša in s sovražnostjo pogleda na Sonjo.

Griša, ki si je lastil pravice odraslega in najbolj pametnega, si je prisvojil odločen glas. Kar

za zmeraj uničenih žeranj in dalij. Prazna domišljija bi bila to, če bi mislili, da bi se trava kaj kesala in ponižno umaknila pretunijam in drugim čednostnim rastlinam. Oblast malih roparjev bi se morala nekoč umakniti velikim barbarom. Naš vrt je obdan z gozdom. Umetnost in čuječnost vrtnarja si je znala pomagati, da je to oceansko silo odrinila do spoštive razdalje in vrtnar jo je znal krotiti. Vsak dan pritise gozd v človekovo območje in se na vse kripilje trudi, da bi vdrl vanj. Vsak hip izpuli vrtnar kak majhen hrastič, kak šop akacije, kak leskov grmiček, ki so se prikradli v ograjo, trate in med kamenje, da bi ondi poskusili svojo srečo. A čim bi gozd zapazil, da je vrt v oblasti teroristov, bi takoj nastopil. Počasi, a z nepremagljivo močjo bi gozd pometel agitatorje in hujšake, gospodarje enega leta z vrta. Nekega dne bi vrt izginil v mrmrajoči senci velikih, divjih gozdov. In svet bi bil spet pri svojem temnem začetku.

Nikakor mi ne govorite o prirodi, o njenih neizprosnih zakonih, v predpravi močnejšega! Ves način življenja enega samega vrta nasprotuje teoriji. Umetnost, kako je vladati na vrtu, je dokaz, da moraš prirodo brzdati. Pomeni življenje nekaterih surovežev in smrt ali sužnost vseh drugih. — Vrtnarjeva umetnost je ta, da štiti najlepše (ki so tudi vedno najnežnejše) vrste, da določi vsaki svoj prostor, a da tudi omeji, da pomaga slabotnim in brzda predrzneže, da z modro uredbo raznih pravil nadomešča slepe, okrutne sile (ki se prav po krivici imenujejo postavne) in da tako doseže ravnotežje in ga tudi ohrani.

Vse v življenju vrta proglašajo odličnost načela o avtoriteti. In vse kaj kmalu dokaže, da to potrebno načelo, samo to načelo, nikoli ne zna vladati svetu.

Pomilujem vrtnarja, ki bi mislil, da more z nasiljem in pritiskom vse doseči. Mogoče, da je s tem kos jeklu, marmoru in granitu. Življenju ni.

Dober vrtnar se zaveda, da rastlinam ni povsod všeč, da nimajo samo vidnih in surovih potreb, ampak da so v njih tudi kopnenja, nagnjenja, lepi nazori, muhaste stranpotice in nejevolja. Dober vrtnar bo nastopal kot gospod, avtoriteta, a previdno, obzirno in skrbljivo. Vsak hip si popravi načelo avtoritete z načelom prepričanja. Le tako more živeti kak vrt spriču obliča nebes, in živi, da vsak dan išče pomen pravičnosti, miru in skladnosti. (Georges Duhamel.)

Otročad

hoče, to stori. Dolgo in marljivo kontrolirajo Sonjo, končno se vnačujejo sožalje njenih partnerjev izkaže, da ni goljufala. Začne se nova igra.

»Kaj sem večer videla,« pravi Anja. »Filip Filipovič je tako veke obrnil, da so njegove oči postale rdeče in traste, kot pri nečistem duhu.«

»Jaz sem tudi videl,« govori Griša. »Osem! Pri nas pa zna neki učenec z ušesi migati. Sedem in dvajset!«

Andrej dvigne oči na Grišo, misli in govori: »Tudi jaz znam z ušesi migati...«

»No, pomigaj!«

Andrej premika oči, ustnice in prste. Zdi se mu, da migajo ušesa. Splošen smeh.

»Ni dober človek, ta Filip Filipovič,« vzdihuje Sonja. »Večraj pride k nam v otroško sobo, jaz pa v sami srajčki... Tako me je bilo sram!«

»Tombolal!« kriče naenkrat Griša in grabi s skledice denar. »Tombolal! Kontrolirajte, če hočete!«

Kuharčin sin dvigne oči in prebledi.

»To pomeni, ne morem več igrati,« šepeta.

»Zakaj?«

»Zato, ker... zato, ker nimam več denarja.«

»Brez denarja ni mogoče!« govori Griša.

Andrej za vsak slučaj še enkrat preišče žepa. Ko ne najde ničesar razen drobtin in zgrizenega svinčnika, zakrivi usta in začne trpete mežikati. Takoj zajoče...

»Jaz dam za tebe!« pravi Sonja, ki ni prenesla njegovega mučeniškega pogleda. »Samo glej, potem mi vrneš.«

Polože denar in igra se nadaljuje.

»Zdi se mi, da neke zvoni,« govori Anja in dela velike oči.

Vsi prenehajo igrati in začno gledati z odprtimi očmi v temno okno. V tem se vidi odraslanje luči.

»To se ti je samo zdelo.«

»Ponoči zvone samo na pokopališču...« govori Andrej.

»A zakaj zvone tam?«

»Da bi razbojniki v cerkev ne vlomili. Boje se zvonjenja.«

»A zakaj bi razbojniki vlomili v cerkev?« sprašuje Sonja.

»Znano, zakaj: da bi pobili straže!«

Mine minuta molka. Vsi se spogledujejo, drhte in nadaljujejo z igro. To pot priigra Andrej.

»Goljufal je,« spregovori z basom brez vzroka Aljoša.

»Lažeš, nisem goljufal!«

Andrej prebledi, skrivi usta in hop! Aljošo po glavi! Aljoša zlobno izbulji oči, skoči, postavi eno koleno na mizo in hop! Andreja po licu! Oba dasta se po eno klobuto in zaječita. Sonja, ki ne prenaša takšne groze, začne prav tako jokati in po obednici se razleže raznoglasno rjovenje. Toda ne mislite, da se je igra vsled tega končala! Ne mine pet minut, ko se otroci zopet smejejo in marno pogovarjajo. Obrazi so obokani, toda to jih ne ovira, da se ne bi smejali! Aljoša je celo srečen: nesporazum je bil!

V obednico vstopi Vasja, učenec petega razreda. Gleda zaspano, razočarano.

»To je nekaj groznega!« si misli, ko gleda, kako Griša otipava žep, v katerem zvenketajo kopejke.

»Ali je mogoče otrokom dajati denar? In, ali jim je mogoče dovoliti hazardno igro. Nekaj groznega!«

Toda otroci igrajo tako privlačno, da tudi on zaželi prisesti in poskusiti srečo.

»Počakajte, tudi jaz sedem,« pravi.

»Stavi kopejko!«

»Tako,« pravi in začne iskati po žepih. »Kopejke nimam, toda, evo, rubelj!«

»Ne, ne, ne... stavi kopejko!«

»Norci. Rubelj je vendar več vreden, kakor kopejka,« tolmachi gimnazijec. »Kdor priigra, mi da ostanek nazaj.«

»Ne, prosim! Pojdi stran!«

Učenec petega razreda skomigne z rameni in odide v kuhinjo, da bi dobil drobiž od služinčadi. V kuhinji ne najde niti kopejke.

»Zamenjaj mi tedaj,« zaprosi Grišo, ko pride iz kuhinje. »Plačam ti zamenjavo. Nočes? No, prodaj mi za rubelj deset kopejk.«

Griša nezaupno poški na Vasjo: ali ni to kaka prevara, goljufija?

»Nočem,« pravi, držeč se za žep.

Vasja je ves iz sebe, ozmerja igrace z idioti in železnimi možgani.

»Vasja, jaz postavim za tebe,« govori Sonja.

»Sedi!«

Gimnazijec sede in položi predse dve karti. Anja začne klicati številke.

»Kopejka mi je padla,« pravi naenkrat Griša z razburjenim glasom. »Počakajte!«

Snemlje luč in lezejo pod mizo, da bi našli kopejko. Prijemajo za pljunke, orehovo lupino, butajo se z glavami, toda kopejke ne najdejo. Začno iskati znova in iščejo, dokler Vasja ne potegne luči iz rok Griše in je ne postavi na svoje mesto. Griša išče še nadalje v temi.

Končno so kopejko našli. Igraci sedejo za mizo in hočejo nadaljevati igro.

»Sonja spi!« pravi Aljoša.

Sonja, ki je položila na rake svojo kodrasto glavo, spi sladko, mirno in krepro, kakor da bi zaspala pred eno uro. Zaspala je nepričakovano, medtem ko so drugi iskali kopejko.

»Pojdi, lezi na mamino posteljo!« pravi Anja in jo odvode iz obednice. »Pojdi!«

Odvedejo jo skupaj in čez kakih pet minut nudi mamina postelja zanimiv pogled, Sonja spi. Poleg nje smrči Aljoša. Griša in Anja sta položila glave na njihove noge in spita. Tu se je uredi! tudi kuharčin sin Andrej. Zraven se valjajo kopejke, ki so izgubile svojo silo do nove igre.

(A. P. Cehov.)

Brdliška gospa

(Legenda.)

Tam, kjer se danes nad Brdliškim poljem dviga zeleni grič, je stal nekoč, v davnih časih, ponosen grad Brdo, lastnina grofov Brdnikarjev. Nedaleč od tega gradu pa je stala na mestu, kjer stoji še danes, cerkev Marije Vnebovzele. Trume romarjev od vseh strani so prihajale v to cerkev, častiti Marijo in jo prositi pomoči.

V gradu Brdo pa je živila ohola gospa Marijeta, ki ni nikoli šla v cerkev. Prosili so jo, naj vendar gre vsaj enkrat počastiti vzvišeno Kraljico, kajti bali so se, da bo zadela kazen božja ves okraj, če bo vztrajala gospa v svoji grešni trmi. Ona pa se je porogala in rekla: »Ne grem poprej, da mi s škrlatom pot pognete!« Ker se je ljudstvo balo jeze božje, je res kupilo toliko škrlata, da so vsi pot od gradu do cerkve pognili z njim. A speč se je potogala gospa in se zaklela: »Rajši se v črno kačo spremenim, ko da bi napravila le en korak na pot v cerkev!«

V cerkev pa je od dne do dne prihajalo več romarjev. Za Brdo se ni nihče zmenil, s studom in strahom so se ga vsi ogibali. Ko je brdliška gospa to videla, se je močno razsrdila in rekla: »Vsi hodijo v cerkev, častiti Marijo, nikogar pa ni, ki bi se prišel pokloniti meni. Lepša sem od Marije in moj grad je lepši in veličastnejši od njenega svetišča. A napravila bom grad še veličastnejši, da bo s svojim sijajem zasenčil njeno slavo in dal meni čast pred njo!«

In res je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

več je dala ves grad prenoviti, dvignila ga je za tri nadstropja, obdala ga z visokimi, prekrasnimi stolpi, vse strehe pa pokrila s čistim zlatom. Kakor sonce se je blestel njen grad, da so začudeno strmeli romarji v novo čudo. A še

bolj so se ga ogibali in beli; kdorkoli ga je videl, ga je obšla groza in s še večjo vnetostjo so se zatekali ljudje v preprosto svetilnice Marijino. Vedeli so: kazen božja mora priti nad zemskega človeka, ki se ponaša s sijajem, kakršni se spodobijo le Bogu, Mariji in svetnikom.

Ko je gospa to videla, se je še huje razsrdila in poklicala je predse poveljnico grajske straže. »Takoj mi zberite vse hlapce in vojske in pojdite jutri, ko bo praznik Marijin, tja doli v cerkev, pa jo zaprite in zastražite! A trume romarjev mi z bčji pritržite pred grad in ko se prikažem, naj padejo na kolena in me časte, kot časte Marijo!«

Se preden je drugo jutro vželo sonce, je udrla truma grajskih hlapcev in vojščakov v cerkev, izgnala iz nje vse ljudstvo, jo zaklenila in zastražila. Ker je bil tisti dan Marijin praznik, so vrela od vseh strani nešteje množice, z molitvijo in pesmijo. A grajski so jih že na poti za-

vrnili in jih tirali pred grad. Brdniska gospa je trepetala od škodoželjne sreče in zadoščenja. Z vrha stolpa je zrla v dolino, kjer so se pod bčji njenih hlapcev vile proti gradu dolge, nepregledne procesije romarjev, in se glasno krohotala. »Pa zavrnij zdej te trume, če si mogočnejša od mene, Marija, in stori, da ne pojdejo na Brdo, častil mene mesto tebel! Pa jih odpelji v svoji preprosti hram, če moreš! Proč je tvoja slava! Kakor so doslej poklekale pred te in te častile, tako bodo odslej častile mene in se me bale, ko bodo videle, da me ni strah pred tvojimi srdom!«

Komaj pa je te besede izgovorila, se je v cerkvi oglašil zvon, kar sam od sebe — in glej, čim bolj so se procesije bližale gradu, tem bolj se je nižal grad! Ničesar se je ni žal, dokler ni ves do vrha izginil v globočino. Iz jame pa je sikhla osudna kača in se skrila v votlini pod zemljo. — (J. Vombberger).

Strežba bolnikov

Obvezovanje pod pazduho. Kadar to obvezujemo, položimo v sredo rute debelo plast gaze tako, da je zavita v ruto. To prekrizamo na rami, jo potegnemo preko prsi in hrbta pod drugo pod pazduho in tam zavežemo. Če konca rute nista dovolj dolga, ju podaljšamo s trakom.

Boke, na primer pri išiasu, obvezujemo na slični način. Poševni rob gre okoli stegna, konca pa okoli pasu.

Kako bvežemo glavo. Sredo poševnega roba rute položimo na čelo tik nad obrvmi; njen pravi kot visi čez glavo nad tilnikom. Ravna robova popolnoma pokrivata lase in gresta nazaj proti tilniku. Pod glavo ju dobro nategnemo, nad pravokotnim vogalom prekrizamo, zopet obratno naprej in spredaj zavežemo. Kar ostane pravokotnega vogala, obrnemo navzgor in pritrdimo z varnostno zaponko.

Take rute se vležejo lažje in držijo trdnje, ako poševni rob enkrat zapognemo.

Oči in ušesa obvezujemo z ruto ali s trakom, kar je zelo preprosto.

Trakovi

S trakom ovijamo bolni ali ranjeni del telesa. Za to uporabljamo platno, gazo, bombažasto blago, flanelo; tudi z roko pleteni trakovi so dobri. Trakovi so različne širine, kakor pač zahteva del telesa, ki ga obvezujemo. Najbolji je trak za prst, to je 2-3 cm; za lakot in meča 5-6 cm, za stegno in trup 8-10 cm. Trakovi iz gaze naj bodo širši, ker se raztegnejo. Dolžina traku je tudi različna. Mali so 2-3 m, srednji 5-6 m, široki do 10 m dolgi.

Pri traku različnih glav in konci. Pred uporabo naj bo trak zviti v zvitek; šele potem ga odvijemo.

Najbolje je, da trak odtrgamo, da je po niti odtrgan. Naj bo brez šivanja roba. Kadar obvezujemo z njim del telesa, ga držimo z leve roke, z desno pa ovijamo trak, in sicer enakomerno. Ako bolnik sam ne more držati bolnega uda, naj mu

ga kdo drugi drži (ali dva), če je treba. Konec traku pritrdimo z varnostno zaponko ali pa s tem, da konec traku prerežemo po dolgem, in nastala dva konca lepo zavoljamo.

Ako je treba trak na lažno, previdno odstraniti, n. pr. kadar ga menjavamo pri zelo občutljivih ranah, ga prerežemo s škarijami. Okoli členkov ovijemo trak v obliki osmice. Trak naj ne bo zviti kakor vrvi, temveč lepo ploščat.

Kadar obvezujemo s trakom, se postavimo kraj tistega dela telesa, ki ga hočemo obvezati, držimo zvitek v desni roki in ovijamo v ovojih okoli uda. Z leve roke držimo ud in ovoj. Ovijati začnemo vedno na koncu, ki je od srca oddaljen in ovijamo lepo enakomerno, ne da bi nategovali, razen če je to treba, n. pr. pri močnem krvavenju iz žile.

Ako bolnik ne more sam držati bolnega ali ranjenega uda, mu ga drži kdo drugi (ali dva), če je treba. Lakot držimo tako, da z eno roko primemo s palcem in kazalcem za njegov palec, z drugo pa ostale štiri prste, ne da bi jih na stran sukali. Nogo mu držimo na slični način; z eno roko primemo peto, z drugo prste in jo dvignemo tako, da tvori noga z meči pravi kot. Navzven ali navznoter je ne smemo sukati. Druga oseba mu drži stegno od spodaj.

Kako obvezujemo prst. S trakom začnemo ovijati okoli zapestja, nato ga potegnemo poševno čez nari roke k prstu, ki ga ovijemo na kačasti način do konca prsta. Potem gremo nazaj proti korenju prsta in od tu poševno nazaj k zapestju. To zopet ovijemo, kakor smo začeli. Na ta način lahko obvezujemo vse prste.

Oči in ušesa. Če obvezujemo uho, začnemo z ovijanjem čela in zaglavja, in sicer za desno uho na levem sencu in od tu nazaj; za levo uho pa na desnem sencu. Nato trikrat poševno čez uho gor, na nasprotni strani dol. Sklenemo s tem, da trak ovijemo okoli čela in zaglavja.

Vsaka obveza naj dobro drži in naj bo tudi lepa in čedna na pogled.

V znamenju olimpijskih iger

Dne 20. julija t. l. ob 10 po vzhodnem času so v Olimpiji začeli olimpijsko bakljo, katero nesejo tekači — 3000 po številu — skozi Grčijo, Bolgarijo, Jugoslavijo, Madjarsko, Avstrijo, Češkoslovaško in Nemčijo. 3055 km je dolga pot, katero bodo morali preteči tekači omenjenih držav tako, da pride vsakega tekača povprečno po 1 km proge.

Start v Olimpiji je bil poseben dogodek, ki ima svoj izvor v starem helenskem ustnem izročilu. Ko je bil prižgan olimpijski ogenj na Altisu s sončnimi žarki, je pristopilo 15 mladih deklet, ki so prenesle ogenj iz starega Zeusovega templja v sveti gaj in so ga predale prvemu tekaču. Začetek svečanosti so objavili na bližnjih vzpetinah stoječi grški vojaki s trombami. Preden je dobil prvi tekač bakljo, je moral položiti olimpijsko prisego. Obenem je bila tudi prečitana spomenica ustanovitelj modernih olimpijskih iger barona Pierre Coubertina. Nato so fanfaristi razglasili vsemu svetu, da je odšel prvi tekač in da se je začela največja štafeta vseh časov. In tako gre štafeta dalje skozi vse navedene države, dokler ne pride končno na cilj v berlinskem olimpijskem stadionu o priliki otvoritve iger.

Ze samo ta štafeta z gorečo bakljo, ki je prvi uvod v največje olimpijske igre, kar jih je doslej svet videl, je nekaj edinstvenega. Kaj bodo šele prinesli dnevi od 1.—16. avgusta v Berlinu. Ze zimske igre v Ga-Pa so bile na taki višini, da so

zadivile ves svet. In v Berlinu, kjer bo zastopanih nič manj kakor 20 najrazličnejših športnih panog, bodo pa letošnje igre prekašale vse, kar smo jih doslej videli na športnem polju in bodo najbrž presenečeni prireditelji sami.

Se nekaj dni, in oglašil se bo olimpijski zvon z visokih lin stolpa, ki stoji sredi športnega polja, na olimpijskem stadionu. Pozival bo s svojim glasom mladino vsega sveta, da tekmuje v plemeniti borbi za barve svoje domovine, za visoko olimpijsko čast. Zato ni prav nič čudnega, da se je ves svet za olimpijado tako pripravil, kot še nikoli prej, in da je pozornost vsega športnega sveta obrnjena samo na Berlin. Berlin bo v prvi polovici avgusta doživel na športnem polju nekaj, česar doslej še nismo videli, in v Berlinu se bo v teh dneh zbralo toliko športne mladine iz vsega sveta, kakor še nikdar prej.

Kako se bo kaj Jugoslavija odrezala? Letos bomo prvič tako močno zastopani, saj bo skoraj 100 športnikov in športnic tekmovalo v vseh važnejših panogah, ki se goje pri nas. Naš šport je mlad in zato ne smemo pričakovati dosti od letošnjega olimpijskega nastopa. Bo pa tudi tako huda konkurenca, da bi bil čudež, če bi se kje plasirali za finale. Dokaj močni pa bomo v plavanju (waterpolo), veslanju in zlasti v telovadbi, kjer se zna eden ali drugi preriniti v kaki disciplini v sprednje vrste.

Š A H

Prihodno nedeljo bo v Zemunu redni letni občni zbor Jugoslovanske šahovske zveze. Zelo važna točka dnevnega reda tega občnega zbora bo sklepanje o preureditvi jugoslovanske šahovske organizacije z ustanovitvijo podzvez po posameznih banovinah. Poseben pomen bi imelo to za šahiste dravske banovine, ki so prehiteli ostale in že ustanovili tako podzvezo, ki pa je formalno še samostojna zveza, ker kot podzveza še ni bila priznana. Toda to brez dvoma ne bo nudilo nobenih večjih problemov, ker je bila stvar bistveno rešena že na lanskem občnem zboru Jugoslovanske šahovske zveze v Ljubljani in bo potrebno samo še malo dopolnilo. Večje težave bodo z ustanavljanjem podzvez v drugih banovinah, kjer tla še niso povsod dovolj ugodna. Toda to končno ne bo samo stvar Jugoslovanske šahovske zveze in bo zadostovalo, da reši vprašanje načelno ter da smernice, ostalo bo pa delo šahovskih organizatorjev na področjih, kjer bo podzveza potrebna. Sedaj pa že lahko pričakujemo, da bosta podzvezi v kratkem ustanovljeni v savski in zelo verjetno tudi v moravski banovini, ker so tam na to že pripravljene. Slovensko šahovsko zvezo, katere ime bo najbrž spremenjeno v Slovensko šahovsko podzvezo, bo po sklepu njenega odbora zastopil na občnem zboru v Zemunu njen tehnični vodja prof. dr. Bajec.

Turnir v Podjebradiah se bliža koncu. Nadaljnji potek tega turnirja je pokazal, da so vsi udeleženci izredno borbeni in da tako imenovanih dogovorjenih remijev ta turnir sploh ne pozna. To je vsakakor lepa odlika tega turnirja, da so tudi partije, ki so se končale z remijem, polne porbe. V vodstvo sta sedaj prišla Aljehin in Flohr, kar je bilo tudi pričakovati. Frydman, ki je izborni začel, se je moral v boju s zadaj zopet silnim Aljehinom udati. Pirc dobro zasleduje vodeče in bo gotovo zasedel lepo mesto. Finish na tem turnirju bo najbrž zelo oster in bo odločil, ali bo zmagovalca Aljehin ali Flohr. Turnir je posetil proti koncu Capablanca, ki se zelo skrbno pripravlja na boj na turnirju v Nottinghamu v avgustu. V Podjebradih je prišel na oddih. Danes prinašamo iz turnirja v Moskvi naslednjo njegovo odlično partijo, v kateri je premagal močnega nasprotnika Lilienthala.

Capablanca : Lilienthal

1. Sg1-f3, d7-d5; 2. c3-c4, e7-e6; 3. b2-b3 (Capa. sedaj kot beli prav rad igra težke sisteme, kot so Njemcovičeva in Retijeva otvoritev), Lc8-f5; 4. Lc1-b2, e7-e6; 5. g2-g3, Sg8-f6; 6. Lf1-g2, Sb8-d7; 7. 0-0, h7-h6; 8. d2-d3, Lf8-e7; 9. Sb1-d2, 0-0; 10. Ta1-c1, a7-a5 (ker črni v središču ne more ničesar začeti, poskuša na damskem krilu); 11. a2-a3, Tf8-e8; 12. Tc1-c2 (Capablanca točno sledi Retiju. Ta originalni manever je vedno izvedel Reti v svoji otvoritvi), Lf5-h7; 13. Dd1-a1 (to je slavni Retijev prihodek na diagonalni a1-h8), Le7-d8 (to je preveč pasivno. Bolj v poštev je prihajalo Le7-d6); 14. Tf1-e1, Dd8-b6; 15. Lg2-h3, Lf8-c5; 16. Te1-f1, Lc5-f8; 17. Tc2-c1, Ta8-d8; 18. Tf1-c1, Lf8-c5; 19. Te1-f1, Lc5-f8 (črni bi se seveda prav rad zadovoljil z remijem s ponavljanjem potez); 20. Lh3-g2, Lf8-d6 (preti e6-e5, česar beli seveda ne dovolji); 21. Sf3-e5, Ld6-e5; 22. Lb2-c5, Sd7-e5; 23. Da1-e5, Sf6-d7; 24. De5-b2, Sd7-f6 (tukaj bi bilo že potrebno c6-c5, ker postane naslednji napad belega na damskem krilu zelo nevaren); 25. b3-b4, a5-b4; 26. Db4-b4! (Capablanca pride sedaj na popolnoma svoj način na damskem krilu v prednost), Db6-b4; 27. a3-b4, Td8-a8; 28. Te1-a1 (partija je naenkrat postala napeta. Beli ima malo prednost), Sf6-d7; 29. Sd2-b3, Kg8-f8; 30. Ta1-a5! (grozi s Tf1-a1 osvoboditi si a linijo), d5-c4; 31. d3-c4, Sd7-b6; 32. Ta5-a8, Te8-a8; 33. Sb3-a5 (bela prednost je postala polagoma še večja. Črni ima že zelo težko igro), Ta8-a7; 34. Tf1-d1 (grozi Tf1-d8-b8), Kf8-e8 (na Kf8-e7 bi prišlo Lg2-c6. Črno damsko krilo je naenkrat prišlo v ogenj vseh belih figur); 35. Sa5-b7! (s tem postane prednost belega še bolj jasna, ker dobi trdnjavo in dva pešca za dve lahki figuri), Td7-b7; 36. Lg2-c6, Tb7-d7; 37. c4-c5, Ke8-e7; 38. Lc6-d7, Sb6-d7; 39. c5-c6, Sd7-b6; 40. c6-c7, Lh7-f5 (edina obramba proti grožnji Tf1-d8 in Tf7-c8, ki pa izid samo zavleče); 41. Tf1-d8 (možno je bilo tudi e2-e4, Lf5-g4, f2-f3, Lg4-f3, Tf1-d8 in dobi figuro. Na možnost Lc4-b7 pride Td8-b8), c6-e5; 42. Ta8-b8, Sb6-c8; 43. b4-b5 (dva vezana prsta pešca sta velika sila), Ke7-d6; 44. b5-b6

Frtaučku Gusl ma beseda

Kene, de ste že ferbčen, kuku bom jest Neška nazaj zafrnau, ke me je tku nagrauzen zadnč nahrlila. Prou koker tist mesarsk moister u Marpurg soiga ksela. Sevede bara-baraba, smrkuc al pa usiuc m ni glih rekda, koker je reku tist moister sojmu ksela. Pol je pa sudnik dugnou, de en moister žiher reče kej tagca sojmu ksela, ke tu ni razžaliu. Ampak Duh

na prazen, de b en keci reku sojmu moister kej tagca, ke tak kaci b pa ta narmn gauge zaslužu. No, drgač je bla pa Neška strašen sirpena. Sevede jest, kej en vornk kavalir, se pa na morem z ena dama u špeler spuša. Kuku b pa tu vn vidi? Keder ja bom glih na cest sreču, ja bom holt iz figa u nafa dregnu, pa bo moja čast oprana brez Schichtuve žaife, ona bo mela mende pa hud zadost za enkat. En dam se ja tud ne sme prec use zameri, ke moja zdej glih tku kratka pamet, koker sa ja mele preh, ke sa nusile še douge lase. Ampak Neška useglih ne sme zavle, tega če ja z rukuvicam popihem, mišl, de mam pred nemem špičastem jezikan kej rešpelda. Se douh ne. Jest kej kavalir s holt mišlem: ta pameten more udečnol. Tku je tud vou reku mesari in se mu pustu pubit. Tega vlouskega principa se jest že ud nekde držim, pa ja zmeri dober furam. Kene en člouk more bit saj tku pameten, koker je en vou, če če pušten izhajot.

Pa kua b jest ukul Neške hodu, kej mačka ukul vrelc kače? Jest i raj kar naraunast u kšihl puvem, de mam jest tud gespudarska pulitka u ta malnu mazine. Pa tud kašneh afer se jest na ustrašem, če prou gre za meļone in meļone. Če bo Neška kerkat pr kašneh aferah glih nucala moja pumuč, i bom zmeri z veselam na razpulgajine. Sei tu se ja samu ud sebe zastop, de ena ženska res na more sama useh afer tku ubdelat, koker je treba. Meičken preveč jih je zmeri. U putreb nej se kar name ubrne, pa bova z božja pumučjo use tku zrihtala, de bo prou. Jest se bom puhtol bl dumačeh afer, ona nej se pa pubirga bl za fiste dol na juge. Mišlem, de se nama zavle tega na bo glih treba spuša u kašna umazana konkurenca, koker je zdej u modi. Uba bova mela dost dela. Brezposelna menda na bova nkol.

Razvezano snopje

Prva školija na Slovenskem

Prva stalno urejena školija na Slovenskem je bila školija na Krki, ki jo je leta 1072. ustanovil solnograški nadškoof Gebhart. Tam je bila znana dobrotnica cerkve, krška grofica Hema, ustanovila cerkev in ženski samostan, ki ga je bogato obdarovala z zemljiško posestjo. To Heminovo ustanovo je uporabil nadškoof Gebhart, ki je bil eden najbolj vnetih pristaev papeža Gregorja VII. v njegovem prizadevanju za reformo cerkve in njeno neodvisnost od nemške države. S tem je bila po več kot 100 letih obnovljena ustanova pokrajinskih škofov na Koroškem, ki so dobili stalen sedež na Krki in katerih nasledniki stolujejo sedaj v Celovcu.

Slovensko-češka država

Slovenci so bili s Čehi združeni v eni državi že za prvega slovanskega kralja Sama (623-658), pod čigar nadoblastjo je bil karantanski vojvoda Valuk. Bavarske in francoske zmage nad Avari so to zvezo prekinile. Franki so zavladali tako Čehom kot Slovincem in po prihodu Madjarov se je vrnil nemško-madjarški klin med severne in južne Slovence. Kljub temu se je čez celih 600 let Samova država nekako obnovila. Ko so za nemškega medvladja izumrle razne nemške dinastije v naših deželah, jim je po vrsti zavladal močnogi češki kralj Premysl Otokar II. Najprej je dobil leta 1251 Avstrijo, nato po zmagi nad Madjari Stajersko in nazadnje je podedoval po zadnjem Sponheimu, svojem bratruncu, še Koroško in Kranjsko. Toda proti tej slovanski nevarnosti na vzhodu je nastopil novi nemški cesar Rudolf Habsburški. Otokar je bil leta 1278 premagan in ubit, naker so se Avstrije in slovanskih dežel polastili Habsburžani. Vendar je kmalu nato prišlo do novih političnih zvez. Ko so leta 1306 na Češkem

Ker bova škua pr aferah zasežila, s bova pa lepu po bratusk raztalala. Tku boja nama aferu ubema zalegle. Kašnga naprejetajna pa tud na bo treba med nama.

Vite, če b se usi fabrikanti pa moister rihtal pu najneh principih, b blu za use velik bulš na svet. Ki pa je tu zapisan, de more eden use pu-žrt? Nej ma usak enmal. Duh je vnder svet usivaru za use kš, ne pa sam za pužruhe.

No, viš Neška, zdej sva se midva lepu puguvorla med saba brez usacga špetera. Zdej pa duvol, de se bom tud z drugim kej pumenu.

Koker sem brau, boja ud zdej neprej mesten uradni garal spet sam du dveh pupoudne. Pol boja šli pa lohka tud Tivuli šinkučke futrat. Tu je pameten. Sam tu na morem puvetad, a sa se gespude mestnu puglavari uradni zasmiel, al žički tud Tibuli. Tu je sploh tešku dugnat. Kene, kdur ma usmičen srce, se mu use smil, člouk in žvau. De moja gespud mestn puglavar res usmičen srce za enga kej za drugu, sa zdej jasen pukazal, ke sa prvušil uradnikom mal več udiha, tičkem tud Tibuli pa pouhne želodčke. Jest sem glih tak. Jest mam pohane piške strašen rad, de b pa kera zakou, listga pa ne. Tku usmičen b mogli bit usi lde na celmu svet, koker sva midva z gespud mestnem puglavarjem, pa b blu glih tku lušten na svet, koker je u nebesih. Škoda de s lde na doja tega dupuvedat.

Jest sem unkol, ke je lista gespudična iz Nove založbe utunila, brau u enmu nacionalnem dnevniku, de je mela sam peštu dinarju plače na mesec. Tu se tku bere, koker de se s taka plača nubeden ne more navadet plavat. Peštu dinarju res ni večk. Z luksuseutumbilam se res ne more vozet h kupajn. Plava se pa mende lohka, zatu, ke jest ena frajla puznam, ke je pr enmu nacionalnem prvaki bila u služb, pa ni mela prou nubene plače, plavat zna pa tku, de ja nubena riba ne puseka. Asin, peštu dinarju nima pr plavajn prou nč za upraut. Pa tu ni sam ona. Tist nacionaln prvakar ma namreč usacga pu leta u soj kancelari taka brezplačna frajla. Jest sem jih že več puznou, pa sa use znale plavat. Pa nacionaln prvakar nubene frajle na praša, keder ja gor uzame, če zna plavat. On kar prau: pu leta bote tcla pr men praktcirat, sevede brezplačn. Čez pu leta boma pa vidi, če bote za kašna raba. Kulker je men znan, pa želj-bog du zdej še ni bla nubena za raba. Ta bog gespud nacionaln prvakar ma že taka strašna smola, de nubene frajle u pu leta ni mogu tku ubrihtat, de b zasežila kašna plača. A ni tu čuden. Utunila mu pa du zdej tud še ni prou nubena.

F. G.

izumrli Premyslovci, je goriško-tirolski grof in koroški vojvoda Henrik kot svak zadnjega Premyslovca kljub hudemu nasprotovanju Habsburžanov postal češki kralj. Novi kralj se pa na Češkem ni mogel uveljaviti in se je že čez štiri leta umaknil srečnejšemu tekmeču Ivanu Luksemburškemu. Poslej smo ostali Slovenci in Čehi za vselej ločeni in tudi tako zvanega koridorja med Jugoslavijo in Češkoslovaško nismo mogli dobiti.

Prvi srbski kralj

Kot Hrvači, so imeli tudi Srbi spočetka dve državi. V notranjosti balkanskega polotoka je bila Raška, imenovana po reki Raški, in nje vladarji so se imenovali »veliki župani«. Druga je bila v Primorju, ob sedanjem Skadetskem jezeru, in se je imenovala Dioklitia ali Duklja po starem rimskem mestu Dioklea, kjer je bil doma rimski cesar Dioklecijan. Tu je vladal v 11. stoletju knez Stefan Vojislav in se spretno otrešal bizantinske nadoblasti. Tu se je širila zapadna rimska cerkev, in Vojislavov sin in naslednik Mihael je dobil od papeža Gregorja VII. kraljevski naslov in s tem priznanje neodvisnosti (okrog leta 1077). Ze prej je bila za Srbijo ustanovljena posebna nadškofija v Baru, katere nadškoof nosi še danes časten naslov »primas Srbije«.

Ludovik XII. o Benečanih

Francoski kralj Ludovik XII. (1498-1515) je o priliki beneško-turške vojne dejal beneškemu poslaniku ali »oratorju« Loredanu: »Vi Benečani ste modri v svojih sklepih, bogati zakladov in revni duha in moštv v vaših vojnah, tak strah imate namreč pred smrtjo. Mi pa začnemo vojna podjetja pripravljati zmagati ali umreti.« — Sicer je pa že srednjeveški pisatelj Salimbene pisal »Benečani so skopuhi, trmasti in praznoverni ter bi si najraši vse svet podrgli, če bi mogli.«

Križanica

		1	2	3	
4	5	6			
			7		
8					
		9		10	
11					
				12	13
					14
15	16	17			
19					
21					

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. neumen človek, 4. rastlinski oganjek, 7. grško mesto, 8. listnato drevo, 9. važna listina, 11. vas na Kotevskem, 12. podnebno telo, 15. druga beseda za ispah, 18. gibanje zraka, 19. ži, stila priprava, 20. oblika tekoče vode, 21. hrib pri Belgradu.

Navpično: 1. razmočen prah, 2. velika rastlina, 3. šolska potrebščina, 4. svetovna povorjenj, 5. ostanek pri gorenju, 6. maža za vozove, 10. del obleke, 13. merilna priprava, 14. dan v tednu, 15. asovno razdobje, 16. druga beseda za misel, 17. sveta podoba.

Rešitev križanice

Vodoravno: 1. bas, 4. som, 7. obet, 9. kava, 10. reja, 11. umik, 12. laba, 14. brod, 15. Usora, 17. uta, 18. Saone, 20. stan, 22. azil, 23. Stol, 26. Abil, 28. mimo, 29. vaja, 30. oko, 31. nas.

Navpično: 1. bor, 2. Abel, 3. sea, 4. Samo, 5. Ovid, 6. mak, 8. Tabu, 9. kura, 13. Asuan, 14. brana, 16. Oto, 18. salo, 19. Ezav, 20. stik, 21. Tomo, 23. Ihan, 24. Lija, 25. smo, 27. las.

Škrivalnica

Kam se je ta fant spet akrl?

(grozi b6-b7), Sc8-e7; 45. Tb8-f8 (Capablanca si vzame raje še par pešcev, kot da bi s c7-c8D in b6-b7 vzel figuro), Lf5-c8; 46. Tf8-f7, Se7-d5; 47. Tf7-g7, Sd5-b6; 48. Tg7-h7, Sb6-d5; 49. Th7-h6+, Kd6-c7; 50. e2-e4, Sd5-e7; 51. f2-f3, Kc7-d7; 52. h2-h4, Kd7-e8; 53. Tf6-f6, Se7-g8; 54. Tb7-c6 in črni se je vdal. S Tc6-c5 more belci dobiti še enega pešca in borba proti taki premoči bi bila seveda brez izgledov.

Sport

28 Jugoslovanov dospelo v Berlin, da sodelujejo na mednarodnem športnem taboru

Berlin, 24. julija.

Potovati v Berlin je za te dni najmočnejša želja vsakega športnika. Te želje se je odzvalo do danes že 42 narodov, ki so prispele v Berlin k olimpijskim igram. Med drugim se vrši za časa olimpijade tudi veliko taborenje športnih visokošolcev vseh držav. Na to taborenje, ki se vrši kot športno-pedagoški kongres, so prispele tudi Jugoslovani pod vodstvom našega sodelavca. Kongres se je pričel danes in bo trajal do 17. avgusta. Namen kongresa je proučevanje telesne vzgoje posrednih narodov in sistematično posejanje vseh olimpijskih tekem.

PRESENEČENJE NA MEJI

Ko je večer potovanja naša delegacija mimo Solnograda, je bila na nemški območji postaja v Freilassingu deležna prvega presečenja. Vsa varila se je zbrala na kolodvoru in nam kot prvim jugoslov. gostom priredila nad vse priščen sprejem. S cvetjem, godbo in pozdravnim govorom so nam simpatični vladni izrekli prvo dobrodošlico. V Monakovem smo srečali prve svoje tovariše, delegate fašistične visoke šole iz Rima, ki so se kretali po ulicah v importiranih oficirskih uniformah italijanske mornarice.

Nemci so nas povabili v Künsterhaus, kjer smo imeli skupno večerjo s kitajsko olimpijsko ekipo. Kmalu smo se seznanili s bivšimi kitajskimi slušatelji berlinske visoke šole za telesno vzgojo, ki so nam pripovedovali o lepotah 28 dnevnega potovanja v Berlin.

POTOVANJE BREZ POTNEGA LISTKA

Pomotoma se je zgodilo, da nam Nemci niso pripravili voznih listkov. V Nemčiji so namreč vsi udeleženci športnega kongresa gosti nemške vlade. Vendar ni bilo nobenih težav. Če nimate voznega listka, ga bomo poslali za vas.

Potem, ko smo si v Monakovem ogledali znameniti »Königsplatz« z učinkovitim spomenikom l. 1923 padlim hitlerjancem, smo sedli v poseben brzovlak, ki nas je skupno s 161 Kitajci odpeljal

Francoski plavalci prvi v Ljubljani

Danes ob 21. na kopališču SK Ilirija

Renomirani Carole des Nageurs de Marseille, ki je eden francoskih plavalnih klubov, nastopi v nedeljo zvečer proti naši olimpijski reprezentanci. Za naše občinstvo bo to zadnja prilika, da vidi olimpijce pred odhodom v Berlin v ostri borbi z inozemci.

Elita naših plavalcev, Wilian, Defilips, Cerer, Gazzari, Ciganović, bo dokazala, da je vredna zastopati naše barve v Berlinu.

Bogot spored bo gotovo navdušil gledalce, saj je Ilirija v izpolnitve programa povabila v Ljubljano še člane zagrebškega ZPK. Na programu so teke: 100 m prosto gospodje, 50 m hrbtno damice, 200 m prsnoplovice, 50 m hrbtno juniorji, 3 x 50 m mešana gospodje, skoki, 100 m prosto damice, 5 x 50 m prosto gospodje, waterpolo: Reprezentanca Jugoslavije: Carole des Nageurs.

Čenjeno občinstvo vabimo, da kupi vatopnice v predprodaji na kopališču SK Ilirija.

Vsi tisti, ki mnogo sedijo

treba, da preprečijo zle posledice tega načina življenja z rednim pitjem znamenite **ROGAŠKE SLATINE** ki prijetno podpira in pospešuje delovanje prebavnih in odvajalnih organov.

Reg. S. br. 9927/36.

Za obrambo slovenskega nogometa!

Popolnoma neupravičeno in čisto brez vsake stvarne potrebe je napovedala zagrebška nogometna podzveza (ZNP) vojsko našemu predstavniku v nogometnem športu, »SK Ljubljana«. Seveda moramo povzdariti od vsega začetka, da se vsi klubi Zagreba in Hrvaške sploh nikakor nečesto indetificirali s tem bojem, ki je inscenarila le od nekaterih predstavnikov tzv. vodilnih klubov Zagreba.

Tej gospodi namreč, nikakor ne gre v glavo, da naj se v Ljubljani vendarle konča samomorilni dvojni med SK »Ilirijo« in ASK »Primorjem«. Zdi se jim kar nemogoče, da v bodoče ne bodo mogli izigravati enega proti drugemu ter igrati vlogo tretjega, ki pobira klobuke. Če bi bili pravi športniki, veselili bi se morali konsolidacije in dviga nogometa v Ljubljani. Mesto tega pa vidimo, da se jih letova nervoza in strah, ko naša »Ljubljana« od tekme do tekme napreduje in postaja v nogometu činitelj, s katerim bo treba prav resno računati.

Izrinili so »Ljubljano« iz tekmovalnega kroga jugoslovanske kup. Toda s tem so, sicer proti svoji volji, dosegli, da se to tekmovalje sploh ne more imenovati več: jugoslovanski kup, ker ne sodeluje niti predstavnik slovenskega nogometa niti državni prvak. To je tekmovalje, organizirano od nekaterih veličin pri ZNP in od opozicionalcev proti belgrajskemu športnemu klubu.

Ker tej gospodi vsi avtomobilski lovi in posebni ljubljanski posredovalci niso prinesli uspeha, ker jim ni uspelo opoloviti in pridobiti ljubljanskih igralcev, da bi tako oslabil »Ljubljano«, se poslužujejo sedaj druge taktike. S formalnimi, za laje privlečenimi argumenti skušajo sedaj izrinuti SK »Ljubljano« ne le iz kup-tekmovalnega, temveč tudi iz liginega tekmovalnega za državno prvenstvo.

Športna Ljubljana ne sme dopustiti, da se takšne nakane posrečijo! Dokazati moramo, da naš nogomet ni inferioren temveč enakovreden, če ne še superioren onim, ki ga skušajo odriniti od tekmovalnega za državno prvenstvo.

Odbiti moramo energično ta nešportni napad na naš slovenski nogomet!

Da damo našim nogometom vso moralno podporo, da se pomenimo tudi o potrebni materialni podpori našega nogometa, se bo sestala vsa naša poštna športna javnost, brez razlike klubske pripadnosti, v torek dne 28. t. m. ob 20. uri v kletni dvorani hotela »Miklič«, na športni konferenci SK »Ljubljane«, kjer bo razpravljala in sklenila potrebne ukrepe v obrambo naših športnih pravic in naše športne časti.

v Berlin. Potovanja v različnih vozovih II. razreda brez voznega listka je bilo užitek svoje vrste...

PRVI VTISI V BERLINU

Anhalterbahnboj je ves v zastavih in vencih. Godbe vrše redno »dežurno službo« in igrajo vse seke koračnice, prepletene s državnimi himnami. Zdi igrajo italijansko, zdaj poljsko, zdaj indijansko, zdaj jugoslovansko.

Po vseh zgradbah vse venci s peterimi krogi, zastave vseh barv in vmes rdeče s ključastimi križi. Tretje carstvo elavi olimpijado in po njej sadove svoje organizacije. Po ulicah vidite vse narodnosti. Vsi so uniformirani, vsi zdravi in veselo razpoloženi.

Z velikimi omnibusi so nas odpeljali v športno taborišče, katero so zgradili vojski v bližini državnega športnega polja. Ko smo prikorakali v taborišče, je godba zaigrala državno himno, vodja tabora, univ. prof. dr. Jack, pa nam je izrekel dobrodošlico. Naše moštvo vzbuja na vsak korak s svojo disciplino in lepo uniformo simpatije tujcev.

Tekom današnjega dne so dospela v taborišče že skoraj vsa moštva. Na naši levi so Kanadčani, na desni Iranci, nam nasproti Indijanci. V taborišču imamo svojo pošto in banko, trgovino, bolnišnico, obednico, gostilno, kino, stražo itd. Pojedina moštva se skrbno pripravljajo, zakaj vršili se bodo razni nastopi in tekme.

VEČER V TABORIŠČU

Ko vam to pišem, je že davno legel mrak na zemljo. Sredi taborišča igra vojska godba, krog katere so se zbrali tečajniki vseh ras in kontinentov. Za našim solorom so se zbrali Iranci, ki ob mandolinah prepevajo svoje monotone pesmi. Pravkar se je vršila zamena straže. Trdo so prikorakali mošče v čeladah, razkoračili so se in čuvajo. Ob 11 se bo oglašila trobenta, znak za obvezno spanje in ob 6.50 bo budnica; ob 7.15 gozdni tek po Grunewaldu in ob 10 jutri slovesna otvoritev kongresa.

Drago Ulaša.

Vsem športnim organizacijam podvezam in klubom!

V ponedeljek 27. t. m. priredi Odbor za izvedbo lahkoatletskih dvomatchev v Ljubljani ob 18.45 telovadišču Ljublj. Sokola v Tivoliju pod našim okriljem poslovlno lahkoatletsko prireditve vsem odhajajočim lahkoatletskim olimpijskim reprezentantom iz dravske banovine. Imenovan odbor je na to prireditve povabil zastopnike naših najvišjih oblasti: banovine, komande divizije in mesta ter vse ostale olimpijske reprezentante Slovence za sabljanje, boks, plavanje, kolesarstvo in rokoborbo, kakor tudi vso jugoslovansko olimpijsko plavalno reprezentanco, ki vrši svoje zadnje priprave pred odpotovanjem v Ljubljano.

Olimpijski odbor tem potom vabi vse zvezne, podzvezne, športne organizacije in klube, da posljejo na imenovano športno in poslovlno prireditve svoje vrhovne predstavnike in pozovejo svoje članstvo, da se slednje polnoštevilno udeleži. Olimpijski pododbor v Ljubljani.

Hazena SK Gorenjec: SK Jadran

Danes popoldne ob 16 nastopi na igrišču SK Jadrana v Koleziji simpatična družina SK Gorenja proti mladi družini SK Jadrana. Ker je to letos prvi nastop hazene v Ljubljani, ljubitelje tega lepega športa vabimo. Po tej tekmi pa nastopi moštvo Grafike proti moštvu Jadrana. Oba kluba bosta preizkusila nekaj novih mladih moči. Vstopnina za hazeno-tekmo minimalna.

REKA: ŽAGORJE. V nedeljo ob 17.30 se bo vršila na igrišču Reke prijateljska tekma med zgoraj imenovanimi kluboma. Zagorčani so prvaki Zasavja in igrajo lep nogomet, kar so pokazali zlasti v prvenstvenih tekmah. Tudi Reka je že prebolela krizo ter bo nudila Zagorju trd odpor. Zaradi tega se obeta lepa tekma dveh izenačenih moči.

IV. mednarodni table-tenis turnir na Bledu

Pod pokroviteljstvom Njegovega kraljevskega Visočanstva kraljeviča Andreja, priredi

SPORTNI KLUB ILIRIJA LJUBLJANA

Dne 27. in 28. julija v Park Hotela.

Discipline: 1. Single gospodov za prvenstvo Bleda 1936. — 2. Double gospodov za prvenstvo Bleda 1936. — 3. Single gospodov kat. B. open za letovištarje. — 4. Single dam za prvenstvo Bleda 1936. — 5. Mixed-double open. — 6. Single-juniorjev open. — 7. Single dečkov do 14. leta open samo za letovištarje. — 8. Handicap-single open. — 9. Turnir moštev po Davis cup sistemu open.

Prijavnine: Za disciplino 1, 4, 6 20 Din. — Za disciplino 2, 5 Din 25. — Za disciplino 3, 7, 8 15 Din. — Za disciplino 9 30 Din.

Določila: Tekmuje se s »New Villac« žogami po cup sistemu na dva dobljena seta. V disciplinah 1 in 2 se tekmuje na tri dobljene sete. V disciplini 1 tekmujejo zadnji štirje vsak proti vsakemu. Handicap single se igra na en set do 60 točk. Turnir moštev se vrši po Davis cup sistemu. Moštvo tvori dva igralca. Turnir se vrši dovoljenjem in po pravilih Jugoslovanske table tenis zveze v Zagrebu.

Čas igranja: Igra se oba dneva od 9—12 in od 14—19. Turnirsko vodstvo si pridržuje pravico, da v primeru velikega števila prijav turnir za en dan podaljša. Tekmovalje se vrši v gornjih prostorih Kazine.

Nagrade: Prvi in drugi, pri zadostnih prijavih tudi tretji, prejmejo darila. Zmagovalec discipline 1. prejme naslov: »Zmagovalec IV. mednarodnega turnirja na Bledu 1936« in pa prehodni pokal, ki si ga osvoji po trikratni zmagi. Pokal in naslov brani g. Karlo Stein, član Zagrebačkega Klizačkov Društva Kraljeviča Marije.

Prijavnine: Je nasloviti na naslov: Ernest Nagy, Bled, Park Hotel (prijavitelj table tenis turnir). Sicer se prijave lahko oddajo do pričetka turnirja vsak dan od 11—12 in od 16—19 v Kazine. Zrebanje se bo vršilo dne 28. julija 1936 ob 21 v gornjih prostorih Kazine.

Turnirski komite: Inž. Stanko Bloudek, predsednik, cand. iur. Ernest Nagy, vodja turnirja in handicaper, cand. inž. Dušan Železnikar, vrhovni sodnik.

SK Reka. V sredo 29. t. m. ob 19.30 se vrši v klubski garderobi tretnja seta upravnega odbora. Odborniki brez izjame vsi! Zelo važno! — Istečeno sestane vseh igralcev (tudi juniorjev). Za vse obvezno!

Odbor za izvedbo lahkoatletskih dvomatchev v Ljubljani — službeno. V ponedeljek priredi Olimpijski pododbor v Ljubljani ob 18.45 na telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju poslovlno lahkoatletsko prireditve vsem odhajajočim olimpijskim reprezentantom. Zaradi čim popolnejše in vzornije izvedbe slednje imajo v Ljubljani lahkoatletski klubi staviti na razpolago redništvo, in sicer: ASK Primorje 16, SK Ilirija 16, ZSK Hrušica 4, SK Korotan 3, SK Jadran 3, SK Ptina 3 in SK Slovan 3. Reditelji se imajo javiti sledbojemu odborovemu funkcionarju Savi Sencinu na telovadišču najpozneje ob 18. Po enega blazajnika in enega blazajnika stavijo na razpolago SK Ilirija in ASK Primorje. Celokupen odbor se posveta, da pride na telovadišče v ponedeljek ob 15, da izvrši zadnje priprave za prireditve. Predsednik.

Zbor lahkoatletskih sodnikov. Na lahkoatletski miting, ki se vrši v ponedeljek 27. t. m. na telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju s pričetkom ob 18.45, se odziva tale sodniški zbor, vrhovni sodnik: Gorjanc, voditelj tekmovalja: Kermavner, starter: Lajn, sodniki in časomerilci: Wandlisch, Bradec, Megušar, Grünfeld, Polajnar, Clompertman, Hvale, Kalan, Tetajk, Premari, Čuderman, S. Sencin, Stronjak. Seja odvrta se vrši isti dan ob 21 v restavraciji Slanšč. Udeležba obvezna.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Nedelja, 26. julija: 8.00 Same poslušalce — samo okrožje (Magistrov kvartet) 9.45 Čas, poročila, spored 9.00 Romane: Sulta (plošče) 9.15 Preno cerkvene glasbe iz trnovske cerkve 9.45 Verski govor (p. dr. Roman Tominc) 10.00 Koncert tamburaškega društva »Kolo« iz Trbovelj 11.15 Promenaški koncert godbe 48. pp. Tri glasbenice (preno s okrožja na palači Kredite banke) 12.00 Čas, vreme, spored, obvestila 13.00 Plošče po željah naročnikov 17.00 Kmetijske ura: O pridelatljivosti in sovražnikih v našem vrtnarstvu (g. Stručelj Josip, mehanik solskih vertov v p.) 17.30 Lahkih nog neokrožje — Stari in novi plesi (plošče) 18.00 Dobro jutro. Pravična zvečna igra. Nagrada Ernest Adamšč. Izvedajo člani rad. igralske družine. Vodstvo: ing. Petrov Ivan 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nac. ura: Sodelovanje Jugoslavije na XI. olimpijadi (Jankovič iz Zagreba) 19.50 Plošče 20.00 Solistični koncert Sodelujo: g. prof. Pavel Sivce (klavir), gde. Vanda Zihar (petje), g. prof. Marjan Lajpovek (sopran) 21.30 Podoknice (na ploščah) 22.00 Čas, vreme, poročila, spored 22.30 Pesmi za ples (Micky — Jam).

Ponedeljek, 27. julija: 12.00 Fantazije znanih oper (plošče) 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, spored obvestila 13.15 Valček (plošče) 14.00 Vreme, borza 19.00 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila 19.30 Nac. ura: Čuček Stana (dr. S. Zagorščak iz Belgrade) 19.50 Glasnov: Stenka Razin, simfonijna slika (plošče) 20.16 Kulturna kronika: Marija Baškirčeva (g. dr. Nikola Probrašček) 20.30 Za zabavo in oddih: Večer lahke glasbe in veselih pesmi. Sodelujejo: g. Antonovič in Harting (dvoj. kitar), g. Mehov. Re. (čuplet) in plesne 22.00 Čas, vreme, poročila, spored 22.30 Schubert: Simfonija v h-moll (plošče).

Drugi programi

Nedelja, 26. julija: Belgrad 1.: 20.00 Bohemski večer 22.00 Preno iz kavane 22.50 Plesne plošče — Belgrad 11.: 19.00 Jugoslavija in film (dr. Schacht) — Zagreb: 20.00 Čelo 20.30 Plošče 20.45 Vesol večer 22.15 Lahka glasba — Dunaj: 20.30 Preno cerkvenega koncerta iz Solnograda 21.45 Plošče 22.30 Sonar in klavir 23.16 Plesna glasba — Budimpešta: 20.30 Violina 21.30 Jazz 22.30 Vojska godba — Trst-Milan: 17.00 Lahka glasba 20.40 Pirandellova komedija 21.30 Preno iz Varšave 22.00 Simfonijni koncert 23.15 Plesna glasba — Rim-Bari: 20.40 Ferrarjeve glasbene komedije »Strij grobljan« — Praga: 20.06 Suppejeva komedija »Bocaccio« 21.16 Sketoh »Zaljubljenec srd« 21.30 Glasbeni sprehod po Bratislavi 22.35 Plošče 23.00 Preno iz Tater — Varšava: 18.35 Veliki dunajski popuri 20.35 Veseli prenos iz Lvova 21.30 Rudolfskega enita »Zandice« 22.30 Plesna glasba — Berlin: 20.00 Simfonijni koncert — Vsa Nemčija: 20.00 Preno s kongresa v Hamburgu 22.30 Lahka in plesna glasba (iz Berlina).

Ponedeljek, 27. julija: Belgrad 1.: 19.50 Narodna pesni 20.30 Masenova opera »Manon« — Belgrad 11.: 20.00 Zahod sonca na Hvaru (Miličević) — Zagreb: 20.00 Plesniva opera »Madama Butterfly« — Dunaj: 20.00 Vojska godba 22.30 Glasniska glasba 21.00 Verdijeva opera »Aida« 22.30 Jazz — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba 20.40 O. Stravinskova opereta »Vlaskov čar«, nato plesna glasba — Rim-Bari: 20.40 Čelo 21.30 Vokalni koncert 22.30 Plesna glasba — Praga: 20.50 Koncert češke filharmonije 22.15 Plošče — Varšava: 19.00 Klavirski koncert 11.00 Orkester vojne mornarice 22.15 Simfonijni koncert poljske glasbe 23.00 Plesne plošče — Berlin: 20.16 Pester večer — Vsa Nemčija: 15.15 Preno iz Topole: olimpijska baklja doje na Olimpiji 20.10 Preno s kongresa v Hamburgu 22.30 Baledna glasba (iz Königsbushthausa) — Beromünster: 19.25 Pester glasbeni program 20.40 Shawova komedija »Doktor na razpoloju«.

Marmelade in želeji

Opekta

Navaden zavojček za prižigalno 1 kg marmelade, cena Din 4—

Navodila dobite pri Vašem trgovcu.

Razposilja Dr. A. Oetker, Maribor

NOVO!

Ravnokar je izšel nov adreos »Industrija in obrti v dravski banovini 1936«. Knjiga vsebuje najnovejše podatke o industriji in obrti in sestoji iz 16 poglavij. — Vsako večje podjetje in vsak poslovni človek si mora nabaviti to knjigo. Knjiga stane s poštnino vred 40 din. po povzetju ali denar naprej. — Založba »Reklama Saturna«, Ljubljana, Gosposvetska cesta štev. 5. —

BOSCH-SERVICE

izvršujem vsa popravila magnetov za avtodinamo, zaganjače (Anlasser) ter vso električno napeljavno avtomobilov in motociklov. Lastne naprave za polnjenje akumulatorjev. Vedno v zalogi vse tovrstne Bosch-proizvode.

J. KRALJIČ

Ljubljana, Gosposvetska c. 13. Tel. 2535.

Umrli nam je naša draga soproga, mama, stara mama, sestra, tačca in teta

Rozina Race roj. Jager

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 26. julija, ob 15 iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu.

Franc, soprog. Danica, Lidija, Božo, Rado in Boris, otroci. Matilda in Agica, sestre. Silvo Grgič, zet. Vesna roj. Skaller, snaha — vnuki in ostali sorodniki.

Oskrbite si

za Vaše leposlovne, znanstvene in druge knjige primerne preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij: Dom in Svet, Mladika, Ilustracija, Zena in Dom

trpežne vezave originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II

NAZNANJAM TUZNO VEST, DA ME JE ZA VEDNO ZAPUSTILA MOJA NAD VSE LJUBLJENA SESTRA, GOSPODICA

ANA EBERLE

ZASEBNICA

POGREB BLAGOPOKOJNE BO V NEDELJO, DNE 26. JULIJA 1936 OB 6 POP. IZ HISE ŽALOSTI STRELJSKA ULICA ST. 7 NA POKOPALIŠČU K SV. KRIŽU SV. MASA ZADUSNICA SE BO BRALA V TOREK, DNE 28. JULIJA 1936 OB 7 ZJUTRAJ V FARNI CERKVI SV. PETRA V LJUBLJANI, DNE 25. JULIJA 1936

V IMENU ZALUJOČIH:

JUVELIR JOSIP EBERLE

Železnica Št. Janž-Sevnica

12 km nove proge - 5 tunelov - 9 km proge za 12 milijonov Din - 900 delavcev ima delo in zaslužek - V avgustu licitacija za drugi odsek

Slovenija je pred vrevratom imela s svojim obstoječim železniškim omrežjem razmeroma prav ugodno zvezo z morjem. Nekdanja južna železnica je vezala slovensko ozemlje z naravnim pristaniščem — Trstom, na katerega je težilo tudi Slovensko primorje. Od Št. Petra na Krasu pa se je odcepila druga proga, ki nas je vezala z Reko v najkrajši črti skozi Istro. Žal, smo po svetovni vojni zadobili hudo rano v naše narodno telo, s čemer smo hkrati izgubili vse samostojne in najbolj naravne zveze z morjem. Do Sušaka nam je ostala le dolga ribniška bližnjica čez Novo mesto—Karlovec—Delnice, ki prej nikdar ni imela nikakršnega prometa iz Slovenije. V vseh 18 letih po osvoboditvi tudi sicer nismo dobili posebnih novih železniških zvez, izvenšeli leta 1920 6 km dolge ozkotirne železnice Konjice—Zreče, leta 1924 39 kilometrov dolge proge Ormož—Ljutomer—Murska Sobota in leta 1930 21 km dolge zveznice Rogatec—Krapina.

Začetek železn. zveze z morjem

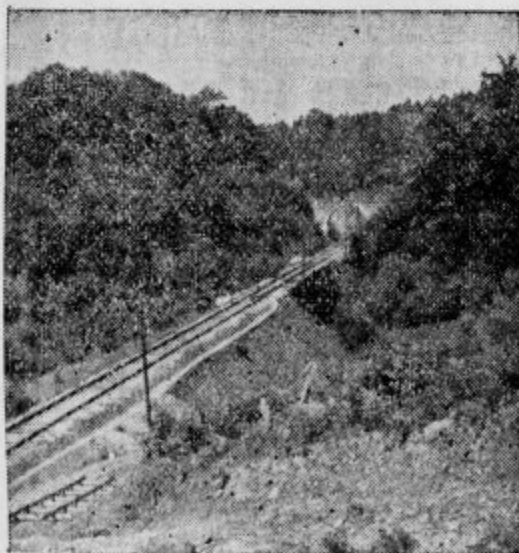
Tako moramo sedanjo gradbo železnice Št. Janž—Sevnica smatrati kot prvo večje gradbeno delo za popravilo naših železniških zvez z morjem. Sicer ta zveza sama še ne predstavlja zveze z morjem, pridobila bo pa ogromno na svojem pomenu takrat, ko bomo dobili tako zaželjeno zvezo Črnomelj—Vrbovsko, za katero je prav sedanja vlada pokazala veliko razumevanja. S to zveznico bo olajšan ves promet, ki teži iz štajerskega dela Slovenije proti morju, ker se bo izognil ovinka okrog Ljubljane ali okrog Zagreba.

Ublažitev preostrega ovinka stare proge. V sredi je odkopan grič v smeri prelozene proge

Huda konkurenca licitantov

Proga, ki se sedaj gradi, je bila izlicitirana na dražbi 25. sept. 1935. Ta proga še ni celotna zveza med Št. Janžem in Sevnico. Meri le 8750 m in je bila naknadno podaljšana še za 570 m, zato, da je pri sedanjih gradbenih delih mogoče odvažati nakopani material. Vsa proga od odcepa pa do mosta čez Savo pri Sevnici meri 12 km in 10 m. Zadnji kos, ki sedaj še ni v delu in kateri meri 2800 m, bo prišel na licitacijo 12. avgusta 1936. Za most čez Savo pa se pripravljajo načrti in bo licitacija za most, ki bo prav gotovo veliko gradbeno delo, za katero bo treba najbrž žrtvovati več milijonov, prišel na licitacijo prihodnje leto. Zanimivo je zlasti dejstvo, da se je prve licitacije udeležilo nad 10 gradbenih podjetij iz vse Jugoslavije in da je bil skoraj 9 km dolgi prvi odsek proge proračunan na nad 18 milij. Din. Veliko število licitantov je seveda dokaj zblilo ceno in tako je dobilo gradbeno podjetje inž. Dukič, ki je ponudilo 30% popusta, delo za 12,280.000 Din. Licitacija je bila odobrena 26. novembra 1935, nakar je podjetje začelo z vsemi pripravami in že v zimi, ki je bila izredno mila, začelo graditi progo. Rok, v katerem mora biti ta odsek proge dograjen, znaša 18 mesecev, tako da bo moralo podjetje progo dovršeno izročiti 26. maja 1937.

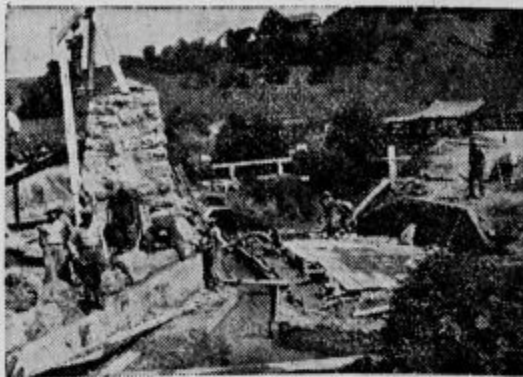

Pogled na železniški most čez Mirno, kjer se začne nova proga nekako tam, kjer se odcepi na nasipno stezo

Po Mirenski dolini

Ze obstoječa proga Trebnje—Krmelj, ki meri 20 km in 740 m, je bila zgrajena leta 1908, torej istega leta, kakor lokalna Kranj—Tržič. Zadnja proga, ki smo jo dobili pred svetovno vojno pa je bila proga Novo mesto—Črnomelj (leta 1914). Nova proga se odcepi od dosedanje med postajo Pijavice in Krmeljem. Postaja Pijavice leži 16 km 300 m po progi merjeno od Trebnja. 700 m naprej od postaje Pijavice se že začnejo v dolžini 800 m prva gradbena dela, ki imajo namen le ublažiti prehude ovinke dosedanje proge. Pri 17 km 850 m stare proge Trebnje—Krmelj pa se bo odcepila nova proga proti Sevnici. To mesto leži takoj ob drugem železniškem mostu čez Mirno, torej že bližje Tržiča. Odtod bo šla nova proga na-

prej in se takoj razširila v novo postajo Tržič. Postajno poslopje v Tržiču leži 650 m od začetka nove proge. Odtod naprej zavija nova proga v dolino Mirne, dočim gre stara ob dolini Hinje proti Krmelju. Nova proga se seveda ves čas drži doline Mirne in stalno pada proti Savi. Cesta po Mirenski dolini gre ves čas ob desnem bregu Mirne, že-

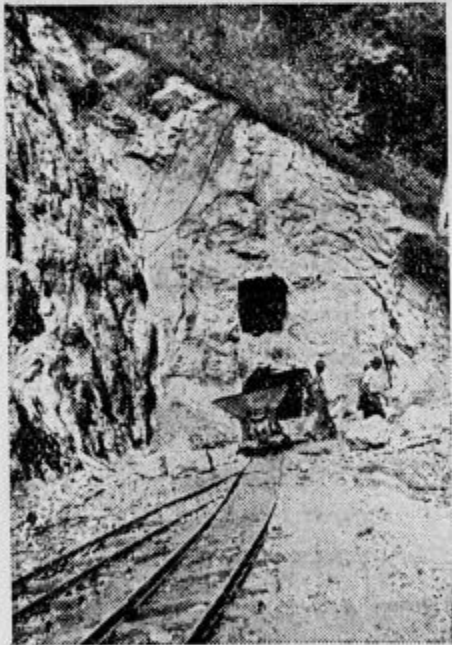
Levi opornik pri mostu čez Kamenico. Tu bo železniški nasip zelo visok

ležiška proga pa gre po levem bregu, najprej mimo vasi Vrhek, nato mimo vasi Gaberje, ki sicer leži na nasprotnem bregu, nato mimo Jelovca in Boštana, odkoder bo zavila po velikem dovoznem nasipu na saviški most in v Sevnico. Na tej 12 km dolgi progi bo padla za približno 40 m, vendar bo proga imela največ 8% pailca. Ze obstoječa železniška mostova čez reko Mirno bo treba temeljito popraviti, nato bo treba ob postaji Tržič postaviti še most čez Hinjo. Kake 4 km naprej pa bo stal še en most nad potokom Kamnico. Značilno za progo je, da bo na 12 km dolžine imela skupno 5 tunelov, to pa zaradi tega, ker Mirna izredno vijugasto teče po dolini, v katero se z obeh strani spuščajo precej strmi grebeni. Mirna se zvija v hudih ovinkih in ker more železnica v dolini slediti le v blagih ovinkih, ni ostalo drugega, kakor zaviti s tuneli skozi grebene. Nova železnica se gradi kot proga drugega reda.

Dve postaji — regulacija

Na novi progi bosta samo dve postaji. Prva postaja bo nekako pol km od odcepa nove proge pri Tržiču, druga bo približno 6 km naprej v Jelovcu. Postaje so postavljene tako, da bo med Sevnico, Jelovcem in Tržičem približno po enako dolg odsek proge.

V zvezi z gradbenimi deli na progi bo treba izvršiti tudi več regulacij. Prva večja regulacija bo pod Tržičem, kjer bo v bližini postaje Tržič regulirana Hinja, tako da bo mesto po dosedanjih številnih meandrih tekla le tako, da bo imela njena struga obliko velike črke S. Nadaljnja regulacija bo potrebna med Vrhek in Gaberjem, kjer

V skalo vsekana rova ob vrodu v tretji tunel

napravljajo Mirna številne meandre (vijuge) po dolini. Tudi tu, približno 3 in pol km od začetka nove proge, bodo napeljali Mirno po na novo izkopani strugi.

Na obeh straneh doline Mirne se dvigajo približno 500 m visoki griči, dočim teče proga po Mirenski dolini, ki leži pri Tržiču 228 m, ob Savi pa 186 m nad morjem. Pičila 2 km stare proge bosta torej odpadla od sedanje nove zveznice na Sevnico. Ta kos progi, ki se odcepi izpred postaje v Tržiču in vodi do Krmelja, bi ostal še nadalje v rabi kot industrijski tir.

Veliko delo — še večje številke

Ker gradijo progo na dolžini vseh 9 km hkrati, človek niti ne dobi pravega vtisa o velikem številu delavstva, niti ne o vseh ogromnih pripravah in potrebah za tako graditev. Le nekaj števil naj nam pove, kako veličansko je to delo. Ze sedaj porabijo na dan približno 1 vagon cementa, nadalje 70—80 kg razstreliva in pol km zažigalne vrvice.

V enem dnevu pozidajo okrog 6000—7000 kosov opeke in pripeljejo iz Save in Mirne 50 do 60 m³ gramoza, čeprav nadrobi tudi drobilec kamenja v enem dnevu precejšnje množine gruča. Dva velika tovorna avtomobila dovažata ves dan od Sevnice potrebščine, pa včasih dovoz še zaostaja. Za celo sedanjo progo bodo porabili 350 vagonov cementa ter bodo zazidali v železobetonske zgradbe nad 60.000 kg železa. Gramoza za beton, za nasipe in drugo, bodo porabili okrog 13.000 kubičnih m, kar da približno 100 vlakov po 25 vagonov. Ob vsej progi bodo zgradili veliko število opornih in podpornih zidov, v katere bo šlo 6000 m³ betona. S to množino bi lako zazidali v betonirani strugi Ljubljani 50 m struge do vrha. Nadalje bo poleg večjih mostov, zgrajenih v sedanji progi 63 manjših mostičev, propustov in betonskih kanalov za odtok vode pod progo. Za uravnavanje in izpeljavo proge bo treba odkopati in preložiti nad 100.000 kubičnih metrov kamenja in gramoza. Razumljivo je, da se zato enodnevno delo na progi, čeprav dela danes že 900 delavcev, na zunan ne pozna skoraj nič.

Vozel pod Tržičem

Sprehod po progi nas takoj ob Tržiču privede na najbolj zanimivo mesto, ki ob sedanjih delih popolnoma spreminja vnanost doline pod Tržičem. Malo naprej od mesta, kjer grade novo postajno poslopje in postajo za Tržič, teče potok Hinja v hudih in številnih ovinkih. Ker potrebuje postaja sama precej prostora, je bilo treba preložiti strugo Hinje. Zaradi tega sedaj na travnikih kopljejo novo strugo in pripravljajo temelje kar za tri nove mostove. Čez regulirano strugo bo šel novi železniški most za novo progo. Ker se pa že pred Tržičem odcepi stara proga proti Krmelju, bo tudi ta dobila nov most čez Hinjo. Takoj ob tem mostu pa bo še zgrajen drug most za banovinsko cesto. Ta regulacijska dela zahtevajo v resnici mnogo priprav, ker bo treba sedaj še dvigniti poleg obeh prog tudi banovinsko cesto. V Tržiču bo postaja precej razsežna in bo imela štiri tise, postajno poslopje, dve dvojni čuvajnici, stanovanje za nadzornika proge, skladišče in druge pritlikline. Dolžina postaje z uporabnimi tiri bo znašala 680 metrov. Stavbe na postaji so večinoma že dograjene in grade sedaj ostreše.

Sprehod ob progi

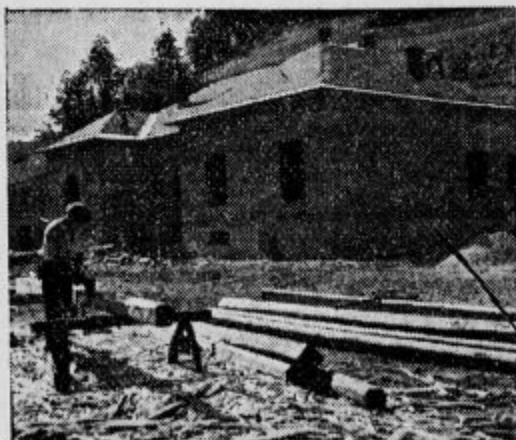
Iz Tržiča zavija proga večinoma v zasekih po dolini Mirne. Večja gradbena dela so v dolinici, v kateri se izteka potok Mirne v Mirno. To je kake 4 km od začetka nove proge. Tu bo morala iti proga čez dolinico, ki jo napravlja Kamnica v približno 6 m visokem nasipu. V sredi nasipa bo 15 metrov širok most, pod katerim bo v sredi tekel potok, na eni strani potoka pa bo šla pod mostom občinska cesta, na drugi strani potoka pa še poljska pot. 5 in pol km od začetka nove proge pa nastopa že prvi 314 m dolgi tunel pri Gaberju. Ta tunel gre skozi greben, ki se dviga nad progo kakih 100 m visoko in ki v glavnem sestoji iz laporja in škrljavca. Za prvim tunelom leži v nekoliko razširjeni dolinici druga postaja nove proge: Jelovec. Na tej postaji je glavno postajno poslopje že zgrajeno in pokrito; svet je deloma že uravnan. Gradijo še dve čuvajnici in dovožno rampo. Postaja bo imela tri tise s 650 m koristne dolžine. Takoj za postajo se pri 7 km in 130 m začneja drugi 273 m dolgi tunel, ki gre skozi lapor. Kmalu za tem pa se pri 7900 m nove proge začneja še tretji 192 m dolgi tunel pri Hruševju, ki gre skozi dolomitno skalo. Odtod naprej gre proga večinoma v zaseku do 9 km, kjer se sedanja dela končavajo.

Vrtanje tunelov

Dela na progi sami obstoje v glavnem iz odkopavanja, uravnavanja in nasipavanja. Po nekod morajo večje kamenite gmote tudi razstreliti. Bolj zanimivo pa je delo v tunelih. Ze v mesecu maju so bili vsi trije tuneli prevrtani s tako zvanim smernim rovom, ki je bil seveda manjši, kakor pa bo pravi tunel. Smerni rov je širok približno 2 m in prav toliko visok. Ko je bil prvi smerni rov izvrtan, so izvrtali nad njim še en tak podoben rov, tako da je v dolžini vsega tunela šel rov nekako po prtiličju in po prvem nadstropju. Ta dela so opravljali večinoma mineri iz Hrvaške in iz Like. Vrtali so z ročnimi dleti, tako da pri teh delih stroji niso imeli mnogo posla. Potem, ko so bili izkopani dvojni rovi skozi tunele, so jih začeli razširjati. Po spodnjem rovu so položili industrijski tir, izvrtali in stropu med obema rovoma luknje in začeli razširjati zgornji rov. V zgornjem rovu nakopano kamenje so zmetali skozi luknjo v spodaj nastavljeni voziček, s katerim so nato potegnili grušč iz tunela. — Prav tako razširjajo sedaj še prvi in tretji tunel. Razumljivo je seveda, da je povsod tam, kjer ne gre tunel skozi popolnoma živo in trdno skalo, treba take rove temeljito podpreti. Da se rov ne sesuje, je ponekod tako na gosto podprt, da stoji bruno poleg bruna. Kakovost skalne gmote sama določa, kako debeli morajo biti leseni podporni stebri. Navadna debelina teh tramov znaša 25—30 cm v premeru.

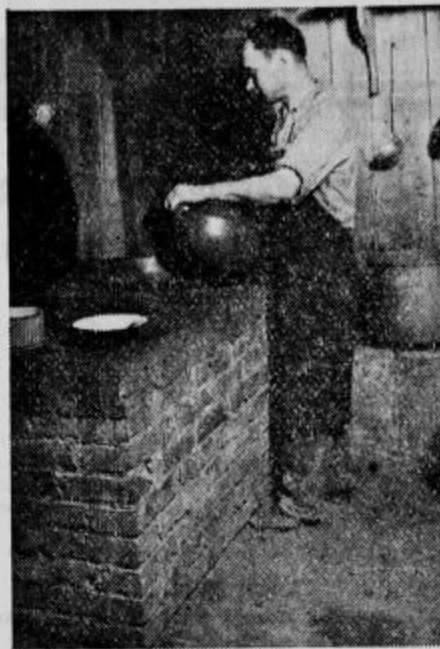
Betoniranje tunelov

Drugi tunel je že razširjen na pravo obliko in ga sedaj betonirajo. Oblika tunela je taka, da ima strop polkrožen lok, ki se naslanja na stene, ki gredo proti dnu navznoter. V drugem tunelu betonirajo tunel po tako zvanem avstrijskem novem načinu, ki obstoji v tem, da betonirajo po 6 m dolge tako zvane prstane ali obroče, ki segajo od stropa do tal. Zbetonirani tunel ima največjo višino 6 m, največjo širino pa 5 m. Kakovost skale

Postaja Jelovec. Slične so zgradbe v Tržiču

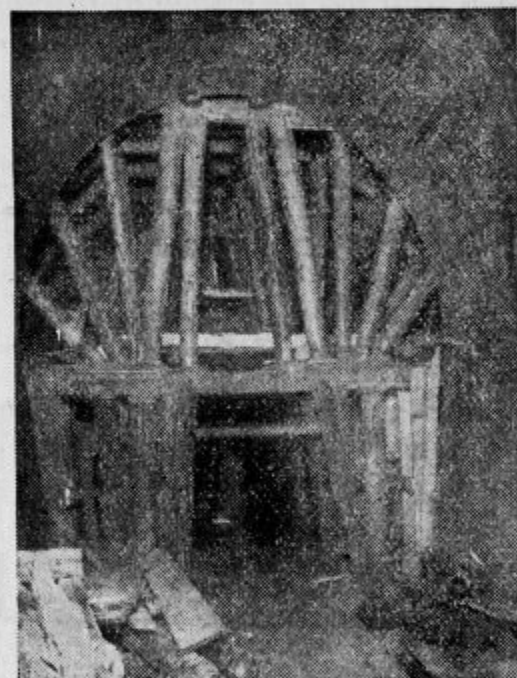
same določa tudi, kako debelo mora biti betonsko zidovje v prstanih tunela. V dolomitu zadošča jo 30 centimetrov debeli zidovi, v laporju in škrljavcu pa je beton debel 50 do 60 cm. V tretjem tunelu bodo v kratkem začeli tudi betonirati, vendar po drugem, tako zvanem belgijskem načinu. V tem primeru razširjajo najprej tunel pod obokom stropa in obok zabetonirajo, nato pa šele odkopljejo in zabetonirajo stranske stene in dno. — Dočim je zunaj izredno vroče, je v tunelih precejšen hlad in tudi voda kaj na gosto kaplja od stropa. Navadno se drži v rovih megla, posebno vztrajna pa je dim, ki se dolge ure po razstreljenju še zadržuje v rovi. Sedaj veselo ropotajo pnevmatični svetri in delavci se tako okretno gibljejo med ozkimi rovi, katere zastavljajo napolnjeni vozički, da se pri vsakem koraku viši, da so že dolga leta pri tem poslu. In večinoma so v resnici vsi ti mineri že delali po Turčiji in Franciji, pri podobnih delih.

Pogled v delavsko kuhinjo, kjer se v velikih kotlih pripravljajo obedi za 30—40 oseb

Za delavce je poskrbljeno

Veliko število delavcev, katerih je sedaj že nad 900, se na dolgi progi kar porazgubi. Izvzema 150 minerev, ki so Hrvatje in Ličani, so vsi drugi težaki in obrtniški delavci Slovenci. Med njimi je velika večina okolčanov, ki spijo na svojih domovih. V avgustu bo število zaposlenih delavcev gotovo presežilo 1000, ker podjetje hiti, da izkoristi ugodno vreme. Plače so za delavstvo ugodne, če upoštevamo, da jim gradbeno podjetje tudi sicer pomaga. Najmanjša plača znaša za delavce, ki še niso stari 20 let, 2,50 Din na uro. Nad 20 let stari delavci dobivajo najmanj 2,75 Din na uro, tisti, ki delajo v akordo, pa zaslužijo več. Te plače veljajo seveda za delo na prostem. V tunelu pa znaša zaslužek na uro najmanj 3 Din, mineri dobivajo 4 do 4,25 Din, zidarji pa po 5,25 Din na uro. Posebno vprašanje je seveda oskrba delavstva s potrebno prehrano. Čez dan jim med delom na vseh delih proge donajajo posebni nosači vode, dočim je prehrano tistih, ki ne živijo pri svojih domačih, omogočilo podjetje. Podjetje je namreč postavilo posebne barake z adela... kuhinje, dalo na razpolago kuhinjsko orodje in plača v teh kuhinjah kuharja in pomočnika. Kuhanje samo so delavci prevzeli v lastno režijo, tako da vodijo kuhinjo sami. Prehrana v teh kuhinjah stane 6 Din na dan, pri čemer dobijo delavci jutraj kavo s polento ali z žganci, opoldne kosilo z juho, prikuho in mesom, zvečer pa še večerjo. Pri vseh teh obedah

V ospredju betoniran prstan, v ozadju mogočna lesena konstrukcija, ki drži ogrode, za katerim bodo začeli betonirati nov betonski obroč

pojedajo povprečno še za 2 Din kruha, tako da stane delavca življenje na dan 8 Din. Za posebno žejno si na večer lahko privoščijo jabolčnika po 2 Din liter, ali pa cvička po 4 Din liter. Vendar je značilno, da so vsi delavci zelo solidni, da ne pijančujejo in da hranijo denar za hujše čase. Tuji delavci spijo večinoma pri kmetih in po barakah, domači spijo seveda doma in hodijo v kantine kvečjemu na kosilo, navadno pa nosijo hrano s seboj. Delavci imajo v lastni režiji 5 kuhinj, v katerih se hrani povprečno po 30—40 oseb. Tudi privatni podjetniki so postavili več kuhinj zlasti ob tunelih, kjer nudijo delavcem tudi ceneno hrano za 7 Din na dan, za 1 Din pa še prenočišče na skupnih ležiščih.

Ker tudi drugo kmečko prebivalstvo dobi dosti dela, zlasti s prevažanjem, je razumljivo, da bo ta gradnja precej koristila tamošnjemu prebivalstvu, ki bo v letošnjem letu lahko marsikaj prihranilo na izrednem zaslužku, ki ga je sicer na kmetih tako malo. Ker bodo gradbena dela trajala še precej časa, bo za Mirensko dolino ta železnica že v gradbi velikega pomena, ne glede na to, da bo tudi potem, ko bo proga otvorena, vsa zemljišča pridobila na vrednosti. Hkrati pa bo proga omogočila popolnoma drugačen in lepši gospodarski razvoj Mirenske doline in razsežne okolice.

Dieselov motor 40 PS

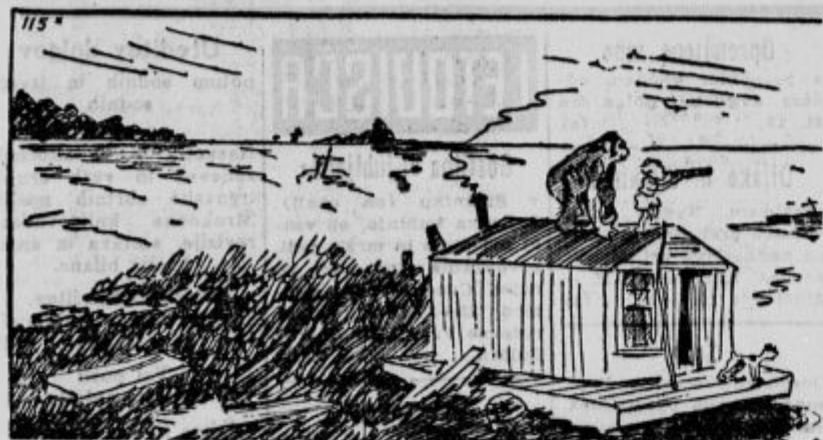
225 obr./min., z jermenico z elektr. generatorjem za isto-smerni tok 160/115 V, 1380 obr./min., vse v najboljšem stanju, se ugodno prodaja.

Vprašanja na Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani.

Tinček in Tonček kot detektiva

114.

Kaj je Tonček videl skozi daljnogled

Medtem sta Tonček in gorila splezala na streho splavne hišice in Tonček je pokukal skozi daljnogled, da bi boljše videl, kaj se bo zgodilo z njegovim prijateljem Tinčkom.

»Le kaj naj storim?« je brundal predse. »Pomagati mu ne morem, to je jasno kot beli dan. Kakor vse kaže, je izgubljen. Morski kiti so že zavohali pečenko. Od vseh strani ga oblegajo.

Tinček pa se ni tako hitro sprijaznil z mislijo na smrt. Začel je tuhtati, kako bi se rešil iz neprijetnega položaja. In jo je nazadnje res iztuhljal.

Ko sta se orjaška ptica čez nekaj časa vrnila in zgrabila še vsak po eno podgano, je Tinček nenadoma skočil pokoncu — in tedaj se je zgodilo nekaj tako čudovitega, da je Tonček, ki je še vedno kukal, skozi daljnogled, kar zazijal od presenečenja in vzkliznil:

»Da bi ga koklja, ta je pa ptica! Meni niti na misel ne bi prišlo kaj takega!«

Kaj je Tinček v tem storil, boste videli prihodnjič!

Kolesa in otroške vozičke kupite poceni pri
Albin Adamič & Co.
Ljubljana, Igriška ulica 3
(za dramskim gledališčem)

TUDI TI SE POSLUŠUJ NAŠIH

malih oglasov, o katerih gre glas po Sloveniji, da imajo vselej najpopolnejši uspeh. — Mali oglasi v «Slovenecu» so najcenejša in najuspešnejša reklama za vsako stroko trgovine in obrti.

HALO!

Vljudno naznanjam cenj. čitateljem, da sem svojo **ново trgovino**

založila z raznovrstnim galanterijskim in vsakovrstnim manufakturnim blagom kakor: moški kamgarni, volneno žensko blago, crep maroceni, crep dešini, deleni in drugim modnim blagom • Velika izbira omogoči vsakomur, da kupi blago po svojem najboljšem okusu, ter najnižjih cenah • Stalno imam v zalogi ostanke blaga, kar je za vsakogar zelo ugodno, ker se za malo denarja že lahko obleče • Zato hitite vsile v novo trgovino!

PAVLA - RABIČ KRANJ
Glavni trg - v hiši g. Kocbeka

ter se boste prepričali, da kupite tu blago najcenejše.

Halo! Čevljarji! Pozor!

Tudi za Vas sem bogato založila trgovino z vsakovrstnim usnjem in čevljiarskimi potrebščinami po najnižjih cenah • Blagovljite torej tudi Vi posetiti novo trgovino

PAVLA RABIČ - KRANJ

kjer boste točno in vestno postreženi v Vaše popolno zadovoljstvo.

Kupujte CHAMPION

samo v teh originalnih skatljah, da se zavarujete pred že rabljenimi svečicami

CHAMPION

Glavno zastopstvo in skladišče
ROBERT WEINBERGER,
Zagreb - Gundulićeva ulica 16

Nabirajte polže!

Vsakdo more zaslužiti lep denar, če si napravi

polževa zbirališča.

Brošuro s tozadevnimi obširnimi navodili pošilja resnim interesentom

Fridolin Bischof

Maribor, Melje, Kacijanerjeva ul. 22

Takoj tudi prevzame in kupi polže za svoja zbirališča v Mariboru.

Motorna kolesa

Harley-Davidson in B.S.A. najnovejši modeli prispeli kakor rezervni deli, auto in motor pribor. Glavno zastopstvo motornih koles Harley-Davidson in B.S.A., Plinovka, Amal, Amao, Binks, B & B, Lucas-magneti, diname, svetiljke, akumulatorji, rezervni deli vedno na zalogi

ŠTRBAN - Zagreb, Ilica 164

JADRANSKA PLOVIDBA D.D. SUŠAK

Dnevna brza parobrodna služba s Sušaka za Dalmacijo in obratno, z odhodom s Sušaka ob 16 uri.

Dnevne redne parobrodne zveze v vse smeri in za vsa kopališka in letoviška mesta jugoslovanske obale.

Priljetna turistična potovanja za Dalmacijo, nadalje za Dalmacijo in Grško, vključno vožnja, hrana in postelja, po zmeranih cenah.

Dvakrat tedensko brza proga iz Benetk za Dalmacijo in obratno.

Redna parobrodna služba za prevoz potnikov in tovora s Sušaka, iz Trsta in Benetk, za Dalmacijo, Albanijo in Grško.

Prvorazredni parniki — dobra kuhinja in postrežba.

Zahtevajte prospekte!

POJASNILA DAJE DIREKCIJA NA SUŠAKU, NJENE AGENTURE, VSI URADI «PUTNIKA» IN DRUŠTVA «WAGONS-LITS/COOK»

ZAHVALA. — Vsem, ki ste naši prerano umrli

MICI

lajšali gorje v njeni težki bolezni, vsem, ki ste jo pokropili in molili zanjo, in vsem, ki ste ji poklonili toliko lepega cvetja — prisrčna zahvala.

Najsrdnejša zahvala našemu srčno dobremu zdravniku g. dr. F. Misu za njegovo požrtvovalno in ljubeznivo lajšanje bolečin, nadalje g. primariju dr. V. Guzelju, g. dr. Vidmarju, direktorju Poštne hranilnice za vso naklonjenost, Zdrženju poštne hranilniških nameščencev, bolniškemu fondu, gg. tovarišem, tovarišicam, prijateljicam, posebej še gđd. Mari Lavrenčičevi, katera ji je stala ob strani ves čas njene bolezni z največjo dobroto in ljubeznijo, g. tov. Ditzu za iskreno slovo ob grobu, g. tov. Porekarju za prijazen nekrolog, vsem gg. nosilcem cvetja, čd. duhovščini, posebno g. dr. Demšarju, čd. sestram usmiljenkam za vso tolažbo, vsem znancem in dobrim sosedom, ki ste sočustvovali z nami, in prav vsem, ki ste našo nepozabno Mici spremenili na njeni zadnji poti.

ZALOSTNI KERZICEVI

Zahvala

Za izraze globokega sočutja, ki sem jih prejela ob smrti nepozabnega, ljubljene

Šimna Zaletela

zdravnika v Celju

izrekam vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebej pa naj velja še zahvala predsedniku Zdravniške zbornice dr. Meršolu in primariju celjske bolnišnice dr. Steinfelserju za tolažilne nagrobne besede, dalje njegovim stanovskim tovarišem, ki so delili z nama veliko trpljenje, pevecem za ganljive žalostinke, vsem onim, ki so okrasili grob s cvetjem in ki so dragega pokojnika spremljali v tako velikem številu na zadnji poti ter se ga spominjali z molitvijo. Bog povrni vsem!

Žalujoča zaročenka

Alja Rahmanova:

13

Tovarna novega človeka

Roman.

In tudi v godbi jo varujem pred vsem, kar je robato, težko, pretresljivo. Veste, da ne poznam nič višjega, kot je umetnost. No, in moja hčerka naj postane moja umetnica, tako popolna, kakor je morda ni ustvaril še noben umetnik.

Vem, da se bo večina izrekla proti moji vzgoji. Rekli bodo, da je barbarstvo, nasilje nad naravo. Toda le pogledjte sami: Ali ni Tamara srečna?

Oči vseh gostov so se obrnile k Tamarji. Pred njo so stale druge jedi kot pred ostalimi. Jedla je lahko sočivje, sadje in angleški beefsteak, zakaj ostala naj bi nežna in vitka.

»Oh, popolnoma srečna sem!« je izpregovorila Tamara. Na njenih nekoliko bledih ustnih se je prikazal čuden smehljaj, ki je bil skoraj nekoliko žalosten, tako vsaj se je zdelo Vitaliju Vladimiroviču.

»Tamara moja misel zelo dobro razume,« je nadaljeval Tamara. »Dobi tri sto tisoč rubljev v gotovini; ve pa, da je to premalo za življenje, ki ga mora živeti. Sicer ji bom navrgel letno prav lepo vsoto, ali kljub temu se more poročiti le z zelo bogatim možem, ki ima sredstva, da more dostojno ravnati s tako umetnico.«

Na Tamarinih ustnicah se je pojavil zopet nasme in zopet se je zdelo Vitaliju Vladimiroviču, da govori ta nasme prav za prav nekaj drugega, kakor pomeni navzočim. Popolnoma je pozabil, da je hotel iti po obedu v knjižnico, in sklenil je, da bo obdržal vedno le njo v obeh in da bo zvedel, je li v resnici srečna. Vzbudilo je

njegovo pozornost, da je bila videti drugačna kakor v preteklem poletju, ko jo je zadnjikrat videl. Izraz njene obraza se mu je zdel mnogo manj hladan in v njenih očeh se je svetilo nekaj kot ogenj trpljenja.

»No, in danes boste spoznali ženina, ki sem ga izbral za Tamaro,« je govoril zdaj stari Trofimov s slovesnim glasom. »Aristarh Petrovič Šeremetevski je. Seveda ni več mlad, je pa zelo bogat in se je že prvič, ko je videl Tamaro, zaljubil vanjo. Tamari je mož prav za prav potreben le kot okov dragulju. Strast ni zanjo. Ona naj bo ljubljena, ali sama naj ne ljubi. To je skrivnost žene. Sicer si pa tudi nikakor ne morem predstavljati moža, ki bi bil vreden, da ga Tamara ljubi. Ona mora ostati kot bela lilija, čista in brez strasti!«

»Vi ste pač pravi romantik!« se je oglasil eden izmed gostov. »Bojim se, da boste s svojo teorijo doživeli velik neuspeh. Človek sicer ni konj, pa tudi ne rožat! In človeškemu srcu ne moremo ničesar predpisati.«

Spet so vsi pogledali na Tamaro, a ta je bila takih pogovorov menda že vajena. Saj ni bilo prvič, da je njen navdušeni oče predaval o njej...

Po obedu so napravili izlet na otok sredi jezera. Družba se je razkropila in Vitalij Vladimirovič je pohajkoval sam okoli, dokler ni sedel ob vzhodje skale pod preperelo bukvi. Ugajal mu je mir in čudoviti pogled na jezero. Večer se je bližal in temna vodna modrina se je počasi prelivala v toplo, rdečkasto vijolično barvo. Pravljeno so plavale na vodi bele lilije. Vitalija Vladimiroviča so spominjale na Tamaro.

Nenadoma je zaslišal izza skale lahno, razburjeno šepetanje.

»No, pri tem ostane. Nocoj zbeživa. Ne morem več dalje živeti kot umetnica. Te osladne sonate, ti romani,

ki govore o vsem, le o resničnem življenju ne, te mlečne kopeli, kako sovražim vse to! In kako so mi zoprni moji starši, ki so me zaprli v to ječo! Meni ni do harmonije v srcu! Živeti hočem! Trpeti hočem! In ljubim Te!

Danes pride baje k nam ta milijonar in potem je z menoj pri kraju. Omožili me bodo z njim in potem mi bo še slabše, kakor mi je že itak bilo pri mojih starših. Zbeživa nocoj! Čakala te bom s svojo spletno pri starem kopališču!

Po glasu je Vitalij Vladimirovič takoj spoznal Tamaro. Bil je otrpel od strahu. Kakšna razburjenost, kakšna strast je zvenela v vsaki njeni besedi!

»Moja ljuba Tamara! Ljubim te,« se je tedaj začel drug glas; »toda reven sem kot cerkvena miš!«

Vitalij Vladimirovič je takoj spoznal, da je z njo govoril študent Fedja, domači učitelj najmlajšega Trofimovih.

»Saj mi je papa vendar obljubil posestvo in tri sto rubljev gotovine, če se poročim!« je trmasto odgovorila Tamara, ki ni bila vajena, da ji kdo ugovarja.

»To pa dobiš le, če se poročiš po njegovi volji! Ne bojim se revščine, ti veš, da sem v njej zrasel. Vso zimo moram prebiti s tem, kar zaslužim poleti. Od česa naj potem živiva oba?«

»Oh, saj jem tako malo! Sama bom delala, sama kuhala, čistila tla in prala perilo.«

Vitalij Vladimirovič je slišal, kako se je Fedja tiho zasmehoval in tudi sam se ni mogel ubraniti smeha.

»Če me danes ne odpelješ, potem je najina ljubezen pri kraju!« je razburjeno šepetala Tamara. »Ali nisi slišal očeta, da vedno pravi: Mož, ki mu je sreča naklonila, da me sme ljubiti, mora biti neizmerno srečen?«

Celoletna naročnina na: Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 132.- ali mesečno Din 11.- Zbirko domačih pisateljev, 3 vezane knjige Din 156.- ali mesečno Din 13.- Jugoslovanska knjižarna Kosmos.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši mesec za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka polna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Kmečko dekle

pošteno, čisto, v pomoč gospodinj, sprejemem. Takojšen nastop. Ponudbe: Grčman, Zidani most. (b)

Zastopnike

za prodajo posameznikov, brzooparilnikov itd., išče mo. »Persons«, Ljubljana, poštni predal 307. (b)

Prodajalka s kavcijo

se takoj sprejme. Stanovanje, hrana v hiši. Plača 400—500 Din. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Kavcijo«. (b)

Išče se tehničar

z dolgoletno prakso v tehničnih in administrativnih poslih. Ponudbe poslati na: Fabrika Oružja i Municije, Ulice.

Dva hlapca

za vsa gospodarska dela sprejemem. Anton Keber, Poljanska cesta 44, Ljubljana. (b)

Kapelnika

za mestno godbo išče Glasbena matica v Ptuj. Prosnje s potrebnimi dokazili sposobnosti in pogosti je vložiti do 10. avgusta. — Odbor Glasbene matice v Ptuj. (b)

Oženjen viničar

ki zna tudi vsa druga kmečka dela, dobi službo s 1. septembrom. Vprašati pri podružnici »Slovenca« v Trbovljah pod »Viničar«. št. 10666. (b)

Trgovski pomočnik

z deželo, pošten, nekadišlec, s kolesom, se takoj sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor štev. 1069. (b)

Zagarja in mlinarja

v eni osebi sprejemem v službo takoj. Starost od 30 let naprej. Zaga je na vodo. — Vogrinec Ivan, Hrenova 37, Nova cerkev pri Celju. (b)

Šoferja

z avtom iščem za potniške vožnje. Ponudbe s ceno upravi »Slovenca« pod »Avto vožnja«. 10818. (b)

Šoferja

z tovorni škodi na sezonski pili, antikoholika, močnega, mehanika. — Išče za takoj. Ponudbe: Ivo Račić, »Indica«, Zagreb. (b)

Frezerja

z večletno prakso sprejemem takoj tovorna čevljev. Ponudbe na: And. Jakl d. d., Karlovac. (b)

Prodajalka

za mesne izdelke — se sprejme. Sv. Petra cesta št. 61. (b)

Za izdelavo cementnega strojnika sprejemem v delo izurjenega

strešnikarja

CHLAŠ
Ljubljana, Tyrševa 68

Čevljarkega pomočnika

za zbita eksportna dela sprejme Logar Franc — Suha 4, nad Kranjem. (b)

Več slikar, pomočnikov

sprejme Kresal Pavel, Rožna dolina cesta IV št. 4. (b)

Stavbni arhitekt

ali inženjer, nezaposlen, sprejme v stalno zaposlitev. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Arhitekt« št. 10820. (b)

16—18 letnega fanta

vajenega kmetijskega dela, sprejemem. Zaloška cesta 73, Moste. (b)

Hlapca in dekle

vajena kmetijskega dela, takoj sprejemem. Zorman Janez, Senčur 13. (b)

Potnika

sprejme takoj tovarna hranila. Rajon: Slovenija. Avto na razpolago. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Avtovožnja št. 10852 (b)

Hlapce

ki zna vsa kmečka dela, se sprejme. — Hlebš Fr., Zadobrova 31, p. D. M. v Polju. (b)

Sprejme se dekle

ki zna vsa kmečka dela. Josip Keber, D. M. Polje št. 22. (b)

Soobarica

ki zna likati in nekoliko šivati, se sprejme takoj na graščino na Dolenjskem. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 10854. (b)

Sprejemem hlapca

za vsa kmečka dela. Jože Babnik, Dravice 44. (b)

Dobro izurjeno pletiljo

sprejemem takoj. — Anica Prek, Karadšičeva, Kolisej, Trnovo. (b)

Mizarskega pomočnika

veščega polštiva in dobrega politirarja — sprejme Sitar, Smihel, Novo mesto. (b)

Družabnika

išče manufakturna trgovina v sredini mesta, na zelo prometni točki. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zelo ugodno« št. 10900. (b)

Služkinja

poštena, pridna, vajena gospodinjstkih del — se sprejme. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10897. (b)

Plačilna natakarija

kavcijo zmožna, išče službo v boljši restavraciji ali gostilni. Je simpatična in ima tudi veliko dobrih gostov. Vzame tudi na račun ali v najem podjetje. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Plačilna s kavcijo« št. 10892. (b)

Zastopnike in zaupnike

v vsakem kraju, za prodajo šivalnih strojev, koles, radio aparatov, tudi na obroke, sprejemem po ugodnih pogojih. Neuvredene v branži, uvedemo po naših organih. Pravno tudi kot postranski zaslužek. Vsestranska podpora pri delu od tovarne. Ponudbe z natančnimi podatki na upravo »Slovenca« pod »Jugostrojorganizacija« 10870. (b)

Plačilno natakarijo

za vodstvo boljše restavracije, s znanjem nemškega jezika, do 25 let staro, sprejme takoj hotel »Evropa«, Karlovac. (b)

Fanta

pridnega, poštenega, do 20 let starega, sprejme za tekača »Promet« (nasproti križanske cerkve). (b)

Služkinjo

pošteno, pridno, vajeno dobro kuhati in za vsa hišna dela, sprejemem za takojšnji nastop. Ponudbe: Vrtač Martin, Viskovo št. 4, p. Senčur pri Kranju. (b)

Šteparica čevljev

za fina dela, hitra in pridna, se sprejme za stalno delo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10927. (b)

Zakonca-uradnika

s enim otrokom, v smarju pri Jelšah, sprejmeta v službo pošteno dekle, veščo kuhanja in nekoliko šivanja. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 10607. (b)

Mlinarskega pomočnika

samskega, ki dobro razume sortiranje moke — sprejemem. Plača po dogovoru. Valjčni mlin Rače pri Zidanem mostu. (b)

Službe iščejo

Vrtnar

29 let star, samski, z 20 letno prakso, išče stalno službo za takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 10672. (a)

Mlado kmečko dekle

bi se rado izučilo kuhanja. Nastop takoj. Ponudbe podružnici »Slovenca« Trbovlje. (a)

Diplom. tekstilni tehnik

išče primerno službo. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod št. 10662. (a)

Mesto vzgojiteljice

prosi učiti abiturientka. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vzgojiteljica« št. 10728. (a)

Šivilja

popravlja obleke, izdeluje in krpa porlo, gre na dom, v kak hotel ali tudi v Dalmacijo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10727. (a)

Šofer

trezen in zanesljiv vozač, z večletno prakso in prav dobrimi spricavali, išče službo za takoj ali pozneje. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10726. (a)

Zakonca brez otrok

iščeta mesto hišnika. — Razumem se tudi na avto in vrtnarstvo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10747. (a)

Pasar in galvanizer

išče dela; prevzame tudi kako drugo delo. Zorjav Karol, Bolgarska 24. (a)

Potnik

ki potuje po bivši Kranjski, išče zastopstva. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Karkoti« št. 10812. (a)

Dekle

pošteno, staro 22 let, išče službo v poštini gostilni. Pomaga v gostilni in pri gospodinjstvu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10855. (a)

Dekle z deželo

izučena šivanja, išče službo v dobri hiši. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Marljiva« št. 10785. (a)

Samostojna gospodinja

ki zna fino kuhati, gre k boljši manjši družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10907. (a)

Ekonom

s dobrim spricavalom — želi mesto oskrbenika, ev. praktika na veleposelstvu. Najraje k sadjarstvu. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1117. (a)

Kuharica

s dobrimi spricavali, ki je že nekaj let služila v župnišču, išče primerno mesto. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 1114. (a)

Mesto vzgojiteljice

išče učiti abiturientka. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vestna« 10928. (a)

Upravo nepremičnin

ali nekaj ur dnevne zaposlitve sprejme upokojeni sodniški uradnik, vajen tudi davčnih zadev in strojeplaja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10830. (a)

Vajenci

Inteligentnega učenca za trgovino, po možnosti s malo maturo, sprejme Veletrgovina Trgovski dom, Maribor. (v)

Vajenca (-ko)

z najmanj tremi razredi srednje šole, iz dobre in poštene rodbine, sprejme knjigarna in papirnica. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 10718. (v)

Deklica

pošteno krščanske družine, ki je dovršila štiri razrede meščanske šole in maturo, želi mesto kot učenka v trgovini ali pa kot začelnica v pisarni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Učenka« št. 10717. (v)

Vajenko

z meščansko šolo za trgovino z mešanim blagom iščem za takoj. Ponudbe prosim na trdnico Karl Koželj, Trzlič. (v)

Cerkveni slikar

sprejme učenca. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Talent« št. 10844. (v)

16 letno dekle

s 2 razr. mešč. šole soli kot učenka v trgovino. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10826. (v)

Mlinarskega vajenca

poštenega, vzajem takoj. Vsa oskrba v hiši. Alojzij Bizjak, Moste-Zirovnica. (v)

Slikarskega vajenca

takoj sprejemem. Glavan Ivan, Vodovodna cesta 44 (v)

Vajenko

sprejme krznar Kenk, Zidovska ul. 3, Ljubljana. (v)

Kleparkega vajenca

sprejme Mihelič in drug, Tyrševa 41. (v)

Vajenca

poštenih kmetijskih staršev, za jermenarsko in torbarsko obrt sprejemem takoj. Hrana in stanovanje proti majhni odškodnini v hiši Jakopin, torbar, Kranj. (v)

Fant

zdrav in močan, s enim razredom mešč. šole, 14 let star, se želi izučiti mehanične obrti. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1116. (v)

Brivsko-frizerski vajence

s triletno učno prakso, išče za nadaljnje eno leto učno mesto. Gre tudi na deželo. Brijer in strizer je vešč trajne in vodne ondulacije in nekoliko tudi železne. Nastopi lahko takoj ali po dogovoru. — Florjandič, Mestni trg 13/I, Ljubljana. (v)

Stanovanja

ISČEJO:

Dvosobno stanovanje snažno, išče triletna mirna stranka brez otrok. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen plačnik« št. 10037. (c)

Dvosobno stanovanje

snažno, išče triletna mirna stranka brez otrok za oktober ali november. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen plačnik« št. 10645. (c)

Družina treh odraslih

oseb išče 2 sobi s pritlikami. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 10739. (c)

Enosobno stanovanje

s shrambo, vrtom — išče mirna štiričlanska družina za september za Beogradom ali v Sp. Šiški. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen plačnik« št. 10831. (c)

Enosobno stanovanje

s kuhinjo in pritliko po 180 in 160 Din v Novih Jarskih 43 in 59, v bližini šole, 20 minut od carinarnice, se oddajo solidnim strankam. Prednost imajo državni in občinski uslužbeni. Nadaljnja pojasnila pri upr. Rozman Iv., Poljanska cesta 15-VIII/9. (c)

ODDAJO:

Enosobna stanovanja s kuhinjo in pritliko po 180 in 160 Din v Novih Jarskih 43 in 59, v bližini šole, 20 minut od carinarnice, se oddajo solidnim strankam. Prednost imajo državni in občinski uslužbeni. Nadaljnja pojasnila pri upr. Rozman Iv., Poljanska cesta 15-VIII/9. (c)

Dvosobno stanovanje

s pritlikami oddam v centru. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10698. (c)

Stanovanje

4 sobe, vse pritlikine in vrt, oddam za mesecno 1000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod 10740. (c)

Dvosobno stanovanje

novi, s kopalnico in vsemi pritlikami se odda maloštevilni čisti stranki Rimske ceste. Ponudbe pod »Komfort« 10825 upravi »Slovenca«. (c)

Enosobno stanovanje

se odda. Milčinskega ulica 73, Sp. Šiška. (c)

Dvoje stanovanj

1 večje ali 2 manjši - oddam takoj v vili s vrtom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10775. (c)

Trisobno stanovanje

s kopalnico takoj oddam. Tržaška cesta 29/I. (c)

ISČEJO:

Stalna stranka išče zdravo, prazno sobo do 200 Din. Ponudbe pod »Centrično« 10679 upravi »Slovenca«. (a)

Prazno sobo

svetlo, suho, sončno, v bližini bolnišnice — išče za september ali oktober Tomšič Marija, drž. uradnica, Lipičeva ulica št. 3. (a)

Miren in soliden gospod

išče lepo, zračno in mirno sobo, po možnosti v vili v okolici Trbovlja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Soliden« št. 10909. (a)

ODDAJO:

Dve opremljeni sobi s posebnim vzhodom, ena suterenska, ena v prvem nadstropju, oddam. Friskovec 6. (a)

Opremljeno sobo

mirno, sončno — oddam dvema osebama. Reber 7. (a)

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom oddam avgusta. Bolgarska št. 19. (a)

Dijake in dijakinje

sprejemem. Nudim dobro domačo prehrano in skrbno nadzorstvo pri učenju. Schoss, Ljubljana VII — Zibertova 30. (a)

Soba

Gospodarska cesta, čista, sončna, novo opremljena, se odda dvema osebama. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10798. (a)

Svetlo sobo

poseben vhod, pripravno za delavnico, takoj oddam. Ivan Svetelj, Bohoričeva ulica 9. (a)

Separirano sobo

samsko ali pisarniško, oddam za avgust v »Grafiki«, poleg glavnega kolodvora. Pojasnila: pisarna »Grafika«. (a)

Oddam dve sobi

s souporabo kopalnice. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10783. (a)

Večja soba

s štedilnikom se takoj ugodno odda plačila zmogni stranki. Izanska cesta 116. (a)

Vnajem

ISČEJO:

V najem vzamem gostilno na prometnem kraju Gorenjske. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gostilna« št. 10881. (m)

ODDAJO:

Svojo trgovino z mešanim blagom, dobro vpetljano, dam v najem proti prevzemu vsega blaga. Trgovsko dobro izkušena prijetna dama brez lastnega obrtnega dovoljenja ima prednost. Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod štev. 10725. (n)

Dobro vpetljano trgovino

s trafikom, na deželi, dam takoj v najem, eventual. dam tudi koncesijo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pošta« št. 10660. (n)

Delavnico

takoj oddam v sredini mesta. Polz

Pohitite... DOKLER SE TRAJE ZALOGA! Z NIZANE OBUTVE.

19°-

18115—1129

Laški, udobni kopalni čevlji iz gumija, neobhodno potrebni za vroči in ostri pesek na plaži

29°-

18965—27

Elegantni kopalni čevlji iz gumija z nizko peto, črne, modre in bele barve

29°-

35644—31

Ve, št. 35—38. Za turiste, bicikliste, skaute, za vsako delo na polju in za živahne otroke je najmočnejša, najudobnejša in najsigurnejša naša »Sportka«, izdelana iz krepkega platna z gumijastim nazobčanim podplatom. Znižali smo ceno od Din 35°—na Din 29°—, da damo vsakomur možnost, da si jih nabavi. Otroške od št. 30—34 prej Din 29°—, stanejo sedaj samo Din 25°—, Moške od št. 39—47 prej Din 39°—, sedaj samo Din 35°—

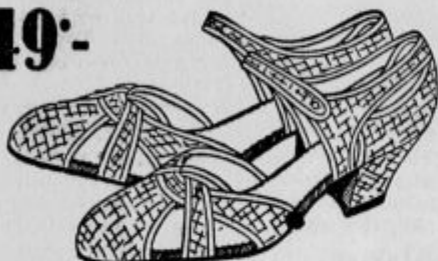
39°-

62895—9193

Najnovejši model. Čevlji iz belega lanenega platna, modno kariran vzorec. Prej Din 49°—, sedaj samo Din 39°—

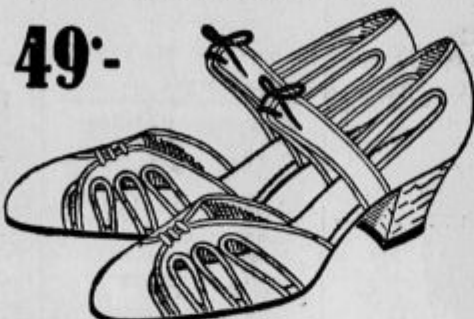
49°-

69895—4845

Sik čevlji iz grobega lanenega platna, beli in rjavi pepita vzorec z drap paspulo

49°-

69995—1159

Za odpočitek nog, lahek, udoben in eleganten letni čevlji iz belega lanenega platna. Znižali smo jim ceno od Din 59°— na Din 49°—

59°-

2395—14224

Model z Jadrana. Krasen čevlji iz belega nubuk usnja z usnjenim podplatom. Sedaj jih lahko kupite samo za Din 59°— dočim so stali prej Din 79°—

79°-

2995—16593

Lepi, udobni letni čevlji za izprehode in za ulico iz perforiranega belega usnja z usnjenim podplatom in polvisoko peto

59°-

3395—14224

Model iz Nizze za elegantno damo. Prej Din 79°—, sedaj samo Din 59°—

59°-

1195—9552

Za družbo, popoldne in večer. Kombinacija lanenega panama in modrega semiša. Prej Din 79°—, stane sedaj samo Din 59°—

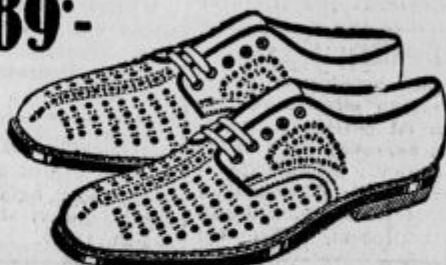
69°-

1437—2727

Trpežni in lahki moški letni čevlji iz sivega platna z lakastimi okraski in s krepkim usnjenim podplatom

89°-

2027—24884

Elegantni, udobni in zračni moški čevlji iz perforiranega sivega usnja z usnjenim podplatom. Prepotrebni v dneh pripeke,

Prosimo tihega sožalja!

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretužno vest, da nas je naš edini in preljubljeni sin

BORIS

učenec VII. razreda realne gimnazije v Ljubljani

danes v polnem cvetu mladosti, star komaj 16 let, za vedno zapustil.

Na zadnji poti ga bomo spremili v ponedeljek, dne 27. julija ob 6 popoldne iz sanatorija Leonišče na pokopališče k Sv. Križu, kjer ga položimo v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Ljubljana, Zagreb, Beograd, Šibenik, Slum, Trst, dne 25. julija 1936.

TONČI in TONČKA TOMAŽIČ, starši.

MARIJA CERKVENIK in URŠULA TURK, stari mami, FRANJO, RUDI, DRAGO, JOSIP in KARLO, strici.

IVANKA, MIRA, PINA in ANČI, tete — in ostalo sorodstvo.